EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1932

VEEBRUAR

SISUKS PEALE MUU:

Alg- ja keskkoolid 1930/31 õ/a.
Surmapõhjused 1930 a.
Hoolekanne ja lastekaitse 1929/30 a.
Kanapidamise tasuvus 1931 a.
Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32 a.

Nr. 123(2) TALLINN **Nr. 123(2)**

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lnk.		Page
Alg- ja keskkoolid 1930/31 õ/a. — A. Lepp	69	*Écoles primaires et secondaires en 1930/31*	*69*
Surmapõhjused 1930 a. — E. Lasberg	94	*Causes de décès en 1930*	*94*
Hoolekanne ja lastekaitse 1929/30 a. — A. Tuisk	104	*Assistance publique et protection de l'enfance en 1929/30*	*104*
Kanapidamise tasuvus 1931 a. — T. Kind	113	*Rentabilité de l'élevage de poules en 1931*	*113*
Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32 a.	132	*Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922-32*	*132*

ALALISED TABELID — *TABLEAUX PERMANENTS*

(Standart-numeratsioon)				*(Numération permanente)*			
Tab.	1.	Väliskaubandus detsembris	120	*Tab.*	*1.*	*Commerce extérieur en décembre*	*120*
„	2.	Väliskaubandus muude riikidega detsembris	122	„	*2.*	*Commerce extér. avec les autr. pays en décembre*	*122*
„	3.	Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris	122	„	*3.*	*Commerce extér. des princip. articl. en décembre*	*122*
„	4.	Tolliametite läbikäik detsembris	124	„	*4.*	*Activité des bureaux douaniers en décembre*	*124*
„	6.	Riigiraudteed novembris	126	„	*6.*	*Chemins de fer en novembre*	*125*
„	7.	Tallinna sadama tegevus jaanuaris	126	„	*7.*	*Mouvement du port de Tallinn en janvier*	*126*
„	8.	Eesti Panga äriseis 31. I. 32	126	„	*8.*	*Bilans de la Banque d'Estonie le 31. I. 32*	*126*
„	10.	Erapankade äriseis 1. XI. ja 1. XII. 31	62*	„	*10.*	*Situation financ. des banques privées au 1. XI. et 1. XII. 31*	*62**
„	11.	Tähtsamate ühispankade äriseis 1. XI. ja 1. XII. 31	62*	„	*11.*	*Bilans des princip. banques coopér. au 1. XI. et 1. XII. 31*	*62**
„	12.	Riigi sissetulekud detsembris	119	„	*12.*	*Recettes de l'État en décembre*	*119*
„	13.	Valuuta hinnad Tallinna börsil jaanuaris	119	„	*13.*	*Cours du change à Tallinn en janvier*	*119*
„	14.	Vabariigi piiridest ülesõitnud detsembris ja jaanuaris	127	„	*14.*	*Nombre de personnes passées les confins de la République en décembre et janvier*	*127*
„	15.	Linnade rahvastik jaanuaris	127	„	*15.*	*Mouv. de la populat. dans les villes en janvier*	*127*
		Liikvel olev raha	132			*Billets en circulation*	*132*
		Pankadevahelise arvekoja tegevus	132			*Mouvement de la chambre de compensation*	„
		Protestitud vekslid	„			*Effets protestés*	„
		Kapitali emissioonid	„			*Émissions des capitaux*	„
		Tööstustoodang	„			*Production de quelques industries*	„
		Loomataudid	„			*Épizooties*	„
		Tapamajade tegevus	„			*Fonctionnement des abattoirs*	„
„	24.	Suurmüüglihinnad detsembris ja jaanuaris	128	„	*24.*	*Prix de gros en décembre et janvier*	*128*
„	25.	Toidusainete maksumus kalorilise sisalduse järgi 1926—32	68*	„	*25.*	*Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—32*	*68**
„	26.	Turuhinnad jaanuaris	129	„	*26.*	*Prix de détail en janvier*	*129*
		Elumaksumusindeksid	132	„	*27.*	*Nombres-indices du coût de la vie*	*132*
		Suurmüüglindeksid	132	„	*28.*	*Nombre-indices des prix de gros*	*132*
„	29.	Tööturg detsembris	130	„	*29.*	*Marché du travail en décembre*	*130*
„	30.	Tööstusettevõtted ja tööjõu 1. jaanuariks	131	„	*30.*	*Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 janvier*	*131*
„	31.	Tööõnnetused tööstusettevõtteis novembris ja detsembris	136	„	*31.*	*Accidents du travail dans les entreprises industrielles en novembre et décembre*	*136*
„	32.	Tööstustöölliste arvu liikumise indeksid	136	„	*32.*	*Nombres-indices du mouvement du nombre de la main-d'oeuvre dans les entrepr. industr.*	*136*
„	33.	Nakkushaigused novembris	136	„	*33.*	*Maladies contagieuses en novembre*	*136*

* Viimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.

*Par * sont désignés les tableaux purs dans les NN précédents.*

RIIGI TRÜKIKOJA TRÜKK.

A. Lepp.

ALG- JA KESKKOOLID 1930/31 õ/a.
ÉCOLES PRIMAIRES et SECONDAIRES en 1930/31.

Sisu: I Algkoolid. 1. Koolide, klasside, klassikomplektide ja õpilaste arv ning koostis, lhk. 69. 2. Õpilaste koostis, lhk. 71. 3. Õppetöö korralikkus, lhk. 72. 4. Õpilaste edasijõudmine, lhk. 73. 5. Algkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjusi, lhk. 73. 6. Algkooli kulud, lhk. 75. 7. Algkooli õpetajate koostis, lhk. 76.

Keskkoolid. II. 8. Koolide, klasside ja õpilaste arv ning koostis, lhk. 77. 9. Õpilaste koostise moodustumine ja õppetöö korralikkus, lhk. 78. 10. Õpilaste edasijõudmine, lhk. 79. 11. Keskkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjusi, lhk. 80. 12. Keskkooli kulud, lhk. 82. 13. Keskkooli õpetajate koostis, lhk. 83.

I. ALGKOOLID. — *ÉCOLES PRIMAIRES.*

1. Koolide, klasside klassikomplektide ja õpilaste arv ning koostis.
Nombre de classes et d'élèves des écoles primaires.

Koolide arv. 1930/31 õ/a. lõpul töötas üle riigi 1261 algkooli ehk 31 kooli vähem kui eelmisel õ/a. Algkoolide arv on 5 viimase aasta jooksul vähenenud 84 võrra, sellest linnes 15 ja maal 69:

	Linnes	Maal	Kokku	Neist aval.
1930/31 õ/a.	133	1128	1261	1231
1929/30 „	137	1155	1292	1263
1928/29 „	141	1159	1300	1268
1927/28 „	146	1187	1333	1286
1926/27 „	148	1197	1345	1296

Klasside arv. Et kõigile koolikohustuse alla kuuluvaile võimaldada koolikohustuse täitmist kuue klassi (õppeaasta) ulatuses, on vaaldedaval õ/a. vanemate klasside arvu veelgi, võrreldes eelmise õ/a., suurendatud 192 võrra (eelmisel õ/a. +264). Kahe viimase aasta jooksul nõudis kuueaastase sundalgkooli maksmapanek seega tervelt 456 vanema klassi (V ja VI õ/a.) juureavamist, kuna samal ajavahemikul nelja alama klassi (I—IV õ/a.) arv jäi peaaegu muutuseta (+24).

Klasside arvu muutumist viie viimase aasta jooksul selgitab järgnev võrdlus:

	1930/31 õ/a.	1926/27 õ/a.	±	Kasv või kahanemine %-des (1 26/27 = 1 0)
I	1212	1219	—7	—0,6
II	1217	1236	—19	—1,5
III	1196	1247	—51	—4,1
IV	1149	1193	—44	—3,7
V	897	536	+361	+67,4
VI	785	476	+309	+64,9
Kokku	6456	5907	+549	+9,3

Klassikomplektide arv ja koostis. Klassikomplekti all mõistetakse õpilaste kogu, keda õpetaja õpetab ühes ruumis ja ühel ajal. Teatavasti on seaduse järgi õpilaste normaalarvuks klassis 40; ainult erakorralisil tingimusil tohib õpilaste arv tõusta 50-ni. On õpetajal aga korraga õpetada enam kui ühe õppeaasta õpilased, siis on kõrgeim lubatud õpilaste arv sellises ühendatud klassis: 2 õ/a. ühendusel 40, 3 õ/a. ühendusel 36, nelja õ/a. ühendusel 30, kusjuures üle kahe õ/a. ühendamine ühe õpetaja alla on lubatud ainult territoriaalsete olude või erakorraliste tingimuste tõttu.

Algkooli klasside arv (ühes keskk. juures tööt. algkoolidassoga).
Nombre de classes des écoles primaires (y compris les classes auprès des écoles secondaires).

1. Maad ühes linnega *Arrondissements avec les villes*	Arv 1930/31 — *Nombre de classes* I	II	III	IV	V	VI	Kokku *Total*	Klasside arv 1929/30 õ/a. *Nombre de classes pendant l'an. scol. 1929/30*	Klasside üldarv = 100 *Nombre total de classes = 100* I	II	III	IV	V	VI
Viru	191	184	180	167	126	99	947	922	20,2	19,4	19,0	17,6	13,3	10,5
Järva	70	73	73	67	55	49	387	401	18,1	18,9	18,9	17,3	14,2	12,6
Harju	152	173	158	171	130	143	933	925	16,3	18,6	16,9	18,3	14,0	15,3
Lääne	106	99	97	93	81	63	539	509	19,7	18,4	18,0	17,2	15,0	11,7
Saare	76	75	76	64	51	42	384	362	19,8	19,5	19,8	16,7	13,3	10,9
Pärnu	105	105	104	98	84	81	577	569	18,2	18,2	18,0	17,0	14,6	14,0
Viljandi . . .	79	78	80	76	56	51	420	436	18,8	18,6	19,1	18,1	13,3	12,1
Tartu	193	191	191	180	135	126	1 016	952	19,0	18,8	18,8	17,7	13,3	12,4
Valga	41	41	40	41	34	34	231	228	17,8	17,8	17,3	17,7	14,7	14,7
Võru	103	101	101	99	66	59	529	521	19,5	19,1	19,1	18,7	12,5	11,1
Petseri	96	97	96	93	73	38	493	436	19,5	19,7	19,4	18,9	14,8	7,7
Kokku — *Total*	**1 212**	**1 217**	**1 196**	**1 149**	**897**	**785**	**6 456**	**6 261**	**18,8**	**18,8**	**18,5**	**17,8**	**13,9**	**12,2**
1929/30 . . .	1 228	1 208	1 205	1 180	848	642	6 261	—	19,6	19,3	19,3	18,0	13,5	10,3
1928/29 . . .	1 199	1 206	1 194	1 151	697	529	5 976	—	20,1	20,2	20,0	19,3	11,6	8,8
1927/28 . . .	1 211	1 216	1 216	1 166	553	507	5 869	—	20,6	20,7	20,7	19,9	9,4	8,7
1926/27 . . .	1.219	1.236	1.247	1.193	536	476	5.907	—	20,6	20,9	21,1	20,2	9,1	8,1

Vaadeldaval õ/a. on klassikomplektide üldarv, võrreldes eelmise õ/a., vähenenud 293 võrra peamiselt maakoolide arvel (—267), tõstes keskmise õpilaste arvu 1 klassikomplekti kohta 27 pealt 1929/30 õ/a. 31 peale 1930/31 õ/a. (linnes tõus 32-lt 34-le, maal 26-lt 31-le).

Klassikomplektide koormatus kõigub 1930/31 õ/a. 28 (Rakvere, Paide) — 38 (Nõmme) vahel linnes ja 28 (Lääne) — 35 (Saare) piires maal (v. tab. 1, laht. 32, lhk. 85).

Normaaloludes peaks õpetaja töötama ühe õppeaastaga. Linnes sünnib see peamiselt (1930/31 õ/a. 90,1%), kuna maal enamik õpetajaist töötab (1930/31 õ/a. 73,7%) praegu 2—3 õppeaastaga. Täiesti lubamatuks tuleb aga lugeda õppe- ja kasvatusetöö seisukohalt 5 ja 6 õppeaastaga töötamist (1930/31 õ/a. oli 5—6 õ/aastast koosnevaid klassikomplekte maal veel 24 ehk 0,9% maa klassikompl. üldarvust).

Klassikomplektide arv 1930/31 õ/a.

	1 õ/a.	2 õ/a.	3 õ/a.	4 õ/a.	5 õ/a.	6 õ/a.	Kokku
Linnes	90,1%	8,2%	1,4%	0,3%	—	—	100% = 777 kl.-k.
Maal	20,2 „	49,9 „	23,8 „	5,2 „	0,7%	0,2%	100 „ = 2574 „
Kokku	**36,4 „**	**40,1 „**	**18,7 „**	**4,1 „**	**0,5 „**	**0,2 „**	**100 „ = 3351 „**

1 klassikomplekti peale tuli klasse (õppeaastaid) 1930/31 õ/a. linnes 1,1, maal 2,2 — keskmiselt üle riigi 1,9.

Klassikomplektide koostis 1930/31 õ./a. — *Composition de compl. de classes.*

2.	Koolide arv *Nombre d'écoles*	Klasside (õppeaast.) arv *Nombre des classes*	Klassikomplektide arv *N. des complets de classe*	Neist — *Dont* 1 õppeaastaga	2 õppeaastaga	3 *année scolaire*	4 õppeaastaga	5 õppeaastaga	6 õppeaastaga
Linnad — *Villes:*									
Tallinn	40	300	279	260	17	2	—	—	—
Haapsalu	4	24	17	12	3	2	—	—	—
Kuressaare	4	23	16	9	7	—	—	—	—
Narva	11	74	66	58	8	—	—	—	—
Nõmme	5	32	29	26	3	—	—	—	—
Paide	2	15	11	9	—	2	—	—	—
Paldiski	1	6	5	4	1	—	—	—	—
Petseri	2	12	12	12	—	—	—	—	—
Pärnu	11	61	53	47	4	2	—	—	—
Põltsamaa	2	8	8	8	—	—	—	—	—
Rakvere	8	40	31	24	6	—	1	—	—
Tapa	1	11	11	11	—	—	—	—	—
Tartu	21	141	138	135	3	—	—	—	—
Tõrva	2	12	11	10	1	—	—	—	—
Türi	1	8	8	8	—	—	—	—	—
Valga	9	51	37	26	9	1	1	—	—
Viljandi	6	33	31	29	2	—	—	—	—
Võru	3	18	14	12	—	2	—	—	—
Kokku — *Total*	**133**	**869**	**777**	**700**	**64**	**11**	**2**	—	—
Maad — *Arrond.:*									
Viru	187	833	387	83	182	105	14	3	—
Järva	72	353	167	40	68	41	12	—	—
Harju	118	595	279	30	188	56	4	1	—
Lääne	103	515	244	55	120	61	4	3	1
Saare	74	361	162	20	94	40	7	1	—
Pärnu	97	516	236	63	92	59	20	—	2
Viljandi	75	379	159	29	62	48	19	—	1
Tartu	178	875	418	107	201	80	26	2	2
Valga	80	168	76	10	43	20	3	—	—
Võru	104	511	237	43	127	54	13	—	—
Petseri	90	481	209	35	104	50	12	8	—
Kokku — *Total*	**1 128**	**5 587**	**2 574**	**521**	**1 281**	**614**	**134**	**18**	**6**
Üldse — *Gr. total*	**1 261**	**6 456**	**3 351**	**1 221**	**1 345**	**625**	**136**	**18**	**6**

Õpilaste arv. 1930/31 õ/a. oli algkooles üldse 105 414 õpilast, neist maakooles 75,3%, linnakooles 24,7%. Eelmise õ/a. võrreldes on õpilaste arv üleriiklikult kasvanud 7 435 (+7,6%) võrra. Oli õpilasi:

	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	Suurenemine arv	Suurenemine %
I kl.	22 704	22 057	647	+2,9
II „	21 216	18 378	2 838	+15,4
III „	18 497	18 045	452	+2,5
IV „	17 475	16 687	788	+4,7
V „	14 718	13 619	1 099	+8,1
VI „	10 804	9 193	1 611	+17,5
Kokku	105 414	97 979	7435	+7,6

Õpilaste suhtarv klasside järgi näitab tõusu II, V ja VI klasses. Õpilaste keskmine arv 1 klassi kohta püsib muutuseta III—VI klasses, on tõusnud I (+1 punkt) ja II (+2 p.).

1 klassi (õppeaasta) peale tuli vaadeldaval õ/a. õpilasi üle riigi keskmiselt 16 — linnes 30 (eelmisel õ/a. 29), maal 14(13).

Algkooli õpilaste arv klasside järgi (õpilaste üldarv = 100). *Nombre d'élèves des écoles primaires d'après les classes (total des élèves = 100).*

3.	I	II	III	IV	V	VI
1930/31 õppeaasta — *Année scolaire*	**21,5**	**20,1**	**17,6**	**16,6**	**14,0**	**10,2**
1929/30	22,5	18,8	18,4	17,0	13,9	9,4
1928/29	20,1	19,4	19,3	18,9	13,0	9,3
1927/28	19,2	18,1	20,6	21,0	11,7	9,5
1926/27	17,1	18,5	22,8	21,5	11,3	8,8
1930/31 õ./a. keskm. klassi kohta — *Moyenne par classe*	**19**	**17**	**15**	**15**	**16**	**14**
1929/30	18	15	15	15	16	14
1928/29	16	15	15	15	17	16
1927/28	15	14	16	17	20	18
1926/27	14	15	19	18	21	19

Õpilaste sugu. Õpilaste koostis sooliselt on muutunud 1930/31 õ/a. õige vähe: poisid 51,0% pealt 51,4% peale ja tüdrukud vastavalt 48,4-lt 48,6%-le.

		1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.
Maal	poeglapsi	51,4%	51,7%
	tütarlapsi	48,6 „	48,3 „
Linnas	poeglapsi	51,2 „	51,3 „
	tütarlapsi	48,8 „	48,7 „
Üle riigi	poeglapsi	51,4 „	51,6 „
	tütarlapsi	48,6 „	48,4 „

Õpilaste vanus ja koolikohustus. Algkooli õpilaste vanuslikku koostist ja koolikohustust selgitame üleriiklikus ulatuses iga 2—3 aasta tagant. 1930/31 õ/a. kohta seda pole tehtud. Kaks aastat tagasi — 1928/29 õ/a. oli algkooli õpilaste vanus:

	Kuni 8 a.	8—14 a.	15 a. ja van.
Linnes	4,9%	89,4%	5,7%
Maal	1,6 „	93,6 „	4,8 „
Kokku	2,5 „	92,5 „	5,0 „

Koolikohustuse alla kuuluvaist lapsist jäid õpetuseta 1928/29 õ/a. (maade järgi): Saare- 1,1%, Tartu- 1,2%, Järva-, Pärnu-, Viljandi- 2,2%, Harju- 2,3%, Võru- 2,5%, Viru- 3,0%, Lääne- 3,3%, Valga- 3,5% ja Petserimaal 10,4%, keskmiselt — 3,0% (ilma Petserimaata — 2,3%). Linnes oli samal ajal õpetuseta jäänud laste arv keskmiselt alla 1%.

Õpilaste rahvus ja kodakondsus. Vaadeldaval õ/a. seisis õpilaste nimekirjes üldse üle riigi 106 157 õpilast (aasta läbikäigu arv), neist Eesti kodanikke 98,8%, välismaalasi 1,2%. Õpilaste-Eesti kodanike (104 929) hulgas oli rahvuselt:

eestlasi	92 143	87,8%
venelasi	9 646	9,2 „
sakslasi	1 328	1,3 „
rootslasi	770	0,8 „
juute	360	0,3 „
lätlasi	355	0,3 „
soomlasi	148	0,1 „
muid	179	0,2 „

Välismaalased õpivad peaasjalikult linnes, moodustades seal umbes 4% õpilaste üldarvust, ja kuuluvad enamuses vene rahvusse (peamiselt kodakondsuseta isikud, end. Vene kodanikud).

Õpilasi välismaalasi oli algkooles 1930/31 õ/a. 1 228, neist:

venelasi	698 — 56,8%	(neist kodakondsuseta 562)
sakslasi	216 — 17,6 „	(„ „ 58)
juute	114 — 9,3 „	(„ „ 60)
muid	200 — 16,3 „	(„ „ ...)

Algkooli õpilaste rahvus % (õpilaste arv välismaalasteta = 100[1]) — *Nationalité des élèves des écoles primaires en* %.

4.	Eestlased *Estoniens*			Venelased *Russes*			Sakslased *Allemands*			Rootslased *Suédois*			Lätlased *Lettons*			Juudid *Juifs*			Muud *Autres*			Kokku *Total*			Välismaalased *Su ets étrangers*		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — *Villes* . . .	86,0	86,2	86,1	6,7	6,7	6,7	4,6	4,6	4,6	0,3	0,2	0,2	0,4	0,5	0,5	1,5	1,3	1,4	0,5	0,5	0,5	100	100	100	4,0	3,9	3,9
Maad — *Arrond.* . .	88,3	88,4	88,4	10,1	9,0	10,0	0,2	0,2	0,2	0,9	0,9	0,9	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,2	100	100	100	0,3	0,2	0,2
Üldse — *Total* 1930/31	**87,7**	**87,9**	**87,8**	**9,3**	**9,1**	**9,2**	**1,2**	**1,3**	**1,3**	**0,8**	**0,7**	**0,8**	**0,3**	**0,4**	**0,3**	**0,4**	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**100**	**100**	**100**	**1,2**	**1,1**	**1,2**
1929/30	88,0	88,1	88,1	8,9	8,8	8,8	1,3	1,4	1,3	0,7	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	100	100	100	1,3	1,2	1,2
1928/29	88,3	88,4	88,4	8,4	8,3	8,3	1,4	1,6	1,5	0,7	0,6	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	100	100	100	0,9	0,9	0,9
1927/28	88,0	87,7	87,9	8,5	8,7	8,6	1,6	1,7	1,7	0,7	0,6	0,7	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	100	100	100	...	...	...
1926/27	88,1	88,1	88,1	8,3	8,4	8,4	1,6	1,7	1,7	0,7	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	100	100	100	...	...	...

Õppekeel. Algkooli õpilasist õppis 1930/31 õ/a. (aasta läbikäigu arvud) eesti- ja muukeelseis kooles:

Õppekeel	Eesti kod.	Välismaal.	Kokku	%	neist
Eesti	91 926	86	92 012	86,7	eestl. 90 924; venel. 702
Eesti-vene . . .	1 116	77	1 193	1,1	eestl. 809; venel. 353
„ rootsi . .	392	—	392	0,4	eestl. 226; rootsl. 166
„ soome . .	92	—	92	0,1	eestl. 5; soomi. 87
Vene	8 655	624	9 279	8,7	venel. 8 963; eestl. 158
Vene-läti . . .	317	—	317	0,3	venel. 265; lätl. 50
„ juudi . .	147	41	188	0,2	kõik juudid
Saksa	1 451	339	1 790	1,7	saksl. 1 443
Rootsi	563	6	569	0,5	rootsl. 560
Läti	167	3	170	0,2	lätl. 167
Soome	17	—	17	0,0	kõik sooml.
Juudi	86	52	138	0,1	kõik juudid
Kokku . .	104 929	1 228	106 157	100	

Eesti õppekeelega kooles moodustasid eestlased samuti nagu eelmiselgi õ/a. 98,8% õpilaste üldarvust. Järgnev tab. selgitab eestlaste % eesti ja tähtsamate vähemusrahvuste — vene ja saksa — kooles möödunud aastail.

Eestlaste arv algkooles (% iga õppekeele rühma üldarvust). *Élèves de la nationalité estonienne dans les écoles primaires, suivant la langue d'enseignement.*

5.	Õppekeel — *Langue d'enseignement*		
	Eesti *Estonienne*	Vene *Russe*	Saksa *Allemande*
1930/31	**98,8**	**1,7**	**0,9**
1929/30	98,8	2,3	2,2
1928/29	98,9	2,4	0,7
1927/28	98,9	2,2	0,7
1926/27	98,9	2,1	1.0

[1]) 1927/28 õ/a. ja varem õpilaste (Eesti kodanikud ühes välismaalastega) üldarv = 100.

2. Õpilaste koostise moodustumine. *Composition de l'effectif des écoliers.*

Väljaspoolt õ/a. jooksul algkooli astunud uute õpilaste arv on langenud 2 punkti võrra — 29,0% pealt 1929/30 õ/a. 27,0% peale 1930/31 õ/a. Tõusnud on eelmisest aastast pärit vanade õpilaste arv: klassist klassi üleviidud — 60,2% pealt 61,9% peale ja sama klassi jäänud — 10,8-lt 11,1-le.

Algkooli õpilaste klassitulek — *Formation de l'effectif des élèves des écoles primaires.*

6.	Eelmisest aastast pärit õpilased (% õpil üldarv.) — *Élèves restés à l'école depuis l'année passée*						Õppeaasta jooksul koolilastunud õpilased (% õpilaste üldarvust). *Élèv. entr. à l'écol au cours de l'ann. scol.* (% *au nomb. total d'élèves*)		
	Eelmisest klassist üle viidud *Élèv. passés d'une classe en autre*			Sama klassi jäänud — *Élèves restés en même classe*					
	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — *Villes:*									
1930/31 . . .	**64,0**	**64,8**	**64,4**	**10,8**	**8,2**	**9,5**	**25,2**	**27,0**	**26,1**
1929/30 . . .	60,4	63,8	62,1	10,5	8,0	9,2	29,1	28,2	28,7
1928/29 . . .	58,5	61,4	59,9	11,6	9,7	10,6	29,9	28,9	29,5
1927/28 . . .	61,7	63,9	62,8	11,0	10,1	10,5	27,3	26,0	26,7
1926/27 . . .	62,0	64,7	63,3	11,9	10,5	11,2	26,1	24,8	25,5
Maad — *Arrond.:*									
1930/31 . . .	**60,0**	**62,1**	**61,0**	**12,8**	**10,3**	**11,6**	**27,2**	**27,6**	**27,4**
1929/30 . . .	58,3	60,9	59,5	12,7	10,0	11,4	29,0	29,1	29,1
1928/29 . . .	58,7	60,8	59,7	14,6	11,7	13,2	26,7	27,5	27,1
1927/28 . . .	58,0	60,8	59,3	15,9	12,6	14,3	26,1	26,6	26,4
1926/27 . . .	60,6	63,1	61,8	15,0	12,2	13,7	24,4	24,7	24,5
Kokku — *Total:*									
1930/31 . . .	**61,0**	**62,8**	**61,9**	**12,3**	**9,8**	**11,1**	**26,7**	**27,4**	**27,0**
1929/30 . . .	58,8	61,7	60,2	12,1	9,4	10,8	29,1	28,9	29,0
1928/29 . . .	58,0	61,0	59,8	13,8	11,2	12,5	27,6	27,8	27,7
1927/28 . . .	59,0	61,7	60,3	14,6	11,9	13,3	26,4	26,4	26,4
1926/27 . . .	61,0	63,6	62,2	14,2	11,7	13,0	24,8	24,7	24,8

Kirjaoskamata kooliastujad. Algkooli I klassi astujate hulgas on viimaseil aastail kirjaoskajaid (oskab lugeda ja kirjutada) umbes $^1/_3$, kuna ülejäänud $^2/_3$ kirjaoskamatud — enamik neist täielikud analfabeedid (ei oska lugeda ega kirjutada):

	1930/31 o/a.	1929/30 o/a.
Ei osanud lugeda ega kirjutada	44,4%	45,7%
Oskasid ainult lugeda	21,3 „	21,5 „
Kokku	65,7 „	67,2 „
Oli kirjaoskajaid (oskab lugeda ja kirjutada)	34,3 „	32,8 „

Kirjaoskamata kooliastujad (% I kl. õpilaste üldarvust).
Enfants entrés à l'école d'après savoir lire-écrire (% au total des élèves dans la I classe).

7.	Esimese klassiga koolest teateid annud % *Nombre d'écoles ayant fourni des données %*	Ei osanud lugeda ega kirjutada *Ne sachant ni lire ni écrire*			Oskasid ainult lugeda *Sachant lire seulement*		
		P.	T.	K.	G.	F.	T.
Linnad — *Villes:*							
1930/31	**95,1**	**48,8**	**48,9**	**48,8**	**19,6**	**22,1**	**20,8**
1929/30	96,8	47,6	49,3	48,4	21,9	20,5	21,2
1928/29	93,7	45,7	46,7	46,2	22,9	24,3	23,6
1927/28	95,2	45,8	46,9	46,3	24,8	22,3	23,6
1926/27	89,4	46,5	44,4	45,5	23,7	23,3	23,5
Maad — *Arrond.:*							
1930/31	**99,2**	**44,4**	**42,0**	**43,3**	**20,2**	**22,7**	**21,4**
1929/30	98,8	46,5	43,3	45,0	20,9	22,4	21,6
1928/29	99,3	44,8	41,8	43,3	20,7	23,0	21,8
1927/28	99,5	44,5	41,6	43,1	23,3	25,3	24,2
1926/27	88,0	41,0	39,8	40,4	21,5	22,4	21,9
Üldse — *Total:*							
1930/31	**98,8**	**45,3**	**43,4**	**44,4**	**20,1**	**22,5**	**21,3**
1929/30	98,6	46,8	44,6	45,7	21,2	22,0	21,5
1928/29	98,7	45,0	42,9	44,0	21,2	23,3	22,2
1927/28	99,1	44,8	42,7	43,8	23,6	24,7	24,1
1926/27	88,2	42,3	40,8	41,6	22,0	22,6	22,3

3. Õppetöö korralikkus.
Régularité de l'enseignement.

1930/31 õ/a. on õppetöö korralikkus üle riigi tublisti paranenud, võrreldes eelmise aastaga: tunduvalt — 15,7% pealt 12,5 peale — on vähenenud õppetegevuse algul hiljem kooli ilmunute ja samuti on langenud 2,3% võrra — 9,6 pealt 7,3 peale — õppetegevuse lõpul varem lahkunute arv.

Korralikumaks on muutunud õppetöö just maakooles: kevadine varem ärajäämine on 1930/31 õ/a. maakooles koguni väiksem (7,0%) kui linnakooles (8,4%), mida võime konstateerida esmakordselt.

Õppetegevuse algul kooli mitteilmunud ja õppetegevuse lõpul varem ärajäänud õpilased algkooles (% üldarvust).
Fréquentation irrégulière de l'école primaire (% au nombre total).

8.		Õppetegevuse algul ei ilmunud kooli *Nombre d'élèves absents au commencement de l'année scolaire*			Enne õppetegevuse lõppu jäid koolist ära *Nombre d'élèves ayant quitté l'école avant la fin de l'année scolaire*		
		P.	T.	K.	G.	F.	T.
Linnad — *Villes:*	**1930/31**	**8,9**	**6,9**	**7,9**	**9,5**	**7,2**	**8,4**
	1929/30	9,7	7,4	8,6	9,4	7,8	8,6
	1928/29	9,6	7,5	8,6	9,8	8,0	8,9
	1927/28	9,8	6,3	8,1	9,8	6,9	8,4
	1926/27	8,4	6,1	7,3	10,2	8,1	9,2
Maad — *Arrond.:*	**1930/31**	**15,0**	**12,8**	**13,9**	**7,6**	**6,3**	**7,0**
	1929/30	19,6	16,8	18,2	10,8	9,1	10,0
	1928/29	20,1	17,0	18,6	12,0	9,8	10,9
	1927/28	20,2	17,1	18,7	10,6	8,2	9,4
	19.6/27	18,5	15,7	17,1	11,3	9,4	10,4
Kokku — *Total:*	**1930/31**	**13,5**	**11,3**	**12,5**	**8,1**	**6,5**	**7,3**
	1929/30	17,0	14,3	15,7	10,5	8,7	9,6
	1928/29	17,3	14,5	15,9	11,4	9,3	10,4
	1927/28	17,4	14,1	15,8	10,4	7,8	9,1
	1926/27	15,8	13,0	14,5	11,0	9,1	10,1

Ka sügisene hiljaksjäämine on maal suuresti (4,3% võrra) vähenenud, ehkki hiljaksjäämine õppetöö algul ja kevadine varem ärajäämine, mis linnes protsendiliselt väga lähedased (8% ümber viimaseil aastail), maakooles ka praegugi veel tugevasti erinevad: õppetegevuse algul mitteilmunuid on maal umbes 2 korda rohkem (13,9%) kui enne õppetegevuse lõppu ärajäänuid (7%).

Puudumiste tõttu kaotas iga õpilane 1930/31 õ/a. keskmiselt 16,5 päeva (1929/30 õ.a. 18,3 p.) — linnakooles 16,0 päeva (eelmisel õ/a. 17,9), maakooles 16,6 (18,5).

Algkooli õpilaste puudumispäevade arv.
Nombre des jours d'absence des élèves des écoles primaires.

9.	1930/31	1929/30	1928/29	1927/28	1926/27
	Puudumispäevade üldarv *Nombre des jours d'absence*				
Linnad — *Villes*	420 652	461 241	434 193	364 003	430 752
Maad — *Arrond.*	1328 162	1348 206	1274 339	1096 537	1292 529
Üldse — *Total*	**1748 814**	**1809 447**	**1708 532**	**1460 540**	**1723 281**
	Iga õpilase peale tuli puudumispäevi *Nombre des jours d'absence par élève*				
Linnad — *Villes*	16,0	17,9	17,1	13,9	15,6
Maad — *Arrond.*	16,6	18,5	18,6	15,7	17,4
Üldse — *Total*	**16,5**	**18,3**	**18,2**	**15,2**	**16,9**

Iga õpilase peale tuli 1930/31 õ/a. puudumispäevi linnes 8,5 (Tapa) kuni 25,7 (Kuressaare) ja maal 13,7 (Virumaa) kuni 24,3 (Petserimaa):

	Puudumispäevi 1 õpil. peale: 1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.
Tallinn	15,4	17,7
Haapsalu	17,4	14,1
Kuressaare	25,7	14,9
Narva	19,4	23,7
Nõmme	17,0	21,0
Paide	12,9	13,0
Paldiski	24,3	30,3
Petseri	17,9	15,7
Pärnu	16,2	11,8
Põltsamaa	12,4	8,8
Rakvere	12,7	18,9
Tapa	8,5	11,2
Tartu	14,7	19,5
Tõrva	18,5	16,9
Türi	14,9	13,9
Valga	18,3	17,1
Viljandi	16,5	17,9
Võru	12,5	14,4
Keskmiselt	16,0	17,9
Maad:		
Viru	13,7	16,1
Järva	16,5	17,4
Harju	16,4	21,5
Lääne	16,9	15,8
Saare	13,8	12,9
Pärnu	14,6	15,8
Viljandi	16,6	18,9
Tartu	15,8	18,3

Maad:		
Valga	17,0	21,0
Võru	19,3	20,6
Petseri	24,3	25,9
Keskmiselt	16,6	18,5

4. Õpilaste edasijõudmine. *Progrès des élèves.*

Õpilaste edasijõudmine on vaadeldaval õ/a. sama edukas kui eelmisel, veidi paremgi: 1930/31 õ/a. oli klassikursuse lõpetanute % 83,8, 1929/30 õ/a. — 83,1.

Õpilaste arv, kellele õppetöö lõpul järelkatsed määratud, on langenud vaadeldaval õ/a. 2,1% pealt 0,9%-le, mis tingitud sellest, et maakooles on hakatud 1930/31 õ/a. kindlamalt piirama järelkatsete määramist õpilasile klassist klassi viimisel, nagu nõuab seda hariduseministeeriumi vastav määrus. Sama klassi jäänute arv on selle tõttu 1930/31 õ/a. natuke tõusnud — 14,8%-lt 15,3-le.

Õppetöö edukust kahel viimasel aastal selgitab järgnev võrdlus (% õpil. üldarvust õppetöö lõpul):

	Klassikursuse lõpetanud: 1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.
Linnad:		
Tallinn	87,2	87,4
Haapsalu	92,0	92,9
Kuressaare	84,4	82,6
Narva	80,7	78,2
Nõmme	88,9	82,5
Paide	83,7	80,9
Paldiski	91,9	93,9
Petseri	90,7	87,4
Pärnu	85,2	83,1
Põltsamaa	88,5	85,7
Rakvere	84,4	83,4
Tapa	88,2	82,0
Tartu	81,1	81,9
Tõrva	80,3	91,3
Türi	86,3	77,2
Valga	82,7	82,1
Viljandi	83,6	85,3
Võru	85,0	88,5
Keskmiselt	85,0	84,6
Maad:		
Viru	81,6	81,6
Järva	86,6	85,9
Harju	86,7	85,6
Lääne	89,5	86,4
Saare	85,4	84,8
Pärnu	84,5	83,4
Viljandi	85,5	85,2
Tartu	80,5	79,1
Valga	85,3	83,4
Võru	80,1	79,0
Petseri	78,3	79,4
Keskmiselt	83,4	82,6

Algkooli õpilaste edasijõudmine õppimises (õpilaste üldarv õppeaasta lõpul = 100).—*Progrès des élèves des écoles primaires (nombre total d'élèves à la fin de l'année scolaire = 100).*

10.

	Klassikursuse lõpetanud õpilased — *Élèves ayant passé le cours de la classe*			Teiseks aastaks samas klassi jäetud — *Élèves restés en même classe*			Järelkatsed määratud — *Examens supplémentaires*		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
Linnad — *Villes*									
1930/31	**82,8**	**87,5**	**85,0**	**15,4**	**10,6**	**13,1**	**1,8**	**1,9**	**1,9**
1929/30	83,4	85,8	84,6	14,6	11,7	13,2	2,0	2,5	2,2
1928/29	82,1	85,7	83,9	15,0	11,2	13,1	2,9	3,1	3,0
1927/28	75,7	79,6	77,6	15,2	12,0	13,7	9,1	8,4	8,7
1926/27	77,1	80,2	78,6	15,2	12,3	13,8	7,7	7,5	7,6
Maad — *Arrond.*									
1930/31	**81,4**	**85,5**	**83,4**	**17,9**	**13,9**	**16,0**	**0,7**	**0,6**	**0,6**
1929/30	80,8	84,5	82,6	17,1	13,6	15,4	2,1	1,9	2,0
1928/29	80,4	84,8	82,5	17,7	13,7	15,8	1,9	1,5	1,7
1927/28	74,7	79,8	77,1	17,5	13,6	15,6	7,8	6,6	7,3
1926/27	72,9	78,6	75,7	18,3	14,2	16,3	8,8	7,2	8,0
Üldse — *Gr. total*									
1930/31	**81,8**	**86,0**	**83,8**	**17,2**	**13,1**	**15,3**	**1,0**	**0,9**	**0,9**
1929/30	81,5	84,9	83,1	16,4	13,1	14,8	2,1	2,0	2,1
1928/29	80,9	85,0	82,9	16,9	13,0	15,0	2,2	2,0	2,1
1927/28	74,9	79,7	77,3	16,9	13,2	15,1	8,2	7,1	7,6
1926/27	74,0	79,1	76,5	17,5	13,7	15,6	8,5	7,2	7,9

Edasijõudmine üksikute klasside järgi (klassikursuse lõpet. % vastava klassi õpil. üldarvust) on lämud pisut tagasi ainult lõpuklassis (1930/31 õ/a. VI kl. 82,7%, 1929/30 — 83,3), teistes erandita paranenud.

Edasijõudmine klasside järgi algkooles (klassikursuse lõpetanute % vastava klassi õpilaste üldarvust).
Progrès des élèves des écoles primaires d'après les classes (élèves ayant passé le cours de la classe en % au nombre total des élèves de la classe correspondante).

11.

		Klassid — *Classes*					
		I	II	III	IV	V	VI
Linnad — *Villes:*	**1930/31**	**90,1**	**89,1**	**86,5**	**84,6**	**81,6**	**75,3**
	1929/30	89,9	89,2	86,4	82,3	79,9	77,4
	1928/29	90,1	88,8	85,6	81,6	78,0	78,9
	1927/28	88,3	86,0	79,7	72,1	70,0	72,7
	1926/27	87,9	85,3	80,3	73,4	74,6	73,9
Maad — *Arrond.:*	**1930/31**	**83,3**	**85,9**	**83,6**	**82,2**	**79,0**	**86,1**
	1929/30	83,3	85,4	82,5	79,7	78,5	86,8
	1928/29	82,6	85,1	81,2	79,3	81,5	88,2
	1927/28	80,1	81,3	73,3	72,6	76,3	84,4
	1926/27	78,2	79,1	72,2	72,3	76,2	82,5
Üldse — *Gr. total:*	**1930/31**	**84,7**	**86,7**	**84,3**	**82,8**	**79,7**	**82,7**
	1929/30	84,7	86,3	83,4	80,4	78,9	83,3
	1928/29	84,4	86,0	82,3	79,9	80,4	84,0
	1927/28	81,8	82,4	74,7	72,5	73,5	78,9
	1926/27	80,3	80,4	73,8	72,6	75,5	78,3

5. Algkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjusi. *Causes de non-finissement du cours de classe parmi les élèves des éc. prim.*

Üldiselt on teada, et õpilaste klassikursuse mittelõpetamise peapõhjusena esineb nõrk edasijõudmine (1929/30 õ/a. — 92,0%), kuna haigusel (1929/30 õ/a. — 4,9%) ja muil takistavail põhjusil (3,1%) kokkuvõetult pole olulisemat tähtsust. Kahjuks pole aga Keskbüroo tööjõu piiratuse tõttu suutnud seni võtta vaatluscle üksikasjalisemalt— õppeainete järgi — nõrka edasijõudmist. Möödunud kevadel, peale 1929/30 a. õppetegevuse andmete trükis avaldamise, avanes siiski hädaabitööde krediidi toetusel võimalus selgitada ka klassikursuse mittelõpetamise põhjusi 1929/30 õ/a. andmete põhjal üksikasjalisemalt. Aval-

dame need kokkuvõttetulemused ühes 1930/31 õ/a. õppetegevuse andmestikuga.

Viimase 3 a. jooksul pole olnud, keskmiselt üle riigi võttes, suuremaid võnkumisi õpilaste edasijõudmise vahekorris (% õpil. üldarvust õppetöö lõpul):

	Õpilaste arv, kes klassikursuse lõpet.	Klassikursust mittelõpet. õpilased	Neist järelkatsete saajaid
1930/31 õ/a.	83,8%	16,2%,	0,9%
1929/30 „	83,1 „	16,9 „	2,1 „
1928/29 „	82,9 „	17,1 „	2,1 „

Seetõttu võiks 1929/30 õ/a. mitteedasijõudmise põhjuste tulemusi praktiliseks orienteeruniseks kasutada kõigi kolme viimase õ/a. kohta.

Algkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjused 1929/30 õ/a. (mittelõpetanute — teiseks aastaks jäetud, järelkatsetesaajad — arv = 100).

Élèves des écoles primaires n'ayant pas passé le cours de sa classe d'après les causes en 1929/30 (nombre d'élèves, n'ayant pas passé le cours de sa classe = 100)

12.	Nõrk edasijõudmine *Progrès insuffisant*			Haigus *Maladie*			Muud põhjused — *Autres causes*		
	P.-G.	T.-F.	K.-T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — *Villes*									
I kl. — *cl.* .	84,8	84,4	84,6	13,8	14,6	14,1	1,4	1,0	1,3
II „ . . .	94,2	90,2	92,4	5,4	6,5	5,9	0,4	3,3	1,7
III „ . . .	97,3	90,4	94,3	1,2	7,5	3,9	1,5	2,1	1,8
IV „ . . .	93,3	91,1	92,4	4,6	6,5	5,4	2,1	2,4	2,2
V „ . . .	94,4	94,2	94,3	3,7	4,7	4,2	1,9	1,1	1,5
VI „ . . .	96,4	95,3	95,8	2,2	4,0	3,1	1,4	0,7	1,1
Kokku % . .	**93,7**	**91,8**	**92,8**	**4,8**	**6,6**	**5,6**	**1,5**	**1,6**	**1,6**
***Total* . . .**	**1 951**	**1 561**	**3 512**	**100**	**112**	**212**	**32**	**28**	**60**
Maad — *Arrond.*									
I kl. — *cl.* .	91,7	90,1	91,0	5,3	6,0	5,6	3,0	3,9	3,4
II „ . . .	95,0	93,3	94,3	2,5	4,0	3,1	2,5	2,7	2,6
III „ . . .	93,2	92,7	93,0	3,7	4,6	4,1	3,1	2,7	2,9
IV „ . . .	92,6	91,5	92,1	3,6	6,1	4,7	3,8	2,4	3,2
V „ . . .	90,0	87,2	88,7	4,7	7,1	5,8	5,3	5,7	5,5
VI „ . . .	90,4	88,1	89,4	4,7	4,6	4,6	4,9	7,3	6,0
Kokku % . .	**92,4**	**90,7**	**91,7**	**4,1**	**5,6**	**4,7**	**3,5**	**3,7**	**3,6**
***Total* . . .**	**6 468**	**4 796**	**11 264**	**285**	**295**	**580**	**249**	**195**	**444**
Üldse % . .	**92,7**	**91,0**	**92,0**	**4,2**	**5,8**	**4,9**	**3,1**	**3,2**	**3,1**
***Gr. total* . . .**	**8 419**	**6 357**	**14 776**	**385**	**407**	**792**	**281**	**223**	**504**

Klassikursuse mittelõpetamise põhjusena esinevad eeltoodud kokkuvõtteis peale nõrga edasijõudmise, mis otsustava tähtsusega, veel haigus ja muud põhjused. Haigus annab klassikursuse mittelõpetanute üldarvust linnes keskm. 5,6%, maal 4,7%, üle riigi 4,9%, muud põhjused — linnes 1,6%, maal 3,6%, üle riigi 3,1%, kuna 92,0% õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjusena osutub nõrk edasijõudmine (linnes 92,8, maal 91,7%).

Linnes näitab nõrk edasijõudmine tõusu tendentsi, kuigi mitte suurt, lõpuklasses (V, VI), kuna maal ilmneb vastupidine: V ja VI klassis võrreldes keskmisega (91,7%) langeb veidi nõrkade %.

Järgnevalt vaatleme üksikuid aineid, milles avaldub nõrk edasijõudmine klasside järgi. Suhtarvud on võetud vastava klassi õpilaste arvu (õppetöö lõpul) ja üksikuis aineis mitteedasijõudmis-juhtude arvu vahekorrist. Keskmiselt langeb 1 nõrga õpilase peale linnes 2,9 (poistel 3,0, tüdr. 2,7) ja maal 2,6 (poist. 2,6, tüdr. 2,5) nõrka ainet (juhtu).

Eestikeelses koolis esineb võõrkeel alles alates V klassist (õppeaastast), kuna muukeelseis kooles [1]) algab võõrkeele (eestikeele) õpetamine juba III klassist. Et nõrka edasijõudmist keelerühmituste järgi — eestikeelsed, muukeelsed koolid — pole selgitatud, on võõrkeelte suhtarvud toodud ainult kahe viimase klassi (õppeaasta) kohta, kus võõrkeeled sunduslikud kõigile. Kokkuvõtteis, nii linnes kui maal, on suhtarvude saavutamisel aluseks ainult nende klasside õpilaste arv, kus käsitatavat ainet õpetatakse: koduloos — kolme esimese klassi, looduseteaduses, maateaduses, ajaloos — kolme viimase klassi ja peale selle veel võõrkeelis, eelpool nimetatud põhjusil, ainult kahe viimase klassi õpilaste arv.

Nõrkade õpilaste % on algkooles suurim matemaatikas (linnes 11,4%, maal 12,6%), teise koha raskuselt omab õppekeel (linnes 10,5%, maal 12,3%), kolmandal seisab võõrkeel (linnes 11,8%, maal 8,6%). Maakooles on, võrreldes linnaga, üldiselt nõrku rohkem matemaatikas, õppekeeles, ajaloos ja koduloos, linnakooles — võõrkeelis, looduseteaduses, maateaduses:

	Linnes: P.	T.	Kokku	Maal: P.	T.	Kokku
Matemaatika . .	12,1	10,6	11,4	13,5	11,6	12,6
Õppekeel . . .	11,9	8,9	10,5	14,3	10,1	12,3
Võõrkeeled . . .	14,0	9,6	11,8	10,6	6,6	8,6
Looduseteadus .	7,1	5,8	6,4	5,1	5,1	5,3
Maateadus . . .	7,8	6,1	7,0	7,1	6,2	6,6
Ajalugu	5,9	5,3	5,6	7,4	7,2	7,3
Kodulugu . . .	4,0	1,9	3,0	3,9	2,7	3,3
Muud ained . .	6,2	2,7	4,5	6,1	3,4	4,8

Matemaatika. Poisid. Keskmiselt on poisse matemaatikas nõrku: linnes 12,1%, maal 13,5%. Linnes areneb nõrkade tõus järjekindlalt alates I kl. (8,8%) kuni V (15,3%), langedes 3,6 punkti võrra (11,7-ni) vaid VI klassis. Maal aga ületavad nõrgad juba I klassis (14,2%) üldise keskmise (13,5%), püsides väikse võnkumisega sel tasemel kuni lõpuklassini. Lõpuklassis näitab nõrkade arv, nagu linnakooleski, tunduvat langust: V kl. 13,2, VI — 7,0%.

Tüdrukud. Tüdrukuid on nõrku matemaatikas keskm.: linnes 10,6%, maal 11,6%. Linnes näitab nõrkade arv, nagu poistelgi, pidevat tõusu alates I klassist (6,7%) kuni V klassini (14,0%), õigemini kuni lõpuklassini, sest langus viimases on tähtsuseta (14,0 pealt 13,9-le — 0,1%). Maal läheneb nõrkade arv esimeses kolmes klassis üldisele keskmisele (11,0%), tõuseb paari punkti võrra IV ja V ja paraneb märgatavalt viimases — VI klassis (V — 13,4% nõrku, VI — 7,8%).

Õppekeel. Poisid. Nõrku poisse oli õppekeeles: linnes 11,9%, maal 14,3%.

Linnes suureneb nõrkade % õppekeeles, samuti kui matemaatikaski, I (8,1) kuni V klassini (15,4), paranedes VI kl. 5,2 p. võrra (15,4-lt 10,2-le). Maal püsib poiste nõrk edasijõudmine viies esimeses klassis võrdlemisi kõrgel (13,7—15,7%) ja ühtlasel tasemel, näidates samuti langust vaid VI klassis (7,1% VI kl. 14,5% vastu V kl.).

Tüdrukud. Tütarlapsi tuleb õppekeeles keskmiselt nõrku: linnes 8,9%, maal 10,1%. Tüdrukute nõrk edasijõudmine õppekeeles näitab, nagu poistelgi, linnes tõusvat tendentsi I (6,3) kuni V klassini (12,0). Maal tuleb nõrku I—V klassis keskm. 10—11%.

[1]) Muukeelseis kooles õpib ümmarguselt 1/10 algkooli õpilaste üldarvust.

Tunduvat paranemist on märgata jällegi lõpuklassis, nii maal (4,7) kui linnes (8,9).

Võõrkeeled. Võõrkeelt õpetatakse algkooles ainult kahes viimases klassis, arvatud välja muukeelne algkool, kus riigikeel (eestikeel) esineb võõrkeelena juba III õppeaastast. Käesoleval juhul vaatleme nõrka edasijõudmist võõrkeelis, nagu alul juba märkisime, ainult V ja VI kl., kus see õppeaine sunduslik on kõigile õpilasile.

Keskmiselt on V—VI kl. poisse nõrku võõrkeelis: linnes 14,0% (V kl. 15,1, VI — 12,5), maal 10,6% (V — 12,7%, VI — 7,1%). Maal seega vähem 3,4% võrra. Tüdrukuid nõrku kahes viimases klassis on keskm.: linnes 9,6% (V kl. 10,8, VI — 8,4), maal — 6,6% (V kl. 8,4, VI — 3,6). Nagu eeltoodust näha, annab linnakool, nii poiste kui tüdrukute hulgas, rohkem nõrku võõrkeelis kui maakool.

Algkooli õpilaste nõrk edasijõudmine 1929/30 õ./a. õppeainete järgi.
Progrès insuffisant des élèves des écoles primaires d'après les matières d'enseignement en 1929/30.

13.	Koduloos *Leçons de choses*	Õppekeeles *Langue d'enseignement*	Matemaatikas *Mathématiques*	Looduseteaduses *Histoire naturelle*	Maateaduses *Géographie*	Ajaloos *Histoire*	Võõrkeelis *Langues étrangères*	Muis aineis *Autres matières*
Linnad — *Villes:*								
Poisid — *Garçons*	**4,0**	**11,9**	**12,1**	**7,1**	**7,8**	**5,9**	**14,0**	**6,2**
I kl. — *cl.*	4,6	8,1	8,8	—	—	—	—	5,1
II „	3,3	9,7	9,8	—	—	—	—	5,1
III „	4,0	13,2	12,8	—	—	—	—	7,1
IV „	—	15,3	15,0	7,6	8,6	6,2	—	8,0
V „	—	15,4	15,3	8,7	9,2	7,3	15,1	7,0
VI „	—	10,2	11,7	4,4	5,0	3,7	12,5	4,8
Tüdrukud — *Filles*	**1,9**	**8,9**	**10,6**	**5,8**	**6,1**	**5,3**	**9,6**	**2,7**
I kl. — *cl.*	2,1	6,3	6,7	—	—	—	—	2,6
II „	1,4	7,1	8,4	—	—	—	—	2,2
III „	2,4	9,8	10,0	—	—	—	—	3,0
IV „	—	10,0	11,8	5,7	7,1	5,4	—	2,4
V „	—	12,0	14,0	7,2	7,4	6,9	10,8	4,0
VI „	—	8,9	13,9	4,3	3,6	3,3	8,4	2,1
Kokku — *Total*	**3,0**	**10,5**	**11,4**	**6,4**	**7,0**	**5,6**	**11,8**	**4,5**
I kl. — *cl.*	3,4	7,3	7,8	—	—	—	—	3,9
II „	2,4	8,3	9,1	—	—	—	—	3,7
III „	3,2	11,6	11,4	—	—	—	—	5,1
IV „	—	12,8	13,5	6,7	7,9	5,8	—	5,4
V „	—	13,7	14,7	7,9	8,4	7,1	13,0	5,5
VI „	—	9,5	12,0	4,3	4,2	3,5	10,4	3,4
Maad — *Arrond.:*								
Poisid — *Garçons*	**3,9**	**14,3**	**13,5**	**5,4**	**7,1**	**7,4**	**10,6**	**6,1**
I kl. — *cl.*	4,7	14,5	14,2	—	—	—	—	7,7
II „	3,0	13,7	13,2	—	—	—	—	5,6
III „	3,8	16,3	15,0	—	—	—	—	7,0
IV „	—	15,7	14,7	6,6	8,4	9,0	—	6,1
V „	—	14,5	13,2	5,8	8,2	8,2	12,7	5,2
VI „	—	7,1	7,0	2,4	2,3	2,6	7,1	1,6
Tüdrukud — *Filles*	**2,7**	**10,1**	**11,6**	**5,1**	**6,2**	**7,2**	**6,6**	**3,4**
I kl. — *cl.*	3,7	10,9	11,5	—	—	—	—	5,2
II „	1,0	9,5	10,4	—	—	—	—	3,4
III „	2,4	10,5	11,5	—	—	—	—	2,8
IV „	—	10,8	13,6	5,9	7,5	8,7	—	2,8
V „	—	11,1	13,4	5,7	6,6	7,8	8,4	2,5
VI „	—	4,7	7,8	2,6	2,4	3,2	3,6	2,0
Kokku — *Total*	**3,3**	**12,3**	**12,6**	**5,3**	**6,6**	**7,3**	**8,6**	**4,8**
I kl. — *cl.*	4,2	12,8	12,9	—	—	—	—	6,5
II „	2,5	11,6	11,9	—	—	—	—	4,5
III „	3,2	13,5	13,3	—	—	—	—	5,0
IV „	—	13,3	14,2	6,2	8,0	8,8	—	4,5
V „	—	12,8	13,3	5,8	7,4	8,0	10,6	3,9
VI „	—	5,9	7,4	2,5	2,4	2,9	5,4	1,8

Muud ained. Poisid. Koduloos (3 esimest klassi) on poisid nii linnas kui maal peaaegu võrdsed ja võrdlemisi edukad edasijõudmises: nõrku on linnes keskm. 4%, maal 3,9%. Looduseteaduses ja maateaduses (3 viimast klassi) on linnapoisid maapoistest nõrgemad kõigis klasses:

	Looduseteadus:	Maateadus:
linnes nõrku	7,1%	7,8%
maal „	5,4 „	7,1 „

Ajaloos (3 kõrgemat klassi) on poisid linnakooles üldiselt edukamad. Nõrkade %:

	IV kl.	V kl.	VI kl.	Keskm.
linnes	6,2	7,3	3,7	5,9
maal	9,0	8,2	2,6	7,4

Tüdrukud. Koduloos (3 esimest klassi) on tüdrukud linnes edukamad kui maal. Nõrkade %:

	I kl.	II kl.	III kl.	Keskm.
linnes	2,1	1,4	2,4	1,9
maal	3,7	1,9	2,4	2,7

Nõrga edasijõudmise % looduseteaduses, maateaduses ja ajaloos (3 viimast klassi) kõigub tüdrukuil keskm. 5,1 — 7,2% piires, kusjuures looduseteaduses maalapsed üldiselt veidi paremad kui linnalapsed, kuna ajaloos vastupidi:

	Linnakooles:				Maakooles:			
	IV	V	VI	Keskm.	IV	V	VI	Keskm.
Looduseteadus	5,7	7,2	4,3	5,8	5,9	5,7	2,6	5,1
Maateadus	7,1	7,4	3,5	6,1	7,5	6,6	2,4	6,2
Ajalugu	5,4	6,9	3,3	5,8	8,7	7,8	3,2	7,2

Kokkuvõttes tuleb märkida, et nende andmete järgi poisid on tüdrukuist nõrgemad kõigis aineis (ka matemaatikas) ja kõigis klasses (ka VI).

6. Algkoolide kulud. *Dépenses des écoles primaires.* Algkooli kulud on vähenenud üle riigi aasta jooksul 294 503 *kr* ehk 3,7% võrra. Kulus:

	1930/31 õ/a. Kr.	1929/30 õ/a. Kr.	Vähenemine: Kr.	%
Linnad:				
Avalikud k.	1 999 383	2 027 987	28 604	—1,4
Era „	146 416	148 949	2 533	—1,7
Kokku	2 145 799	2 176 936	31 137	—1,4
Maad:				
Avalikud k.	5 474 568	5 734 299	259 731	—4,5
Era „	6 843	10 478	3 635	—34,7
Kokku	5 481 411	5 744 777	263 366	—4,6
Üle riigi:				
Avalikud k.	7 473 951	7 762 286	288 335	—3,7
Era „	153 259	159 427	6 168	—3,7
Üldse	7 627 210	7 921 713	294 503	—3,7

Õpilaste arvu tõus (+7,6%) ühenduses kulude kokkutõmbamisega (—3,7%) vähendas 1930/31 õ/a. tunduvalt (—10,8%) kulu 1 õpilase peale.

	Kulu 1 õpilase peale kr.: 1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	Vähenemine: Kr.	%
Linnakoolid	86,3	91,1	4,8	—5,3
Maakoolid	69,3	79,0	9,7	—12,3
Üle riigi	73,3	82,2	8,9	—10,8

Üksikute linnade (67—109 *kr* 1930/31 õ/a.) ja maade (54—78 *kr*) kulutus 1 õpilase peale on väga

lahkuminev keskmisest kulusummast ja, võrreldes eelmise aastaga, õige kõikuv. Kulutati 1 õpilase peale (*Kr*):

Linnad:	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	+, —
Tallinn	91,0	96,2	—5,2
Haapsalu	87,3	104,0	—16,7
Kuressaare	69,6	73,0	—3,4
Narva	80,8	80,2	+0,6
Nõmme	76,3	77,4	—1,1
Paide	108,6	107,2	+1,4
Paldiski	77,0	84,5	—7,5
Petseri	75,4	66,5	+8,9
Pärnu	77,4	84,8	—7,4
Põltsamaa	70,1	70,8	—0,7
Rakvere	85,1	96,6	—11,5
Tapa	66,9	74,2	—7,3
Tartu	94,5	98,8	—4,3
Tõrva	72,6	68,3	+4,3
Türi	68,0	63,8	+4,2
Valga	80,1	88,5	—8,4
Viljandi	85,7	89,3	—3,6
Võru	83,2	107,2	—24,0
Keskmine	86,3	91,1	—48
Maad:			
Viru	73,0	82,3	—9,3
Järva	77,1	80,6	—3,5
Harju	71,6	74,5	—2,9
Lääne	68,8	85,4	—16,6
Saare	53,7	65,7	—12,0
Pärnu	74,4	87,5	—13,1
Viljandi	78,4	92,5	—14,1
Tartu	73,7	85,9	—12,2
Valga	68,7	82,0	—13,3
Võru	64,0	72,3	—7,4
Petseri	54,0	58,5	—4,5
Keskmine	69,3	79,0	—9,7

Kokkuvõtteid koolide majandusest üksikute kulu- ja tululiikide ning kooliülalpidajate järgi 1930/31 õ/a. kohta pole tööjõu puudusel tehtud.

Eelmise 1929/30 õ/a. kulutati:

	Linnakooles	Maakooles	Kokku
Õpetajate palkadeks	65,0%	70,7%	69,1%
Ametn. ja teen. palkadeks	6,5 „	2,1 „	3,3 „
Majandusekuludeks (üür, küte, valgustus)	11,1 „	8,7 „	9,5 „
Õppevahendite muretsemiseks ja raamatukogude täiendamiseks	2,0 „	2,0 „	2,0 „
Õpilaste toetuseks	6,0 „	3,0 „	4,0 „
Majade parandamiseks, inventari muretsemiseks ja mitmes. muudeks kuludeks	8,5 „	13,5 „	12,1 „
Kokku %	100	100	100
Kokku *Kr.*	2 176 936	5 744 777	7 921 713

7. Algkooli õpetajad.
Personnel enseignant des écoles primaires.

Õpetajaid oli üldse algkooles 1930/31 õ/a. algul kooli nimekirjade järgi 3 946, ehk ümmarguselt 5% vähem kui aasta tagasi:

	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	Vähenemine	%
Linnes	1 204	1 223	19	— 1,6
Maal	2 742	2 933	191	— 6,5
Kokku	3 946	4 156	210	— 5,1

Kvaliteedilt on õpetajaskond üldiselt veidi paranenud ja seda, nagu eelmisilgi aastail, maakooli arvel:

	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.
Linnes — kutsega õpet.	86,3%	86,6%
Maal „ „	93,3 „	92,4 „
Keskm. „ „	91,2 „	90,7 „

Algkooli õpetajad — *Personnel enseignant.*

14.	Õpetajate arv 1929/30 tegelku õppeküü lõpul *Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1929/30*	Aasta jooksul lahkunud *Ont quitté l'école au cours de l'année scolaire*	Aasta jooksul tulnud juurde *Engagés pendant l'année scolaire*	Õpetajate arv 1930/31 tegelku õppeküü lõpul *Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1930/31*	Õpetajate koostis 1930/31 õ/a. algul % [1] *Effect. du person. enseign. au commenc. de l'an. scol.* Kutsega *Ayant diplôme d'instituteur*	Neist semin. haridusega *Dont avec ens. de l'école normale d'inst.*	Kutseta *Sans diplôme d'instituteur*	Kokku *Total*	Neist töötasid *Dont occupés* Ainult ühes koolis *à une seule école*	Mitmes koolis *entre plus. écoles*
Linnad — *Villes:*										
1930/31	**100**	**16,1**	**13,9**	**97,8**	**86,3**	*23,9*	**13,7**	**100**	**65,8**	**34,2**
1929/30	100	11,2	12,6	101,4	86,6	*21,4*	13,4	100	65,7	34,3
1928/29	100	11,5	13,0	101,5	88,3	*10,5*	11,7	100	66,8	33,2
1927/28	...	9,0	4,0	...	89,6	...	10,4	100	...	...
1926/27	...	8,0	3,5	...	87,9	...	12,1	100	...	...
Maad — *Arrond.:*										
1930/31	**100**	**22,4**	**12,8**	**90,4**	**93,3**	*33,3*	**6,7**	**100**	**96,0**	**4,0**
1929/30	100	13,5	18,6	105,1	92,4	*37,7*	7,6	100	95,7	4,3
1928/29	100	14,0	16,3	102,3	91,4	*32,3*	8,6	100	96,3	3,7
1927/28	...	11,0	9,5	...	87,3	...	12,7	100	...	...
1926/27	...	7,4	6,2	...	83,1	...	16,9	100	...	...
Kokku — *Total:*										
1930/31	**100**	**20,5**	**13,1**	**92,6**	**91,2**	*34,1*	**8,8**	**100**	**86,8**	**13,2**
1929/30	100	12,8	16,8	104,0	90,7	*33,1*	9,3	100	86,8	13,2
1928/29	100	13,2	15,3	102,1	90,4	*28,8*	9,6	100	87,3	12,7
1927/28	...	10,4	7,8	...	88,0	...	12,0	100	...	...
1926/27	...	7,6	5,3	...	84,6	...	15,4	100	...	...

[1]) 1930/31, 1929/30, 1928/29 ja 1927/28 õ/a. — õppeaasta algul, 1926/27 õ/a. — 31. detsembril.

3 946 õpetajast töötas 1930/31 õ/a. algul ainult ühes koolis 86,8%, mitmes koolis 13,2%. Mitmes koolis töötajad esinevad korduvalt ka mitme kooli nimekirjes, suurendades seega fiktiivselt õpetajate tõelist arvu. 1931 a. jaanuaris toimitud õpetajaskonna koostise eriuurimusel selgus, et tegeliku algkooli õpetajate arvu (füüsiliste isikute) saamiseks tuleb 1930/31 õ/a. kooliaruannete järgi koostatud õpetajate arvust arvata maha linnes keskmiselt 25,6%, maal 1,6%:

	Tegelik õpetajate arv 15. I 1931 a.	Arv kooli nimek. järgi 1930/31 õ/a. algul	Tegelikult vähem arv	Tegelikult vähem %
Linnes	896	1 204	308	25,6
Maal	2 698	2 742	44	1,6
Kokku	3 594	3 946	352	8,9

II. KESKKOOLID — *ÉCOLES SECONDAIRES.*

8. Koolide, klasside ja õpilaste arv ning koostis.
Nombre de classes et d'élèves des écoles secondaires.

1930/31 õ/a. lõpul töötas üle riigi 77 keskkooli, arvatud hulka ka 3 (Rakvere, Tartu, Läänemaa) seminari. 77 keskkoolist asus linnes 72 (aval. 49, era 23), maal 5 (kõik avalikud). Ühiskoole oli linnes 45, lahuskoole 27; maal töötasid ainult ühiskoolid (5). Viimase 5 a. jooksul on vähenenud keskkooles klasside arv 108 (17,2%), õpilaste arv 2 210 (12,9%) võrra:

	Klasse	Õpilasi	Õpilasi 1 kl. kohta
1930/31 õ/a. . . .	519	14 919	29
1929/30 „ . . .	555	15 663	28
1928/29 „ . . .	582	16 341	28
1927/28 „ . . .	596	16 831	28
1926/27 „ . . .	627	17 129	27

Vaadeldaval õ/a. oli avalikes keskkooles üldse 405 klassi (1929/30 õ/a. 440) 12 328 õpilasega (1929/30 õ/a. 13 149), erakeskkooles 114 (115) klassi 2 591 (2 514) õpilasega.

Keskkooli klasside arv — *Nombre de classes des écoles secondaires.*

15. Maad ühes linnega *Arrondissements avec les villes*	Arv 1930/31 *Nombre des classes* I	II	III	IV	V	VI	Kokku *Total*	Klasside üldarv = 100 *Nombre total des classes = 100* I	II	III	IV	V	VI
Harju	29	31	33	28	32	1	154	18,8	20,1	21,4	18,2	20,8	0,7
Viru	13	14	13	13	15	1	69	18,8	20,3	18,9	18,9	21,7	1,4
Järva	5	5	5	5	5	—	25	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	—
Lääne	3	4	4	3	3	1	18	16,7	22,2	22,2	16,7	16,7	5,5
Saare	3	3	3	3	3	—	15	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	—
Pärnu	7	6	7	7	7	—	34	20,6	17,6	20,6	20,6	20,6	—
Viljandi	8	8	8	8	8	—	40	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	—
Tartu	20	21	21	21	21	1	105	19,0	20,0	20,0	20,0	20,0	1,0
Valga	7	6	7	6	6	—	32	21,9	18,8	21,9	18,7	18,7	—
Võru	4	4	3	3	3	—	17	23,5	23,5	17,7	17,6	17,7	—
Petseri	2	2	2	2	2	—	10	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	—
Kokku — *Total* . .	**101**	**104**	**106**	**99**	**105**	**4**	**519**	**19,5**	**20,0**	**20,4**	**19,1**	**20,2**	**0,8**
1929/30 . .	109	112	107	107	112	8	555	19,6	20,2	19,3	19,3	20,2	1,4
1928/29 . .	115	113	113	113	121	7	582	19,6	19,5	19,4	19,5	20,8	1,2
1927/28 . .	109	117	117	120	124	9	596	18,3	19,6	19,6	20,2	20,8	1,5
1926/27 . .	119	122	129	126	121	7	627	19,0	19,4	20,6	20,1	19,8	1,1

Õpilaste arv on 1930/31 õ/a. vähenenud 744 (eelmisel 678) võrra ja seda peamiselt I ja II klassi arvel:

	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	+, —	%
I kl.	3 295	3 625	—330	—9,1
II „	3 099	3 390	—291	—8,6
III „	3 136	3 060	+76	+2,5
IV „	2 520	2 592	—72	—2,8
V „	2 735	2 798	—63	—2,3
VI „	134	198	—64	—32,3
Kokku . . .	14 919	15 663	—744	—4,8

Keskkooli õpilaste arv klasside järgi (õpilaste üldarv = 100).
Nombre d'élèves des écoles secondaires d'après les classes (total des élèves = 100).

16.	I	II	III	IV	V	VI
Õppeaasta — *Année scolaire:*						
1930/31	**22,1**	**20,8**	**21,0**	**16,9**	**18,3**	**0,9**
1929/30	23,1	21,6	19,5	16,6	17,9	1,3
1928/29	24,7	21,1	19,0	16,9	17,1	1,2
1927/28	23,2	20,9	19,5	16,8	18,2	1,4
1926/27	24,3	21,3	20,1	16,9	16,3	1,1
Keskmine klassi kohta — *Moyenne par classe:*						
1930/31	**33**	**30**	**30**	**25**	**26**	**34**
1929/30	33	30	29	24	25	25
1928/29	35	30	27	24	23	29
1927/28	30	30	28	24	25	26
1926/27	35	30	27	23	23	26

Klassi koormatus on muutuseta I ja II, tõusnud 1 punkti võrra III, IV ja V ja tervelt 9 punkti võrra VI klassis. Tab. 16 selgitab õpilaste arvu suhtelist vahekorda ja keskmist klassikoormatust üksikuis klasses viimaseil aastail.

Õpilaste vanusliku koostise muutuvust kahel viimasel õ/a. pole jälgitud.

1928/29 õ/a. oli õpilasi vanuses:

	Poisid	Tüdrukud
Alla 15 a.	16,7	17,5
15—17 a.	48,6	51,7
18—20 a.	25,9	26,0
21 ja üle	8,8	4,8

Õpilaste sugu. Poeglapsi on keskkooles vähem kui tütarlapsi, kuna algkooles vastupidiselt — poisid ülekaalus:

	Keskkool P.	Keskkool T.	Algkool P.	Algkool T.
1930/31 õ/a. . .	47,5	52,5	51,4	48,6
1929/30 „ . .	47,9	52,1	51,6	48,4

Õpilaste rahvus ja kodakondsus. Keskkooli õpilaste nimekirjes seisis 1930/31 õ/a. üldse 15 184 õpilast (aasta läbikäigu arv), neist Eesti kodanikke 14 761, välismaalasi 423 ehk 2,8% (algkooles välismaalasi 1,2%).

Õpilaste-Eesti kodanike hulgas oli rahvuselt 1930/31 õ/a.:

		%
Eestlasi	12 677	85,9
Sakslasi	1 061	7,2
Venelasi	667	4,5
Juute	190	1,3
Rootslasi	56	0,4
Lätlasi	42	0,3
Muid	68 [1])	0,4

Õpilasi-välismaalasi oli keskkooles 1930/31 õ/a. 423, neist üle poole kodakondsuseta venelased:

Venelasi	229,	neist kodakondsuseta	214
Sakslasi	88,	„ „	18
Juute	30,	„ „	14
Muid	76,	„ „	...

Viimase kahe aasta jooksul on õpilaste - eestlaste osatähtsus tõusnud umbes 1% võrra (sulgudes vahekord algkooles):

	Eestlasi	Muulasi
1930/31 õ/a. . .	85,9%(87,8)	14,1%(12,2)
1928/29 „ . .	85,0 „ (88,4)	15,0 „ (11,6)

Õppekeel. Keskkooli õpilasist õppis 1930/31 õ/a. (aasta läbikäigu arvud) eesti- ja muukeelseis kooles:

Keskkooli õpilaste rahvus % (õpilaste arv välismaalastota = 100[2])
Nationalité des élèves des écoles secondaires en %.

17.

	Eesti kodanikud — *Sujets estons*									Välismaalased *Sujets étrang.*
	Eestlased *Estoniens*	Venelased *Russes*	Sakslased *Allemands*	Rootslased *Suédois*	Lätlased *Lettons*	Soomlased *Finnois*	Juudid *Juifs*	Muud *Autres*		
	Poisid — *Garçons*									
1930/31	**86,6**	**4,2**	**7,3**	**0,4**	**0,3**	**0,0**	**1,4**	**0,4**		**2,9**
1929/30	85,7	4,1	7,6	0,5	0,3	0,0	1,4	0,4		2,9
1928/29	84,9	4,4	8,0	0,5	0,3	0,0	1,5	0,4		2,8
1927/28	82,1	6,2	8,4	0,6	0,5	0,0	1,5	0,7		...
1926/27	82,3	5,9	8,3	0,6	0,6	0,0	1,5	0,8		...
	Tüdrukud — *Filles*									
1930/31	**85,8**	**4,8**	**7,0**	**0,3**	**0,3**	**0,1**	**1,2**	**0,5**		**2,7**
1929/30	85,8	4,8	7,0	0,3	0,4	0,0	1,3	0,4		2,8
1928/29	85,2	4,8	7,2	0,3	0,5	0,1	1,4	0,5		2,7
1927/28	83,1	6,4	7,1	0,4	0,6	0,1	1,5	0,8		...
1926/27	82,6	6,0	6,9	0,4	0,7	0,1	1,6	0,8		...
	Kokku — *Total*									
1930/31	**85,9**	**4,5**	**7,2**	**0,4**	**0,3**	**0,0**	**1,3**	**0,4**		**2,8**
1929/30	85,7	4,4	7,3	0,4	0,4	0,0	1,4	0,4		2,9
1928/29	85,0	4,6	7,5	0,4	0,4	0,1	1,5	0,5		2,7
1927/28	82,6	6,3	7,7	0,5	0,6	0,1	1,5	0,7		...
1926/27	82,4	6,4	7,5	0,5	0,7	0,1	1,6	0,8		...

Õppekeel:	Eesti kod.	Välism.	Kokku	%	neist	
Eesti	12 570	10	12 580	92,9,	eestl.	12 467
Eesti-vene . . .	279	19	298	2,0	eestl. / venel.	107 / 126
Vene	549	227	776	5,1	venel.	671
Vene-juudi . .	80	8	88	0,6	kõik juudid	
Saksa	1 246	145	1 391	9,1	saksl.	1 128
Juudi	28	14	42	0,3	kõik juudid	
Kokku . .	**14 761**	**423**	**15 184**	**100**		

Eestlasi oli eesti õppekeelega kooles 1930/31 õ/a. 99%, eelmisel õ/a. 98,9%. Vene õppekeelega kooles tuli eestlasi iga 100 õpilase kohta 1930/31 õ/a. 2,8 (eelmisel 3,9), saksa õppekeelega kooles 1,5 (1,6):

Eestlaste arv keskkooles keelte järgi (% iga õppekeele rühma üldarvust).
Élèves de la nation. été estonienne dans les écoles secondaires suivant la langue d'enseignement.

18.

	Kooli õppekeel — *Langue d'enseignement*																	
	Eesti *Estonienne*			Eesti-vene *Esto-russe*			Vene *Russe*			Saksa *Allemande*			Läti *Lettonne*			Juudi *Juive*		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
1930/31 . .	**98,9**	**99,1**	**99,0**	**57,4**	**54,5**	**56,0**	**2,5**	**3,1**	**2,8**	**1,8**	**1,2**	**1,5**	—	—	—	—	—	.
1929/30 . .	98,9	99,0	98,9	57,6	53,3	55,6	3,6	4,2	3,9	1,8	1,4	1,6	100,0	100,0	100,0	—	—	—
1928/29 . .	99,0	99,3	99,2	57,9	52,5	55,5	2,7	3,8	3,3	1,2	1,2	1,2	100,0	77,8	88,2	—	—	—
1927/28 . .	98,9	99,2	99,1	53,8	47,7	51,0	3,7	4,8	4,3	1,8	1,4	1,6	36,4	17,6	25,0	—	—	. .
1926/27 . .	99,1	99,4	99,2	51,1	37,3	44,7	5,1	5,4	5,2	2,6	2,2	2,4	23,5	23,8	23,7	—	—	. .

9. Õpilaste koostis ja õppetöö korralikkus.
Composition de l'effectif des écoliers et régularité de l'enseignement.

1930/31 õ/a. moodustasid õpilaste üldkoostises vanad eelmisest õ/a. pärit õpilased 73,4%, neist sama klassi jäänuid 6,6% (eelm. õ/a. 5,8%) ja klassist klassi üleviiduid 66,8% (68,2). Uute õpilaste rühm — 26,6% õpil. üldarvust — koosneb peaasjalikult teisist koolest sisseastunud õpilasist (25,8%). Viimaste hulgas on loomulikult esikohal (77,6%) eelmisel õ/a. 6 kl. algkooli lõpetanud lapsed (2 890 isikut, 1929/30 õ/a. 3 232). Üldse on 1930 a. kevadel algkooli 6 klassi lõpetanud 7 453 last, neist õppimist keskkooles jatkanud sama aasta sügisel 38,8% (2 890 is.).

Õppetöö korralikkus on 1930/31 õ/a. veidi paranenud, võrreldes eelmise õ/a.: puudumistundide arv on langenud, väiksemaks on jäänud ka kevadine varem ärajäämine. Pisut suurenenud sügisene hilinemine: 1930/31 õ/a. ei ilmunud kooli õppetegevuse algul 3,3%, eelmisel 2,7% õpilasist.

Iga õpilase kohta tuli aastas puudumistunde:

	1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.
Harjumaa keskkooles	67,8	68,0
Viru „ „	46,3	51,8
Järva „ „	40,7	52,5
Lääne „ „	48,4	52,9
Saare „ „	32,2	35,7
Pärnu „ „	51,8	51,0
Viljandi „ „	64,2	60,0
Tartu „ „	55,9	58,2
Valga „ „	61,7	61,7
Võru „ „	56,4	50,8
Petseri „ „	62,1	77,7
Keskmiselt	58,4	59,9

[1]) Neist soomlasi 6. [2]) 1927/28 õ/a. ja varem õpilaste (Eesti kodanikud ühes välismaalastega) üldarv = 100.

Keskkooli õpilaste koostise moodustumine (õpilaste arv = 100).
Formation de l'effectif des élèves des écoles secondaires (nombre total des élèves = 100).

19.	Eelmisest aastast pärit õpilased *Élèves restés à l'école depuis l'année passée*						Teisist koolest sisseastunud õpilased — *Élèves venant d'autres écoles*						Kodust sisseastunud õpilased *Élèves venant de chez leurs parents*						Kokku uuesti sisseastunud õpil. *Total des élèves entrés à l'école*		
	Eelmisest klassist üle viidud *Élèves passés d'une classe en autre*			Sama klassi jäänud *Élèves restés en même classe*			Üldse *Gr. total*			Neist eelm. õ/a. algk. 6 kl. lõp. *Dont ayant pas. pend. l'an. scol. préc. le cours de 6 cl. de l éc. prim.*			Varemalt algk. 6 kl. lõpetanud *Ayant passé le cours de 6 cl. de l'écol. primaire*			Koduse ettevalmistusega *Élev s à la maison*					
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
1930/31[1])	**64,8**	**68,4**	**66,8**	**7,1**	**6,2**	**6,6**	**27,0**	**24,7**	**25,8**	**75,6**	**79,6**	**77,6**	**0,9**	**0,6**	**0,7**	**0,2**	**0,1**	**0,1**	**28,1**	**25,4**	**26,6**
1929/30[2])	66,2	70,0	68,2	6,0	5,6	5,8	26,4	23,4	24,8	82,0	86,7	84,3	1,1	0,9	1,0	0,3	0,1	0,2	27,8	24,4	26,0
1928/29[3])	65,4	67,7	66,6	5,7	5,2	5,4	27,5	25,9	26,7	77,3	77,4	77,3	1,1	0,9	1,0	0,3	0,3	0,3	28,9	27,1	28,0
1927/28[4])	65,4	71,4	68,7	4,9	4,0	4,4	28,5	23,2	25,6	61,0	76,0	68,5	0,9	1,1	1,0	0,3	0,3	0,3	29,7	24,6	26,9
1926/27[5])	65,4	69,2	67,4	6,1	5,3	5,7	26,6	24,6	25,5	51,8	56,6	54,2	1,3	0,6	1,0	0,6	0,3	0,4	28,5	25,5	26,0

Õppetegevuse algul kooli mitteilmunud ja õppetegevuse lõpul varem ärajäänud õpilased (% üldarvust).
Fréquentation irrégulière de l'école (% au nombre total)

20.	Õppetegevuse algul ei ilmunud kooli *Nombre d'élèves absents au commenc. de l'année scolaire*			Enne õppetegevuse lõppu jäid koolist ära *Nombre d'élèves ayant quitté l'école avant la fin de l'année scolaire*			Puudumistundide arv 1 õpilase peale *Nombre des heures d'absence par élève*		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
1930/31	**3,3**	**3,2**	**3,3**	**5,7**	**4,2**	**4,9**	**55**	**62**	**58**
1929/30	3,2	2,2	2,7	6,1	4,7	5,3	56	63	60
1928/29	3,5	2,5	2,9	6,5	4,9	5,7	64	68	66
1927/28	2,7	2,4	2,5	4,8	4,3	4,5	50	57	53
1926/27	1,6	2,0	1,8	6,3	4,1	5,2	55	61	58

10. Õpilaste edasijõudmine.
Progrès des élèves.

Õpilaste edasijõudmine püsib vaadeldaval õ/a. peaaegu samal tasemel kui eelmisel: 1930/31 õ/a. on klassikursuse lõpetanud 69,5% õpilasist, eelmisel 69,3%. Üksikuis klasses näitab õppetöö edukus teatavat tõusu vaid I (+4,6%), kuna teisis klassikursuse lõpetanute arv on kas vähenenud (II, V, VI kl.) või umbes samal tasemel (III, IV kl.). Teiseks aastaks istuma jäetud õpilaste arv on langenud 11,0% pealt 1929/30 õ/a. 9,4% peale 1930/31 õ/a. ja ligikaudu sama võrra on tõusnud (19,7%-lt 21,1%-le) õpilaste arv, kellele määratud järelkatsed. Tüdrukud ületavad poisse edasijõudmises endiselt kõigis klasses, arvatud välja VI.

Keskkooli õpilaste edasijõudmine õppimises — *Progrès des élèves des écoles secondaires.*

21	Klassikursuse lõpetanud õpil. *Élèves ayant passé le cours de la classe*	Klassikursust mittelõpetanud õpilased — *Élèves n'ayant pas passé le cours de la classe*: Teiseks aast. sama kl. jäet. *Restés en même classe*	Järelkats. määratud *Examens supplémen.*	Klassikursuse lõpetanud (õpil. arv õ/a. lõpul = 100) *Élèves ayant passé le cours de la classe (nombre des élèves à la fin de l'an. scol. = 100)*: I kl.	II cl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.
				Poisid — *Garçons.*					
1930/31	**66,0**	**10,6**	**23,4**	**62,4**	**59,7**	**64,0**	**62,5**	**83,0**	**96,1**
1929/30	66,8	12,2	21,0	59,4	64,2	61,7	65,6	85,8	97,9
1928/29	60,2	10,4	20,4	64,4	65,4	64,7	68,1	86,0	97,8
1927/28	62,7	9,7	27,6	58,3	58,6	60,0	58,9	78,1	99,0
1926/27	64,6	8,7	26,7	56,0	65,0	60,5	61,9	83,7	98,8
				Tüdrukud — *Filles.*					
1930/31	**72,6**	**8,3**	**19,1**	**70,8**	**66,5**	**66,9**	**72,5**	**88,7**	**92,7**
1929/30	71,5	9,9	18,6	64,8	68,2	67,5	71,2	88,3	100,0
1928/29	75,3	8,6	16,1	70,1	71,0	72,8	73,9	91,1	94,4
1927/28	69,6	7,4	23,0	65,9	67,7	65,4	66,1	83,4	95,9
1926/27	71,4	6,9	21,7	65,2	70,5	67,4	67,5	90,6	96,9
				Kokku — *Total.*					
1930/31[1])	**69,5**	**9,4**	**21,1**	**66,8**	**63,3**	**65,5**	**68,0**	**86,0**	**94,7**
1929/30[2])	69,3	11,0	19,7	62,2	66,3	64,8	68,6	87,2	99,0
1928/29[3])	72,4	9,5	18,1	67,4	68,4	69,1	71,2	88,8	96,0
1927/28[4])	66,3	8,5	25,2	62,3	63,5	62,9	62,8	81,0	97,5
1926/27[5])	68,2	7,8	24,0	60,8	67,0	64,2	65,0	87,4	97,8

Kahel viimasel õ/a. — 1929/30, 1928/29 — vaatlesime keskkooli ülemastme õpilaste edasijõudmist kõigis klasses (III—VI) ka õppeharude järgi. Tööjõu puudusel Keskbüroo seda tööd täies ulatuses praegu enam ei tee, jälgides õpilaste edasijõudmist õppeharude järgi nüüdsest peale ainult lõpuklassis, mis praktilise tähtsusega (kooli lõpetajad).

Lõpuklassiks on meie keskoolil V klass, arvatud välja saksa õppekeelega Tallinna Toomkool ja õpetajate seminarid, kus kuus klassi. Üldse oli 1930/31 õ/a. lõpul Eestis 77 keskkooli, arvatud hulka ka 3 seminari, neist kaheksal puudus lõpuklass.

1930/31 õ/a. (1931 a. kevadel) lõpetas keskkooli üle riigi 1 964 isikut (ilma Tallinna Kolledžita) ehk 86,6% lõpuklassi õpilaste üldarvust.

Mittelõpetanuist (=13,4%) jäeti istuma 4,1% ja sügisesed järelkatsed said 9,3%.

[1]) Tallinna kolledži 737 õpilase kohta punduvad andmed.
[2]) „ „ 541 „ „ „ „
[3]) „ „ 523 „ „ „ „
[4]) „ „ 669 „ „ „ „
[5]) „ „ 557 „ „ „ „

Lõpetas 1930/31 õ/a. keskkooli (ilma Tallinna kolledžita):

Humanitaarharus	1 002	õpil.	ehk	88%	lõpukl.	õpil. üldarvust
Reaal „	290	„	„	80,3	„	„ „
Kommerts „	182	„	„	91,0	„	„ „
Majapidamis „	166	„	„	83,8	„	„ „
Pedagoogika „	104	„	„	94,5	„	„ „
Muudes harudes	220	„	„	...	„	„ „
Kokku	**1 964**	„	„	**86,0%**	„	„ „

Keskkooli õpilaste edasijõudmine lõpuklassis õppeharude järgi 1930/31 õ/a. (õpilaste üldarv õ/a. lõpul = 100).
Progrès des élèves des écoles secondaires.

22.

	Klassikursuse lõpetanud õpilased *Élèves ayant passé le cours de la classe*			Teiseks aastaks klassi jäetud *Restés en même classe*			Järelkatsed määratud *Examens supplémentaires*		
	P.-G.	T.-F.	K.-T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Linnad — *Villes*	**825**	**1 044**	**1 869**	**49**	**36**	**85**	**107**	**93**	**200**
Maad — *Arrond.*	**47**	**48**	**95**	**5**	**3**	**8**	**7**	**4**	**11**
Üldse — *Total*	**872**	**1 092**	**1 964**	**54**	**39**	**93**	**114**	**97**	**211**
Humanitaar	343	659	1 002	25	16	41	43	53	96
Human.-klassika	48	—	48	—	—	—	1	—	1
Human.-sotsiaal	30	10	40	2	1	3	5	4	9
Reaal	257	33	290	22	2	24	45	2	47
Kommerts	38	144	182	1	5	6	4	8	12
Majapidamis	—	166	166	—	12	12	—	20	20
Pedagoogika[1])	53	51	104	—	—	—	2	4	6
Tehnika	32	—	32	—	1	1	5	1	6
Põllumajanduse	25	18	43	2	1	3	2	3	5
Ehitusetehnika	28	3	31	1	1	2	7	2	9
Klassika	12	—	12	1	—	1	—	—	—
Alamajanduse	6	8	14	—	—	—	—	—	—
	%								
Linnad — *Villes*	**84,1**	**89,0**	**86,8**	**5,0**	**3,1**	**3,9**	**10,9**	**7,9**	**9,3**
Maad — *Arrond.*	**79,7**	**87,3**	**83,3**	**8,5**	**5,4**	**7,0**	**11,8**	**7,3**	**9,7**
Üldse — *Total*	**83,8**	**88,9**	**86,6**	**5,2**	**3,2**	**4,1**	**11,0**	**7,9**	**9,3**
Humanitaar	83,4	90,5	88,0	6,1	2,2	3,6	10,5	7,3	8,4
Human.-klassika	98,0	—	98,0	—	—	—	2,0	—	2,0
Human.-sotsiaal	81,1	66,7	76,9	5,4	6,7	5,8	13,5	26,6	17,3
Reaal	79,3	80,2	80,3	6,8	5,4	6,7	13,9	5,4	13,0
Kommerts	88,4	91,7	91,0	2,3	3,2	3,0	9,3	5,1	6,0
Majapidamis	—	83,8	83,8	—	6,1	6,1	—	10,1	10,1
Pedagoogika[1])	90,4	92,7	94,5	—	—	—	3,6	7,3	5,5
Tehnika	86,5	—	82,0	—	50,0	2,6	13,5	50,0	15,4
Põllumajanduse	86,2	81,8	84,3	6,9	4,5	5,9	6,9	13,7	9,8
Ehitusetehnika	77,8	50,0	73,8	2,8	16,7	4,8	19,4	33,3	21,4
Klassika	92,3	—	92,3	7,7	—	7,7	—	—	—
Alamajanduse	100,0	100,0	100,0	—	—	—	—	—	—

Viimase 5 aasta jooksul on keskkooli lõpetanud üldse (ilma Tallinna kolledžita) iga aasta kevadel keskm. 2 127 isikut:

	P.	T.	Kokku	Teiseks aast. jäet.	Järelkatsed määrat.
1930/31 õ/a. (1931 a. kevadel)	872	1 092	1 964	93	211
1929/30 „ (1930 „ „)	960	1 173	2 133	75	207
1928/29 „ (1929 „ „)	977	1 222	2 199	54	190
1927/28 „ (1928 „ „)	940	1 206	2 146	90	376
1926/27 „ (1927 „ „)	973	1 218	2 191	43	248
Kokku	**4 722**	**5 911**	**10 633**	**355**	**1 232**
5 a. keskmine	**945**	**1 182**	**2 127**	**71**	**246**
%	—	—	87,0	2,9	10,1

Lisaks kevadisile lõpetajaile (2 127) õiendab järelkatsete saajaist (246) igal sügisel täiendavalt keskkooli lõpueksami keskmiselt veel umbes 90%, ehk 221 isikut üle riigi. Seega ulatub viimase viie aasta jooksul igaaastane keskkooli lõpetajate arv (arvatud hulka ka õpetajate seminarid) meil 2 348-ni.

Algkooli õpilasile mingisuguseid järeleksameid ja suvetöid või õppeülesandeid klassist klassi viimisel ei määrata — õpilane viiakse edasi aastase õppetöö edukuse põhjal või jäetakse teiseks aastaks sama klassi. Seetõttu määrab algkooli õpilaste edasijõudmise edukuse lõplikult kevadine klassikursuse lõpetamute % (lõpuklassi järelkatsete tulemused — väike lõpetajate arvu suurenemine — ei muuda peaaegu sugugi kevadist keskmist).

Keskkooles on olukord teatavasti teissugune: *kõigile neile õpilasile, kellest loota, et nad suve jooksul puudulikes aineis suudavad end parandada, määratakse kõigis klasses sügisesed järeleksamid.* Seetõttu osutub kevadel järelkatsete saajate % keskkooles õige suureks — ulatub ümmarguselt 20-ni (1930/31 õ/a. 21,1%, algkooles 0,9%), ja alles sügis, kui järelkatsete tulemused juba selgunud, annab lõpliku ülevaate keskkooli möödunud õppeaasta õppetöö edukusest. Ehkki üldiselt on teada, et enamik järelkatsete saajaist õiendab järeleksamid rahuldavalt, pole seda küsimust seni üleriikl. ulatuses objektiivsete andmete põhjal selgitatud. 1930/31 õ/a. kohta on Keskbüroo, Tallinna linna koolivalitsuse kaudu, saanud andmed järelkatsete tulemusist pealinna keskkooles. Arvesse võttes, et Tallinnas õpib ümmarguselt $^1/_3$ (1930/31 õ/a. 35,6%) keskkooli õpilaste üleriikl. arvust, võib oletada, et pealinna keskkoolide järelkatsete tulemused on praktiliselt kasutatavad ka teiste keskkoolide õppetöö edukuse selgitamisel.

1930/31 õ/a. (1931 a. kev.) õpilasile määratud järelkatsete tulemused klasside järgi Tallinna keskkooles.

23.

	Järelkatsete saajaist (=100)					
	Õiendas sügisel järelkatseid	Ei õiendanud sügisel järelkatseid, mille põhjuseks			Ilmunuist (=100)	
		Nõrk eteval-mistus	Mitte-ilmu-mine	Kokku	Õiendas järel-katseid	Ei õien-danud
I kl.	82,5	9,2	8,3	17,5	89,9	10,1
II „	77,5	12,7	9,8	22,5	85,9	14,1
III „	87,2	8,2	4,6	12,8	91,4	8,6
IV „	82,7	9,0	8,3	17,3	90,2	9,8
V „	91,8	2,1	6,1	8,2	97,8	2,2
Kokku	**83,0**	**9,4**	**7,6**	**17,0**	**89,9**	**10,1**

Nagu eeltoodust näha, ei ilmu üldse järelkatsetele keskm. 7,6% järelkatsete saajaist, osutuvad järelkatsetel nõrkadeks 9,4% ja õiendavad rahuldavalt 83,0%. Vaadeldes edasijõudmist järelkatsetes üksikute klasside järgi, selgub, et esimese nelja klassi keskmiseks võiks Tallinnas lugeda 82—83% järelkatsete saajate üldarvust, viimase — V klassi — 92%, üldkeskmiseks 83,0%.

Arvestades keskkooli õppetöö edukuse hindamisel ka järelkatsetel klassikursuse lõpetanuid, tõuseb õpilaste edasijõudmine keskkooles vähemalt samale, tõenäoliselt aga veidi kõrgemalegi tasemele kui algkooles (1930/31 õ/a. oli algkooles klassik. lõpet. keskm. 83,8%).

11. Keskkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjusi 1929/30 õ/a.
Causes de non-finissement du cours de classe parmi les élèves des écoles sec.

Viimase 3 a. jooksul oli klassikursuse lõpetajate ja mittelõpetajate vahekord keskmiselt üle riigi järgmine (% õpilaste üldarvust õppetöö lõpul):

	Lõpetanud kl. kursuse	Klassikursuse mittelõpetamuist: Teiseks aast. jäetud		Järelkatsed määratud		Kokku
1930/31 õ/a.	66,0	10,6	+	23,4	=	34,0
1929/30 „	66,8	12,2	+	21,0	=	33,2
1928/29 „	69,2	10,4	+	20,4	=	30,8

[1]) Siia kõik 3 seminari (Rakvere, Tartu, Läänemaa).

Klassikursuse mittelõpetanud õpilasi on õppetöö lõpul (kevadel) keskkooles ümmarguselt umbes 2 korda rohkem kui algkooles.

Klassikursuse mittelõpetamise põhjusena on nõrk edasijõudmine (1929/30 õ/a. 98,2%) keskkooles esikohal, samuti kui algkooleski, kuna haigus (1,5%) ja muud põhjused (0,3%), etendavad väga väikest osa.

Keskkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjused 1929/30 õ/a.
(mittelõpetanute üldarv = 100).
Élèves des écoles secondaires n'ayant pas passé le cours de sa classe d'après les causes en 1929/30.

24.	Nõrk edasijõudmine *Progrès insuffisant*			Haigus *Maladie*			Muud põhjused *Autres causes*		
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.
Üle riigi:									
I kl. — *cl.*	98,6	97,7	98,1	1,1	1,5	1,3	0,3	0,8	0,6
II „	99,4	97,9	98,6	0,6	2,1	1,4	—	—	—
III „	98,0	98,2	98,1	1,4	1,6	1,5	0,6	0,2	0,4
IV „	98,7	98,4	98,6	1,3	1,3	1,3	—	0,3	0,1
V „	97,9	93,9	95,9	2,1	4,1	3,1	—	2,0	1,0
VI „	100	—	100	—	—	—	—	—	—
Kokku %	98,6	97,7	98,2	1,2	1,8	1,5	0,2	0,5	0,3
Total	**2 162**	**2 120**	**4 282**	**25**	**39**	**64**	**5**	**10**	**15**
Kokku III—VI kl. %	98,3	97,6	97,9	1,4	1,9	1,7	0,3	0,5	0,4
(keskk. ülemaste)	**1 017**	**998**	**2 015**	**15**	**19**	**34**	**3**	**5**	**8**
Sellest harud:									
Humanitaar	97,1	97,3	97,2	2,7	2,5	2,6	0,2	0,2	0,2
Reaal	99,1	100	99,2	0,9	—	0,8	—	—	—
Pedagoogika	100	100	100	—	—	—	—	—	—
Kommerts	100	100	100	—	—	—	—	—	—
Majapidamis	—	97,7	97,7	—	0,9	0,9	—	1,4	1,4
Muud	98,7	89,7	97,0	—	7,7	1,5	1,3	2,6	1,5

Klassikursuse mittelõpetamise põhjustest on määrava tähtsusega (98,1% üle riigi) nõrk edasijõudmine.

Nõrga edasijõudmise osatähtsus moodustab esimeses neljas klassis keskm. 98,1 — 98,6%, langeb veidi V klassis (95,9) ja on täielik VI (100%).

Õppeharude (III—VI kl.) järgi vaadeldes oli nõrku:

Humanitaarharus	97,2%
Majapidamisharus	97,7 „
Reaalharus	99,2 „
Pedagoogika ja kommertsharus	100,0 „
Muudes harudes	97,0 „

Järgnevalt vaatleme üksikuid aineid, milles 1929/30 õ/a. avaldus nõrk edasijõudmine. Suhtarvud on võetud vastava klassi ehk õppeharu õpilaste arvu (õppetöö lõpul) ja üksikuis aineis mitte-edasijõudmise juhtude arvu vahekorrist. Keskmiselt tuli ühe nõrga õpilase peale 1929/30 õ/a. 2 nõrka ainet (juhtu).

Kuna maakeskkooles õppis 1928/29 õ/a. ainult 5% (1930/31 õ/a. 3,8%) keskkooli õpilaste üldarvust, vaatleme õpilaste nõrka edasijõudmist üleriiklikus ulatuses, linna- ja maakoole eristamata.

Raskeimaks aineks osutub keskkooli õpilasile võõrkeel, teise koha nõrkade %-di suuruse järjekorras omab matemaatika, kolmanda — õppekeel:

	I—VI kl. keskmine:
Võõrkeeled	19,2
Matemaatika	13,6
Õppekeel	8,7
Looduseteadus	4,6
Ajalugu	3,1
Maateadus	2,5
Muud ained	5,0

See järjekord püsib tähtsamais aineis — võõrkeel, matemaatika, õppekeel — ka õppeharude järgi võttes:

	Võõrkeel	Matemaatika	Õppekeel
Humanitaarharus	16,9	9,5	6,3
Reaalharus	19,0	12,3	11,0
Kommertsharus	20,0	10,8	4,6
Majapidamisharus	25,1	11,8	9,8
Pedagoogikaharus	5,1	3,1	2,1
Muudes harudes	12,7	10,9	7,4
Kokku	17,1	10,0	7,0

Võõrkeeled. Keskmiselt tuli iga 100 õpilase kohta nõrku võõrkeelis:

	I—VI kl.	Ülemaste
meesõpilasi	21,1	18,7
naisõpilasi	17,6	16,0
Kokku	19,2	17,1

Meesõpilasil on nõrk edasijõudmine võõrkeelis suurim I klassis (28,0%); läheneb keskmisele (21,1) II, III ja IV kl. (19,0—22,6). Lõpuklassis on nõrku ligi 2 korda vähem (11,9) üldisest keskmisest (21,1).

Võõrkeelis nõrkade naisõpilaste % kõigub esimeses neljas klassis 18.8 (II kl.) ja 21,6 (III kl.) piires, langedes lõpuklassis järsku 5,8-ni (poistel samas klassis nõrku 11,0 ehk 2 korda rohkem).

Üksikute õppeharude järgi nõrkade mees- ja naisõpilaste vahekorrist annab pildi järgnev võrdlus. Selgub, et võõrkeelis osutub tugevamaks pedagoogikaharu nii poistel kui tüdrukuil, nõrgemaks — poistel kommerts-, tüdrukuil — majapidamisharu:

Harud (III—VI kl.):	Poisid	Tüdr.	Kokku
Humanitaar	20,0	14,7	16,9
Reaal	19,8	12,3	19,0
Kommerts	24,9	18,6	20,0
Majapidamis	—	25,1	25,1
Pedagoogika	8,1	2,8	5,1
Muud	14,2	8,2	12,7
Kokku	18,7	16,0	17,1

Matemaatika. Matemaatikas oli keskmiselt nõrku õpilasi %:

	I—VI kl.	Ülemaste
meesõpilasi	13,2	10,0
naisõpilasi	13,9	9,9
Kokku	13,6	10,0

Kolmes esimeses klassis on edukam meesõpilaste edasijõudmine, kuna IV—VI seisukord naisõpilaste kasuks.

Ülemastme tähtsamais õppeharudes tundub meesõpilaste väike paremus:

	Meesõpil.	Naisõpil.	Kokku
Humanitaar	9,3	9,6	9,5
Reaal	11,7	17,4	12,3
Kommerts	10,5	10,9	10,8
Majapidamis	—	11,8	11,8
Pedagoogika	0,9	4,8	3,1
Muud	12,9	5,1	10,9
Kokku	10,0	9,9	10,0

Õppekeel. Õppekeeles tuli nõrku %:

	I—VI kl.	Ülemaste
meesõpilasi	10,2	8,2
naisõpilasi	7,4	5,9
Kokku	8,7	7,0

Naisõpilased on õppekeeles paremad kõigis klasses ja ka kõigis ülemastme õppeharudes, arvatud välja kommertsharu, kus veidi tugevamad meesõpilased:

Harud:	Meesõpil.	Naisõpil.	Kokku
Humanitaar	7,5	5,5	6,3
Reaal	11,4	7,2	11,0
Kommerts	3,9	4,8	4,6
Majapidamis	—	9,8	9,8
Pedagoogika	2,3	2,1	2,1
Muud	8,0	5,7	7,4
Kokku	8,2	5,9	7,0

Keskkooli õpilaste nõrk edasijõudmine 1929/30 õ/a. õppeainete järgi
Progrès insuffisant des élèves des écoles secondaires d'après les matières d'enseignement en 1929/30.

25.

	Õppekeel *Langue d'enseignement*	Matemaatika *Mathématiques*	Loodusteaduses *Histoire naturelle*	Maateaduses *Géographie*	Ajaloos *Histoire*	Võõrkeelis *Langues étrangères*	Muis aineis *Autres matières*
	Poisid — *Garçons.*						
I kl.	13,9	19,3	6,1	5,0	5,5	28,0	7,6
II „	11,0	14,4	7,7	3,2	2,7	19,0	4,6
III „	11,2	15,0	8,5	2,8	3,7	22,6	11,1
IV „	9,8	11,8	4,6	0,1	2,7	22,4	5,9
V „	4,0	3,0	1,4	0,5	1,1	11,9	3,9
VI „	—	2,1	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**10,2**	**13,2**	**5,8**	**2,6**	**3,3**	**21,1**	**6,6**
Sellest: Kokku III—VI	**8,2**	**10,0**	**4,9**	**1,2**	**2,5**	**18,7**	**7,0**
humanitaarharu	7,5	9,3	4,3	1,8	2,7	20,0	4,7
reaal „	11,4	11,7	6,2	0,8	2,4	19,8	6,6
pedagoogika „	2,3	0,9	—	—	0,4	8,1	1,4
kommerts „	3,9	10,5	3,3	1,1	3,3	24,9	9,0
muud „	8,0	12,0	6,9	0,2	2,8	14,2	17,7
	Tüdrukud — *Filles.*						
I kl.	9,9	21,0	4,8	4,8	4,6	21,1	4,5
II „	8,6	16,4	4,1	3,3	3,3	18,8	3,0
III „	8,3	16,6	4,7	2,5	3,3	21,6	4,8
IV „	6,5	10,4	2,4	0,5	2,1	19,9	3,9
V „	2,9	2,2	0,5	0,1	1,2	5,8	1,5
VI „	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**7,4**	**13,9**	**3,5**	**2,4**	**3,0**	**17,6**	**3,6**
Sellest: Kokku III—VI	**5,9**	**9,9**	**2,6**	**1,1**	**2,1**	**16,0**	**3,4**
Dont: humanitaire	5,5	9,6	2,7	1,2	2,6	14,7	2,2
réelle	7,2	17,4	4,3	1,5	2,2	12,3	6,5
pédagogique	2,1	4,8	—	—	0,3	2,8	1,7
commerce	4,8	10,9	2,2	1,5	3,3	18,6	8,4
ménage	0,8	11,8	3,2	0,0	0,9	25,1	3,4
autres	5,7	5,1	5,1	—	0,6	8,2	4,4
	Kokku — *Total.*						
I kl.	11,8	20,2	5,5	4,0	5,0	24,4	6,0
II „	9,7	15,5	5,8	3,2	3,0	18,9	3,7
III „	9,7	15,8	6,4	2,6	3,5	22,0	7,7
IV „	8,0	11,1	3,4	0,3	2,4	21,1	4,8
V „	3,4	2,6	1,0	0,3	1,1	8,6	2,6
VI „	—	1,0	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**8,7**	**13,6**	**4,6**	**2,5**	**3,1**	**19,3**	**5,0**
Kokku III—VI	**7,0**	**10,0**	**3,7**	**1,1**	**2,3**	**17,1**	**5,1**
humanitaarharu	6,3	9,5	3,3	1,5	2,6	16,9	3,2
reaal „	11,0	12,3	6,0	0,9	2,3	19,0	6,6
pedagoogika „	2,1	3,1	—	—	0,4	5,1	1,6
kommerts „	4,6	10,8	2,4	1,4	3,4	20,0	8,7
majapidamis „	9,8	11,8	3,2	0,9	0,9	25,1	3,4
muud harud	7,4	10,9	6,4	0,2	2,3	12,7	14,3

Muud ained (arvatud välja võõrkeeled, matemaatika, õppekeel).

Looduseteaduses, maateaduses, ajaloos ja muis eelpool eristamata aineis on meesõpilased jällegi nõrgemad naisõpilasist.

Iga 100 vastavast soost õpilase kohta tuli nõrku:

	Meesõpilasi: I—IV kl.	Naisõpilasi: I—IV kl.	Kokku I—IV kl.
Looduseteadus	5,8	3,5	4,6
Maateadus	2,6	2,4	2,5
Ajalugu	3,3	3,0	3,1
Muud ained (arv. välja võõrkeel, matem., õppekeel)	6,6	3,6	5,0

Üldiselt on naisõpilased, nagu algkooleski, edukamad meesõpilasist klasside ja õppeharude järgi kõigis aineis, arvatud välja matemaatika.

Tuleks veel märkida seda üldist nähtust, et keskkooli lõpuklasses paraneb edasijõudmine väga tunduvalt, võrreldes eelmise klassi ja ka üldise keskmisega. See on maksev nii nais- kui meesõpilaste kohta.

12. Keskkooli kulud.
Dépenses des écoles secondaires

Keskkoolide ülalpidamiseks on kulutatud 1930/31 õ/a. üldsummas *Kr* 2 684 665, ehk *Kr* 302 152 (—10,1%) vähem kui eelmisel aastal:

	Kulu 1930/31 õ/a. *Kr*	Kulu 1929/30 õ/a. *Kr*	Vähenemine *Kr*	Vähenemine %
Linnes	2 568 429	2 814 952	246 523	8,8
Maal	116 236	171 865	55 629	32,4
Kokku	2 684 665	2 986 817	302 152	10,1
Sellest:				
Aval.	2 301 100	2 576 182	275 082	10,7
Era	383 565	410 635	27 070	6,6

Keskmiselt kulutati 1 õpilase peale 1930/31 õ/a. linnes *Kr* 5,3 ja maal *Kr* 24,5 vähem kui eelmisel aastal:

Linna keskkooles:		1930/31 õ/a.	1929/30 õ/a.	+,—
Harjumaal	Tallinn	148,0	157,2	—9,2
	Nõmme	148,0	—	—
	Paldiski	178,0	181,8	—3,8
Virumaal	Narva	161,0	169,4	—8,4
	Rakvere	171,9	166,6	+5,3
Järvamaal	Paide	203,4	194,9	+8,5
	Tapa	114,5	147,9	—33,4
	Türi	174,0	195,9	—21,9
Läänemaal:	Haapsalu	279,7	273,7	+6,0
Saaremaal:	Kuressaare	220,0	224,5	—4,5
Pärnumaal:	Pärnu	217,1	201,7	+15,4
Viljandimaal	Viljandi	162,1	160,8	+1,3
	Põltsamaa	164,4	145,1	+19,3
Tartumaal:	Tartu	152,6	156,1	—3,5
Valgamaal	Valga	134,9	145,9	—11,0
	Tõrva	139,2	165,8	—26,6
Võrumaal	Võru	179,9	179,8	+0,1
Petserimaal:	Petseri	189,7	197,6	—7,9
	Keskmiselt linnes	**161,5**	**166,8**	**—5,3**
Maa keskkooles:				
Virumaal	Jõhvi	221,3	227,7	—6,4
	Väike-Maarja	269,0	274,3	—5,3
Pärnumaal:	Vändra	210,6	218,3	—7,7
Tartumaal:	Otepää	126,1	140,0	—13,9
Võrumaal:	Räpina	175,9	329,2	—153,3
	Keskmiselt maal	**193,1**	**217,6**	**—24,5**

Odavamaks osutub 1930/31 õ/a. linnest Tapa (kulu 1 õpil. peale Tapa linna keskkoolis 114,5 *kr*), kallimaks Haapsalu riigi keskkoolega (*Kr* 279,7). Maal kuulub kallimate hulka Väike-Maarja reaalgümnaasium (kulu 1 õpil. peale 269 *kr*), odavam on Otepää har.-seltsi human.-gümnaasium (*Kr* 126,1).

Keskkooli, samuti kui algkooligi, kohta majandusekokkuvõtteid üksikute tulu- ja kululiikide ja kooliülalpidajate järgi 1930/31 õ/a. pole tehtud.

Eelmisel — 1929/30 õ/a. oli tulude koostis järgmine:

Saadud:		Linna koolid	Maa koolid	Kokku
Riigilt	%	57,5%	61,7%	57,7%
Õppemaksust	%	26,3 „	18,9 „	25,9 „
Omavalitsusilt	%	8,8 „	12,2 „	9,0 „
Seltselt ja eraisik.	%	5,9 „	0,6 „	5,6 „
Mujalt	%	1,5 „	6,6 „	1,8 „
Kokku	%	100	100	100
	Kr	2 816 922	172 461	2 989 383

Kulud jaotusid eelmisel — 1929/30 õ/a. järgmiselt:

Antud välja:	Linna koolid	Maa koolid	Kokku
Õpetajate palkadeks	64,8%	63,8%	64,7%
Ametn. ja teen. „	8,2 „	6,9 „	8,1 „
Majandusekuludeks (tür, küte, valgustus)	9,8 „	6,6 „	9,6 „
Õppevahendite muretsemiseks ja raamatukogude täiendamiseks	3,1 „	3,8 „	3,2 „
Õpilaste toetuseks	5,7 „	2,7 „	5,5 „
Majade parandamiseks, invent. muretsemiseks ja mitm. muudeks kuludeks	8,4 „	16,2 „	8,9 „
Kokku %	100	100	100
Kokku Kr.	2 814 952	171.865	2.986.817

Keskkooli õpetajad — *Personnel enseignant des écoles secondaires.*

26.	Õpetajate arv 1929/30 tegeli u õppetöö lõpul *Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1929/30*	Aasta jooksul lahkunud *Ont quitté l'école au cours de l'an. scolaire*	Aasta jooksul juure tulnud — *Engagés au cours de l'année scolaire*	Õpetajate arv 1930/31 tegel. õppetöö lõpul *Nombre des instituteurs à la fin de l'année scolaire 1930/31*	Õpetajate koostis 1930/31 õ/a. algul % [1] *Effect. du pers. enseign. au commenc. de l'année scolaire*				
					Kutsega *Ayant diplôme d'instituteur*	Kutseta *Sans diplôme d'instituteur*	Kokku *Total*	Neist töötns—*Dont occup.* Ühult ühes koolis *à une seule école*	Mitmes koolis *aux plusieurs écoles*
1930/31	**100**	**21,2**	**13,9**	**92,7**	**61,1**	**38,9**	**100**	**42,3**	**57,7**
1929/30	100	12,1	10,0	97,9	59,2	40,8	100	44,3	55,7
1928/29	100	15,7	15,6	99,9	60,5	39,5	100	44,6	55,4
1927/28	...	10,8	8,7	...	60,9	39,1	100	...	...
1926/27	...	7,8	5,6	...	59,0	41,0	100	...	...

[1]) 1930/31, 1929/30, 1928/29 ja 1927/28 õ/a. — õppeaasta algul, 1926/27 õ/a. — 31. dets.

13. Keskkooli õpetajate koostis.
Personnel enseignant des écoles secondaires.

Õpetajaid oli keskkooles üldse koolinimekirjade järgi tegeliku õppetöö algul:

	M.	N.	Kokku
1930/31 õ/a.	844(63,4%)	488(36,6%)	1 332
1929/30 „	928(63,7 „)	529(36,3 „)	1 457
Vähenemine aasta jooksul	84	41	125
	9,1 „	7,8 „	8,6

1 332 õpetajast töötas 1930/31 õ/a. ainult ühes koolis 564 (42,3%), mitmes koolis 768 (57,7%). Kutseta õpetajaid oli vaadeldaval õ/a. 518 ehk 38,9% (eelmisel 40,8%).

1931 a. jaanuaris toimitud õpetajate koostise eriuurimusel selgus, et tegelikult keskkooli õpetajaid ja tunniandjaid on umbes 29% võrra vähem kui seda näitavad koolinimekirjad, kus mitmes koolis töötajad arvestatud korduvalt:

Õpetajate tegelik arv 15. I. 1931 a.	949
1930/31 õ/a. õppetöö algul seisis koolide nimekirjes õpetajaid	1 332
Tegelikult vähem	383 (= 28,8%)

Alg- ja keskkoolide kohta Keskbüroo väljaandels varem ilmunud artiklid ja andmed:

Alg- ja keskkoolid 1929/30 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1931 a., lhk. 73—96.
„ „ „ 1928/28 õ/a., „ „ „ 1930 a., lhk. 75—99.
Üldhariduslikud rahvuskoolid 1927/28 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1929 a., lhk. 407—419.
Alg. ja keskkoolid 1927/28 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1929 a., lhk. 142—162.
Õppeasutised 1922—27 õ/a., A. Lepp, Eesti Statistika, 1928 a., lhk. 200—210.
Alg- ja keskkoolid 1926/27 õ/a. A. Lepp, Eesti Statistika, 1928 a., lhk. 471—478.
„ „ „ 1925/26 „ „ „ „ 1927 a., lhk. 611—628.
„ „ „ 1924/25 „ Eesti Statistika, 1926 a., Nr. 60 (5), lhk. 1—20.
„ „ „ 1923/24 „ „ „ 1225 a., Nr. 43 (10), lhk. 1—50 (lisa).

Tab. 1. Üldandmed alg- ja keskkoolide kohta 1930/31 õ/a.

	Koolide arv—*N d'écoles*: Avatud 1930/31 õ/a. *Ouverts p. l'an. scol. 1930/31*	Suletud 1930/1 õ/a. *Fermés pend. l'an. scol. 1930/31*	Töötasid 1930/31 õ/a. *Fonctionnant en 1930/31*	Klasside arv *Nombre de classes*	Klassikomplektide arv—*Nombre de complets de classe*	Õpilaste arv 31. detsembril 1930 — I kl.—*classe*: P.	T.	K.	II kl.: *G.*	*F.*	*T.*	III kl.: P.	T.	K.	IV kl.: P.	T.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
a) Algkoolid (ühes algkoolega keskkoolide juures) —																	
Linnad — *Villes* 1	**1**	**5**	**133**	**869**	**777**	**2310**	**2259**	**4629**	**2591**	**2397**	**4988**	**2275**	**2 262**	**4 537**	**2 273**	**2 104**	**4 377**
Tallinn 2	1	2	40	300	279	810	801	1 11	956	852	1808	892	849	1 741	855	819	1 674
Haapsalu 3	—	1	4	24	17	49	37	86	42	34	76	39	46	85	48	36	84
Kuressaare 4	—	—	4	23	16	44	30	74	45	52	97	44	38	82	47	39	86
Narva 6	—	—	11	74	66	211	180	391	256	230	486	204	192	396	187	196	383
Nõmme 6	—	—	5	32	29	111	103	214	119	120	239	99	106	205	106	71	177
Paide 7	—	—	2	15	11	28	30	58	30	40	70	24	36	60	24	26	50
Paldiski 8	—	—	1	6	5	12	10	22	16	19	35	15	17	32	11	17	28
Petseri 9	—	—	2	12	12	42	32	74	48	34	82	37	38	75	30	32	62
Pärnu 10	—	—	11	61	53	181	182	363	176	172	348	149	166	315	154	134	288
Põltsamaa 11	—	1	2	8	8	29	18	47	17	27	44	24	20	44	24	19	43
Rakvere 12	—	—	8	40	31	97	82	179	87	68	155	73	59	132	75	69	144
Tapa 14	—	—	1	11	11	38	26	64	34	31	65	34	23	57	37	31	68
Tartu 15	—	—	21	141	138	402	452	854	439	432	871	357	393	750	391	351	742
Võrva 15	—	—	2	12	11	38	29	67	40	26	66	33	43	76	27	28	55
Türi 16	—	—	1	8	8	17	25	42	20	24	44	18	17	35	37	32	69
Valga 17	—	—	9	51	37	117	106	223	105	112	217	102	97	199	96	97	193
Viljandi 19	—	—	6	33	31	93	82	175	102	85	187	88	81	169	76	64	140
Võru 19	—	1	3	18	14	51	34	85	59	39	98	43	41	84	48	43	91
Maad — *Arrondissements* 20	**11**	**37**	**1 128**	**5587**	**2 574**	**9374**	**8701**	**18075**	**8396**	**7832**	**16228**	**7240**	**6 720**	**13 960**	**6 718**	**6 380**	**13 098**
Viru 21	1	8	187	833	387	14 6	11 3	2599	1156	1103	2259	1012	916	1 928	1 010	899	1 909
Järva 22	—	2	72	353	107	497	466	963	473	418	891	426	395	821	434	417	851
Harju 23	2	—	118	595	279	881	865	1746	948	882	1830	811	695	1 506	836	723	1 559
Lääne 24	3	4	103	515	244	763	676	1439	676	653	1329	586	610	1 196	571	596	1 167
Saare 25	—	3	74[1])	361	162	756	703	1459	552	514	1 06	522	493	1 015	486	472	958
Pärnu 26	1	5	97	516	236	823	765	1588	735	631	1366	611	582	1 193	546	505	1 051
Viljandi 27	—	8	75	379	159	600	520	1120	500	488	988	480	396	876	395	385	780
Tartu 28	1	4	178	875	418	1402	136	2768	1313	1217	2530	1128	1 066	2 194	1 071	1 105	2 176
Valga 29	—	1	30	168	76	259	256	515	242	238	480	207	188	395	161	179	340
Võru 30	1	2	104	511	237	998	927	1925	872	765	16 7	710	696	1 406	625	583	1 208
Petseri 31	2	—	90	481	209	969	984	1953	920	923	185	747	683	1 430	583	516	1 090
Algkoolid—*Écoles primaires* 32	**12**	**42**	**1 261**	**6456**	**3 351**	**11744**	**10960**	**22704**	**10987**	**10229**	**21216**	**9515**	**8 982**	**18 497**	**8 991**	**8 484**	**17 475**
Neist keskk. ühisel majandamisel olevad algkoolid 33	—	1	9	40	39	42	113	155	57	113	170	62	122	184	60	134	203
Algkoolid 1929/30 34	14	22	1 292	6261	3 644	11511	10546	2 05	9420	8958	1837	9410	8 626	18 045	8 679	8 008	16 687
„ 1928/29 35	7	40	1 300	59. 6	3 538	9498	9169	18667	9387	8608	17995	9456	8 457	17 912	8 993	8 514	17 507
b) Keskkoolid —																	
Harjumaa 36	**2**	**3**	**34**	**154**	—	**538**	**583**	**1121**	**558**	**577**	**1135**	**590**	**625**	**1 215**	**376**	**438**	**814**
Sellest: Tallinn 37	1	3	22	146	—	498	551	1049	534	545	1079	565	604	1 169	373	423	796
Nõmme 38	1	—	1	3	—	17	26	43	18	18	36	13	9	22	—	—	—
Paldiski 39	—	—	1	5	—	23	6	29	6	14	20	12	12	24	3	15	18
Virumaa 40	**1**	**1**	**13**	**69**	—	**183**	**213**	**396**	**129**	**190**	**319**	**122**	**175**	**297**	**116**	**171**	**287**
Sellest: Narva 41	1	—	5	26	—	91	97	188	48	68	116	57	57	114	42	57	99
Rakvere 42	—	1	6	32	—	64	85	149	63	98	161	57	102	159	58	92	150
Jõhvi 43	—	—	1	6	—	16	20	36	9	12	21	7	7	14	8	14	22
V.-Maarja 44	—	—	1	5	—	12	11	23	9	12	21	1	9	10	8	8	16
Järvamaa 45	—	**1**	**4**	**25**	—	**58**	**78**	**136**	**53**	**86**	**139**	**34**	**79**	**113**	**43**	**62**	**105**
Sellest: Paide 46	—	—	2	15	—	22	41	63	22	35	57	10	41	51	20	37	57
Tapa 47	—	—	1	5	—	22	19	41	21	29	50	16	20	36	14	11	25
Türi 48	—	—	1	5	—	14	18	32	10	22	32	8	18	26	9	14	23
Ambla 49	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Läänemaa Haapsalu 50	—	—	**3**	**18**	—	**28**	**35**	**63**	**45**	**38**	**83**	**41**	**46**	**87**	**32**	**42**	**74**
Saaremaa Kuressaare 51	—	—	**2**	**15**	—	**35**	**26**	**61**	**26**	**28**	**54**	**28**	**25**	**53**	**16**	**28**	**44**
Pärnumaa 52	—	2	**4**	**34**	—	**84**	**95**	**179**	**74**	**81**	**155**	**70**	**82**	**152**	**62**	**69**	**131**
Sellest: Pärnu 53	—	1	3	20	—	70	87	157	62	66	128	65	72	137	44	57	101
Abja 54	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vändra 55	—	—	1	5	—	14	8	22	12	15	27	5	10	15	18	12	30
Viljandimaa 56	—	—	**5**	**40**	—	**104**	**121**	**225**	**92**	**128**	**220**	**105**	**117**	**222**	**74**	**136**	**210**
Sellest: Viljandi 57	—	—	4	35	—	82	101	183	76	111	187	94	107	201	62	115	177
Põltsamaa 58	—	—	1	5	—	22	20	42	16	17	33	11	10	21	12	21	33
Tartumaa 59	—	—	**13**	**105**	—	**355**	**379**	**734**	**334**	**328**	**662**	**340**	**304**	**644**	**289**	**313**	**602**
Sellest: Tartu 60	—	—	12	100	—	330	365	695	321	310	631	325	296	621	279	298	577
Otepää 61	—	—	1	5	—	25	14	39	13	18	31	15	8	23	10	15	25
Valgamaa 62	—	**1**	**5**	**32**	—	**94**	**92**	**186**	**77**	**94**	**171**	**96**	**84**	**180**	**58**	**55**	**113**
Sellest: Valga 63	—	1	4	27	—	73	64	137	61	76	137	72	68	140	47	40	87
Võrva 64	—	—	1	5	—	21	28	49	16	18	34	24	16	40	11	15	26
Võrumaa 65	—	**1**	**3**	**17**	—	**65**	**52**	**117**	**57**	**52**	**109**	**53**	**53**	**106**	**45**	**39**	**84**
Sellest: Võru 66	—	1	2	12	—	47	48	95	43	45	88	42	44	86	36	30	66
R pina 67	—	—	1	5	—	18	4	22	14	7	21	11	9	20	9	9	18
Petserimaa Petseri 68	—	—	**1**	**10**	—	**40**	**37**	**77**	**24**	**28**	**52**	**43**	**24**	**67**	**30**	**26**	**56**
Keskkoolid—*Écoles second.* 69	**3**	**9**	**77**	**519**	—	**1584**	**1711**	**3295**	**1469**	**1630**	**3099**	**1522**	**1 614**	**3 136**	**1 141**	**1 379**	**2 520**
Neist seminarid 70	—	2	3	15	—	—	—	—	55	42	97	49	51	100	41	52	93
Neist ühiskoolid 71	3	9	50	300	—	823	870	1693	783	883	1666	816	866	1 682	562	700	1 262
Sellest: Linnad 72	3	7	72	493	—	1499	1654	: 153	141:	1560	2 78	1483	1 571	3 054	1 088	1 321	2 409
Neist ühiskoolid 73	3	7	45	274	—	738	818	1551	726	819	1545	777	823	1 600	509	642	1 151
Maad—ühiskoolid 74	—	2	5	20	—	85	57	142	57	64	121	39	43	82	53	58	111
Keskkoolid 1929/30 75	1	4	83	555	—	1780	1845	3625	1586	1804	3 90	1441	1 619	3 060	1 202	1 390	2 592
1928/29 76	1	1	86	582	—	1930	2102	40..	1649	1796	3445	1484	1 615	3 099	1 291	1 476	2 767

[1]) Osa keskkoolide juures töötavaid algkoole (6) ja seminaride juures töötavad harjutuskoolid (3) on arvestamata algkoolide arvudes ja linnas 2 ja Tartus 1), kellel ühine majandus kommertsgümnaasiumidega. Alg- ja keskkoolide kohta antud arvud kõlvad tegelikult 1332 kooli (1243 vara, Muraste, Raiküla, Riisepere, Liivia, Pulatu, Kaagvere ja Tõisi) majanduse kohta. Algkoolide arvudes on veel arvestatud 22 algk. juures töötamajandus keskoolega. [2]) Andmete puudumisel on läbitöötamisel välja jäänud Ruhnu algk. (Saaremaal).

Renseignements généraux sur les écoles primaires et second. pour l'année scol. de 1930/31.

Nombre d'élèves au 31 décembre 1930 — V kl. P.	V kl. T.	V kl. K.	VI kl. P.	VI kl. T.	VI kl. K.	Kokku — *Total* P.	Kokku T.	Kokku K.	Neist keskkool. üh. majand. olev. algkool, õpilasi *Dont dans les écol. prim. aupr. les écoles second.* P.	T.	K.	Õpetajate arv õppeaasta algul—*Nombre d'instituteurs au com. de l'an. scolaire*	Õpilasi tuli—*N. d'élèves* Klassi peale *Par classe*	Klassi komplekti peale *Par complet de classe*	Õpetaja peale *Par instituteur*	Koolide ülalpidam. kulutatud summa 1930/31 eelarveaastal (kr) *Sommes dépensées pour l'entretien des écoles en 1930/31 (en kr)* [1]	Ühe õpilase peale kulutati keskmiselt (kr) — *Moyenne des dépenses par élève (en kr)* [1]	
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
Écoles primaires (ensemble avec les écoles primaires auprès des écoles secondaires).																		
2145	**1 964**	**4 109**	**1705**	**1 726**	**3 431**	**13 359**	**12 712**	**26 071**	**351**	**771**	**1 122**	**1 198**	**30**	**34**	**22**	**2 145 799**	**86,3**	1
865	744	1 609	702	740	1 442	5 080	4 805	9 885	165	412	577	424	33	35	23	834 541	91,0	2
25	28	53	35	35	70	238	216	454	28	26	54	33	10	27	14	36 653	87,3	3
33	40	73	19	26	45	232	225	457	—	—	—	21	20	29	22	31 791	69,6	4
192	183	375	114	143	257	1 164	1 124	2 288	—	—	—	95	31	35	24	184 909	80,8	5
80	65	145	63	53	116	578	518	1 096	—	—	—	42	34	38	26	83 640	76,3	6
24	18	42	16	16	32	146	166	312	—	—	—	27	21	28	12	36 263	108,6	7
13	10	23	16	8	24	83	81	164	—	—	—	9	27	33	18	12 623	77,0	8
29	31	60	30	16	46	216	183	399	—	—	—	13	33	33	31	30 087	75,4	9
127	115	242	96	106	202	883	875	1 758	—	—	—	71	29	33	25	135 986	77,4	10
19	21	40	21	26	47	134	131	265	—	—	—	18	33	33	15	18 577	70,1	11
75	72	147	42	67	109	449	417	866	64	85	149	64	22	28	14	60 985	85,1	12
35	34	69	18	14	32	196	159	355	—	—	—	13	32	32	27	23 754	66,9	13
374	342	716	314	263	577	2 277	2 233	4 510	94	248	342	219	32	33	21	393 833	94,5	14
31	24	55	25	17	42	194	167	361	—	—	—	13	30	33	28	26 204	72,6	15
26	30	56	25	11	36	143	139	282	—	—	—	10	35	35	28	19 171	68,0	16
81	79	160	67	76	143	568	567	1 135	—	—	—	46	22	31	25	90 940	80,1	17
75	89	164	67	71	138	501	472	973	—	—	—	56	29	31	17	83 346	85,7	18
41	39	80	35	38	73	277	234	511	—	—	—	24	28	37	21	42 406	83,2	19
5393	**5 216**	**10 609**	**3693**	**3 680**	**7 373**	**40 814**	**38 529**	**79 343**	—	—	—	**2 669**	**14**	**31**	**30**	**5 481411**	**69,3**	20
831	774	1 605	489	582	1 071	5 924	5 447	11 371	—	—	—	410	14	31	28	830 152	73,0	21
404	346	750	291	251	542	2 525	2 293	4 818	—	—	—	177	14	29	27	379 619	77,1	22
691	676	1 367	509	543	1 052	4 676	4 384	9 060	—	—	—	307	15	32	30	622 547	71,6	23
476	466	942	318	334	652	3 390	3 335	6 725	—	—	—	252	13	28	27	471 201	68,8	24
328	389	717	259	244	503	2 903	2 815	5 718	—	—	—	166	16	35	34	308 425	53,7	25
480	441	921	344	364	708	3 539	3 288	6 827	—	—	—	236	13	29	29	505 366	74,4	26
327	299	626	276	214	490	2 578	2 302	4 880	—	—	—	162	13	31	30	380 830	78,4	27
926	931	1 857	582	582	1 164	6 422	6 207	12 629	—	—	—	427	16	30	30	937 920	73,7	28
151	137	288	128	126	254	1 148	1 124	2 272	—	—	—	77	14	30	30	156 075	68,7	29
454	492	946	354	354	708	4 013	3 817	7 830	—	—	—	243	15	33	32	503 155	64,9	30
325	265	590	143	86	229	3 696	3 457	7 153	—	—	—	212	15	34	34	386 121	54,0	31
7538	**7 180**	**14 718**	**5398**	**5 406**	**10 804**	**54 173**	**51 241**	**105 414**	**351**	**771**	**1 122**	**3 867**	**16**	**31**	**27**	**7 627 210**	73,3	32
59	125	184	62	164	226	351	771	1 122	—	—	—	99	23	29	11	—	—	33
6919	6 700	13 619	4595	4 598	9 193	50 543	47 436	97 979	498	935	1 433	4 150	16	27	24	7 921 713	82,0	34
6183	5 922	12 105	4316	4 337	8 653	47 832	45 007	92 839	769	1 191	1 960	4 061	16	26	23	7 373 517	81,1	35
Écoles secondaires.																		
565	**657**	**1 222**	22	—	22	**2 649**	**2 880**	**5 529**	—	—	—	**467**	**36**	—	—	**952 333**	**148,5**	36
555	648	1 203	22	—	22	2 547	2 771	5 318	—	—	—	446	36	—	—	917 711	148,0	37
—	—	—	—	—	—	48	53	101	—	—	—	10	34	—	—	15 038	148,9	38
10	9	19	—	—	—	54	56	110	—	—	—	11	22	—	—	19 584	178,0	39
135	**149**	**284**	**16**	**23**	**39**	**701**	**921**	**1 622**	—	—	—	**183**	**24**	—	—	**312 251**	**176,3**	40
49	46	95	—	—	—	287	325	612	—	—	—	71	24	—	—	98 552	161,0	41
61	82	143	16	23	39	319	482	801	—	—	—	89	25	—	—	103 348	171,9	42
15	15	30	—	—	—	55	68	123	—	—	—	12	21	—	—	27 219	221,3	43
10	6	16	—	—	—	40	46	86	—	—	—	11	17	—	—	23 132	269,0	44
34	**57**	**91**	—	—	—	**222**	**362**	**584**	—	—	—	**58**	**23**	—	—	**101 489**	**168,6**	45
19	34	53	—	—	—	93	188	281	—	—	—	34	19	—	—	57 164	203,4	46
9	15	24	—	—	—	82	94	176	—	—	—	13	35	—	—	22 222	114,5	47
6	8	14	—	—	—	47	80	127	—	—	—	11	25	—	—	22 103	174,0	48
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49
29	**39**	**68**	**16**	**19**	**35**	**191**	**219**	**410**	—	—	—	**47**	**23**	—	—	**129 762**	**279,7**	50
23	**14**	**37**	—	—	—	**128**	**121**	**249**	—	—	—	**29**	**17**	—	—	**54 782**	**220,0**	51
50	**60**	**110**	—	—	—	**340**	**387**	**727**	—	—	—	**75**	**21**	—	—	**157 042**	**216,0**	52
38	47	85	—	—	—	279	329	608	—	—	—	63	21	—	—	131 979	217,1	53
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54
12	13	25	—	—	—	61	58	119	—	—	—	12	24	—	—	25 063	210,6	55
83	**118**	**201**	—	—	—	**458**	**620**	**1 078**	—	—	—	**86**	**27**	—	—	**175 137**	**162,5**	56
73	104	177	—	—	—	387	538	925	—	—	—	72	26	—	—	149 987	162,1	57
10	14	24	—	—	—	71	82	153	—	—	—	14	31	—	—	25 150	164,4	58
277	**261**	**538**	**24**	**14**	**38**	**1 619**	**1 599**	**3 218**	—	—	—	**268**	**31**	—	—	**555 806**	**151,5**	59
265	243	508	24	14	38	1 544	1 526	3 070	—	—	—	258	31	—	—	537 146	152,6	60
12	18	30	—	—	—	75	73	148	—	—	—	10	15	—	—	18 660	126,1	61
48	**37**	**85**	—	—	—	**373**	**362**	**735**	—	—	—	**63**	**23**	—	—	**99 913**	**135,9**	62
35	27	62	—	—	—	288	275	563	—	—	—	53	21	—	—	75 965	134,9	63
13	10	23	—	—	—	85	87	172	—	—	—	10	34	—	—	23 948	139,2	64
36	**18**	**54**	—	—	—	**256**	**214**	**470**	—	—	—	**37**	**28**	—	—	**89 814**	**178,9**	65
26	15	41	—	—	—	194	182	376	—	—	—	25	31	—	—	67 652	179,9	66
10	3	13	—	—	—	62	32	94	—	—	—	12	19	—	—	22 162	175,9	67
17	**28**	**45**	—	—	—	**154**	**143**	**297**	—	—	—	**19**	**30**	—	—	**56 336**	**189,7**	68
1297	**1 438**	**2 735**	**78**	**56**	**134**	**7 091**	**7 828**	**14 919**	—	—	—	**1 332**	**29**	—	—	**2 684 665**	**162,6**	69
47	61	108	56	56	112	248	262	510	—	—	—	75	34	—	—	209 548	318,0	70
797	854	1 651	56	56	112	3 837	4 229	8 066	—	—	—	806	27	—	—	1 505 936	170,8	71
1238	1 383	2 621	78	56	134	6 798	7 551	14 349	—	—	—	1 275	29	—	—	2 568 429	161,5	72
738	799	1 537	56	56	112	3 544	3 952	7 496	—	—	—	749	27	—	—	1 389 700	169,1	73
59	55	114	—	—	—	293	277	570	—	—	—	57	22	—	—	116 236	193,1	74
1439	1 395	2 798	96	102	198	7 508	8 155	15 663	—	—	—	1 457	28	—	—	2 986 817	169,1	75
1560	1 437	2 797	93	108	201	7 807	8 534	16 341	—	—	—	1 493	28	—	—	3 043 035	161,7	76

arvestatud ühes keskoolide ja seminaridega, kellega neil ühine majandus. Peale selle on ühes keskkoolidega arvestatud ka 3 kaubanduskooli (Tallinna algk., 9 keskk. ühisel majandamisel oleva algk., 77 keskk. ja 3 kaub. kooli) kohta. Andmed puuduvad 9 lastekodu juures töötava algk. (Injo, Valvad täienduskoolid — klassid, kel ühine majandus algkoolega ja keskoolide arvudes 2 keskk. juures töötavad täienduskoolid—klassid, kel ühine

Tab. 1. Üldandmed alg- ja keskkoolide kohta 1930/31 õ/a. (järg)

			Koolide arv — *N. d'écoles*			Klasside arv *Nombre de classes*	Klassikomplektide arv — *Nombre de complets de classe*	Õpilaste arv 31. detsembril 1930 — I kl. — *classe*			II kl.			III kl.			IV kl.		
			Avatud 1930/31 õ/a. *Ouverts p. l'an. scol. 1930/31*	Suletud 1930/31 õ/a. *Ferm. pend. l'an. scol. 1930/31*	Töötasid 1930/31 õ/a. *Fonctionnent en 1930/31*			P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
																			Koolide jaotus avalikeks ja erakooleks —
																			a) Algkoolid (ühes algkoolega keskkoolide juures) —
Linnad:	avalikud	77	—	4	112	767	693	2197	2086	4283	2324	2216	4540	2069	2 077	4 146	2 078	1 907	3 985
	era	78	1	1	21	102	84	173	173	346	267	181	448	206	185	391	195	197	392
Maad:	*publiques*	79	9	36	1 119	5550	2 502	9327	8661	17988	8860	7815	16184	7217	6 703	13 920	6 702	6 370	13 072
	privées	80	2	1	0	37	12	47	40	87	27	17	44	23	17	40	16	10	26
Algkoolid:	avalikud	81	9	40	1 231	6317	3 255	11524	10747	22271	10693	10031	20724	9286	8 780	18 066	8 780	8 277	17 057
	era	82	3	2	30	139	96	220	213	433	294	198	492	229	202	431	211	207	418
																			b) Keskkoolid —
Linnad:	avalikud	83	2	4	49	379	—	1311	1441	2752	1176	1314	2490	1194	1 271	2 465	957	1 122	2 079
	era	84	1	3	23	114	—	188	213	401	236	252	488	289	300	589	131	199	330
Maad:	avalikud	85	—	2	5	26	—	85	57	142	57	64	121	39	43	82	53	58	111
Keskkoolid:	avalikud	86	2	6	54	405	—	1396	1498	2894	1283	1378	2611	1233	1 314	2 547	1 010	1 180	2 190
	era	87	1	3	23	114	—	188	213	401	236	252	488	289	300	589	131	199	330

Tab. 2. Õpilaste edasijõudmine õppimises alg- ja keskkooles 1930/31 õ/a. —

		I klass — *classe*								II klass — *classe*								III klass — *classe*									
		Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul		Klassikursuse lõpetanud õpilased		Teiseks aastaks klassi jäetud		Järelkatsed määratud		*Nombre total d'élèves à la fin de l'année scolaire*		*Elèves ayant passé le cours de la classe*		*Restés en même classe*		*Examens supplémentaires*		Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul		Klassikursuse lõpetanud õpilased		Teiseks aastaks klassi jäetud		Järelkatsed määratud		Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul	
		P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	G.	F.	G.	F.	G.	F.	G.	F.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.	P.	T.
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
																										a) Algkoolid —	
Linnad — *Villes*	1	**2264**	**2154**	**2027**	**1955**	**236**	**199**	**1**	—	**2510**	**2315**	**2189**	**2111**	**318**	**204**	**3**	—	**2212**	**2196**	**1844**	**1971**	**367**	**225**	**1**	—	**2202**	**2031**
Tallinn	2	778	768	717	724	61	44	—	—	943	817	862	759	81	58	—	—	869	837	748	767	121	70	—	—	834	798
Haapsalu	3	48	35	46	33	2	2	—	—	40	34	37	33	3	1	—	—	39	45	37	43	2	2	—	—	47	34
Kuressaare	4	40	28	36	24	4	4	—	—	38	50	33	45	5	5	—	—	40	33	30	30	10	3	—	—	43	37
Narva	5	203	174	181	160	22	14	—	—	240	223	199	203	50	20	—	—	195	187	143	164	52	23	—	—	184	187
Nõmme	6	102	92	94	91	8	1	—	—	108	111	92	108	16	3	—	—	99	102	88	92	11	10	—	—	97	65
Paide	7	27	29	27	29	—	—	—	—	28	39	25	38	3	1	—	—	24	33	17	31	7	2	—	—	24	24
Paldiski	8	11	10	9	8	2	2	—	—	16	19	16	18	—	1	—	—	15	17	14	16	1	1	—	—	10	17
Petseri	9	35	30	33	26	2	4	—	—	41	32	37	31	4	1	—	—	28	30	24	29	4	1	—	—	27	29
Pärnu	10	172	172	148	152	24	20	—	—	178	167	146	151	27	16	—	—	149	158	121	146	28	12	—	—	151	129
Põltsamaa	11	29	18	28	15	1	3	—	—	16	26	15	23	1	3	—	—	24	20	22	18	2	2	—	—	24	19
Rakvere	12	92	80	77	71	15	9	—	—	82	67	68	62	14	5	—	—	70	57	60	51	10	6	—	—	76	64
Tapa	13	37	25	37	25	—	—	—	—	32	29	28	28	4	1	—	—	34	24	30	24	4	—	—	—	37	32
Tartu	14	388	424	348	363	39	61	1	—	430	417	371	360	56	57	3	—	347	380	290	313	56	67	1	—	378	336
Tõrva	15	38	29	25	25	13	4	—	—	40	26	33	23	7	3	—	—	33	43	24	36	9	7	—	—	27	28
Türi	16	17	22	15	19	2	3	—	—	20	24	19	24	1	—	—	—	18	16	16	15	2	1	—	—	36	31
Valga	17	112	103	91	88	21	15	—	—	100	110	85	93	15	17	—	—	101	94	80	83	21	11	—	—	90	95
Viljandi	18	87	82	72	73	15	9	—	—	97	86	73	79	24	7	—	—	86	79	68	74	18	5	—	—	74	63
Võru	19	48	33	43	29	5	4	—	—	57	38	50	33	7	5	—	—	41	41	32	39	9	2	—	—	43	43
Maad — *Arrondissem.*	20	**9141**	**8498**	**7449**	**7246**	**1681**	**1245**	**11**	**7**	**8280**	**7710**	**6964**	**6778**	**1307**	**917**	**9**	**15**	**7112**	**6589**	**5728**	**5727**	**1377**	**855**	**7**	**7**	**6587**	**6272**
Viru	21	1376	1139	1080	975	296	162	—	2	1141	1086	928	941	212	130	1	6	983	883	769	765	210	117	4	1	990	888
Järva	22	475	449	410	403	64	46	1	—	462	407	399	376	62	31	1	—	413	387	363	346	49	40	1	1	412	412
Harju	23	863	845	751	755	112	90	—	—	937	879	813	814	124	65	—	—	797	675	657	603	140	72	—	—	816	710
Lääne	24	749	664	654	604	93	60	2	—	663	647	589	602	74	45	—	—	578	598	491	554	87	44	—	—	559	589
Saare	25	750	697	623	611	127	86	—	—	545	505	475	440	70	65	—	—	518	486	422	417	96	69	—	—	478	458
Pärnu	26	816	754	672	649	144	105	—	—	720	621	626	562	103	59	—	—	600	575	505	530	104	45	—	—	538	493
Viljandi	27	583	507	506	443	77	64	—	—	495	479	420	441	75	38	—	—	474	389	396	349	78	40	—	—	393	382
Tartu	28	1350	1321	1086	1087	264	233	—	1	1282	1185	1046	1012	236	173	—	—	1102	1048	875	887	227	161	—	—	1052	1076
Valga	29	253	250	206	216	47	34	—	—	244	235	220	210	24	25	—	—	203	186	160	159	43	27	—	—	159	171
Võru	30	968	905	722	746	243	157	3	2	865	755	707	653	153	98	5	4	604	692	533	580	161	112	—	—	620	578
Petseri	31	958	967	739	757	214	208	5	2	917	911	741	727	174	179	2	5	741	670	557	537	182	128	2	5	570	515
Kokku — *Total*	32	**11405**	**10653**	**9476**	**9201**	**1917**	**1444**	**12**	**7**	**10790**	**10025**	**9153**	**8889**	**1625**	**1121**	**12**	**15**	**9324**	**8785**	**7572**	**7698**	**1744**	**1080**	**8**	**7**	**8789**	**8303**
Algkoolid 1929/30	33	11185	10245	9294	8864	1800	1316	85	65	9187	8756	7770	7714	1308	969	100	73	9151	8415	7415	7242	1605	1058	131	115	8365	7797
1928/29	34	9049	8697	7613	7473	1474	1188	62	36	8955	8247	7504	7286	1382	909	69	52	9043	8128	7207	6920	1733	1126	103	82	8561	8154
Maad ühes linnega [4])																										**b) Keskkoolid —**	
Harju[1])	35	515	561	298	404	77	47	140	110	450	513	207	344	52	44	131	125	441	552	277	370	42	47	122	1[illegible]5	375	423
Viru	36	164	201	105	151	27	18	32	32	123	181	75	128	18	10	30	43	118	170	73	120	18	18	27	32	114	160
Järva	37	56	73	31	53	9	6	16	14	51	81	24	48	7	9	20	24	34	78	21	58	3	5	10	15	43	58
Lääne	38	27	34	16	28	5	3	6	3	45	38	39	35	2	1	4	2	39	45	30	36	2	3	7	6	32	42
Saare	39	33	26	25	20	5	—	3	—	26	28	22	23	2	3	2	2	28	24	26	19	—	4	2	1	15	27
Pärnu	40	80	91	57	58	8	16	15	17	70	76	35	51	9	10	20	15	68	78	41	53	5	9	22	16	61	67
Viljandi	41	100	117	80	91	4	4	16	22	88	124	60	102	9	6	19	16	101	114	75	97	12	3	14	14	73	133
Tartu	43	332	371	188	234	59	45	85	92	315	307	179	191	45	35	91	81	312	287	193	165	40	40	79	82	281	309
Valga	43	83	90	65	62	3	7	15	21	72	88	41	51	11	15	20	22	80	82	55	46	9	12	25	24	56	52
Võru	44	63	51	39	37	3	2	21	12	55	52	31	23	7	9	17	20	49	53	29	31	5	9	15	13	43	39
Petseri	45	37	34	26	23	3	8	8	3	21	23	12	9	3	3	6	11	37	20	22	10	6	3	9	7	31	26
Kokku — *Total*	46	**1490**	**1649**	**930**	**1167**	**203**	**156**	**357**	**326**	**1316**	**1511**	**785**	**1005**	**165**	**145**	**366**	**361**	**1316**	**1503**	**842**	**1065**	**142**	**153**	**332**	**345**	**1124**	**1345**
Andmed puuduvad	47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Üldse — *Gr. total*	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sellest seminarid	49	—	—	—	—	—	—	—	—	55	39	47	34	—	1	8	4	47	51	39	44	—	2	8	5	41	52
Keskkoolid 1929/30[2])	50	1666	1762	990	1142	305	244	371	376	1462	1719	938	1172	164	198	60	340	1296	1545	799	1043	193	176	304	326	1168	1360
1928/29[3])	51	1805	1996	1163	1400	261	264	381	332	1500	1703	981	1209	178	160	341	334	1321	1532	865	1116	163	141	308	275	1225	1416

[1]) 737 õpilase kohta puuduvad andmed. [2]) 563 õpilase kohta puuduvad andmed. [3]) 547 õpilase kohta puuduvad andmed.

Renseignements généraux sur les écoles primaires et second. pour l'année scol. de 1930/31 (suite).

Nombre d'élèves au 31 décembre 1930 — V kl. P.	V kl. T.	V kl. K.	VI kl. P.	VI kl. T.	VI kl. K.	Kokku — *Total* P.	Kokku T.	Kokku K.	Neist keskkool. üh. majand. olev. algkool. õpilasi *Dont dans les écol. prim. auppr. les écoles second.* P.	T.	K.	Õpetajate arv õppeaasta algul—*Nombre d'instit. au com. de l'an. scolaire*	Õpilasi tuli—*N. d'élèves* Klassi peale *Par classe*	Klassi komplekti peale *Par complet de classe*	Õpetaja peale *Par instituteur*	Kodide ülapidam. kulutatud summa 1930/31 eelarveaastal (*kr*) *Sommes dépensées pour l'entretien des écoles en 1930/31 (en kr)*	Üks õpilase peale kuluta ti keskmiselt (*kr*) — *Moyenne des dépenses par élève (en kr)*	
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
Écoles publiques et privées.																		
Écoles primaires.																		
1944	1 778	3 722	1517	1 509	3 026	12 129	11 573	23 702	251	219	470	986	31	34	24	1 999 383	85,9	77
201	186	387	188	217	405	1 230	1 139	2 369	172	614	786	212	23	28	11	146 416	92,5	78
5388	5 205	10 593	3687	3 674	7 361	40 690	38 428	79 118	—	—	—	2 654	14	31	30	5 474 568	69,3	79
5	11	16	6	6	12	124	101	225	—	—	—	15	6	19	15	6 843	54,3	80
7332	6 983	14 315	5204	5 183	10 387	52 819	50 001	102 820	251	219	470	3 640	16	32	28	7 473 951	73,1	81
206	197	403	194	223	417	1 354	1 240	2 594	172	614	786	227	19	27	11	153 250	89,7	82
Écoles secondaires.																		
849	1 011	1 860	56	56	112	5 543	6 215	11 758	—	—	—	926	31	—	—	2 184 864	105,6	83
389	372	761	22	—	22	1 255	1 336	2 591	—	—	—	349	23	—	—	383 565	141,5	84
59	55	114	—	—	—	293	277	570	—	—	—	57	22	—	—	116 236	193,1	85
908	1 066	1 974	56	56	112	5 836	6 492	12 328	—	—	—	983	30	—	—	2 301 100	166,8	86
389	372	761	22	—	22	1 255	1 336	2 591	—	—	—	349	23	—	—	383 565	141,5	87

Progrès des élèves des écoles primaires et secondaires en 1930/31.

IV klass — *classe* Klassikursuse lõpetanud õpilased P.	T.	Teiseks aastaks klassi jäetud P.	T.	Järelkatsed määratud P.	T.	V klass — *classe* Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul P.	T.	Klassikursuse lõpetanud õpilased P.	T.	Teiseks aastaks klassi jäetud P.	T.	Järelkatsed määratud P.	T.	VI klass — *classe* Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul P.	T.	Klassikursuse lõpetanud õpilased P.	T.	Teiseks aastaks klassi jäetud P.	T.	Järelkatsed määratud P.	T.	Kokku — *Total* Õpilaste üldarv õppeaasta lõpul P.	T.	Klassikursuse lõpetanud õpilased P.	T.	Teiseks aastaks klassi jäetud P.	T.	Järelkatsed määratud P.	T.	
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	
Écoles primaires.																														
1804	**1776**	**398**	**253**	—	**2**	**2068**	**1896**	**1608**	**1627**	**458**	**267**	**2**	**2**	**1654**	**1684**	**1214**	**1299**	**208**	**157**	**232**	**228**	**12910**	**12276**	**10686**	**10739**	**1985**	**1305**	**239**	**232**	1
712	711	122	87	—	—	845	727	607	626	178	101	—	—	689	727	523	585	73	56	93	86	4958	4674	4229	4172	636	416	98	86	2
43	33	4	1	—	—	23	27	22	26	1	1	—	—	31	33	25	27	3	2	3	4	228	208	210	195	15	9	3	4	3
34	30	9	7	—	—	32	37	26	29	6	8	—	—	19	25	18	21	1	2	—	2	212	210	177	179	35	29	—	2	4
127	154	57	33	—	—	186	177	128	147	57	30	—	—	109	143	74	109	21	13	14	21	1125	1091	852	937	259	133	14	21	5
84	58	18	7	—	—	76	61	54	56	22	5	—	—	57	52	44	48	1	1	12	3	539	483	456	453	71	27	12	3	6
17	15	7	9	—	—	24	18	17	14	7	4	—	—	16	15	11	11	1	1	4	3	143	158	114	138	25	17	4	3	7
8	17	2	—	—	—	13	10	11	10	2	—	—	—	15	8	14	7	—	1	1	—	80	81	72	76	7	5	1	—	8
24	27	3	2	—	—	22	29	20	26	2	3	—	—	28	12	24	10	3	2	1	—	181	162	162	149	18	13	1	—	9
128	114	23	15	—	—	119	109	98	95	21	14	—	—	94	102	70	75	12	14	12	13	858	837	711	733	135	91	12	13	10
19	18	5	1	—	—	19	20	18	18	1	2	—	—	20	26	16	21	—	1	4	4	132	129	118	11	10	12	4	4	11
62	55	14	9	—	—	73	68	55	59	18	9	—	—	41	66	31	55	2	4	8	7	434	402	353	353	73	42	8	7	12
33	31	4	1	—	—	34	34	26	27	8	7	—	—	17	13	9	9	2	1	6	3	191	157	163	144	22	10	6	3	13
291	281	87	53	—	2	358	327	270	274	86	51	2	2	304	256	193	171	57	33	54	52	2205	2140	1763	1762	381	322	61	50	14
26	25	1	3	—	—	31	24	23	20	8	4	—	—	25	17	19	11	5	3	1	3	194	167	150	140	43	24	1	3	15
26	31	10	—	—	—	24	28	20	23	4	5	—	—	25	10	18	8	6	—	1	2	140	131	114	120	25	9	1	2	16
76	77	14	18	—	—	77	77	63	67	14	10	—	—	66	72	47	57	10	8	9	7	546	551	442	465	95	79	9	7	17
61	59	13	4	—	—	74	87	60	78	14	9	—	—	67	69	50	48	9	12	8	9	485	466	384	411	93	46	8	9	18
33	40	10	3	—	—	39	36	30	32	9	4	—	—	31	38	28	26	2	3	1	9	259	229	216	199	42	21	1	9	19
5317	**5252**	**1260**	**1014**	**10**	**6**	**5223**	**5080**	**4021**	**4118**	**1187**	**952**	**15**	**10**	**3639**	**3601**	**3090**	**3147**	**328**	**278**	**221**	**176**	**39982**	**37750**	**32569**	**32268**	**7140**	**5261**	**273**	**221**	20
767	736	223	151	—	1	803	747	611	614	185	132	7	1	480	568	390	466	44	52	46	50	5773	5311	4545	4497	1170	753	58	61	21
352	357	60	55	—	—	381	335	293	285	88	48	—	2	288	244	245	208	26	25	12	11	2426	2234	2062	1975	349	245	15	14	22
685	614	131	96	—	—	673	661	532	567	141	94	—	—	502	525	428	479	36	22	38	24	4588	4295	3866	3832	684	439	38	24	23
472	544	86	45	1	—	467	452	406	404	61	48	—	—	314	328	289	307	16	16	9	5	3330	3278	2901	3015	417	258	12	5	24
393	395	85	63	—	—	321	376	257	314	64	62	—	—	257	242	237	225	16	6	4	11	2869	2764	2407	2402	458	351	4	11	25
431	423	105	70	2	—	463	440	353	367	110	73	—	—	345	362	282	303	39	42	24	17	3500	3245	2869	2834	605	394	26	17	26
330	315	62	66	1	1	324	298	250	249	73	48	1	1	272	210	236	175	18	17	18	18	2541	2265	2138	1972	383	273	20	20	27
827	876	225	200	—	—	894	915	635	688	259	227	—	—	571	564	453	483	75	54	43	27	6251	6100	4923	5033	1286	1048	43	28	28
138	146	21	25	—	—	150	135	124	104	26	31	—	—	125	124	108	115	7	5	10	4	1134	1101	956	950	168	147	10	4	29
493	448	125	126	2	4	438	473	316	344	117	127	5	2	351	349	305	312	30	31	16	6	3936	3752	3076	3082	829	651	31	18	30
429	398	137	117	4	—	309	248	244	182	63	62	2	4	139	85	117	74	21	8	1	3	3634	3306	2827	2675	791	702	16	19	31
7121	**7028**	**1658**	**1267**	**10**	**8**	**7291**	**6976**	**5629**	**5745**	**1645**	**1219**	**17**	**12**	**5293**	**5285**	**4304**	**4446**	**536**	**435**	**453**	**404**	**52892**	**50026**	**43255**	**43007**	**9125**	**6566**	**512**	**453**	32
6585	6409	1619	1263	161	125	6681	6493	5179	5220	1371	1123	131	150	4461	4490	3693	3760	348	307	425	423	49030	46196	39945	39209	8052	6036	1033	951	33
6669	6630	1796	1401	96	73	5941	5733	4608	4777	1082	735	251	221	4167	4200	3467	3565	287	254	413	381	45716	43159	36968	36701	7754	5613	994	845	34
Écoles secondaires																														
231	324	31	30	113	69	327	464	205	436	15	2	47	26	22	—	21	—	—	—	1	—	2130	2513	1359	1878	217	170	554	465	35
81	124	7	15	26	30	133	146	109	126	14	8	10	12	15	22	13	19	—	—	2	3	667	889	456	668	84	69	127	162	36
24	41	4	8	15	9	34	56	31	48	—	1	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	218	346	131	248	23	29	64	69	37
26	34	—	1	6	7	28	39	27	35	—	2	1	2	16	19	16	18	—	—	—	1	187	217	154	186	9	10	24	21	38
14	22	—	4	1	1	23	14	21	14	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	119	108	104	7	11	10	4	39
35	37	5	8	21	22	50	57	36	45	4	4	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	329	369	204	244	31	47	94	78	40
53	110	4	3	16	20	81	114	68	97	7	4	11	13	—	—	—	—	—	—	—	—	443	602	331	497	36	20	76	85	41
169	207	41	27	71	75	276	262	233	216	11	20	32	26	24	14	24	14	—	—	—	—	1540	1560	986	1027	196	167	318	356	42
25	34	14	7	17	11	47	37	38	33	3	—	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	347	349	224	226	40	41	83	82	43
25	26	2	2	16	11	36	17	33	16	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	246	212	157	133	18	22	71	57	44
20	16	6	8	5	2	16	28	16	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	142	131	96	86	18	22	28	23	45
703	**975**	**114**	**113**	**307**	**257**	**1051**	**1234**	**872**	**1094**	**55**	**41**	**124**	**99**	**77**	**55**	**74**	**51**	—	—	**3**	**4**	**6374**	**7297**	**4266**	**5297**	**619**	**608**	**1469**	**1332**	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	459	278	—	—	—	—	—	—	47
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**6833**	**7575**	—	—	—	—	—	—	48
37	45	—	1	4	6	46	61	43	53	—	2	3	6	55	55	53	51	—	—	2	4	244	218	210	227	—	6	26	25	49
766	968	120	117	282	275	1109	1284	952	1134	51	33	106	117	95	103	93	108	—	—	2	—	6796	7773	4588	5562	833	768	1425	1443	50
834	1046	97	105	294	265	1125	1338	967	1219	36	29	122	90	92	108	90	102	—	—	2	6	7068	8093	4890	6092	785	699	1443	1302	51

*) *Arrondissements avec les villes.*

Tab. 2-a. Algkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjused 1929/30 õ/a.

Élèves des écoles primaires n'ayant pas passé le cours de sa classe d'après les causes en 1929/30.

	Klassikursust mitte lõpetanud õpilaste arv — *Élèves n'ayant pas passé le cours de la classe*			Ei jõudnud klassikursust lõpetada, mille põhjuseks — *N'ont pu passer le cours de sa classe à cause de*																																		
				Haigus *Maladie*			Muud põhjused *Autres causes*			Nõrk edasijõudmine *Progrès insuffisant*			Neist ainete järgi — *Dont d'après les matières de l'enseignement*																								
													Koduloos *Leçons de choses*			Õppekeeles *Langue d'enseignement*			Matemaatikas—*Mathématiques*			Looduseteaduses *Histoire naturelle*			Maateaduses—*Géographie*			Ajaloos *Histoire*			Võõrkeelis *Langues étrangères*			Muis aineis *Autres matières*		
	P.	T.	K.	P.-G.	T.-F.	K.-T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Tallinn	677	529	1206	35	49	84	17	14	31	625	466	1091	68	34	102	477	333	810	477	395	872	135	90	225	143	92	235	110	86	196	228	143	371	261	91	352
Haapsalu	18	13	31	1	—	1	—	—	—	17	13	30	3	—	3	10	6	16	12	6	18	1	1	2	3	2	5	1	2	3	2	5	7	2	5	7
Kuressaare	29	27	56	—	1	1	—	—	—	29	26	55	7	1	8	23	11	34	21	20	41	6	3	9	9	4	13	3	5	8	9	5	14	29	6	35
Narva	282	204	486	5	6	11	2	5	7	275	193	468	52	17	69	233	142	375	222	170	392	66	54	120	55	38	93	39	41	80	84	53	137	89	34	123
Nõmme	96	73	169	11	9	20	2	2	4	83	62	145	12	7	19	77	54	131	72	54	126	21	9	30	12	7	19	15	13	28	24	16	40	23	16	39
Paide	28	28	56	—	—	—	—	—	—	28	28	56	4	1	5	19	22	41	18	26	44	1	6	7	4	6	10	7	10	17	9	5	14	11	2	13
Paldiski	5	5	10	—	1	1	—	1	1	5	3	8	—	—	—	5	3	8	5	3	8	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Petseri	22	21	43	—	—	—	—	—	—	22	21	43	2	2	4	14	15	29	15	16	31	1	2	3	1	2	3	1	3	4	2	6	8	7	6	13
Pärnu	150	121	271	4	7	11	1	—	1	145	114	259	29	13	42	98	66	164	108	83	191	23	33	56	42	32	74	30	29	59	41	21	62	59	21	80
Põltsamaa	21	17	38	—	—	—	—	—	—	21	17	38	3	—	3	12	14	26	15	14	29	—	2	2	2	2	4	8	2	10	4	1	5	6	1	7
Rakvere	87	43	130	1	4	5	—	—	—	86	39	125	7	1	8	60	18	78	56	23	79	21	9	30	21	7	28	8	5	13	26	5	31	37	8	45
Tapa	36	22	58	2	—	2	1	2	3	33	20	53	2	—	2	23	12	35	22	18	40	6	10	16	6	3	9	—	1	1	14	4	18	19	12	31
Tartu	353	408	761	23	26	49	1	1	2	329	381	710	53	36	89	243	240	483	280	311	591	69	70	139	84	105	189	67	62	129	82	93	175	136	90	226
Tõrva	17	13	30	—	—	—	—	—	—	17	13	30	7	4	11	16	12	28	17	13	30	2	3	5	7	6	13	—	—	—	2	2	4	—	—	—
Türi	40	20	60	—	2	2	—	—	—	40	18	58	2	1	3	26	13	39	31	15	46	22	9	31	15	8	23	14	11	25	15	10	25	23	7	30
Valga	110	79	189	11	3	14	5	3	8	94	73	167	3	2	5	67	46	113	64	48	112	11	10	21	19	11	30	16	15	31	18	17	35	13	5	18
Viljandi	74	57	131	3	2	5	—	—	—	71	55	126	17	5	22	65	48	113	61	41	102	19	13	32	19	18	37	10	9	19	16	10	26	44	15	59
Võru	38	21	59	4	2	6	3	—	3	31	19	50	9	2	11	28	17	45	25	16	41	4	—	4	8	1	9	11	3	14	5	—	5	21	6	27
Linnad — *Villes*	**2083**	**1701**	**3784**	**100**	**112**	**212**	**32**	**28**	**60**	**1951**	**1561**	**3512**	**280**	**126**	**406**	**1496**	**1072**	**2568**	**1521**	**1272**	**2793**	**408**	**324**	**732**	**450**	**344**	**794**	**341**	**297**	**638**	**582**	**396**	**978**	**780**	**325**	**1105**
I kl. — *cl.*	276	192	468	38	28	66	4	2	6	234	162	396	113	45	158	198	138	336	213	146	359	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123	57	180
II „	257	215	472	14	14	28	1	7	8	242	194	436	73	31	104	212	154	366	215	183	398	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	113	49	162
III „	328	239	567	4	18	22	5	5	10	319	216	535	86	48	134	285	196	481	277	199	476	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	23	56	154	59	213
IV „	438	293	726	20	19	39	9	7	16	404	267	671	6	1	7	335	193	528	327	227	554	167	109	276	188	137	325	136	104	240	48	16	64	175	45	220
V „	426	361	787	16	17	33	8	4	12	402	340	742	1	1	2	303	233	536	302	270	572	171	139	310	182	144	326	145	134	279	298	208	506	138	77	215
VI „	363	401	764	8	16	24	5	3	8	350	382	732	1	—	1	163	158	321	187	247	434	70	76	146	80	63	143	60	59	119	201	149	350	77	38	115
Viru	1133	761	1894	38	41	79	43	19	62	1052	701	1753	139	61	200	857	489	1346	772	580	1352	124	99	223	168	135	303	181	167	348	178	92	270	314	146	460
Järva	393	267	660	21	8	29	9	8	17	363	251	614	37	26	63	304	178	482	289	214	503	49	60	109	73	68	141	76	73	149	70	59	129	124	64	188
Harju	679	493	1172	29	45	74	29	8	37	621	440	1061	69	40	109	524	332	856	471	366	837	83	64	147	99	76	175	120	98	218	108	73	181	191	92	283
Lääne	489	313	802	19	15	34	6	3	9	464	295	759	56	31	87	398	238	636	345	239	584	35	44	79	65	50	115	67	56	123	49	41	90	127	63	190
Saare	412	327	739	17	16	33	13	6	19	382	305	687	50	33	83	306	225	531	304	252	556	47	44	91	64	55	119	62	70	132	25	33	58	150	92	242
Pärnu	633	424	1057	25	17	42	18	18	36	590	389	979	72	30	111	450	255	705	426	293	719	68	48	116	79	63	142	76	68	144	93	32	125	172	59	231
Viljandi	362	289	651	20	24	44	20	16	36	322	249	571	35	17	52	248	178	426	231	187	418	33	36	69	49	36	85	50	54	104	43	18	61	111	44	155
Tartu	1299	1000	2299	69	62	131	33	32	65	1197	906	2103	186	118	304	947	624	1571	929	780	1709	163	157	320	209	179	388	201	193	394	194	114	308	490	242	732
Valga	187	161	348	4	8	12	3	10	13	180	143	323	11	8	19	135	98	233	137	114	251	29	19	48	26	18	44	31	21	52	31	17	48	48	29	77
Võru	733	669	1402	20	31	51	30	25	55	683	613	1296	121	92	213	561	452	1013	532	506	1038	68	76	144	74	89	163	89	105	194	76	49	125	301	198	499
Petseri	682	582	1264	23	28	51	45	50	95	614	504	1118	158	132	290	492	375	867	506	442	948	47	30	77	69	42	111	62	45	107	117	58	175	201	131	332
Maad — *Arrond.*	**7002**	**5286**	**12288**	**285**	**295**	**580**	**249**	**195**	**444**	**6468**	**4796**	**11264**	**934**	**597**	**1531**	**5222**	**3444**	**8666**	**4942**	**3973**	**8915**	**746**	**677**	**1423**	**975**	**811**	**1786**	**1015**	**950**	**1965**	**984**	**586**	**1570**	**2229**	**1160**	**3389**
I kl. — *cl.*	1615	1189	2804	86	72	158	49	46	95	1480	1071	2551	405	299	704	1272	879	2151	1242	925	2167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	676	423	1099
II „	1151	827	1978	29	33	62	29	22	51	1003	772	1865	211	123	334	956	622	1578	923	686	1609	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	393	226	619
III „	1408	934	2342	52	43	95	43	25	68	1313	866	2179	268	155	423	1140	674	1814	1046	740	1786	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92	58	150	490	177	667
IV „	1347	1095	2442	48	67	115	51	26	77	1248	1002	2250	35	16	51	968	635	1603	909	801	1710	406	345	751	522	442	964	556	507	1063	86	47	133	378	166	544
V „	1076	912	1988	51	65	116	57	52	109	968	705	1763	10	4	14	684	505	1189	621	609	1230	273	261	534	387	303	690	386	357	743	598	381	979	245	115	360
VI „	405	329	734	19	15	34	20	24	44	366	290	656	5	—	5	202	129	331	201	212	413	67	71	138	66	66	132	73	86	159	204	98	302	47	53	100
Algkoolid — *Écoles primaires*	**9085**	**6987**	**16072**	**385**	**407**	**792**	**281**	**223**	**504**	**8419**	**6357**	**14776**	**1214**	**723**	**1937**	**6718**	**4516**	**11234**	**6463**	**5245**	**11708**	**1154**	**1001**	**2155**	**1425**	**1155**	**2580**	**1356**	**1247**	**2603**	**1566**	**982**	**2548**	**3009**	**1485**	**4494**
I kl. — *cl.*	1891	1381	3272	124	100	224	53	48	101	1714	1233	2947	518	344	862	1470	1017	2487	1455	1071	2526	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	799	480	1279
II „	1408	1042	2450	43	47	90	30	29	59	1335	966	2301	284	154	438	1168	776	1944	1138	869	2007	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	506	275	781
III „	1736	1173	2909	56	61	117	48	30	78	1632	1082	2714	354	203	557	1425	870	2295	1323	939	2262	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	81	206	644	236	880
IV „	1780	1388	3168	68	86	154	60	33	93	1652	1269	2921	41	17	58	1303	828	2131	1236	1028	2264	573	454	1027	710	579	1289	692	611	1303	134	63	197	553	211	764
V „	1502	1273	2775	67	82	149	65	56	121	1370	1135	2505	11	5	16	987	738	1725	923	879	1802	444	400	844	569	447	1016	531	491	1022	896	589	1485	383	192	575
VI „	768	730	1498	27	31	58	25	27	52	716	672	1388	6	—	6	365	287	652	388	459	847	137	147	284	146	129	275	133	145	278	405	247	652	124	91	215

Tab. 2-a. Keskkooli õpilaste klassikursuse mittelõpetamise põhjused 1929/30 õ/a.

Élèves des écoles secondaires n'ayant pas passé le cours de sa classe d'après les causes en 1929/30.

	Klassikursust mitte lõpetanud õpilaste arv *Élèves n'ayant pas passé le cours de la classe*			Ei jõudnud klassikursust lõpetada, mille põhjuseks—*N'ont pu passer le cours de sa classe à cause de*																																
				Haigus *Maladie*			Muud põhjused *Autres causes*			Märkimata *Non indiqué*			Nõrk edasijõudmine *Progrès insuffisant*			Neist ainete järgi — *Dont d'après les matières de l'enseignement*																				
																Õppekeeles *Langue d'enseignement*			Matemaatikas *Mathématiques*			Looduseteadus — *Histoire naturelle*			Maateaduses *Géographie*			Ajaloos *Histoire*			Võõrkeelis *Langues étrangères*			Muis aineis *Autres matières*		
	P.-G.	T.-F.	K.-T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Tallinn	761	708	1 469	13	25	38	—	—	—	—	—	—	748	683	1431	196	177	373	378	317	695	168	77	245	46	63	109	57	72	129	404	496	900	179	63	242
Haapsalu	42	64	106	1	1	2	—	—	—	—	—	—	41	63	104	27	25	52	14	41	55	—	5	5	—	2	2	7	12	19	19	16	35	3	5	8
Kuressaare	25	32	57	2	2	4	—	—	—	—	—	—	23	30	53	4	10	14	4	23	27	3	7	10	1	4	5	—	2	2	21	15	36	2	6	8
Narva	132	134	266	—	—	—	2	—	2	—	—	—	130	134	264	41	39	80	61	73	134	18	16	34	3	7	10	19	43	62	131	113	244	13	13	26
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paide	20	31	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	31	51	5	13	18	10	12	22	4	12	16	2	2	4	4	5	9	12	18	30	7	—	7
Paldiski	4	7	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	11	—	—	—	4	6	10	—	1	1	—	1	1	1	—	1	4	2	6	—	1	1
Petseri	73	52	125	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	52	125	35	29	64	34	39	73	4	5	9	10	12	22	6	7	13	93	49	142	28	31	59
Pärnu	108	139	247	—	—	—	—	—	—	—	—	—	108	139	247	43	38	81	33	48	81	32	22	54	19	7	26	21	26	47	65	115	180	22	6	28
Põltsamaa	38	28	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	28	66	16	10	26	4	10	14	6	2	8	1	1	2	2	5	7	35	23	58	4	—	4
Rakvere	85	105	190	2	7	9	—	3	3	13	4	17	70	91	161	15	24	39	29	59	88	6	22	28	2	6	8	6	15	21	67	75	142	12	29	41
Tapa	18	27	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	27	45	3	6	9	9	10	19	1	1	2	2	—	2	2	4	6	11	10	21	—	—	—
Tartu	477	463	940	5	—	5	1	—	1	16	6	22	455	457	912	151	106	257	186	278	464	85	58	143	44	39	83	52	26	78	283	251	534	98	100	198
Tõrva	31	32	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	32	63	9	7	16	23	11	34	6	2	8	7	4	11	2	—	2	11	4	15	4	—	4
Türi	22	26	48	—	—	—	—	3	3	—	—	—	22	23	45	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	3	4	—	—	—	20	8	28	—	11	11
Valga	140	119	259	—	—	—	—	—	—	14	—	14	126	119	245	49	10	59	30	77	107	36	23	59	30	33	63	16	10	26	85	61	146	44	—	44
Viljandi	106	93	199	—	1	1	—	—	—	—	—	—	106	92	198	45	32	77	50	32	82	13	—	13	2	2	4	12	1	13	63	62	125	20	6	26
Võru	72	57	129	2	3	5	—	—	—	—	—	—	70	54	124	22	26	48	8	22	30	8	6	14	2	—	2	12	3	15	49	34	83	10	2	12
Kokku	**2 154**	**2 117**	**4 271**	**25**	**39**	**64**	**3**	**6**	**9**	**43**	**10**	**53**	**2 083**	**2 062**	**4 145**	**661**	**552**	**1 213**	**878**	**1 059**	**1 937**	**390**	**259**	**649**	**172**	**186**	**358**	**219**	**231**	**450**	**1 373**	**1 352**	**2 725**	**446**	**273**	**719**
I kl.	637	600	1 237	7	9	16	2	2	4	6	2	8	622	587	1 209	218	169	387	308	368	676	99	84	183	84	85	169	91	81	172	444	369	813	126	79	205
II „	506	522	1 028	3	11	14	—	—	—	22	3	25	481	508	989	152	140	292	210	278	488	113	68	181	46	56	102	38	57	95	268	317	585	67	50	117
III „	481	475	956	7	8	15	1	—	1	1	2	3	472	465	937	141	118	259	192	251	443	109	71	180	35	36	71	47	51	98	287	326	613	143	73	216
IV „	331	371	752	5	5	10	—	1	1	4	—	4	372	365	737	107	87	194	133	135	268	53	30	83	1	7	8	31	28	59	250	266	516	67	52	119
V „	147	149	296	3	6	9	—	3	3	10	3	13	134	137	271	43	38	81	33	27	60	16	6	22	6	2	8	12	14	26	124	74	198	43	19	62
VI „	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viru	28	22	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	22	50	10	8	18	14	15	29	3	5	8	—	2	2	1	—	1	23	6	29	1	2	3
Järva	8	5	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	13	7	4	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	4	10	1	—	1
Pärnu	31	28	59	—	—	—	2	4	6	—	—	—	29	24	53	12	12	24	7	2	9	1	4	5	1	—	1	1	—	1	23	10	33	1	1	2
Tartu	23	32	55	—	—	—	—	—	—	23	32	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Võru	14	7	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	7	21	6	1	7	1	2	3	1	1	2	1	—	1	—	—	—	5	1	6	—	2	2
Kokku	**104**	**94**	**198**	—	—	—	**2**	**4**	**6**	**23**	**32**	**55**	**79**	**58**	**137**	**35**	**25**	**60**	**22**	**19**	**41**	**5**	**10**	**15**	**2**	**2**	**4**	**2**	—	**2**	**57**	**21**	**78**	**3**	**5**	**8**
I kl.	39	20	59	—	—	—	—	3	3	9	7	16	30	10	40	14	5	19	14	2	16	3	1	4	—	—	—	—	—	—	22	3	25	—	—	—
II „	18	25	43	—	—	—	—	—	—	6	8	14	12	17	29	9	8	17	1	4	5	—	3	3	1	—	1	1	—	1	9	6	15	—	2	2
III „	16	27	43	—	—	—	2	1	3	3	8	11	11	18	29	4	11	15	2	5	7	1	2	3	1	2	3	1	—	1	6	7	13	1	2	3
IV „	21	21	42	—	—	—	—	—	—	4	9	13	17	12	29	7	1	8	5	7	12	1	3	4	—	—	—	—	—	—	12	5	17	2	1	3
V „	10	1	11	—	—	—	—	—	—	1	—	1	9	1	10	1	—	1	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—
Üldse	**2 258**	**2 211**	**4 469**	**25**	**39**	**64**	**5**	**10**	**15**	**66**	**42**	**108**	**2 162**	**2 120**	**4 282**	**696**	**577**	**1 273**	**900**	**1 078**	**1 978**	**395**	**269**	**664**	**174**	**188**	**362**	**221**	**231**	**452**	**1 430**	**1 373**	**2 803**	**449**	**278**	**727**
I kl.	676	620	1 296	7	9	16	2	5	7	15	9	24	652	597	1 249	232	174	406	322	370	692	102	85	187	84	85	169	91	81	172	466	372	838	126	79	205
II „	524	547	1 071	3	11	14	—	—	—	28	11	39	493	525	1 018	161	148	309	211	282	493	113	71	184	47	56	103	39	57	96	277	323	600	67	52	119
III „	497	502	999	7	8	15	3	1	4	4	10	14	483	483	966	145	129	274	194	256	450	110	73	183	36	38	74	48	51	99	293	333	626	144	75	219
IV „	402	392	794	5	5	10	—	1	1	8	9	17	389	377	766	114	88	202	138	142	280	54	33	87	1	7	8	31	28	59	262	271	533	69	53	122
V „	157	150	307	3	6	9	—	3	3	11	3	14	143	138	281	44	38	82	33	28	61	16	7	23	6	2	8	12	14	26	132	74	206	43	19	62
VI „	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku III—IV kl.	**1 058**	**1 044**	**2 102**	**15**	**19**	**34**	**3**	**5**	**8**	**23**	**22**	**45**	**1 017**	**998**	**2 015**	**303**	**255**	**558**	**367**	**426**	**793**	**180**	**113**	**293**	**43**	**47**	**90**	**91**	**93**	**184**	**687**	**678**	**1 365**	**256**	**147**	**403**
Harud:																																				
humanitaar	467	580	1047	12	14	26	1	1	2	23	22	45	431	543	974	127	133	260	156	233	389	73	64	137	31	30	61	45	62	107	338	355	693	80	52	132
reaal	344	41	385	3	—	3	—	—	—	—	—	—	341	41	382	127	10	137	130	24	154	69	6	75	9	2	11	26	3	29	220	17	237	73	9	82
pedagoogika	21	29	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	29	50	5	6	11	2	14	16	—	—	—	—	—	—	1	1	2	18	8	26	3	5	8
kommerts	70	141	211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	141	211	7	29	36	19	65	84	6	13	19	2	9	11	6	20	26	45	111	156	18	50	68
majapidamis	—	214	214	—	2	2	—	3	3	—	—	—	—	209	209	—	68	68	—	82	82	—	22	22	—	6	6	—	6	6	—	174	174	—	24	24
muud	156	39	195	—	3	3	2	1	3	—	—	—	154	35	189	37	9	46	60	8	68	32	8	40	1	—	1	13	1	14	66	13	79	82	7	89

Tab. 3. Alg- ja keskkooli õpilaste koostise moodustumine 1930/31 õ/a.

Composition de l'effectif des élèves des écoles primaires et secondaires en 1930/31.

	Eelmisest aastast pärit õpilased *Élèves restés à l'école depuis l'année passée*						Õppeaasta jooksul kooli astunud õpilased *Élèves entrés à l'école au cours de l'année scolaire*			Aasta jooksul koolis olnud õpilaste arv *Total des élèves au cours de l'année scolaire*			Kirjaoskamatute arv kooliastujate hulgas *Nombre d'illettrés parmi les élèves entrés à l'école*									Aod etsta koolide arv *Nombre d'écol. n'ayant pas fourni des données*)	I kl. õpilaste arv neis koolest[4])	
	Eelmisest klassist üle viidud *Élèves passés d'une classe en autre.*			Sama klassi jäänud *Élèves restés en même classe*									I kl. õpilaste arv kooles, kus teated kirjaoskuse kohta antud[1])			Neist — *Dont* Ei osanud lugeda ega kirjutada[2])			Neist — *Dont* Oskasid ainult lugeda *Sachant lire seulement*					
	P.	T.	K.	P.	T.	T.	P.	K.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.		P.	T.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
a) Algkoolid—*Écoles primaires.*																								
Linnad — *Villes*	**8656**	**8312**	**16968**	**1459**	**1054**	**2513**	**3415**	**3457**	**6872**	**13530**	**12823**	**26353**	**2347**	**2153**	**4500**	**1145**	**1052**	**2197**	**461**	**475**	**936**	**6**	**44**	**104**
Tallinn . . .	3419	3169	6588	464	328	792	1271	1380	2651	5154	4877	10031	811	719	1530	431	392	823	152	193	345	2	14	70
Haapsalu . .	167	163	330	14	8	22	58	46	104	239	217	456	46	36	82	26	16	42	7	4	11	1	3	1
Kuressaare .	149	164	313	29	15	44	54	47	101	232	226	458	44	30	74	34	19	53	—	5	5	—	—	—
Narva . . .	698	742	1440	192	137	329	284	252	536	1174	1131	2305	211	181	392	123	91	214	25	33	58	—	—	—
Nõmme . . .	359	331	690	73	41	114	181	146	327	613	518	1131	113	101	214	50	42	92	14	12	26	—	—	—
Paide . . .	96	110	206	19	18	37	31	38	69	146	166	312	28	30	58	5	1	6	1	—	1	—	—	—
Paldiski . .	65	61	126	5	4	9	13	16	29	83	81	164	12	10	22	1	1	2	1	—	1	—	—	—
Petseri . . .	140	127	267	28	18	46	51	38	89	219	183	402	41	33	74	19	16	35	11	10	21	—	—	—
Pärnu . . .	573	563	1136	93	66	159	228	256	484	894	885	1779	179	188	367	75	82	157	23	47	75	—	—	—
Põltsamaa .	79	95	174	12	8	20	45	33	78	136	136	272	30	20	50	8	7	15	14	10	24	—	—	—
Rakvere . .	266	273	539	58	28	86	128	117	245	452	418	870	97	81	178	43	24	67	33	38	71	—	—	—
Tapa	127	114	241	30	16	46	45	34	79	202	164	366	38	26	64	21	16	37	11	6	17	—	—	—
Tartu . . .	1469	1388	2857	240	238	478	587	607	1194	2296	2233	4529	400	450	850	184	249	433	99	64	163	1	6	3
Tõrva	139	120	259	15	11	26	40	36	76	194	167	361	38	29	67	5	3	8	10	10	20	—	—	—
Türi	90	86	176	29	19	48	24	34	58	143	139	282	17	25	42	5	3	8	3	4	7	—	—	—
Valga . . .	366	392	758	73	42	115	129	133	262	568	567	1135	74	55	129	30	16	46	18	7	25	1	20	28
Viljandi . .	315	296	611	58	42	100	132	140	272	505	478	983	116	104	220	51	52	103	25	27	52	1	1	2
Võru	139	118	257	27	15	42	114	104	218	280	237	517	52	35	87	34	22	56	9	5	14	—	—	—
Maad — *Arrond.*	**24378**	**24078**	**48710**	**5265**	**3990**	**9255**	**11167**	**10576**	**21839**	**41066**	**38738**	**79804**	**9355**	**8664**	**18019**	**4154**	**3640**	**7794**	**1887**	**1963**	**3850**	**8**	**88**	**78**
Viru	3233	3230	6573	835	561	1396	1835	1649	3484	5963	5490	11453	1427	1182	2609	587	474	1061	289	290	579	—	—	—
Järva . . .	1604	1506	3110	294	177	471	640	623	1263	2538	2306	4844	482	459	941	200	167	367	111	124	235	1	15	11
Harju . . .	3125	2976	6101	548	405	953	1019	1017	2036	4692	4398	9090	863	855	1718	388	340	728	229	239	468	2	28	14
Lääne . . .	2113	2192	4305	356	236	592	936	916	1852	3405	3344	6749	750	652	1402	296	238	534	198	208	406	3	15	26
Saare . . .	1721	1705	3426	312	236	548	885	887	1772	2918	2828	5746	760	708	1468	479	436	915	116	127	243	—	—	—
Pärnu . . .	2136	2078	4214	449	309	758	984	929	1913	3569	3316	6885	833	767	1600	229	152	381	210	227	437	—	—	—
Viljandi . .	1526	1423	2949	271	198	469	802	699	1501	2399	2320	4019	602	526	1128	148	100	248	117	99	216	—	—	—
Tartu . . .	3762	3823	7585	998	822	1820	1715	1650	3365	6475	6295	12770	1428	1373	2801	630	594	1224	260	324	584	—	—	—
Valga . . .	700	711	1411	129	94	223	322	321	643	1151	1126	2277	259	257	516	113	85	198	79	82	161	—	—	—
Võru	2386	2272	4658	527	503	1030	1143	1076	2219	4056	3851	7907	1003	937	1940	440	382	822	201	182	383	—	—	—
Petseri . . .	2272	2106	4378	546	449	995	882	909	1791	3700	3464	7164	948	948	1896	644	672	1316	77	61	138	2	30	27
Algkoolid . . .	**33294**	**32784**	**65678**	**6724**	**5044**	**11768**	**14578**	**14133**	**28711**	**54596**	**51561**	**106157**	**11702**	**10817**	**22519**	**5299**	**4692**	**9991**	**2348**	**2438**	**4786**	**14**	**132**	**182**
1929/30 . . .	23944	23472	59416	6166	4517	10683	14799	13816	28615	50909	47805	98714	11460	10531	21991	5358	4700	oms	2424	2315	4739	17	148	127
1928/29 . . .	28274	27730	56004	6670	5077	11747	13305	12667	25972	48249	45474	93723	9397	9134	18531	4231	3918	8149	1993	2126	4119	15	182	134

b) Keskkoolid — *Écoles secondaires.*

Maad ühes linnega *Arrondis. avec les villes*	Eelmisest aastast pärit õpilased *Élèves restés à l'école depuis l'année passée*						Uuesti sisseastunud õpilased — *Élèves entrés à l'école*															Aasta jooksul koolis olnud õpilaste arv *Total des élèves au cours de l'année scolaire*		
	Eelmisest klassist üle viidud *Élèves passés d'une classe en autre*			Sama klassi jäänud *Élèves restés en même classe*			Teisist kool st *Élèves venant d'autres écoles*			Neist eelm. õppeaastal algkooli 6 kl. lõpetan. *Dont ayant passé pend. l'an. scolaire précédente le cours de 6 cl. de l'éc. prim.*			Kodust—*Ven. de chez leurs par.* Varemalt algk. 6 kl. lõpetanud *Ayant passé le cours de 6 cl. de l'école primaire*			Kodust—*Ven. de chez leurs par.* Koduse ettevalmistusega *Élevés à la maison*			Kokku *Total*					
	P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.	P.	T.	K.
Harju[5])	1 462	1 861	3 323	171	114	285	581	619	1200	475	510	985	6	11	17	6	5	11	593	635	1228	2226	2 610	4 836
Viru	472	642	1 114	40	63	103	217	244	461	150	195	345	—	2	2	1	—	1	218	246	464	730	951	1 681
Järva	143	251	394	5	11	16	76	98	174	55	69	124	—	3	3	—	—	—	76	101	177	224	363	587
Lääne	138	149	287	8	7	15	47	68	115	28	36	64	—	2	2	—	—	—	47	70	117	193	226	419
Saare	97	93	190	9	15	24	35	24	59	35	24	59	—	1	1	—	—	—	35	25	60	141	133	274
Pärnu	208	259	467	31	31	62	96	93	189	70	80	150	4	4	8	1	—	1	101	97	198	340	387	727
Viljandi . . .	306	462	768	33	22	55	124	141	265	92	112	204	4	1	5	—	—	—	128	142	270	467	626	1 093
Tartu	1 078	1 064	2 142	109	140	249	451	416	867	312	324	636	36	16	52	4	1	5	491	433	924	1678	1 637	3 315
Valga	241	235	476	32	31	63	99	95	194	79	85	164	2	1	3	2	—	2	103	96	199	376	362	738
Võru	161	139	300	21	19	40	72	59	131	54	39	93	5	3	8	—	—	—	77	62	139	259	220	479
Petseri	96	85	181	23	23	46	35	33	68	35	31	66	1	2	3	—	—	—	36	35	71	155	143	298
Keskkoolid — *Éc. second.* .	**4 402**	**5 240**	**9 642**	**482**	**476**	**958**	**1833**	**1890**	**3723**	**1385**	**1505**	**2890**	**58**	**46**	**104**	**14**	**6**	**20**	**1905**	**1942**	**3847**	**6789**	**7 658**	**14 447**
Andmed puud.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	459	278	737
Üldse — *Total* .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**7248**	**7 936**	**15 184**
Sellest seminar.	198	221	419	5	2	7	46	44	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	44	90	249	267	516
Kesk. 1929/30[6])	4 834	5 707	10 541	437	451	888	1926	1906	3832	1579	1 653	3 232	84	73	157	20	12	32	2030	1991	4021	7301	8 149	15 450
„ 1928/29[7])	4 986	5 765	10 751	436	440	876	2103	2213	4316	1625	1 713	3 338	82	76	158	21	23	44	2206	2312	4518	7628	8 517	16 145

[1]) *Nombre d'élèves de la I classe des écoles ayant fourni des données.* [2]) *Ne suchant ni lire ni écrire.* [3]) Siin on arvestamata jäänud koolid ilma I klassita. [4]) *Nombre d'élèves de la I classe de ces écoles.* [5]) Tallinna kolledži 737 õpilase kohta puuduvad andmed. [6]) Tallinna kolledži 541 õpilase kohta puuduvad andmed. [7]) Tallinna kolledži 523 õpilase kohta puuduvad andmed.

Tab. 4. Õpilaste rahvus ja kooli õppekeel alg- ja keskkooles 1930/31 õ/a. (aasta läbikäigu arvud).

Nationalité des élèves et la langue d'enseignement en 1930/31.

Kooli õppekeel *Langue d'enseignement*	Koolide ülduarv *N. d'écoles*	Eesti kodanikud — *Sujets estons*: Eestlased *Estoniens* P.	T.	K.	Venelased *Russes* G.	F.	T.	Sakslased *Allemands* P.	T.	K.	Rootslased *Suédois* P.	T.	K.	Lätlased *Lettons* P.	T.	K.	Juudid *Juifs* P.	T.	K.	Muulased *Autres*[1]) P.	T.	K.	Kokku *Total* P.	T.	K.	Võõrsmaalased *Sujets étrangers* P.	T.	K.	Üldse *Grand total* P.	T.	K.
a) Algkoolid — *Écoles primaires*																															
Linnad — *Villes*	**133**	**11176**	**10623**	**21799**	**877**	**825**	**1702**	**594**	**570**	**1164**	**33**	**21**	**54**	**55**	**57**	**112**	**190**	**168**	**358**	**70**	**60**	**130**	**12995**	**12324**	**25319**	**535**	**499**	**1034**	**13530**	**12823**	**26353**
Eesti	95	10724	10217	20941	84	79	163	9	6	15	6	1	7	16	9	25	12	11	23	23	20	43	10874	10348	21217	6	17	23	10880	10360	21240
Eesti-vene	2	402	377	779	104	110	214	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	11	510	496	1006	43	34	77	553	530	1083
Vene	13	41	23	64	664	622	1286	2	3	5	1	—	1	3	4	7	15	18	33	20	11	31	746	681	1427	266	248	514	1012	929	1941
Vene-juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	74	147	—	—	—	73	74	147	26	15	41	99	89	188
Saksa	18	9	6	15	25	14	39	582	560	1142	10	11	21	9	9	18	37	32	69	24	21	45	696	653	1349	166	152	318	862	805	1667
Rootsi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	9	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	9	25	3	3	6	19	12	31
Läti	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	35	62	—	—	—	—	—	—	27	35	62	—	3	3	27	38	65
Juudi	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	33	86	—	—	—	53	33	86	25	27	52	78	60	138
Maad — *Arrondissem.*	**1128**	**36157**	**34187**	**70344**	**4131**	**3813**	**7944**	**74**	**90**	**164**	**373**	**343**	**716**	**123**	**120**	**243**	**1**	**1**	**2**	**98**	**99**	**197**	**40957**	**38653**	**79610**	**109**	**85**	**194**	**41066**	**38738**	**79804**
Eesti	1012	35992	33991	69983	282	215	497	31	31	62	8	7	15	38	37	75	1	1	2	40	35	75	36392	34317	70709	32	31	63	36424	34348	70772
Eesti-vene	2	11	19	30	42	34	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	4	54	56	110	—	—	—	54	56	110
Eesti-rootsi	6	103	123	226	—	—	—	—	—	—	83	83	166	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	206	392	—	—	—	186	206	392
Eesti-soome	1	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	45	87	45	47	92	—	—	—	45	47	92
Vene	87	46	48	94	3685	3419	7104	—	3	3	—	—	—	8	5	13	—	—	—	7	7	14	3746	3482	7228	67	43	110	3813	3525	7338
Vene-läti	2	—	2	2	121	144	265	—	—	—	—	—	—	26	24	50	—	—	—	—	—	—	147	170	317	—	—	—	147	170	317
Saksa	4	—	1	1	1	1	2	48	56	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	58	102	10	11	21	54	69	123
Rootsi	10	2	1	3	—	—	—	—	—	—	282	253	535	—	—	—	—	—	—	—	—	—	284	254	538	—	—	—	284	254	538
Läti	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	54	105	—	—	—	—	—	—	51	54	105	—	—	—	51	54	105
Soome	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	9	17	8	9	17	—	—	—	8	9	17
Algkoolid — *Éc. prim.*	**1261**	**47333**	**44810**	**92143**	**5008**	**4638**	**9646**	**668**	**660**	**1328**	**406**	**364**	**770**	**178**	**177**	**355**	**191**	**169**	**360**	**168**	**159**	**327**	**53952**	**50977**	**104929**	**644**	**584**	**1228**	**54596**	**51561**	**106157**
Eesti	1107	46716	44208	90924	366	294	660	40	37	77	14	8	22	54	46	100	13	12	25	63	55	118	47266	44660	91926	38	48	86	47304	44708	92012
Eesti-vene	4	413	396	809	146	144	290	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	15	564	552	1116	43	34	77	607	586	1193
Eesti-rootsi	6	103	123	226	—	—	—	—	—	—	83	83	166	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	206	392	—	—	—	186	206	392
Eesti-soome	1	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	45	87	45	47	92	—	—	—	45	47	92
Vene	100	87	71	158	4340	4041	8390	2	6	8	1	—	1	11	9	20	15	18	33	27	18	45	4492	4163	8655	333	291	624	4825	4454	9279
Vene-läti	2	—	2	2	121	144	265	—	—	—	—	—	—	26	24	50	—	—	—	—	—	—	147	170	317	—	—	—	147	170	317
Vene-juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	74	147	—	—	—	73	74	147	26	15	41	99	89	188
Saksa	22	9	7	16	26	15	41	625	616	1241	10	11	21	9	9	18	37	32	69	24	21	45	740	711	1451	176	163	339	916	874	1790
Rootsi	11	2	1	3	—	—	—	—	—	—	298	262	560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	263	563	3	3	6	303	266	569
Läti	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78	89	167	—	—	—	—	—	—	78	89	167	—	3	3	78	92	170
Soome	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	9	17	8	9	17	—	—	—	8	9	17
Juudi	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	33	86	—	—	—	53	33	86	25	27	52	78	60	138
Algkoolid 1929/30	1292	44244	41633	85877	4461	4153	8614	654	646	1300	377	312	689	181	174	355	188	161	349	159	141	300	50264	47220	97484	645	585	1230	50909	47805	98714
„ 1928/29	1300	42223	39831	82054	4031	3730	7761	674	709	1383	339	276	615	178	178	356	212	179	391	142	147	289	47799	45050	92849	450	424	874	48249	45474	93723
b) Keskkoolid — *Écoles secondaires.*																															
Linnad — *Villes*	**72**	**5750**	**6354**	**12104**	**295**	**371**	**666**	**516**	**543**	**1059**	**31**	**25**	**56**	**22**	**20**	**42**	**98**	**92**	**190**	**29**	**39**	**68**	**6741**	**7444**	**14185**	**208**	**214**	**422**	**6949**	**7658**	**14607**
Eesti	48	5640	6254	11894	16	21	37	6	5	11	14	7	21	10	7	17	5	7	12	8	3	11	5699	6304	12003	5	4	9	5704	6308	12012
Eesti-vene	1	89	78	167	53	54	107	1	1	2	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	144	135	279	11	8	19	155	143	298
Vene	7	9	13	22	205	266	471	3	2	5	—	—	—	2	2	4	16	11	27	7	13	20	242	307	549	114	113	227	356	420	776
Vene-juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	43	80	—	—	—	37	43	80	3	5	8	40	48	88
Saksa	14	12	9	21	21	30	51	506	535	1041	17	18	35	9	9	18	17	26	43	14	23	37	596	650	1246	64	81	145	660	731	1391
Juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	5	28	—	—	—	23	5	28	11	3	14	34	8	42
Maad — *Arrond.*	**5**	**299**	**274**	**573**	—	**1**	**1**	—	**2**	**2**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**299**	**277**	**576**	—	**1**	**1**	**299**	**278**	**577**
Eesti	5	299	274	573	—	1	1	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	299	277	576	—	1	1	299	278	577
Keskkoolid-*Écol. second.*	**77**	**6049**	**6628**	**12677**	**295**	**372**	**667**	**516**	**545**	**1061**	**31**	**25**	**56**	**22**	**20**	**42**	**98**	**92**	**190**	**29**	**39**	**68**	**7040**	**7721**	**14761**	**208**	**215**	**423**	**7248**	**7936**	**15184**
Eesti	53	5939	6528	12467	16	22	38	6	7	13	14	7	21	10	7	17	5	7	12	8	3	11	5998	6581	12579	5	5	10	6003	6586	12589
Eesti-vene	1	89	78	167	53	54	107	1	1	2	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	144	135	279	11	8	19	155	143	298
Vene	7	9	13	22	205	266	471	3	2	5	—	—	—	2	2	4	16	11	27	7	13	20	242	307	549	114	113	227	356	420	776
Vene-juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	43	80	—	—	—	37	43	80	3	5	8	40	48	88
Saksa	14	12	9	21	21	30	51	506	535	1041	17	18	35	9	9	18	17	26	43	14	23	37	596	650	1246	64	81	145	660	731	1391
Juudi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	5	28	—	—	—	23	5	28	11	3	14	34	8	42
Neist: seminarid	3	245	265	510	1	1	2	—	—	—	1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	—	1	248	267	515	1	—	1	249	267	516
Keskkoolid 1929/30	83	6405	6912	13317	304	385	689	570	568	1138	36	24	60	25	28	53	107	104	211	30	37	67	7477	8058	15535	222	234	456	7699	8292	15991
„ 1928/29	86	6623	7166	13789	343	401	744	621	601	1222	36	27	63	25	46	71	116	120	236	34	52	86	7798	8418	16211	221	236	457	8019	8649	16668

[1]) Muulaste seas ka soomlased: algkooles 148 õpil. (linnes — 25, maal — 123) ja keskkooles 6 õpil. (kõik linnes).

Tab. 6. Õpetajate arv ja liikumine 1930/31 õ/a.—*Nombre et mouvement du personnel enseignant en 1930/31.*

	Õpetajate arv õppeaasta tegeliku õppetöö algul *Nombre du personnel enseignant au commencement de l'année scolaire*												Neist töötasid *Dont occupés*		Õpetajate liikumine—*Mouvement du personnel enseignant*																	
															Arv 1929/30 õ/a. tegeliku õppet. lõpul *Nombre des institut. à la fin de l'ann. scol. 1929/30*			Lahkunud aasta jooksul—*Ont quitté l'école pendant l'année*									Valiti asemele *Engagés pendant l'année*			Arv 1930/31 õ/a. tegeliku õppet. lõpul *Nombre à la fin de l'an. scolaire 1930/31.*		
	Kutsega *Ayant diplôme d'instituteur*			Neist õpetajate seminaridusega *D. avec enseign. de l'éc. norm. d'inst.*			Kutseta *Sans dipl me d'instituteur*			Kokku *Total*			Ainult ühes koolis *À une seule école*	Mitmes koolis *Aux plus. écoles*				Omal palvel *Sur leur demande*			Registreeriti lahti *Délivrés de l'engagement*			Tagandati ametist *Relevés de fonctions*			Kokku *Total*					
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.			M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
	a) Algkoolid — *Écoles primaires.*																															
Linnad—*Villes*	**418**	**621**	**1039**	**163**	**85**	**248**	**99**	**66**	**165**	**517**	**687**	**1204**	**192**	**412**	**537**	**682**	**1219**	**42**	**25**	**67**	**72**[1])	**57**[2])	**129**	—	—	—	**114**	**82**	**196**	**82**	**87**	**169**	**505**	**687**	**1192**
Tallinn	112	260	372	32	30	62	31	24	55	143	284	427	283	144	156	275	431	17	10	27	14	13	27	—	—	—	31	23	54	14	29	43	189	281	420
Haapsalu	11	18	29	4	1	5	3	1	4	14	19	33	14	19	22	24	46	—	1	1	9	5	14	—	—	—	9	6	15	1	1	2	14	19	33
Kuressaare	6	8	14	4	—	4	4	3	7	10	11	21	11	10	10	12	22	1	2	3	—	2	2	—	—	—	1	4	5	1	3	4	10	11	21
Narva	34	60	94	11	6	17	3	—	3	37	60	97	77	20	39	58	97	2	3	5	5	1	6	—	—	—	7	4	11	3	5	8	35	59	94
Nõmme	15	21	36	10	3	13	4	2	6	19	23	42	30	12	15	22	37	3	—	3	4	3	7	—	—	—	7	3	10	7	6	13	15	25	40
Paide	7	12	19	2	4	6	6	2	8	13	14	27	5	22	12	14	26	1	1	2	2	—	2	—	—	—	3	1	4	1	1	2	10	14	24
Paldiski	3	2	5	—	—	—	2	2	4	5	4	9	3	6	8	4	12	1	—	1	2	—	2	—	—	—	3	—	3	—	—	—	5	4	9
Petseri	7	5	12	4	1	5	1	—	1	8	5	13	13	—	8	5	13	1	—	1	1	1	2	—	—	—	2	1	3	—	1	1	6	5	11
Pärnu	28	39	67	8	—	8	2	2	4	30	41	71	60	11	29	43	72	2	2	4	3	3	6	—	—	—	5	5	10	4	3	7	28	41	69
Põltsamaa	9	4	13	7	1	8	1	4	5	10	8	18	6	12	6	5	11	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	4	4	8	10	8	18
Rakvere	22	37	59	14	12	26	2	3	5	24	40	64	29	35	26	39	65	3	—	3	2	2	4	—	—	—	5	2	7	3	3	6	24	40	64
Tapa	4	6	10	3	—	3	2	1	3	6	7	13	11	2	6	8	14	—	—	—	2	2	4	—	—	—	2	2	4	2	1	3	6	7	13
Tartu	98	83	181	41	22	63	26	13	39	124	96	220	148	72	118	89	207	7	3	10	12	10	22	—	—	—	19	13	32	28	20	48	127	96	223
Tõrva	7	5	12	3	1	4	1	—	1	8	5	13	11	2	8	5	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	5	13
Türi	3	6	9	2	2	4	1	—	1	4	6	10	8	2	4	5	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4	6	10
Valga	21	24	45	6	1	7	1	—	1	22	24	46	34	12	23	28	51	1	1	2	3	3	6	—	—	—	4	4	8	3	2	5	22	26	48
Viljandi	22	20	42	9	—	9	7	7	14	29	27	56	34	22	28	26	54	2	—	2	5	4	9	—	—	—	7	4	11	9	5	14	30	27	57
Võru	9	11	20	3	1	4	2	2	4	11	13	24	15	9	19	20	39	1	2	3	8	7	15	—	—	—	9	9	18	2	2	4	12	13	25
Maad—*Arrondissem.*	**1232**	**1326**	**2558**	**477**	**503**	**980**	**108**	**76**	**184**	**1349**	**1402**	**2742**	**3 632**	**110**	**1395**	**1553**	**2948**	**62**	**38**	**100**	**202**[3])	**354**[4])	**556**	**1**	**2**	**3**	**265**	**394**	**659**	**176**	**201**	**377**	**1306**	**1360**	**2666**
Viru	192	208	400	77	92	169	17	4	21	209	212	421	383	38	208	239	447	9	4	13	29	49	78	—	—	—	38	53	91	27	29	56	197	215	412
Järva	74	98	172	29	48	77	5	5	10	79	103	182	159	23	85	121	206	4	4	8	9	29	38	—	—	—	13	33	46	7	9	16	79	97	176
Harju	141	154	295	49	63	112	19	13	32	160	167	327	296	31	156	164	320	7	7	14	20	33	53	—	—	—	27	40	67	21	35	56	150	159	309
Lääne	90	123	213	41	71	112	25	20	45	115	143	258	250	8	120	155	275	8	3	11	43	77	120	—	—	—	51	80	131	45	60	105	114	135	249
Saare	94	63	157	22	24	46	6	6	12	100	69	169	169	—	104	71	175	3	2	5	11	9	20	—	1	1	14	12	26	9	7	16	99	66	165
Pärnu	96	137	233	29	27	56	4	5	9	100	142	242	239	3	109	160	269	2	3	5	10	32	42	—	—	—	12	35	47	3	10	13	100	135	235
Viljandi	75	80	155	21	13	34	6	5	11	81	85	166	166	—	92	107	199	3	3	6	14	31	45	—	—	—	17	34	51	7	9	16	82	82	164
Tartu	233	185	418	109	70	179	15	4	19	248	189	437	432	5	255	224	479	13	5	18	31	51	82	1	—	1	45	56	101	32	18	50	242	186	428
Valga	46	32	78	29	16	45	3	1	4	49	33	82	82	—	52	43	95	3	1	4	8	13	21	—	—	—	11	14	25	6	1	7	47	30	77
Võru	125	114	239	46	53	99	2	5	7	127	119	246	245	1	142	129	271	8	4	12	20	17	37	—	—	—	28	21	49	11	9	20	125	117	242
Petseri	66	132	198	25	26	51	6	8	14	72	140	212	211	1	72	140	212	2	2	4	7	13	20	—	1	1	9	16	25	8	14	22	71	138	209
Algkoolid—*Écoles primaires*	**1650**	**1947**	**3597**	**649**	**588**	**1237**	**207**	**142**	**349**	**1857**	**2089**	**3946**	**3 424**	**522**	**1932**	**2235**	**4167**	**104**	**63**	**167**	**274**	**411**	**685**	**1**	**2**	**3**	**379**	**476**	**855**	**258**	**288**	**546**	**1611**	**2047**	**3858**
Algkoolid 1929/30	1728	2042	3770	659	589	1248	222	164	386	1950	2206	4156	3 603	547	1838	2169	4007	139	126	265	100	145	245	2	—	2	241	271	512	305	367	672	1932	2235	4167
— „ 1928/29	1688	1985	3673	561	497	1058	218	170	388	1906	2155	4061	3 545	516	1876	2100	3976	150	91	241	110	169	279	2	4	6	262	264	526	278	330	608	1892	2166	4058
Maad ühes linnaga—*Ar. avec les villes*	**b) Keskkoolid — *Écoles secondaires.***																															
Harju	135	97	233	—	—	—	191	83	134	287	180	467	142	325	311	189	500	14	5	19	45	31	76	—	—	—	59	36	95	39	29	68	291	182	473
Viru	69	41	110	—	—	—	47	25	73	116	67	183	74	109	114	71	185	18	10	28	7	5	12	—	—	—	25	15	40	28	13	41	117	69	186
Järva	12	19	31	—	—	—	13	11	27	23	30	53	25	33	34	38	72	3	1	4	8	9	17	—	—	—	11	10	21	4	1	5	27	29	56
Lääne	16	10	26	—	—	—	14	7	21	30	17	47	21	23	30	18	48	—	—	—	2	1	3	—	—	—	2	1	3	2	—	2	30	17	47
Saare	14	5	19	—	—	—	5	5	10	19	10	29	11	18	20	11	31	2	3	5	2	1	3	—	—	—	4	4	8	3	3	6	19	10	29
Pärnu	31	10	41	—	—	—	21	13	34	52	23	75	43	32	65	32	97	2	2	4	15	10	25	—	—	—	17	12	29	4	3	7	52	23	75
Viljandi	23	19	47	—	—	—	22	17	39	50	33	83	40	46	52	33	85	2	4	6	7	2	9	—	—	—	9	6	15	8	9	17	51	36	87
Tartu	127	52	179	—	—	—	55	34	89	182	86	268	124	144	199	90	289	13	5	18	15	7	22	—	—	—	28	12	40	19	13	32	181	91	272
Valga	25	20	45	—	—	—	13	2	18	41	22	63	38	25	50	21	71	8	—	8	9	2	11	—	—	—	17	2	19	8	3	11	41	22	63
Võru	15	4	19	—	—	—	11	7	18	21	11	37	24	13	43	21	64	2	3	5	21	11	32	—	—	—	23	14	37	6	4	10	26	11	37
Petseri	10	4	14	—	—	—	3	2	5	13	6	19	19	—	12	5	17	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	3	13	6	19
Kokku—*Total*	**531**	**231**	**814**	—	—	—	**311**	**207**	**518**	**842**	**438**	**1332**	**561**	**763**	**921**	**529**	**1450**	**64**	**34**	**98**	**131**[5])	**79**	**210**	—	—	—	**195**	**113**	**308**	**122**	**80**	**202**	**848**	**496**	**1344**
Sel. seminarid	38	16	54	—	—	—	13	8	21	51	24	75	25	50	83	37	120	2	1	3	37[6])	13	50	—	—	—	39	14	53	6	1	7	50	24	74
Keskkoolid 1929/30	571	222	833	—	—	—	357	237	594	928	529	1457	649	812	951	523	1484	56	27	83	62	34	96	—	—	—	118	61	179	78	70	148	921	529	1450
1928/29	607	237	904	—	—	—	333	225	589	970	523	1493	693	827	974	532	1506	85	36	121	61	54	115	—	—	—	146	90	236	149	86	235	977	528	1505

[1]) Neist 4 surnud, [2]) Neist 1 surnud, [3]) Neist 10 surnud, [4]) Neist 1 surnud, [5]) Neist 2 surnud, [6]) Neist 1 surnud.

Tab. 5. Korratult koolis käinud õpilased 1930/31 õ/a.

Irrégularités dans la fréquentation des écoles de 1930/31.

	Koolide üldarv *Nombre total d'écoles*	Koolide arv andmetega *Écoles ayant fourni des données*	Õpilaste üldarv neis kooles (aasta läbikäigu arv) *Nombre total d'élèves dans ces écoles*			Õppetegevuse algul ei ilmunud kooli *Élèves absents au commencement de l'année scolaire*			Enne õppetegevuse lõppu jäid koolist ära *Élèves ayant quitté l'école avant la fin de l'année scolaire*			Koolide arv andmetega *Écoles ayant fourni des données*	Õpilaste üldarv neis kooles (aasta läbikäigu arv) *Nombre total d'élèves dans ces écoles*			Algkoolel — õpilaste puudumispäevade, keskkoolel — puudumistundide arv *Nombre des jours d'absence pour les écoles primaires et des heures d'absence pour les écoles secondaires*		
			P.	T.	K.	G.	F.	T.	P.	T.	K.		P.	T.	K.	P.	T.	K.
a) Algkoolid — *Écoles primaires.*																		
Linnad — *Villes*	**133**	**130**	**13482**	**12476**	**25 958**	**1200**	**861**	**2061**	**1281**	**895**	**2176**	**133**	**13530**	**12823**	**26 353**	**219 576**	**201 076**	**420 652**
Tallinn	40	38	5120	4544	9664	221	201	422	285	221	506	40	5154	4877	10 031	79 902	74 577	154 479
Haapsalu	4	4	239	217	456	13	10	23	17	18	35	4	239	217	456	4 194	3 743	7 937
Kuressaare	4	4	232	226	458	19	13	32	25	17	42	4	232	226	458	5 909	5 866	11 775
Narva	11	11	1174	1131	2305	221	104	325	223	107	330	11	1174	1131	2 305	25 406	19 200	44 606
Nõmme	5	5	613	518	1131	63	39	102	63	46	109	5	613	518	1 131	10 915	8 359	19 274
Paide	2	1	132	152	284	10	8	18	7	12	19	2	146	166	312	2 026	2 009	4 035
Paldiski	1	1	83	81	164	9	5	14	8	5	13	1	83	81	164	1 947	2 042	3 989
Petseri	2	2	219	183	402	15	8	23	36	21	57	2	219	183	402	3 780	3 425	7 205
Pärnu	11	11	894	885	1779	48	39	87	90	77	167	11	894	885	1 779	14 444	14 302	28 746
Põltsamaa	2	2	136	136	272	16	7	23	12	18	30	2	136	136	272	1 904	1 468	3 372
Rakvere	8	8	452	418	870	48	25	73	39	23	62	8	452	418	870	6 050	4 980	11 030
Tapa	1	1	202	164	366	15	7	22	10	8	18	1	202	164	366	1 587	1 517	3 104
Tartu	21	21	2296	2233	4529	234	169	403	227	149	376	21	2296	2233	4 529	32 590	34 137	66 727
Tõrva	2	2	194	167	361	59	49	108	55	37	92	2	194	167	361	3 900	2 782	6 682
Türi	1	1	143	139	282	22	17	39	8	8	11	1	143	139	282	2 076	2 117	4 193
Valga	9	9	568	567	1135	109	90	199	116	89	205	9	568	567	1 135	10 975	9 826	20 801
Viljandi	6	6	505	478	983	54	47	101	36	25	61	6	505	478	983	8 161	8 055	16 216
Võru	3	3	280	237	517	24	23	47	29	14	43	3	280	237	517	3 810	2 671	6 481
Maad — *Arrond.*	**1128**	**1127**	**41055**	**38730**	**79785**	**6168**	**4939**	**11107**	**3118**	**2454**	**5572**	**1128**	**41066**	**38138**	**79 804**	**698 482**	**629 680**	**1 328 162**
Viru	187	187	5963	5490	11453	910	618	1534	535	329	864	187	5963	5490	11 453	86 039	70 538	156 577
Järva	72	72	2538	2306	4844	251	171	422	138	110	248	72	2538	2306	4 844	42 986	36 727	79 713
Harju	118	118	4692	4398	9090	690	483	1173	320	227	547	118	4692	4398	9 090	78 840	70 077	148 917
Lääne	103	103	3405	3344	6749	332	265	597	134	90	224	103	3405	3344	6 749	58 867	55 303	114 170
Saare	74	74	2918	2828	5746	119	107	226	140	107	247	74	2918	2828	5 746	40 883	38 212	79 095
Pärnu	97	97	3569	3316	6885	364	277	641	314	270	584	97	3569	3316	6 885	54 924	45 797	100 721
Viljandi	75	75	2599	2320	4919	600	440	1040	173	143	316	75	2599	2320	4 919	43 362	38 421	81 783
Tartu	178	177	6464	6287	12751	920	764	1684	481	337	818	178	6475	6295	12 770	105 773	96 333	202 106
Valga	30	30	1151	1126	2277	330	288	618	112	102	214	30	1151	1126	2 277	19 681	18 963	38 644
Võru	104	104	4056	3851	7907	823	712	1535	208	219	427	104	4056	3851	7 907	78 305	73 844	152 239
Petseri	90	90	3700	3464	7164	823	814	1637	563	520	1083	90	3700	3464	7 164	88 732	85 465	174 197
Algkoolid — *Éc. primaires*	**1261**	**1257**	**54537**	**51206**	**105743**	**7368**	**5800**	**13168**	**4399**	**3349**	**7748**	**1261**	**54596**	**51561**	**106 157**	**918 058**	**830 756**	**1 748 814**
Algkoolid 1929/30	1292	1289	50876	47766	98642	8650	6845	15495	5320	4170	9490	1292	50909	47805	98 714	956 003	853 384	1 809 447
„ 1928/29	1300	1294	48071	45015	93086	8325	6505	14830	5499	4176	9675	1300	48249	45474	93 723	886 161	822 371	1 708 532
b) Keskkoolid — *Écoles secondaires*																		
Maad ühes linnega *Arrond. avec les villes*																		
Harju	24	22	2226	2421	4647	48	65	113	133	107	240	23	2226	2610	4 836	134 349	193 744	328 093
Viru	13	13	730	951	1681	14	19	33	29	26	55	13	730	951	1 681	31 763	46 109	77 872
Järva	4	3	202	341	543	3	4	7	6	16	22	4	224	363	587	9 713	14 192	23 905
Lääne	3	3	193	226	419	4	3	7	8	8	16	3	193	226	419	9 158	11 131	20 289
Saare	2	2	141	133	274	3	1	4	16	14	30	2	141	133	274	3 983	4 846	8 829
Pärnu	4	4	340	387	727	10	15	25	10	17	27	4	340	387	727	15 488	22 186	37 674
Viljandi	5	5	467	626	1093	22	28	50	21	22	43	5	467	626	1 093	26 207	43 840	70 147
Tartu	13	13	1678	1637	3315	86	65	151	117	70	187	13	1678	1637	3 315	92 937	92 429	185 366
Valga	5	5	376	362	738	17	30	47	22	11	33	5	376	362	738	22 691	22 857	45 548
Võru	3	3	259	220	479	10	7	17	10	9	19	3	259	220	479	14 177	12 820	26 997
Petseri	1	1	155	143	298	6	3	9	14	11	25	1	155	143	298	9 615	8 897	18 512
Kokku — *Total*	**77**	**74**	**6767**	**7447**	**14214**	**223**	**240**	**463**	**386**	**311**	**697**	**76**	**6789**	**7658**	**14 447**	**370 181**	**473 051**	**843 232**
Sellest seminarid	3	3	249	267	516	1	3	4	3	8	11	3	249	267	516	8 224	11 928	20 152
Keskkoolid 1929/30	83	81	7273	8123	15396	233	182	415	444	379	823	81	7282	8146	15 428	408 632	514 813	923 445
„ 1928/29	86	82	7547	8262	15809	263	203	466	494	404	898	82	7515	8455	15 970	477 496	572 690	1 050 186

E. Lasberg.

SURMAPÕHJUSED 1930 a.

CAUSES de DÉCÈS en 1930.

Sisu: Rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur viimase revideerimise järgi, lhk. 94. Surmapõhjuste registreerimine, lhk. 94. 1. Üldine surevus ja tähtsamad surmapõhjused, lhk. 95. 2. Tähtsamad surmapõhjused linnades, lhk. 96. 3. Mõned täiendavad andmed, lhk. 96.

Rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur viimase revideerimise (16—19. X.1929) järgi.
Nomenclatures internationales des décès d'après la quatrième révision décennale (16—19 octobre 1929).

1930 a. surmapõhjused on rühmitatud uute rahvusvaheliste surmapõhjuste nomenklatuuride kohaselt, millised võeti vastu selle nomenklatuuri IV järjekorralisel revideerimisel Pariisis 1929 a.

Mainitud revideerimise tulemuseks oli 3 nomenklatuuri sisseseadmine surmapõhjuste arvestamiseks, milliseid vastavale konventsioonile allakirjutanud revisjonist osavõtnud riikide esindajad kohustusid võtma tarvitusele surmapõhjuste statistikas alates 1. jaanuarist 1931.

Rahvusvahelistest surmapõhjuste nomenklatuuridest on esimene täielik, mis sisaldab 200 numereeritud nimetust, teine — vahepealne 85 nimetusega ja kolmas — lühendatud 43 nimetusega.

Täielik nomenklatuur, mille ulatuses rahvusvahelist nomenklatuuri kasutajad rügid kohustatud on andma ülevaadet oma maa surmapõhjustest, koosneb 18-nest surmapõhjuste rühmast. Senini tarvitusel olnud rahvusvahelise surmapõhjuste nomenklatuuriga võrreldes on rühmade arv suurendatud 15 pealt 18 peale, kusjuures leidub veel teisigi erinevusi, millistega surmapõhjuste uurijal tuleb arvestada. Nõnda on paigutatud I rühma, millisesse endises nomenklatuuris kuulusid vaid nakkushaigused, veel parasitaarsed — ankülostomiaas, ehhinokokk, soolteussidest tingitud haigused — missuguseid arvestati varem seedimisorganite haiguste rühmas.

Endise nomenklatuuri II rühmast — organismi üldised haigused — on moodustatud uues nomenklatuuris 4 iseseisvat surmapõhjuste rühma: cancer ja teised kasvajad (II); reumaatilised, toitumuse, sisesekretsiooni ja teised üldised haigused (III); vere ja vereloome-elundite haigused (IV) ning kroonilised mürgitused ja äkilised intoksikatsioonid (V). Vähktõve ja teiste pahaloomuste kasvajate rühmas on antud iseseisev koht hingamisteede pahaloomustele kasvajatele, võttes arvesse selle alajaotuse järjest suurenevat osatähtsust.

Väärib tähelepanu veel, et gangraena (kärbus) on uues nomenklatuuris toodud vereringe-elundite haiguste hulka naha- ja nahaaluskoe haiguste rühmast, kuhu see oli paigutatud vanas nomenklatuuris.

Teistes surmapõhjuste rühmades leiame erinevusi vaid rühma piirides ja need väljenduvad selles, et mitmesugused haigused, milliseid enne vastava rühma lõpus „muude selle rühma haiguste" all arvestati, nüüd oma täpsa nimetuse all välja on toodud. Nõnda leiame suuremal arvul alajaotusi vereringe-elundite haiguste rühmas, kus kõik tähtsamad südamehaigused on iseseisvalt, nagu: äge ja krooniline endokardiit, müokardiit ning pärgarterite haigused. Ka imikute haigused on leidnud suuremat eritlust kui enne.

Keskmine nomenklatuur kogusummas 85 nimetusega mahutab vaid piiratud ulatuses tähtsamaid haigusi igast rühmast. Sama võib öelda ka lühendatud nomenklatuuri kohta, kus üksikute surmapõhjuste eritlus piirdub ainult 43 üksiku nimetusega. Nagu selgub, tugineb ka uus rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur anatoomilisele printsiibile, see tähendab orgaaniliste haiguste rühmitamise aluseks on võetud nende anatoomiline lokalisatsioon inimese organismis. Statistiliselt on see väga tähtis, sest anatoomiline alus püsib alati stabiilsena, kuna etioloogilised alused osutuvad tihti-peale kõikuvaiks. Nüüdsest peale on ka meie surmapõhjuste statistikas tehtud üleriiklik ning linnade ja maade kokkuvõtted ühes soolise eritlusega rahvusvahelise täieliku nomenklatuuri järgi ning avaldatakse ka selles ulatuses. Üksikasjaline andmete läbitöötamine, nagu vaathused suremisaja (kalendri kuude), surnute vanuse ja alalise elukoha järgi on teostatud vahepealse nomenklatuuri piirides, kuid avaldatakse kokkuhoiu otstarbel vaid surmapõhjuste rühmade järgi. Peale selle avaldatakse rahvusvahelise võrdluse otstarbel veel üleriiklik surmapõhjuste kokkuvõte lühendatud nomenklatuuri kohaselt.

Surmapõhjuste registreerimine.
Régistration des cas de décès.

1930 a. aset leidnud 16 610 surmajuhust registreeriti 6 997 ehk 42,1% arstitunnistuse põhjal, 8 756 ehk 52,7% surnu omakste arvamise järgi, 110 ehk 0,7% politsei teadaandel, kusjuures 747 juhul ehk 4,5% surmajuhtude üldarvust osutus teadmatuks, mil alusel surmapõhjus tehtud kindlaks. Maades esitati arstlikke surmatunnistusi 2 683 ehk 22% üldarvust; linnades 4 314 ehk 98,3%, kuna 45 surmajuhtu registreeriti omakste arvamise järgi, olgugi et linnades on maksvate määruste kohaselt nõuetav arstlik surma-

tunnistus surmajuhu registreerimisel perekonnaseisu ametis. Peale selle registreeriti linnades 8 surmajuhtu politsei teadaandel ja 20 juhtu teadmata alusel.

Kuna 1929 a. esitati arstlikke surmatunnistusi üle riigi 36,8% ulatuses teadustatud surmajuhtude üldarvust, siin hulgas linnades 95,5%, maades 16,6%, selgub mõlema aasta vastavate andmete võrdlusel, et surmapõhjuste registreerimine arstitunnistuse põhjal meil järjest levib nii maades kui linnades, kus see ka veel mitte päris täiuslik pole.

1. Üldine surevus ja tähtsamad surmapõhjused.
Mortalité générale et causes principales de décès.

1930 a. registreeriti perekonnaseisu ametnikkude poolt 16 610 surmajuhtu, mis annab surevuse koeffitsiendi 10 000 elaniku kohta 149. Andmed surmapõhjuse üle puuduvad 76 juhul ehk 0,5% surmajuhtude üldarvust (1929 a. oli vastav arv 151 ehk 0,7%).

Võrreldes eelmise — 1929 a. on surevus vähenenud 3 568 juhu ehk suhteliselt rahvaarvule 30 punkti võrra (149‰ : 179‰). Millest oleneb konstateeritud surevuse vähenemine, selgub surmapõhjuste lähemal vaatlusel.

Surmapõhjused 1930 a. — *Causes de décès pendant l'année 1930.*

1.	Üldarv *Nombre total*	% üldarvust *% au total*	10 000 elaniku kohta—*Pour 10 000 habitants*									
			Üldse *Total*	Linnades[1]) *Villes*			Sellest Tallinnas *Dont à Tallinn*			Maal *Arrondissements*		
				M.	N.	K.	*H*	*F.*	*T.*	M.	N.	K.
Morbi infectiosi et parasitarii	3 047	18,3	27	41	26	32	44	26	34	30	21	26
Sellest — *Dont:* tuberculosis	2 061	67.6	18	30	16	22	32	16	23	22	13	17
Cancer et alia neoplasmata	1 089	6,5	10	15	15	15	14	14	14	8	8	8
Sellest — *Dont:* cancer et ceteri tumores maligni	958	88,0	9	14	14	14	13	12	13	6	7	7
Morbi rheumaticae, nutritionis, secretionis internae et alii morbi universales	138	0,8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Morbi sanguinis et organorum haematopoticorum	46	0,3	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
Intoxicationes chronicae et acutae	17	0,1	0	1	0	0	1	0	1	0	—	0
Morbi systematis nervosi et sensuum	1 637	9,9	15	13	13	13	13	13	13	16	15	16
Morbi organorum circulationis	1 725	10,4	15	26	23	24	26	23	25	14	11	12
Morbi organorum respirationis	1 292	7,8	12	16	10	12	14	9	11	13	10	11
Morbi organorum digestionis	1 184	7,1	11	10	6	8	11	5	8	14	9	12
Morbi organorum uropoticorum	425	2,5	4	4	3	4	5	5	5	5	3	4
Morbi graviditatis, partus et morbi puerperales	96	0,6	1	—	1	1	—	1	0	—	2	1
Morbi cutis et subcutis	46	0,3	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0
Morbi ossium et articulationum	29	0,2	0	0	0	0	0	—	0	0	0	0
Anomaliae congenitae	16	0,1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Morbi neonatorum	311	1,9	3	3	2	3	4	3	3	3	3	3
Senilitas	2 868	17,3	26	5	10	8	2	7	5	29	36	32
Mors violenta et accidentalis	847	5,1	7	15	5	9	15	6	10	11	3	7
Causae mortis incertae	1 797	10,8	16	5	2	3	5	2	3	25	17	21
Kokku — *Total*	**16 610**	**100,0**	**149**	**156**	**118**	**134**	**157**	**116**	**134**	**169**	**140**	**154**

1930 a. surmapõhjuste hulgas on esimesel kohal nakkuse- ja parasitaarsete haiguste rühm, tuberkuloos arvatud hulka (18,3% üldarvust, 27‰); teisel kohal seisab surevus raukusnõtrusse (17,3%, 26‰); kolmandal kohal — surevus teadmata põhjusil (10,8%, 16‰); neljandal — surmajuhud vereringe-elundite haiguste läbi (10,4%, 15‰) ning viiendal kohal — erkkonna ja meelte-elundite haigustest põhjustatud surmajuhud (9,9%, 15‰).

Võrreldes eelmise — 1929 a. võib konstateerida erinevusi nii tähtsamate surmapõhjuste järjestuses kui ka üksikute surmapõhjuste rühmade arvulises suuruses, kusjuures need erinevused ei olene mitte uue nomenklatuuri tarvitusele võtmisest, kuna võrdluse jaoks vajalised andmed 1930 a. kohta on võetud endise nomenklatuuri kohaselt ja sellepärast ka endiste nimetuste järgi. Esiteks paistab silma, et surevus epideemilistesse, endeemilistesse ja nakkusehaigustesse on langenud 1930 a. 1 717 juhu võrra, millest oleneb omakord surevusekoeffitsiendi vähenemine nendesse haigustesse 16 punkti võrra (27‰ : 43‰). Väärib tähelepanu, et on vähenenud nii surevus ägedatesse nakkusehaigustesse (1 244 juhu võrra) kui ka surevus tuberkuloosi (473 juhu võrra). Surevus vanadusnõtrusse on langenud 1930 a. 2 868 peale, vähenedes seega 1 024 juhu võrra. Raskesti määratavate surmapõhjuste rühm väheneb rõõmustaval viisil iga aastaga, 1930 a. konstateeriti siin vähenemist 114 juhu võrra, seega ka veidi suuremal määral, kui eelmisel aastal (73 juhu võrra, võrreldes 1928 a.).

Surevus hingamisorganite haigustesse näitab tagasiminekut 1930 a., võrreldes eelmise aastaga, 948 juhu võrra, mis põhjustab surevusekoeffitsiendi langust selle rühma haigustesse 20‰ pealt 12‰ peale ning ühtlasi ka selle surmapõhjuste rühma edasinihkumist kolmandalt kohalt 1929 a. kuuendale kohale 1930 a.

Mis puutub surevusse vereringvoolu-organite haiguste läbi, siis leiame siin 1930 a. suurenemist 72 juhu võrra; suhteliselt rahvaarvule aga on see surmapõhjuste rühm jäänud eelmise aasta tasemele (15‰ : 15‰). Närvisüsteemi ja meelteorganite haigustest koosnev surmapõhjuste rühm on vähenenud 1 811 pealt 1929 a. 1 637 peale 1930 a. Teistest eelpool nimetamata surmapõhjustest esinevad organismi üldised haigused 1930 a. suuremal arvul kui 1929 (1 290 :1049). Surevus vähktõppe paistab 1930 a., võrreldes 1929 a.,

[1]) Ilma uute linnadeta.

ka suurenenud (958 : 811), kuid, et uue nomenklatuuri kohaselt on paigutatud sellesse rühma peale vähi ka kõik muud pahaloomused kasvajad, milliste arvu eraldi enam kindlaks ei saa teha, kuna igas selle rühma alajaotuses kõik pahaloomused kasvajad on arvestatud koos, — pole siin võrdlus üldse teostatav.

Kõigi muude väiksemas ulatuses esinevate surmapõhjuste rühmade juures leidub vaid väikseid erinevusi võrreldes eelmise aastaga, neist mõne juures üle, teise juures alla 1929 a. taseme.

Eeltoodust võib järeldada, et 1930 a. surevus on vähenenud peaasjalikult ägedate nakkusehaiguste, tuberkuloosi, hingamiselundkonna haiguste ja raukusnõtruse arvel, missugustele sel aastal langes tunduvalt vähem inimesi ohvriks kui eelmisel.

2. Tähtsamad surmapõhjused linnades ja maades.

Causes principales de décès dans les villes et arrondissements.

Linnades on, samuti kui üleriiklikult, surmapõhjuste hulgas tähtsamal kohal nakkuse- ja parasitaarsete haiguste rühm, tuberkuloos arvatud hulka (32⁰/₀₀₀). Selle järele on põhjustanud suuremal arvul surmajuhte: vereringe-elundite haigused (24⁰/₀₀₀); cancer ja teised kasvajad (15⁰/₀₀₀); erkkonna ja meelte-elundite haigusod (13⁰/₀₀₀) ning hingamiselundkonna haigused (12⁰/₀₀₀).

Maades on surmapõhjuste hulgas esikohal raukusnõtrus (32⁰/₀₀₀), millele järgnevad nakkuse- ja parasitaarsed haigused (26⁰/₀₀₀); surmajuhud teadmata põhjusil (21⁰/₀₀₀); erkkonna- ja meelte-elundite haigused (16⁰/₀₀₀) ning vereringe- ja seedimiselundite haigused (12⁰/₀₀₀). Kuna erinevus surmapõhjuste järjekorras linnades ja maades oleneb suurel määral neis maksvast erinevast surmapõhjuste registreerimiskorrast, on raske öelda, kas on lahkuminekud tõeliselt sarnased, kui seda näitavad saadud arvud. Arstliku surmapõhjuse määramise puudumisel tuleb maades tihti peale ette, et mitmesugused vanemate inimeste haigused jäävad selgitamata, millé tagajärjel suureneb paratamatult teadmatute alla kuuluvate surmajuhtude arv.

Linnades on 1930 a., võrreldes eelmise aastaga, tunduvalt vähenenud surevus nakkuse- ja parasitaarsetesse haigustesse (32⁰/₀₀₀ : 42⁰/₀₀₀). Samuti võib leida tagasiminekut erkkonna ja meelte-elundite ning hingamiselundkonna haigustest põhjustatud surevuse juures (13⁰/₀₀₀ : 17⁰/₀₀₀; 12⁰/₀₀₀ : 17⁰/₀₀₀). Selle vastu on veidi tõusnud surevus vereringe-elundite haigustesse (24⁰/₀₀₀ : 22⁰/₀₀₀).

Maades on surevuse langus nakkuse- ja parasitaarsetesse haigustesse veel rohkem silmapaistev, kuna siin vahe käesoleva ja eelmise aasta vahel ulatub 17 punktini (26⁰/₀₀₀ : 43⁰/₀₀₀). Surevus raukusnõtrusse on langenud maades 43⁰/₀₀₀ pealt 1929 a. 32⁰/₀₀₀ peale 1930 a., see on 11 punkti võrra; hingamiselundkonna haigustesse — 21⁰/₀₀₀ pealt 11⁰/₀₀₀ — 10 punkti võrra. Täiesti endisel tasemel püsib surevus vereringe-elundkonna (12⁰/₀₀₀ : 12⁰/₀₀₀) ja erkkonna ning meelte-elundite haigustesse 16⁰/₀₀₀ : 16⁰/₀₀₀.

3. Mõned täiendavad andmed.

Quelques données supplémentaires.

Nagu eelpool selgus, on üldine surevuse langus 1930 a. tingitud suurel määral nakkuse- ja parasitaarsetest haigustest põhjustatud surmajuhtude arvu vähenemisest. Võrreldes üksikasjalisemalt surevust nakkusehaigustesse mõlemal aastal näeme, et 1930 a. on langenud silmatorkavalt surevus influentsasse ehk grippi, võrdudes vaid 83 juhule eelmisel aastal registreeritud 1 425 surmajuhu vastu.

Tähtsamad nakkusehaigused surmapõhjustena 1930 a. — *Décès causés par les principales maladies contagieuses en 1930.*

2.	Kõhusoetõbi ja paratüüfus	Rõuged	Leetrid	Sarlakid	Läkaköha	Difteeria	Influentsa	100 000 elaniku kohta—*Pour 100 000 habit.* Typhus abdominalis et paratyphus	Variola	Morbilli	Scarlatina	Pertussis	Diphtheria	Gripp
Linnad [1]) — *Villes*	23	1	32	25	13	69	41	8	0	11	8	4	23	14
Sellest: Tallinn-*Dont: Tallinn*	5	—	15	6	3	51	17	4	—	12	5	2	40	13
Maad—*Arrondissements*	35	9	129	76	83	102	42	4	1	16	9	10	13	5
Üldse — *Grand total*	**58**	**10**	**161**	**101**	**96**	**171**	**83**	**5**	**1**	**14**	**9**	**9**	**15**	**7**

Tuberkuloos ja vähk surmapõhjustena 10 000 elan. kohta 1930 a.
Décès causés par tuberculose et cancer pour 10 000 habitants en 1930.

3.	Tuberkuloos *Tuberculosis* M.	N.	K.	Vähk *Cancer* M.	F.	T.
Linnades — *Villes:*						
Tallinn	32	16	23	13	12	13
Tartu	24	13	18	15	14	14
Narva	28	27	28	19	9	14
Pärnu	40	18	28	16	20	18
Viljandi	30	26	28	18	15	16
Valga	35	13	23	5	17	12
Rakvere	21	8	14	6	12	10
Võru	14	38	24	11	7	9
Kuressaare	26	8	16	21	16	18
Haapsalu	38	15	25	11	31	22
Paide	21	16	18	7	16	12
Petseri	39	9	24	5	23	14
Paldiski	37	17	27	—	17	9
Kokku — *Total*	**30**	**16**	**22**	**14**	**14**	**14**
Maal [2]) — *Arrondissements*	22	13	17	6	7	7
Üldse — *Gr. total*	**24**	**14**	**18**	**8**	**9**	**9**

[1]) Ilma uute linnadeta. [2]) Ühes uute linnadega.

Edasi on vähenenud 1930 a. surevus sarlakeisse 62 juhu võrra ja surevus kõhusoojatõppe ühes paratüüfusega 5 juhu võrra. Teistest nakkusehaigustest on põhjustanud 1930 a. rohkem surmajuhte kui eelmisel difteeria 63, läkaköha 9, leetrid 83 ja rõuged 8 juhu võrra.

Siit järgneb, et nakkusehaigustest tingitud surevuse langus 1930 a. oleneb peaasjalikult gripist põhjustatud surmajuhtude arvu vähenemisest sel aastal nii linnades kui maades.

Surevus tuberkuloosi on vähenenud 1930 a., nagu eelpool tähendatud, 473 juhu võrra, ehk arvestatult 10 000 elaniku kohta 5 punkti võrra (18⁰/₀₀₀ : 23⁰/₀₀₀). Linnades on surevus tuberkuloosi langenud 26⁰/₀₀₀ pealt 22⁰/₀₀₀ peale ja maades 22⁰/₀₀₀ pealt 17⁰/₀₀₀ peale.

Tuberkuloosi surevuse vähenemine linnades on sündinud Tallinna, Tartu, Rakvere, Kuressaare ja Haapsalu arvel, sest kõigis teistes linnades on tuberkuloosi surmajuhtude arv kõrgem eelmise aasta tasemest.

Surevus vähktõppe koos teiste pahaloomuste kasvajatega, olles üleriiklikult 9‰, võrdub linnades 14‰, maades 7‰. Kuna 1930 a. andmed vähktõve kohta teiste pahaloomuste kasvajate juurelisamise tõttu eelmise aasta andmetega pole võrreldavad, osutub võimatuks rääkida siin tõusust või langusest.

Väliseil põhjusil tekkinud surmajuhud ehk õnnetusjuhuslik ja vägivaldne surm püsib suhteliselt rahvaarvule samal tasemel kui 1929 a. (7‰ : 7‰), olles vaid arvuliselt veidi suurenenud, nimelt 778 juhult 847 juhu peale. Sellest surmapõhjuste rühmast langeb suurim osa — 469 õnnetusjuhtude, 321 enesetapmiste ja 57 tapmiste arvele.

Võrreldes 1929 a. andmetega on suurenenud kõik vägivaldse surma liigid: enesetapmised 30, tapmised 1 ja õnnetusjuhud 96 võrra.

Territoriaalse jaotuse järgi on enesetapmised ja õnnetusjuhud sagedamad linnades, tapmised — maades.

Surmapõhjused enesetapmiste, tapmiste ja õnnetusjuhtude läbi 1930 a.
Suicides, homicides et décès causés par accidents en 1930.

4.	Enesetapmised			Tapmised			Õnnetusjuhud			100 000 elaniku kohta — *Par* 100 000 *habitants*								
										Suicides			*Homicides*			*Accidents*		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	*H.*	*F.*	*T.*	*H.*	*F.*	*T.*	*H.*	*F.*	*T.*
Linnad [1]) — *Villes* . .	95	36	131	10	3	13	89	42	131	71	21	45	8	2	4	67	25	43
S. Tallinn — *d. Tallinn* .	41	21	62	5	1	6	40	20	60	73	29	48	9	1	5	71	28	47
Maad — *Arrondissements*	145	45	190	41	3	44	249	89	338	37	11	23	10	1	5	64	21	42
Üldse — *Gr. total*	**240**	**81**	**321**	**51**	**6**	**57**	**338**	**131**	**469**	**46**	**14**	**29**	**10**	**1**	**5**	**64**	**22**	**42**

[1]) Ilma uute linnadeta.

Surmapõhjuste kohta ennem Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid ja andmed:

Eriväljaanne: Surmapõhjuste registreerimiskord ja rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur 1931 a.
Surmapõhjused 1929 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 109(12) lkh. 687—693.
Surmapõhjused 1928 a., E. Lasberg, Eriväljaanne, Seeria Eesti Demograafia v. IV. Rahvastik ja Tervishoid Eestis, lhk. 45—60.
Surmapõhjused 1927 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 87(2), lhk. 101—112.
Surmapõhjused 1926 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 77(4), lhk 236—247.
Surmapõhjused 1925 a., E. Lasberg, Eesti Statistika Nr. 64(3), lhk. 102—104 ja 126—133.
Sündivus, surevus ja abielluvus 1924 a., Eesti Statistika Nr. 47(2) lisa, 1926 a.
Surevus Eestis 1922 a., Eesti Statistika Nr. 20(9) 1923 a., lhk. 61—76.
Sündivus, surevus ja abielluvus Eestis 1921 ja 1922 a., Eesti Statistika Nr. 18(7), 1923 a., lhk. 51—80.
Eriväljaanded: Seeria Eesti Demograafia v. II. Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaliikumine 1921—23. v. III. Tervishoid Eestis.

Tab. 1. Surmapõhjused 1930 a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenklatuuri kohaselt.

Causes de décès en 1930 classées d'après la nomenclature internationale détaillée. (Quatrème revision).

Täiel. nomen. jär. nr. *Numér. de la nom. dét.*	Surmapõhjused *Causes de décès*	Linnades *Villes* M.	Linnades *Villes* N.	Maal *Arrondissements* H.	Maal *Arrondissements* F.	Üldse *Total* M.	Üldse *Total* N.	Üldse *Total* K.
I	**Morbi infectiosi et parasitarii. — Nakkus- ja parasitaarsed haigused.**	**608**	**472**	**1 112**	**855**	**1 720**	**1 327**	**3 047**
1	Typhus abdominalis	13	10	15	16	28	26	54
2	Paratyphus	1	2	1	—	2	2	4
3	Typhus exanthematic.	—	—	—	—	—	—	—
4	Febris recurrens	—	—	—	—	—	—	—
5	Febris undulans	—	—	—	—	—	—	—
6	Variola:	1	—	4	5	5	5	10
	a) Variola major, variol.	1	—	1	2	2	2	4
	b) Variola minor, alastr.	—	—	—	—	—	—	—
	c) non specifica	—	—	3	3	3	3	6
7	Morbilli	18	17	71	55	89	72	161
8	Scarlatina	14	15	32	40	46	55	101
9	Pertussis	9	6	38	43	47	49	96
10	Diphtheria	27	46	49	49	76	95	171
11	Gripp s. influenza:	18	24	12	29	30	53	83
	a) cum complicationibus tracti respiratorii	7	8	1	2	8	10	18
	b) sine complicationibus tracti respiratorii	11	16	8	25	19	41	60
	c) non specifica	—	—	3	2	3	2	5
12	Cholera	—	—	—	—	—	—	—
13	Dysenteria:	1	1	—	1	1	2	3
	a) amoebica	—	—	—	—	—	—	—
	b) bacillaris	—	—	—	—	—	—	—
	c) non specifica	1	1	—	1	1	2	3
14	Pestis:	—	—	—	—	—	—	—
	a) bubonica	—	—	—	—	—	—	—
	b) pneumonica	—	—	—	—	—	—	—
	c) septicaemica	—	—	—	—	—	—	—
	d) non specifica	—	—	—	—	—	—	—
15	Erysipelas	9	6	12	17	21	23	44
16	Poliomyelitis acuta et poliencephalitis acuta	—	1	1	1	1	2	3
17	Encephalitis lethargica s. epidemica	—	1	—	1	—	2	2
18	Mening. cerebrosp. epid.	8	4	3	3	11	7	18
19	Malleus	—	—	—	—	—	—	—
20	Pustula maligna et anthrax (bacillus anthracis)	—	—	—	—	—	—	—
21	Lyssa	—	—	—	—	—	—	—
22	Tetanus	2	4	—	2	2	6	8
23	Tuberculosis tracti resp.	389	262	753	488	1 142	750	1 892
24	Mening. et enceph. tub.	42	23	7	8	49	31	80
25	Gastroenteritis et peritonitis tuberculosa	2	2	3	6	5	8	13
26	Tuberc. columnae verteb.	6	2	3	2	9	4	13
27	Ostitis et arthritis tuberc.	3	1	18	7	21	8	29
28	Tuberculosis cutis et corii	—	—	—	1	—	1	1
29	Lymphad. tuberc. (excl. gland. tracheo-bronchial., mesenter. et retroperit.)	—	—	1	3	1	3	4
30	Tuberc. organ. gen.-urin.	—	2	7	4	7	6	13
31	Tuberc. org. aliorum	—	—	1	1	1	1	2
32	Tuberculosis miliaris:	4	7	1	2	5	9	14
	a) acuta	—	—	—	—	—	—	—
	b) chronica	—	—	—	—	—	—	—
	c) non specifica	4	7	1	2	5	9	14
33	Lepra	—	—	1	4	1	4	5
34	Syphilis (Lues):	20	9	6	7	26	16	42
	a) congenita	4	2	—	2	4	4	8
	b) acquisita	—	1	1	—	1	1	2
	c) non specifica	16	6	5	5	21	11	32
35	Gonorr. et alii mor. vener.	—	—	—	—	—	—	—
36	Infect. purulenta et septicaem. non puerperalis:	21	25	69	58	90	83	173
	a) septicaemia	18	24	66	54	84	78	162
	b) pyaemia	2	1	3	3	5	4	9
	c) gangr. emphysemat.	1	—	—	1	1	1	2
37	Febris flava—Gelbfieber	—	—	—	—	—	—	—
38	Malaria:	—	1	—	—	—	1	1
	a) Febris malarica	—	—	—	—	—	—	—
	b) Cachexia malarica	—	1	—	—	—	1	1
39	Ceteri morbi par. prot.	—	—	—	—	—	—	—
40	Ankylostomiasis	—	—	—	—	—	—	—
41	Echinococcus:	—	—	—	—	—	—	—
	a) hepatis	—	—	—	—	—	—	—
	b) organorum aliorum	—	—	—	—	—	—	—
42	Ceteri morbi e paras. intestin. (helminthiasis)	—	1	—	1	—	2	2
43	Mycoses	—	—	2	—	2	—	2
44	Ceteri morbi inf. seu par.	—	—	2	1	2	1	3
II	**Cancer et alia neoplasmata.—Cancer ja teised kasvajad.**	**206**	**277**	**287**	**319**	**493**	**596**	**1 089**
45	Cancer et cet. tum. mal. cavi oris et laryngis	9	2	3	3	12	5	17
46	Canc. et cet. tum. mal.:	126	145	106	65	232	210	442
	a) oesophagi	6	3	2	2	8	5	13
	b) ventriculi et duodeni	102	110	93	54	195	164	359
	c) recti	1	1	1	2	2	3	5
	d) hepatis et ves. felleae	10	21	10	7	20	28	48
	e) pancreatis	1	—	—	—	1	—	1
	f) peritonei	—	—	—	—	—	—	—
	g) organ. aliorum	6	10	—	—	6	10	16
47	Canc. et cet. tum. maligni tracti respiratorii	13	5	10	8	23	13	36
48	Canc. et cet. tum. mal. uteri	—	14	—	5	—	19	19
49	Canc. et cet. tum. maligni genitalium feminae	—	37	—	13	—	50	50
50	Cancer et ceteri tumores maligni mammae	—	12	—	2	—	14	14
51	Canc. et cet. tum. maligni tracti urogenitalis viridis	10	—	6	—	16	—	16
52	Cancer et ceteri tumores maligni cutis	6	10	4	1	10	11	21
53	Canc. et cet. tum. maligni localisationis incertae	25	27	113	178	138	205	343
54	Tumores benigni:	—	1	1	1	1	2	3
	a) organ. genit. feminae	—	1	—	—	—	1	1
	b) organorum aliorum	—	—	1	1	1	1	2
55	Tumores generis incerti:	17	24	44	43	61	67	128
	a) organ. genit. feminae	—	1	—	—	—	1	1
	b) organorum aliorum	17	23	43	36	60	59	119
	c) non specifica	—	—	1	7	1	7	8
III	**Morbi rheumaticae, nutritionis, secretionis internae et alii morbi universales.—Reumaatilised toitumuse, sisesekretsiooni ja teised üld. haigused.**	**16**	**19**	**47**	**56**	**63**	**75**	**138**
56	Arthr. rheumat. acut.	2	1	27	25	29	26	55
57	Rheumatismus chronic., osteoarthritis	3	2	8	13	11	15	26
58	Arthritis urica chronica (Podagra)	—	1	—	—	—	1	1
59	Diabetes mellitus	7	15	12	15	19	30	49
60	Scorbutus:	—	—	—	—	—	—	—
	a) Scorbutus infantilis (Morbus Barlowi)	—	—	—	—	—	—	—
	b) Scorbutus	—	—	—	—	—	—	—
61	Beriberi	—	—	—	—	—	—	—
62	Pellagra	—	—	—	—	—	—	—
63	Rachitis	1	—	—	2	1	2	3
64	Osteomalacia	—	—	—	—	—	—	—
65	Morbi corpor. pituitarii s. hypophysis	—	—	—	—	—	—	—
66	Morbi glandul. thyreoideae et glandular. parathyreoid.:	3	—	—	1	3	1	4
	a) Struma simplex	—	—	—	—	—	—	—
	b) Struma exophthalmic.	1	—	—	—	1	—	1
	c) myxoedema et cretinismus	—	—	—	—	—	—	—
	d) Tetania	2	—	—	—	2	—	2
	e) cetera	—	—	—	—	—	—	—
	f) non specifica	—	—	—	1	—	1	1
67	Morbi thymi	—	—	—	—	—	—	—
68	Morbi glandulae s. capsulae suprarenal. (Morbus Addisoni)	—	—	—	—	—	—	—
69	Ceteri morbi sine specificatione	—	—	—	—	—	—	—
IV	**Morbi sanguinis et organ. haematopoëticorum. — Vere ja vereloome-elund. haigused.**	**6**	**11**	**13**	**16**	**19**	**27**	**46**
70	Status haemorrhagicus:	—	—	1	1	1	1	2

Surmapõhjused 1930 a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenklatuuri kohaselt (järg).

Causes de décès en 1930 classées d'après la nomenclature internationale détaillée. (Suite).

Täiel. nomen. jär. nr. *Numér. de la nom. dét.*	Surmapõhjused *Causes de décès*	Linnades *Villes* M.	Linnades *Villes* N.	Maal *Arrondissements* H.	Maal *Arrondissements* F.	Üldse *Total* M.	Üldse *Total* N.	Üldse *Total* K.
	a) Purpura primitiva	—	—	1	1	1	1	2
	b) Haemophilia	—	—	—	—	—	—	—
71	Anaemiae:	4	8	7	13	11	21	32
	a) Anaem. perniciosa progressiva	2	8	2	3	4	11	15
	b) cetera	2	—	3	9	5	9	14
	c) non specifica	—	—	2	1	2	1	3
72	Leucaemiae et aleucaem.:	2	2	2	—	4	2	6
	a) Leucaemia vera	1	1	—	—	1	1	2
	b) Aleucaemia	1	1	—	—	1	1	2
	c) non specifica	—	—	2	—	2	—	2
73	Morbi lienis	—	—	2	1	2	1	3
74	Alii morbi sanguinis et organor. haematopoëtic.	—	1	1	1	1	2	3
V	**Intoxicationes chronicae et acutae. — Kroonilised mürgistused ja äkilised intoksikatsioonid.**	**9**	**2**	**6**	—	**15**	**2**	**17**
75	Alcoholismus chronicus s. acutus	9	1	6	—	15	1	16
76	Intoxicationes chronicae e substant. organ.:	—	1	—	—	—	1	1
	a) Professionales	—	—	—	—	—	—	—
	b) cetera	—	1	—	—	—	1	1
77	Intoxicationes chronicae e substant. mineral.:	—	—	—	—	—	—	—
	a) Professionales	—	—	—	—	—	—	—
	b) cetera	—	—	—	—	—	—	—
VI	**Morbi systematis nervosi et sensuum.—Erkkonna ja meelte-elundite haig.**	**174**	**242**	**626**	**595**	**800**	**837**	**1 637**
78	Encephalitis (non epidemica):	22	8	168	150	190	158	348
	a) Abscessus cerebri	5	1	2	1	7	2	9
	b) cetera	17	7	165	149	182	156	338
	c) non specifica	—	—	1	—	1	—	1
79	Meningitis simplex	23	18	44	27	67	45	112
80	Tabes dorsalis (Ataxia motor. progressiva)	1	—	—	—	1	—	1
81	Alii morbi medullae spinalis	2	5	4	—	6	5	11
82	Haemorrhagia cerebri, embolia s. thrombosis cerebri:	91	179	207	241	298	420	718
	a) Haemorrhagia cerebri	58	125	34	41	92	166	258
	b) Embolia s. thrombosis cerebri	3	5	—	1	3	6	9
	c) Hemiplegia	30	49	173	199	203	248	451
83	Paralysis progressiva	2	1	—	1	2	2	4
84	Dementia praecox et cetera psychoses:	2	2	8	3	10	5	15
	a) Dementia praecox	—	—	—	—	—	—	—
	b) Ceterae psychoses	2	2	8	3	10	5	15
85	Epilepsia	5	2	20	10	25	12	37
86	Convulsiones infantum (kuni 5 a.)	8	10	150	131	158	141	299
87	Alii system. nerv. morbi:	8	12	22	28	30	40	70
	a) Chorea	—	—	—	—	—	—	—
	b) Neuritis	2	—	4	8	6	8	14
	c) Paralysis agitans	1	2	—	—	1	2	3
	d) Sclerosis multiplex	1	2	1	2	2	4	6
	e) cetera	4	8	14	18	18	26	44
	f) non specifica	—	—	3	—	3	—	3
88	Morbi organorum vis.	—	—	1	—	1	—	1
89	Morbi organor. audit. et processus mastoidei.:	10	5	2	4	12	9	21
	a) Otitis	10	5	2	4	12	9	21
	b) cetera	—	—	—	—	—	—	—
VII	**Morbi organorum circul. — Vereringe-elundite h.**	**364**	**412**	**510**	**439**	**874**	**851**	**1 725**
90	Pericarditis	1	—	1	—	2	—	2
91	Endocarditis acuta	2	2	—	1	2	3	5
92	Endocarditis chronica, et insuff. valvular.	90	115	18	16	108	131	239
93	Morbi myocardii:	99	129	14	12	113	141	254
	a) Myocarditis acuta	—	1	—	—	—	1	1
	b) Myocarditis chron. et degeneratio myocardii	47	51	9	2	56	53	109
	c) non specifica	52	77	5	10	57	87	144
94	Morbi arteriarum coronar. et angina pectoris	27	14	6	2	33	16	49
95	Alii morbi cordis:	69	81	386	344	455	425	880
	a) Morbi cordis e laesion. function.	2	2	1	—	3	2	5
	b) Alii morbi sine specificatione	67	79	75	58	142	137	279
	c) non specifica	—	—	310	286	310	286	596
96	Aneurysma, kaasa arvamata aneurysma cordis	11	2	2	2	13	4	17
97	Arteriosclerosis, kaasa arvamata morbi art. coron.	45	52	66	43	111	95	206
98	Gangraena:	12	13	3	5	15	18	33
	a) Senilis	6	8	2	2	8	10	18
	b) cetera	6	5	1	3	7	8	15
99	Alii morbi arteriarum	3	3	2	1	5	4	9
100	Tõmbsoonte haig.: varices, haemorrhoides, phlebitis etc.	—	—	—	—	—	—	—
101	Morbi systematis lymphat., lymphangoitis etc.	4	—	3	4	7	4	11
102	Anomalia idiopaticae	—	—	—	—	—	—	—
103	Alii organorum circulationis morbi	1	1	9	9	10	10	20
VIII	**Morbi organorum respirationis. — Hingamiselundkonna haigused.**	**236**	**177**	**468**	**411**	**704**	**588**	**1 292**
104	Morbi fossae nasalis et sinus paranasales	—	—	—	—	—	—	—
105	Morbi laryngis	1	1	—	—	1	1	2
106	Bronchitis:	3	7	2	2	5	9	14
	a) acuta	2	—	—	1	2	1	3
	b) chronica	1	4	—	—	1	4	5
	c) non specifica	—	3	2	1	2	4	6
107	Broncho-pneumonia, kaasa arvat. bronch. capillar.	41	40	121	78	162	118	280
108	Pneumonia lobaris	51	43	9	7	60	50	110
109	Pneumonia non specifica	76	56	285	304	361	360	721
110	Pleuritis	15	9	18	7	33	16	49
111	Congestio, oedema, embolia, infarctus haemorrhagicus et thrombosis pulmonum	7	9	5	4	12	13	25
112	Asthma	1	3	3	—	4	3	7
113	Emphysema pulmonum	30	3	10	3	40	6	46
114	Alii organorum respirationis morbi:	11	6	15	6	26	12	38
	a) Pneumonia interstit. chronica	1	—	1	1	2	1	3
	b) Alii cum gangraen. pulmonis	10	6	14	5	24	11	35
IX	**Morbi organorum digestionis. — Seedimiselundkonna haigused.**	**138**	**111**	**550**	**385**	**688**	**496**	**1 184**
115	Morbi cavitatis oris, pharyngis, amygdalarum cum vegetation. aden.	11	8	14	15	25	23	48
116	Morbi oesophagi	—	—	—	—	—	—	—
117	Ulcera ventriculi s. duodeni:	17	4	73	33	90	37	127
	a) ventriculi	13	1	70	33	83	34	117
	b) duodeni	4	3	3	—	7	3	10
118	Ceteri morbi ventriculi (sine carcin.)	2	4	52	40	54	44	98
119	Diarrhoea et enteritis (alla 2 a. vanustel)	28	24	221	160	249	184	433
120	Diarrhoea, enteritis et ulcera intestin.:	6	12	27	16	33	28	61
	a) Diarrhoea, enteritis	4	9	24	10	28	19	47
	b) Ulcera intestini	2	3	1	—	3	3	6
	c) non specifica	—	—	2	6	2	6	8
121	Appendicitis	15	12	24	16	39	28	67
122	Hernia, obstructio intestinalis:	22	15	25	9	47	24	71
	a) Hernia	3	3	6	—	9	3	12
	b) Obstructio intestinal.	19	12	19	6	38	18	56
	c) non specifica	—	—	—	3	—	3	3
123	Alii intestin. morbi	1	3	1	—	2	3	5
124	Cirrhosis hepatis:	7	1	1	3	8	4	12

Surmapõhjused 1930 a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenklatuuri kohaselt (järg).

Causes de décès en 1930 classée d'après la nomenclature internationale détaillée (suite).

Täiel. nomen. jär. nr. *Numér. de la nom. dét.*	Surmapõhjused *Causes de décès*	Linnades *Villes* M.	Linnades *Villes* N.	Maal *Arrondissements* H.	Maal *Arrondissements* F.	Üldse *Total* M.	Üldse *Total* N.	Üldse *Total* K.
	a) alcoholica	—	—	—	—	—	—	—
	b) non alcoholica	7	1	1	3	8	4	12
125	Ceteri morbi hepatis (inclusive atrophia flava)	10	16	68	61	78	77	155
126	Calculi biliares	1	3	2	1	3	4	7
127	Ceteri morbi vesicae felleae	—	1	2	—	2	1	3
128	Morbi pancreatis	1	—	1	1	2	1	3
129	Peritonitis sine causa indicata	17	8	39	30	56	38	94
X	**Morbi organorum uropoëticorum. — Kuse- ja suguelundkonna haigused.**	**58**	**58**	**175**	**134**	**233**	**192**	**425**
130	Nephritis acuta	3	3	—	1	3	4	7
131	Nephritis chronica	16	13	—	2	16	15	31
132	Nephritis non specifica	22	23	30	19	52	42	94
133	Ceteri morbi renum:	6	12	117	102	122	114	236
	a) Pyelitis	2	5	—	3	2	8	10
	b) cetera	3	7	2	—	5	7	12
	c) non specifica	—	—	115	99	115	99	214
134	Calculi vesicae urinariae:	1	2	4	—	5	2	7
	a) Calculi renales et duct. urin.	1	2	2	—	3	2	5
	b) Calculi vesicae urin.	—	—	2	—	2	—	2
	c) Calculi sine spec.	—	—	—	—	—	—	—
135	Morbi vesicae urinar., exclus. tumores:	7	1	21	2	28	3	31
	a) Cystitis	5	1	20	1	25	2	27
	b) cetera	2	—	1	—	3	—	3
	c) non specifica	—	—	—	1	—	1	1
136	Morbi urethrae, abscessus urin., etc.:	2	—	—	1	2	1	3
	a) Stenosis urethrae	1	—	—	—	1	—	1
	b) cetera	1	—	—	1	1	1	2
137	Morbi prostatae	2	—	3	—	5	—	5
138	Morbi organ. genital. homin. (exclus. morbi ven.)	—	—	—	—	—	—	—
139	Morbi org. genit. fem. (excl. morb. ven.):	—	4	—	7	—	11	11
	a) ovarium, tuba, parametrium	—	4	—	—	—	4	4
	b) uterus	—	—	—	6	—	6	6
	c) mamma	—	—	—	—	—	—	—
	d) cetera	—	—	—	—	—	—	—
	e) non specifica	—	—	—	1	—	1	1
XI	**Morbi graviditatis, partus et morbi puerperales. —Raseduse, sünnituse ja lapsevoodi haigused**	—	**24**	—	**72**	—	**96**	**96**
140	Abortus cum sepsi	—	9	—	7	—	16	16
141	Abortus cum haemorrhagia sine sepsi	—	—	—	—	—	—	—
142	Graviditas ectopica	—	2	—	1	—	3	3
143	Alii casus accidentales graviditatis, excl. haemorrhagia	—	—	—	1	—	1	1
144	Haemorrhagia puerperalis:	—	1	—	9	—	10	10
	a) Placenta praevia	—	1	—	1	—	2	2
	b) Ceterae haemorrhag.	—	—	—	7	—	7	7
	c) non specifica	—	—	—	1	—	1	1
145	Septicaemia et infectiones puerperales:	—	8	—	21	—	29	29
	a) Septicaemia et pyaemia puerperales	—	8	—	21	—	29	29
	b) Tetanus puerperal.	—	—	—	—	—	—	—
146	Albuminuria et eclampsia puerperalis	—	2	—	5	—	7	7
147	Ceterae toxaemiae gravidarum	—	—	—	—	—	—	—
148	Phlegmasia alba dolens, embolia s. mors subit. puerper. (non septic.):	—	1	—	—	—	1	1
	a) Phlegmasia alba dolens et thrombosis	—	1	—	—	—	1	1
	b) Embolia s. mors subit. puerper.	—	—	—	—	—	—	—
149	Alii casus accidentales graviditatis	—	1	—	24	—	25	25
150	Alii morbi graviditatis	—	—	—	4	—	4	4
XII	**Morbi cutis et subcutis.— Naha ja rakuskoe haig.**	**11**	**4**	**17**	**14**	**28**	**18**	**46**
151	Furunculosis	1	—	2	—	3	—	3
152	Phlegmone, abscessus	9	4	12	11	21	15	36
153	Alii morbi cutis et subc.	1	—	3	3	4	3	7
XIII	**Morbi ossium et articulationum.—Luu ja liikumisorganite haigused.**	**5**	**1**	**14**	**9**	**19**	**10**	**29**
154	Osteomyelitis acuta infectiosa	3	1	3	4	6	5	11
155	Ceteri morbi ossium (excl. tubercul.)	2	—	8	5	10	5	15
156	Morbi articulationum et aliorum organorum locomot.:	—	—	3	—	3	—	3
	a) articulationum (excl. tubercul. et rheumat.)	—	—	2	—	2	—	2
	b) aliorum organorum	—	—	1	—	1	—	1
XIV	**Anomaliae congenitae.— Kaasasündinud arenemishäired.**	**6**	**1**	**7**	**2**	**13**	**3**	**16**
157	Anomaliae congenitales (excl. mortinascentia):	6	1	7	2	13	3	16
	a) Hydrocephalus congenitus	1	—	2	1	3	1	4
	b) Spina bifida et meningoc.	—	—	—	—	—	—	—
	c) Anomaliae congen. cordis	1	1	—	—	1	1	2
	d) Monstruositas	—	—	—	1	—	1	1
	e) cetera	4	—	2	—	6	—	6
	f) non specifica	—	—	3	—	3	—	3
XV	**Morbi neonatorum. — Imikute haigused.**	**44**	**40**	**122**	**105**	**166**	**145**	**311**
158	Debilitas congenita	12	22	89	80	101	102	203
159	Partus praematurus	20	13	24	18	44	31	75
160	Consequetniae partuum:	1	1	6	3	7	4	11
	a) cum sectione Caesarea	—	—	—	—	—	—	—
	b) sine sectione Caesarea	1	1	2	3	3	4	7
	c) non specifica	—	—	4	—	4	—	4
161	Alii morbi specifici neonatorum:	11	4	3	4	14	8	22
	a) Atelectasis	—	—	—	—	—	—	—
	b) Icterus neonatorum	4	—	1	—	5	—	5
	c) Sclerema et cetera	7	4	2	4	9	8	17
XVI	**Senilitas.—Raukusnõtrus.**	**76**	**178**	**1 114**	**1 500**	**1 190**	**1 678**	**2 868**
162	Senilitas:	76	178	1 114	1 500	1 190	1 678	2 868
	a) cum dementia senili	2	3	—	2	2	5	7
	b) sine dementia senili	74	175	1 114	1 498	1 188	1 673	2 861
XVII	**Mors violenta et accidentalis.—Vägivaldne ja õnnetusjuhuslik surm.**	**269**	**88**	**420**	**130**	**629**	**218**	**847**
163	Enesemürgist. mürkidega	3	9	3	5	6	14	20
164	Enesetapped mürkgaas.	—	—	—	—	—	—	—
165	Suspensio. Strangulatio. Enesetape poomise või kägistuse kaudu	49	10	75	15	124	25	149
166	Suicidium per submersionem.	3	2	3	6	6	8	14
167	Enesetape laskeriistaga	40	15	30	11	79	26	105
168	Enesetape terariistaga	2	—	1	—	3	—	3
169	Enesetape kõrguselt allaheitmisel	—	—	—	—	—	—	—
170	Enesetape muljumise teel	3	2	2	3	5	5	10
171	Muud enesetapped	2	1	15	2	17	3	20
172	Infanticidium (lapsed alla 1 a.) lastetapped:	—	—	1	1	1	1	2
	a) kohe peale sündi	—	—	1	1	1	1	2
	b) teised, alla 1 aasta vanuste	—	—	—	—	—	—	—
173	Vulner. sclopetar. Roim laskeriistaga (isikud 1 a. ja üle 1 a.)	3	2	17	1	20	3	23
174	Roim teraiistaga (isikud 1 a. vanused ja üle)	6	1	10	1	16	2	18
175	Muud roimad isikute kallal, kes 1 a. vanad ja üle selle	2	—	12	—	14	—	14

Surmapõhjused 1930 a. rahvusvahelise surmapõhjuste täieliku nomenkl. kohaselt (järg).

Causes de décès en 1930 classées d'après la nomenclature internationale détaillée (suite).

Täiel. nomen. jär. nr. *Numér. de la nom. dét.*	Surmapõhjused *Causes de décès*	Linnades *Villes* M.	Linnades *Villes* N.	Maal *Arrondissements* H.	Maal *Arrondissements* F.	Üldse *Total* M.	Üldse *Total* N.	Üldse *Total* K.
176	Mürgiste loomade kallaletung	—	—	—	—	—	—	—
177	Mürgistused toiteainega	1	2	—	—	1	2	3
178	Önnetusjuhuslik mürkgaaside imamine	3	2	4	1	7	3	10
179	Muud ägedad önnetusjuhusl. mürgist. arvamata gaasi mürgistus	3	1	1	5	4	6	10
180	Tulekahjude tagajärjed	1	5	5	4	6	9	15
181	Muud önnetusjuhusl. põletised (kaasa arvamata tulekahju tagajärjel)	2	3	12	12	14	15	29
182	Önnetusjuhuslik lämbumine mehaanilise vahendi toimel	1	3	6	1	7	4	11
183	Önnetusjuhuslik uppumine	31	1	85	20	116	21	137
184	Önnetusjuhuslikud laskevigastused (maha arv. vigastused saadud sõjas)	5	—	11	2	16	2	18
185	Önnetusjuhusl. haavamised terariistaga (arvamata sõjavigastused)	1	—	—	—	1	—	1
186	Vigastused kukkumisel, muljumisel, sisselangem.	36	17	60	23	96	40	136
187	Loodusönnetusjuhud	—	—	—	—	—	—	—
188	Vägivallatoim. loomade poolt	—	—	7	2	7	2	9
189	Nälg, janu	—	3	—	—	—	3	3
190	Külm	2	—	1	—	3	—	3
191	Kuumus	—	—	2	—	2	—	2
192	Välk	—	—	7	3	7	3	10
193	Önnetusjuhuslikud elektrivigastused	3	—	1	—	4	—	4
194	Muud önnetusjuhud:	—	—	2	2	2	2	4
	a) vöörkehad	—	—	—	—	—	—	—
	b) muud	—	—	1	2	1	2	3
	c) non specifica	—	—	1	—	1	—	1
195	Teadmata iseloom. vägivaldne surm	7	0	38	10	45	10	64
196	Sõjavigastused	—	—	—	—	—	—	—
197	Vigastused sõjavägede p.	—	—	—	—	—	—	—
198	Kohtulik karistus	—	—	—	—	—	—	—
XVIII	**Causae mortis incertae.— Surm teadmata põhjusil.**	**70**	**34**	**978**	**715**	**1 048**	**749**	**1 797**
199	Äkiline surm	—	—	2	1	2	1	3
200	Määramata või puudul. põhjus:	70	34	976	714	1 046	748	1 794
	a) kopsuhaigus	—	1	193	93	193	94	287
	b) rinnahaigus	—	1	83	55	83	56	139
	c) südamerabandus ja halvatus	66	27	115	86	181	113	294
	d) sisemine haigus	—	1	254	182	254	183	437
	e) muud	3	4	287	267	290	271	561
	f) märkimata	1	—	44	31	45	31	76
	Kokku	**2 236**	**2 151**	**6 466**	**5 757**	**8 702**	**7 908**	**16610**

Tab. 2. Surmapõhjused 1930 a. lühendatud nomenklatuuri kohaselt. — *Causes de décès d'après la nomenclature abrégée de 1930.*

Lühendatud nomenklatuuri numeratsioon *Num. d'ord. de la nomencl. abrégée*	Surmapõhjused *Causes de décès*	Täieliku nomenklatuuri numeratsioon *Numéros d'ordre de la nomenclature détaillée*	Arv *Nombre*	100 000 elan.[1]) kohta—*Pour 100 000 habit.*
	I		**3 047**	**273**
1	Typhus abdominalis et paratyphus	1, 2	58	5
2	Typhus exanthematicus	3	—	—
3	Variola	6	10	1
4	Morbilli	7	161	14
5	Scarlatina	8	101	9
6	Pertussis	9	96	9
7	Diphtheria	10	171	15
8	Gripp s. influenza	11	83	7
9	Pestis	14	—	—
10	Tuberculosis tracti respirat.	23	1 892	170
11	Tuberculosis aliorum organorum	24—32	169	15
12	Lues	34	42	4
13	Malaria	38	1	0
14	Ceteri morbi infect. et parasit.	4, 5,12,13,15—22, 33,35—37,39—44	263	24
	II		**1 089**	**98**
15	Cancer et cet. tumores maligni	45—53	958	86
16	Tumores benigni	54 ja 55	131	12
	III, IV, V		**201**	**18**
17	Rheumatismus chron. et arthritis urica chron.	57, 58	27	3
18	Diabetes mellitus	59	49	4
19	Alcoholismus chron. s. acut.	75	16	1
20	Ceteri morbi et intoxicat. chronicae	56,60-74,76 ja 77	109	10
	VI		**1 637**	**146**
21	Tabes dorsalis et paralysis progressiva	80 ja 83	5	0
22	Haemorrhagia cerebri, embolia s. thrombosis cerebri	82	718	64
23	Ceteri morbi system. nerv.	78, 79, 81, 84—89	914	82
	VII		**1 725**	**154**
24	Morbi cordis	90—95	1 429	128
25	Ceteri morbi tracti circulatorii	96—103	296	26
	VIII		**1 292**	**116**
26	Bronchitis	106	14	1
27	Pneumoniae	107—109	1 111	100
28	Ceteri morbi tracti respiratorii, exclusive tuberculosis	104,105,110—114	167	15
	IX		**1 184**	**106**
29	Diarrhoea et enteritis	119, 120	494	44
30	Appendicitis	121	67	6
31	Morbi hepatis et duct. bilifer.	124—127	177	16
32	Ceteri morbi tracti digest.	115—118, 122, 123, 128 ja 129	446	40
	X		**425**	**38**
33	Nephritis	130—132	132	12
34	Ceteri morbi organ. uropoëtic.	133—139	293	26
	XI		**96**	**9**
35	Septicaemia et infectiones puerperales	140 ja 145	45	4
36	Alii morbi gravidit. partuum et puerper.	141-144, 146-150	51	5
	XII, XIII		**75**	**7**
37	Morbi cutis, subcutis et organ. locomot.	151—156	75	7
	XIV, XV		**327**	**29**
38	Debilitas congenita	157—161	327	29
	XVI		**2 868**	**257**
39	Senilitas	162	2 868	257
	XVII		**847**	**76**
40	Suicidium	163—171	321	29
41	Homicidium	172—175	57	5
42	Mors violenta s. accidentalis (excl. suicidium et homicid.)	176—198	469	42
	XVIII		**1 797**	**161**
43	Causae non definitae s. defectivae definitione	199 ja 200	1 797	161
	Kokku—*Total*		**16610**	**1 488**

[1]) Arvutamise aluseks võetud elanikkude arv 1 116 096—*Nombre de la population pour calcul 1 116 096.*

Tab. 1. **SURMAPÕHJUSED HAIGUSERÜHMADE JÄRGI 1930 a.**

	Nakkuse- ja parasitaarsed haigused *Morbi infectiosi et parasitarii:* 1—44			Vähk ja teised kasvajad *Cancer et alia neoplasmata:* 45—55			Reumaatilised, toitumuse, siseesekretsiooni ja teised üldised haigused — *Morbi rheumatica, nutritionis, secretionis internae et alii morbi universales:* 56—69			Vere ja vereloome-elundite haigused *Morbi sanguinis et organorum haematopoeticorum:* 70—74			Kroonilised mürgitused ja äkilised intoksikatsioonid *Intoxicationes chronicae et acutae:* 75—77			Erikonna ja meelte-elundite haigused *Morbi systematis nervosi et sensuum:* 78—89			Vereringe-elundite haigused *Morbi organorum circulationis:* 90—103			Hingamis- elundikonna haigused *Morbi organorum respirationis:* 104—114		
	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
A. Suremiskuud —																								
Jaanuar 1	136	132	268	50	57	107	10	5	15	—	3	3	1	—	1	74	78	152	80	74	163	80	54	134
Veebruar 2	176	109	285	38	39	77	4	11	15	1	4	5	—	—	—	62	67	129	70	74	144	73	59	132
Märts 3	200	155	355	47	47	94	7	10	17	3	2	5	2	—	2	85	69	154	87	71	158	73	69	142
Aprill 4	172	121	293	40	49	89	2	5	7	2	1	3	2	—	2	75	85	160	69	83	152	65	69	134
Mai 5	153	121	274	45	65	110	4	5	9	2	2	4	1	—	1	70	74	144	83	71	154	60	69	129
Juuni 6	124	110	234	34	41	75	7	3	10	1	1	2	—	—	—	69	68	137	65	65	130	61	40	101
Juuli 7	123	93	216	43	45	88	3	8	11	4	3	7	—	—	—	74	69	143	44	59	103	43	34	77
August 8	137	78	215	40	52	92	6	2	8	1	3	4	2	—	2	57	68	125	74	69	143	48	28	76
September 9	111	87	198	34	46	80	4	6	10	2	1	3	1	—	1	49	51	100	65	67	132	40	32	72
Oktoober 10	129	104	233	41	54	95	3	7	10	—	2	2	3	—	3	54	66	120	74	82	156	62	40	102
November 11	118	104	222	38	48	86	6	4	10	2	1	3	2	1	3	57	66	123	69	59	128	46	28	74
Detsember 12	141	113	254	43	53	96	7	9	16	1	4	5	1	1	2	74	76	150	85	77	162	53	66	119
B. Surnute vanus —																								
— 1 a. . . . 13	132	108	240	1	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—	194	149	343	16	7	23	176	145	321
1— 4 „ . . . 14	147	160	307	5	1	6	2	1	3	2	1	3	—	—	—	85	68	153	5	7	12	67	93	160
5— 6 „ . . . 15	34	39	73	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	12	29	4	2	6	9	4	13
7— 9 „ . . . 16	45	55	100	—	2	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	24	26	50	2	4	6	7	10	17
10—14 „ . . . 17	34	54	88	2	1	3	2	1	3	—	1	1	—	—	—	14	18	32	8	4	12	15	7	22
15—19 „ . . . 18	101	101	202	—	4	4	2	2	4	3	—	3	—	—	—	33	12	45	14	8	22	13	15	28
20—24 „ . . . 19	131	131	262	5	3	8	2	5	7	1	2	3	1	—	1	14	16	30	12	14	26	12	15	27
25—29 „ . . . 20	151	130	281	4	8	12	—	1	1	2	3	5	—	—	—	11	12	23	9	14	23	14	9	23
30—39 „ . . . 21	242	168	410	18	15	33	4	6	10	3	4	7	1	—	1	28	20	48	27	27	54	27	29	56
40—49 „ . . . 22	213	129	342	53	79	132	8	4	12	1	3	4	4	—	4	43	31	74	70	48	118	62	32	94
50—59 „ . . . 23	239	91	330	130	133	263	8	13	21	2	2	4	6	1	7	77	71	148	161	101	262	80	43	123
60—69 „ . . . 24	190	84	274	172	193	365	19	16	35	2	7	9	2	1	3	120	137	257	244	217	461	120	86	206
70—79 „ . . . 25	46	53	99	85	129	214	7	22	29	3	3	6	1	—	1	114	198	312	238	287	525	82	76	158
80—89 „ . . . 26	4	15	19	11	24	35	4	2	6	—	—	—	—	—	—	19	56	75	56	94	150	18	17	35
90—99 „ . . . 27	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	2	9	11	—	2	2
100 ja üle . . 28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Teadmata 29	10	9	19	6	3	9	1	1	2	—	1	1	—	—	—	6	6	12	6	8	14	2	5	7
C. Surnud linnade ja maade järgi —																								
LINNAD—*VILLES* 30	**608**	**472**	**1 080**	**206**	**277**	**483**	**16**	**19**	**35**	**6**	**11**	**17**	**9**	**2**	**11**	**174**	**242**	**416**	**364**	**412**	**776**	**236**	**177**	**413**
Tallinn 31	250	189	439	80	99	179	3	9	12	2	3	5	8	1	9	71	92	163	146	169	315	78	67	145
Haapsalu 32	12	10	22	2	8	10	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3	5	8	5	5	10	8	6	14
Kuressaare . . . 33	8	3	11	4	4	8	1	1	2	1	1	2	—	—	—	3	3	6	3	5	8	5	2	7
Narva 34	41	52	93	23	16	39	3	2	5	1	—	1	—	—	—	17	22	39	37	37	74	20	15	35
Nõmme 35	41	22	63	6	10	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	7	10	14	11	25	20	6	26
Paide 36	3	4	7	1	3	4	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	5	7	5	6	11	4	1	5
Paldiski 37	4	3	7	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Petseri 38	13	6	19	1	5	6	—	1	1	—	—	—	—	—	—	3	2	5	3	3	6	3	1	4
Pärnu 39	45	35	80	16	26	42	2	3	5	—	1	1	—	—	—	8	16	24	30	37	67	12	16	28
Põltsamaa 40	4	2	6	1	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	2	3	1	1	2
Rakvere 41	15	9	24	3	9	12	1	1	2	—	—	—	—	—	—	5	10	15	7	14	21	9	5	14
Tapa 42	9	4	13	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	7	3	4	7	1	1	2
Tartu 43	95	80	175	49	59	108	2	2	4	—	5	5	—	—	—	29	50	79	71	87	158	52	41	93
Törva 44	6	3	7	3	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	4	3	7	1	—	1
Türi 45	7	4	11	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	5	4	1	5
Valga 46	24	12	36	3	13	16	1	—	1	1	—	1	—	—	—	12	8	20	13	15	28	7	7	14
Viljandi 47	26	20	46	10	11	21	2	—	2	—	1	1	—	1	1	10	11	21	12	8	20	9	6	15
Võru 48	7	14	21	4	2	6	—	—	—	1	—	1	—	—	—	4	2	6	7	3	10	2	1	3
MAAD—*ARROND.* 49	**1 112**	**855**	**1 967**	**287**	**319**	**606**	**47**	**56**	**103**	**13**	**16**	**29**	**6**	—	**6**	**626**	**595**	**1 221**	**510**	**439**	**949**	**468**	**411**	**879**
Viru 50	168	120	288	42	42	84	4	11	15	3	1	4	—	—	—	114	93	207	90	66	156	72	55	127
Järva 51	59	38	97	22	23	45	—	4	4	—	2	2	—	—	—	34	33	67	44	54	98	31	21	52
Harju 52	131	88	219	42	55	97	5	7	12	3	—	3	1	—	1	75	80	155	70	55	125	51	60	111
Lääne 53	102	76	178	23	27	50	8	7	15	2	1	3	2	—	2	51	59	110	43	35	78	31	33	64
Saare 54	70	53	123	11	13	24	1	2	3	—	1	1	1	—	1	42	36	78	13	21	34	22	14	36
Pärnu 55	86	79	165	25	36	61	4	5	9	1	4	5	—	—	—	56	48	104	51	40	91	32	36	68
Viljandi 56	70	42	112	22	25	47	1	8	9	—	—	—	2	—	2	40	36	76	33	31	64	43	28	71
Tartu 57	204	160	364	59	58	117	11	4	15	1	3	4	—	—	—	106	100	206	96	86	182	72	71	143
Valga 58	39	35	74	10	13	23	5	2	7	—	1	1	—	—	—	22	24	46	18	13	31	18	10	28
Võru 59	113	101	214	25	19	44	4	4	8	1	3	4	—	—	—	56	66	122	35	31	66	48	38	86
Petseri 60	70	63	133	6	8	14	4	2	6	2	—	2	—	—	—	30	20	50	17	7	24	48	45	93
Maad ühes neis asuvate linnadega — *Arrond. avec les villes* 61	**1 720**	**1 327**	**3 047**	**493**	**596**	**1 089**	**63**	**75**	**138**	**19**	**27**	**46**	**15**	**2**	**17**	**800**	**837**	**1 637**	**874**	**851**	**1 725**	**704**	**588**	**1 292**
Viru 62	224	181	405	68	67	135	8	14	22	4	1	5	—	—	—	136	125	261	184	117	251	101	75	176
Järva 63	78	50	128	23	31	54	—	4	4	—	2	2	1	—	1	39	43	82	54	67	121	40	24	64
Harju 64	426	302	728	128	165	293	8	16	24	5	3	8	9	1	10	149	179	328	231	235	466	149	133	282
Lääne 65	114	86	200	25	35	60	9	7	16	2	1	3	2	—	2	54	64	118	48	40	88	39	39	78
Saare 66	78	56	134	15	17	32	2	3	5	1	2	3	1	—	1	45	39	84	16	26	42	27	16	43
Pärnu 67	131	114	245	41	62	103	6	8	14	1	5	6	—	—	—	64	64	128	81	77	158	44	52	96
Viljandi 68	100	64	164	33	40	73	3	8	11	—	1	1	2	1	3	51	48	99	46	41	87	53	35	88
Tartu 69	299	240	539	108	117	225	13	6	19	1	8	9	—	—	—	135	150	285	167	173	340	124	112	236
Valga 70	67	50	117	16	28	44	6	2	8	1	1	2	—	—	—	34	35	69	35	31	66	26	17	43
Võru 71	120	115	235	29	21	50	4	4	8	2	3	5	—	—	—	60	68	128	42	34	76	50	39	89
Petseri 72	83	69	152	7	13	20	4	3	7	2	—	2	—	—	—	33	22	55	20	10	30	51	46	97

CAUSE DE DÉCÈS SUIVANT LES GROUPES DES MALADIES EN 1930.

Seedimiselundikonna haigused *Morbi organorum digestionis:* 115—129			Kuse- ja suguelundikonna haigused *Morbi organorum uropoiticorum:* 130—139			Raseduse sünnituse, ja lapsevoodi haigused *Morbi graviditatis, partus et morbi puerperales:* 140—150			Naha- ja rakuskoehaigused *Morbi cutis et subcutis:* 151—153.			Luu ja liikumisorganite haigused *Morbi ossium et articulationum:* 154—156.			Kaasasündinud arenemishäired *Anomaliae congenitae:* 157.			Imikute haigused *Morbi neonatorum:* 158—161			Raukusnõtrus *Senilitas:* 162			Vägivalda ja õnnetusjuhuslik surm *Mors violenta et accidentalis:* 163—198			Surm teadmata põhjusil *Causae mortis incertae:* 199—200.			KOKKU — *Total*		Üldse — *Ensemble*
M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	P.	T.	
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
Décès par les mois.																																	
56	37	93	21	22	43	—	11	11	2	2	4	3	1	4	—	—	—	10	15	25	101	160	261	34	10	44	99	66	165	766	727	1 493
43	45	88	15	21	36	—	6	6	2	—	2	—	—	—	1	1	2	9	12	21	134	181	315	40	15	55	75	65	140	743	709	1 452
38	33	71	23	14	37	—	10	10	4	1	5	2	1	3	2	1	3	21	14	35	127	161	288	54	19	73	96	69	165	871	746	1 617
47	31	78	14	14	28	—	5	5	2	1	3	2	2	4	1	—	1	19	11	30	106	150	256	52	19	71	87	63	150	757	709	1 466
58	39	97	19	19	38	—	8	8	1	3	4	3	—	3	—	—	—	13	12	25	110	136	246	67	22	89	89	59	148	778	705	1 483
59	39	98	12	7	19	—	11	11	1	2	3	1	1	2	—	—	—	10	16	26	75	111	186	83	25	108	64	56	120	666	596	1 262
85	57	142	14	12	26	—	6	6	—	3	3	—	—	—	2	—	2	17	14	31	64	101	165	64	19	83	91	48	139	671	571	1 242
77	66	143	25	10	35	—	11	11	4	—	4	2	2	4	—	—	—	12	14	26	84	107	191	46	20	66	75	65	140	690	595	1 285
66	41	107	22	21	43	—	10	10	5	3	8	1	2	3	1	—	1	9	11	20	86	140	226	53	19	72	104	68	172	653	605	1 258
56	43	99	21	15	36	—	7	7	2	2	4	4	1	5	2	—	2	15	9	24	95	133	228	46	20	66	84	61	145	691	646	1 337
48	33	81	20	15	35	—	7	7	4	1	5	—	—	—	2	—	2	18	5	23	97	136	233	49	16	65	83	31	114	659	555	1 214
55	32	87	27	22	49	—	4	4	1	—	1	1	—	1	2	1	3	13	12	25	111	162	273	41	14	55	101	98	199	757	744	1 501
Décédés suivant l'âge.																																	
244	179	423	2	2	4	—	—	—	7	8	15	1	—	1	11	3	14	166	145	311	—	—	—	10	9	19	137	95	232	1 099	851	1 950
37	30	67	1	3	4	—	—	—	1	—	1	1	2	3	2	—	2	—	—	—	—	—	—	24	29	53	39	37	76	418	432	850
10	6	16	4	3	7	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6	11	15	26	94	85	179
2	5	7	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	3	10	14	10	24	104	117	221
5	3	8	2	2	4	—	—	—	—	—	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	3	24	11	15	26	115	111	226
18	11	29	3	7	10	—	3	3	3	—	3	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	15	60	9	9	18	247	187	434
14	13	27	7	8	15	—	18	18	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	24	131	12	9	21	319	259	578
17	11	28	6	7	13	—	26	26	1	1	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	21	94	20	12	32	310	255	565
31	31	62	22	14	36	—	38	38	3	1	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	28	114	29	25	54	522	406	928
68	36	104	28	30	58	—	9	9	4	1	5	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82	16	98	89	58	147	728	477	1 205
94	48	142	54	27	81	—	1	1	4	2	6	2	1	3	—	—	—	—	—	—	6	15	21	69	31	100	198	89	287	1 130	669	1 799
89	52	141	42	50	92	—	—	—	1	1	2	3	3	6	—	—	—	—	—	—	129	156	285	69	20	89	265	194	459	1 467	1 217	2 684
48	58	106	52	31	83	—	—	—	2	3	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—	556	767	1 323	22	7	29	176	137	313	1 433	1 771	3 204
7	10	17	7	5	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	435	648	1 083	3	7	10	35	39	74	599	917	1 516
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	73	123	—	—	—	—	—	—	54	90	144
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	1	1	3	2	5
4	3	7	2	1	3	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	18	29	8	2	10	3	4	7	60	62	122
Décédés d'après les villes et les arrondissements.																																	
138	111	249	58	58	116	—	24	24	11	4	15	5	1	6	6	1	7	44	40	84	76	178	254	209	88	297	70	34	104	2 236	2 151	4 387
62	38	100	26	33	59	—	3	3	7	2	9	1	—	1	3	1	4	25	20	45	14	49	63	86	42	128	26	15	41	888	832	1 720
4	6	10	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	3	4	7	2	—	2	—	—	—	43	44	87
2	2	4	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	5	8	2	—	2	2	—	2	38	27	65
17	10	27	1	3	4	—	3	3	1	—	1	1	—	1	—	—	—	1	5	6	18	23	41	22	11	33	7	4	11	210	203	413
5	5	10	1	1	2	—	2	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	2	2	11	4	15	4	1	5	106	73	179
1	1	2	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	5	—	—	—	—	—	—	20	25	45
1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	1	—	1	8	6	14
2	1	3	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	5	—	5	2	2	4	32	24	56
11	12	23	7	4	11	—	4	4	1	—	1	2	—	2	1	—	1	1	3	4	7	22	29	18	3	21	2	2	4	163	184	347
—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	2	—	1	1	—	—	—	8	16	24
6	2	8	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	1	3	4	7	11	2	13	5	2	7	69	60	129
1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	3	3	—	3	—	3	3	21	22	43
19	22	41	9	11	20	—	4	4	2	1	3	—	1	1	—	—	—	7	4	11	12	31	43	31	17	48	7	3	10	385	418	803
—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	1	2	1	1	2	15	15	30
—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	1	2	—	2	15	16	31
4	1	5	1	—	1	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	2	6	8	4	1	5	4	—	4	78	67	145
2	2	4	3	2	5	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4	8	19	27	11	3	14	4	1	5	99	88	187
1	4	5	2	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	1	3	2	2	4	2	2	4	3	—	3	38	31	69
550	385	935	175	134	309	—	72	72	17	14	31	14	9	23	7	2	9	122	105	227	1 114	1500	2 614	420	130	550	978	715	1693	6 466	5 757	12223
85	54	139	25	14	39	—	12	12	6	3	9	2	—	2	1	—	1	21	19	40	125	173	298	85	16	101	147	88	235	990	767	1 757
30	23	53	9	14	23	—	1	1	—	1	1	—	2	2	—	1	1	4	4	8	67	85	152	30	11	41	45	39	84	375	356	731
53	38	91	28	16	44	—	4	4	3	1	4	4	2	6	1	1	2	7	14	21	106	158	259	51	5	56	112	63	175	743	642	1 385
55	33	88	20	14	34	—	7	7	3	2	5	—	—	—	1	—	1	13	15	28	131	185	316	36	13	49	74	41	115	595	548	1 143
35	35	70	17	12	29	—	5	5	—	2	2	1	1	2	—	—	—	8	6	14	88	140	228	22	4	26	38	37	75	369	382	751
42	23	65	18	10	28	—	8	8	2	4	6	4	1	5	—	—	—	11	9	20	151	179	330	45	16	61	81	62	143	609	560	1 169
30	15	45	13	13	26	—	2	2	—	—	—	1	2	3	—	—	—	11	6	17	121	167	288	23	17	40	50	33	83	460	425	885
73	49	122	27	17	44	—	11	11	2	—	2	1	1	2	1	—	1	13	9	22	162	216	378	55	27	82	143	96	239	1 026	908	1 934
23	14	37	1	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	34	43	77	14	5	19	27	24	51	213	188	401
34	37	71	16	18	34	—	9	9	1	—	1	1	—	1	—	—	—	6	7	13	82	94	176	33	14	47	106	92	198	561	533	1 094
90	64	154	1	3	4	—	13	13	—	1	1	—	—	—	3	—	3	26	15	41	47	65	112	26	2	28	155	140	295	525	448	973
688	496	1 184	233	192	425	—	96	96	28	18	46	19	10	29	13	3	16	166	145	311	1 190	1678	2 868	629	218	847	1048	749	1797	8 702	7 908	16610
108	66	174	28	19	47	—	15	15	7	3	10	3	—	3	2	—	2	23	24	47	146	200	346	118	29	147	159	94	253	1 269	1 030	2 299
32	26	58	11	15	26	—	2	2	—	1	1	—	2	2	—	1	1	4	4	8	69	93	162	33	12	45	47	42	89	431	419	850
121	82	203	55	50	105	—	9	9	10	4	14	5	2	7	4	2	6	33	35	68	121	205	326	148	51	199	148	79	222	1 745	1 553	3 298
59	39	98	21	14	35	—	7	7	3	2	5	—	—	—	2	—	2	14	15	29	134	189	323	38	13	51	74	41	115	638	592	1 230
37	37	74	20	12	32	—	5	5	—	2	2	1	1	2	—	—	—	9	7	16	91	145	236	24	4	28	40	37	77	407	409	816
53	35	88	25	14	39	—	12	12	3	4	7	6	1	7	1	—	1	12	12	24	158	201	359	63	19	82	83	64	147	772	744	1 516
32	18	50	16	15	31	—	4	4	—	—	—	1	2	3	—	—	—	13	9	22	129	188	317	34	21	55	54	34	88	567	529	1 096
92	71	163	36	28	64	—	15	15	4	1	5	1	2	3	1	—	1	20	13	33	174	247	421	86	44	130	150	99	249	1 411	1 326	2 737
27	16	43	2	3	5	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	6	37	49	86	19	7	26	32	25	57	306	270	576
35	41	76	18	18	36	—	9	9	1	—	1	2	—	2	—	—	—	8	8	16	84	96	180	35	16	51	109	92	201	599	564	1 163
92	65	157	1	4	5	—	14	14	—	1	1	—	—	—	3	—	3	26	16	42	47	65	112	31	2	33	157	142	299	557	472	1 029

A. Tuisk.

HOOLEKANNE ja LASTEKAITSE 1929/30 a.

ASSISTANCE PUBLIQUE et PROTECTION de L'ENFANCE en 1929/30.

Ülevaate on lahkesti vaadanud läbi Hoolekande inspektor *G. REBANE.*

Sisu: Andmed, lhk. 104. 1. Üldolukord, lhk. 104. 2. Riiklik hoolekanne, lhk. 105. 3. Omavalitsuste hoolekanne, lhk. 105. 4. Era hoolekanne, lhk. 106. 5. Abisaajad kodus, lhk. 106. 6. Hoolealused võõrais perekonnis, lhk 107. 7. Hoolealuseile arstiabi andmine ravilais, lhk. 107. 8. Hoolekanne muul teel, lhk. 108 9. Emade ja laste nõuandepunktid, lhk. 108. 10. Lastesõimed, lhk. 108. 11. Rinnalaste ja emade kodud, lhk. 108. 12. Lasteaiad, lhk. 108. 13. Laste päevakodud, suv. lasteaiad ja mängumurud, lhk. 109. 14. Laste sanatooriumid, lhk. 109. 15. Suvekoloniid, lhk. 109. 16. Lastekodud, lhk. 110. 17. Pimedate kodud, lhk. 110. 18. Kurikalduvustega laste kodud, lhk. 111. 19. Nõrgamõistuslikkude kodud lhk. 111. 20. Sõjainvalidide asutised, lhk. 111. 21. Vanadekodud, lhk. 111. 22. Hoolekande ühiskorterid, lhk. 112. 23. Kurttummade koolid, lhk. 112.

Andmed. *Caractère des données.* Aruanded käesolevaks ülevaateks on saadud riikliku lastekaitse ja hoolekande kohta Tervishoiu-hoolekandevalitsuselt; omavalitsuste — linna- ja maavalitsuste hoolekandeosakonnilt; era — osalt omavalitsuste kaudu, osalt otse vastavailt organisatsioonelt ja asutisilt. Võrreldes eelnevate aastatega on andmestik täielikum nii ulatuselt kui sisult. Eriti on täienenud eraorganisatsioonide ja -isikute lastekaitse- ning hoolekandetegevust valgustav materjal; mitmelt sei alal tähtsalt organisatsioonilt on andmed esmakordselt; kuid jääb veel organisatsioone, kellelt pole läinud korda saada tänini tegevuse ülevaadet. Statistiliste aruannete koostamine tekitab eraorganisatsioonidele tiliti raskusi, kuna puudub ühtlane arvepidamine, mis võimaldaks kiiresti ja hõlpsasti täita aruandelehti; saadetakse aruandeid, mis pole võrreldavad ega kasutamiskõlvulised teistega koos üleriikikuks kokkuvõtteks. Andmestik on täielikum kinnise ja poolkinnise hoolekande osas võrreldes lahtisega. Esmakordselt ja tähtsama osana on toodud ülevaade abiandmisviiside järgi (hoolealused võõrais perekonnis, lastekodud jne.). Samuti on üksikasjalisemalt käsitatud hoolealuste maksumust, mida varem polnud võimalik andmete puudulikkuse tõttu. Välja on jätetud andmed abisaajate liikide kohta (pimedad, raugad jne.). Kirjutise algul (p. 1—3) on üldkokkuvõtteid, millisesist on jätetud välja emade ja laste nõuandepunktide, lasteaedade, päevakodude ja kurikalduvustega laste kool-kodude kohta käivad arvud — täh. osalt tervishoiulised ja hariduselised asutised. Seega üldkokkuvõtted selgitavad peamiselt hoolekande iseloomuga asutiste tegevust. Üksikasjaline ülevaade (alates p. 4) aga haarab võimalikult kogu lastekaitse- ja hoolekandetegevuse.

1. Üldolukord. *Vue d'ensemble.* Tab. 1 annab ülevaatliku pildi lastekaitse ja hoolekande alla kuuluvate isikute arvust abiandmisviiside järgi. Järgnevaist üldarvudest aga on jätetud välja emade ja laste nõuandepunktid (kuuluvad tervishoiuosakondade juhtimisele), lasteaiad ja kuri-

Hoolekande ja lastekaitse alla kuuluvate isikute arv 1929/30 a.
Nombre des assistés et des enfants protégés d'après la forme d'assistance en 1929/30.

1. *Pour la traduction française s'adresser à la page 105 (tab. 2)*	Üldarv[1]) — *Total pendant de l'année*						Arv tegevusaasta lõpul[2]) — *À la fin de l'année*					
	Riigi	Omaval.	Sellest linnade	Sellest maade	Era	Kokku	Par l'État	Par les adm. loc.	Dont par les villes	Dont par les arrondis.	Par les org. privées	Total
	Lahtine — *Sans hospitalisation.*											
Emade ja laste nõuandepunktid[3])	—	...	...	—	...	...	—	...	...	—	...	...
Abitarvitajad kodus	1 048	27 911	15 266	12 645	6 230[6])	35 189	744	20 821	10 519	10 302	1 423	22 988
Hoolealused võõrais perekonnis	158	819	299	520	100	1 077	130	602	138	464	70	802
Arstiabi andmine ravilais	1 268	3 343	1 913	1 430	85	4 696	887	382	246	136	73	1 342
Muud	—	953	498	455	754	1 707	—	257	47	210	52	309
	Kinnine või poolkinnine — *Hospitalisation complète ou incomplète.*											
Lastesõimed	—	81	81	—	—	81	—	66	66	—	—	66
Rinnalaste ja emade kodud	638	—	—	—	10[8])	648	351	—	—	—	2	353
Lasteaiad	—	3 172	2 930	242	1 473	4 645	—	2 633	2 416	217	1 236	3 869
Laste päevakodud, mängumurud ja suv. lasteaiad	—	5 377	2 947	2 430	3 709	9 086	—	4 340	2 203	2 137	3 246	7 586
Laste sanatooriumid	169	—	—	—	85[9])	254	52	—	—	—	15	67
Laste suvekoloniid	191	547	468	79	1 235	1 973	181	489	410	79	948	1 618
Lastekodud	126	1 497	1 034	463	316	1 939	104	1 191	796	395	242	1 537
Pimedate kodud	71	—	—	—	—	71	65	—	—	—	—	65
Kurikalduvustega laste kodud	232	—	—	—	—	232	41[4])	—	—	—	—	41[4])
Nõrgamõistuslikkude kodud[5])	...	249	—	249	43[7])	292	...	218	—	218	41[7])	259
Invaliidide asutised	40	—	—	—	46	86	8	—	—	—	39	47
Vanade ja vigaste kodud	—	2 875	2 141	734	—	2 875	—	2 206	1 646	560	—	2 206
Valdade ühiskorterid	—	1 945	—	1 945	—	1 945	—	1 654	—	1 654	—	1 654
Muud ühiskorterid ja kinnised või poolk. asutised	—	378	378	—	608	986	—	303	303	—	530	833

[1]) Aasta algul + juuretulnud aasta jooksul. [2]) Suvekoloniid, lasteaiad, suvised lasteaiad j.n.e. tegevuse lõpul, üldiselt 31. III. 1930. [3]) Viimased andmed abisaajate kohta v. „Rahvastik ja tervishoid Eestis" 1930 a. [4]) Ainult Saksi tütarlaste kodu. [5]) Andmed puuduvad Udriku nõrgam. kodu kohta, kus oli aasta algul 84 hoolealust, kodu likvideeriti 1929 a. lõpul. [6]) Puuduvad andmed isikute arvu kohta E. Lastekaitse ühingult. [7]) Ainult riigi kulul „Naini" kodus ülalpeetavad. [8]) Rinnalaste vastuvõttepunkt. [9]) Laste puhkekodu.

kalduvustega laste kool-kodud (töötavad hariduseosakondade juhatusel), eelnevail aastail olid need arvatud kaasa. Arvestamata neid asutisi oli 1929/30 a. hoolealuseid isikuid üldse 54 tuhat — see on arv tegevusaasta algul + aasta jooksul juuretulnud ja sisaldab ka ühekordse ning lühiajalise toetuse saajaid. Lahtisel hoolekandel sai toetust 43 tuh. ja kinnisel või poolkinnisel hoolekandel oli 11 tuh. isikut. Tegevusaasta[1]) lõpul oli hoolealuste nimestikes 34 tuh. isikut, lahtisel hoolekandel 25 tuh. ja kinnisel või poolkinnisel 9 tuh.

Tab. 2 on toodud ülevaade lastekaitse ja hoolekande kuludest abiandmisviiside järgi. Eeltoodud (arvatud välja nõuandep., lasteaiad, kool-kodud j.n.e.) hoolealuste toetamiseks ja ülalpidamiseks kulutati 1929/30 a. 4 238 tuh. *kr*, lahtisel hoolekandel 2 135 tuh. *kr*, kinnisel või poolkinnisel — 2 103 tuh. *kr*, 1 elaniku kohta teeb see summa ca 4 *kr*.

2. Riiklik hoolekanne.
Activité de l'État.

Otsekohesel riiklikul hoolekandel[2]) oli 1929/30 a. üldse 3757 isikut, neist lahtisel hoolekandel 2 474 ja kinnisel või poolkinnisel 1 283. Tegevusaasta lõpul oli hoolealuseid 2 563, lahtisel 1 761, kinnisel või poolkinnisel 802. Lahtisel hoolekandel olid peamiselt toetusesaajad koju ja isikud, kelle ravimiskulud kannab riik — enamasti vaimuhaiged, nõrgamõistuslikud ja langetõbised vastavais ravilais. Kinnise või poolkinnise hoolekande alla kuuluvaist suurima arvu moodustavad lapsed rinnalaste ja emade kodudes, lastekodudes ja suvekoloniides (tab. 1).

Riigil kulus hoolekandeks nende isikute eest 1929/30 a. 995 tuh. *kr*[2]), lahtisel hoolekandel 623 tuh. *kr*, kinnisel või poolkinnisel 372 tuh. *kr*. Lahtisel hoolekandel kõige rohkem läks ravimiskulude katteks; kinnisel või poolkinnisel hoolekandel nõudsid rinnalaste ja emade kodud suurima summa. Nimetatud kinnise või poolkinnise hoolekande kuludest kandis otseselt riik 94,7%, saadi hoolekandeasutiste majapidamisist 3,3%, hoolealused või nende omaksed maksid tagasi 0,5%, omavalitsusilt saadi 0,4% ja muul teel 1,1% (tab. 2).

Peale selle maksis riik nõrgamõistuslike, vaimuhaigete ja langetõbiste ülalpidamiseks omavalitsuse ja erahoolekandeasutisis 156 tuh. *kr*.

Toetusiks hoolekande alal andis riik 1929/30 a. omavalitsusile ja eraorganisatsioonele üldse 873.674 kr.

Hoolekande ja lastekaitse kulud 1929/30 a. — *Dépenses pour l'assistance publique et protection d'enfance en 1929/30.*

2.	Riigi *État*	Omaval. *Admin. locales*	Sellest — *Dont* linnade *villes*	Sellest — *Dont* maade *arrondiss.*	Era *Org. privées*	Kokku *Total*
			Lahtine — *Sans hospitalisation.*			
Abitarvitajate kodus — *Secours à la maison*	93 701	1 106 724	667 954	438 770	110 077	1 310 502
Võõrasse perekonda palgut. teel — *Assistés dans les familles privées*	15 698	44 334	12 557	31 777	16 287	76 319
Arstiabi andmise teel — *Secours médical en hospitaux*	513 434	213 251	142 6 8	70 573	878	727 563
Muul teel — *Autre secours*	—	17 750	3 936	13 814	2 910	20 660
Kokku — *Total*	**622 833**	**1 382 059**	**827 125**	**554 934**	**130 152**	**2 135 044**
Emade ja laste nõuandepunktides[3]) — *Stations de consultation pour mères et enfants*	—	44 439	44 439	—	14 183	58 622
Üldse — *Gr. total*	**622 833**	**1 426 498**	**871 564**	**554 934**	**144 335**	**2 193 666**
			Kinnine või poolkinnine — *Hospitalisation complète ou incomplète.*			
Rinnalaste ja emade kodudes — *Asiles pour les mères et enfants*	181 819	—	—	—	348	182 167
Lastesanatooriumides — *Sanatoriums pour les enfants*	44 217	—	—	—	9 225	53 442
Lastesuvekoloniides — *Colonies d'été pour les enfants*	13 721[4])	26 308	23 234	3 074	64 274	104 303
Lastekodudes — *Maisons d'enfants*	60 798	590 397	407 723	182 674	109 578	760 773
Pimedate kodudes — *Asiles des aveugles*	40 596	—	—	—	—	40 596
Kurikalduvustega laste kodudes — *Asiles des enfants délinquants*	183 072	—	—	—	—	183 072
Nõrgamõistuslikkude kodudes — *Asiles des aliénés*	...	56 787	—	56 787	10 303[4])	67 090
Invaliidide asutisis — *Établissements pour les invalides*	9 034	—	—	—	36 205	45 239
Vanade ja vigaste kodudes — *Maisons des vieillards et infirmes*	—	538 884	366 854	172 030	—	538 884
Valdade hoolek. ühiskortereis — *Logements collectifs des communes*	—	175 306	—	175 306	—	175 306
Muis asutisis — *Autres établissements*	—	17 461	17 461	—	95 700	113 161
Kokku — *Total*	**372 226[5])**	**1 405 143**	**815 272**	**589 871**	**325 633**	**2 103 002**
Lasteaedades — *Jardins d'enfants*	—	165 409	159 948	5 461	49 961	215 370
Laste päevakodud, mängumurud, sõimed, suvised l.-aiad — *Maisons de jour, pelouses, crèches, jardins d'été*	—	22 951	12 688	10 263	15 260	38 211
Üldse — *Gr. total*	**533 257**	**1 593 503**	**987 908**	**605 595**	**390 854**	**2 517 614**
			Lahtine ja kinnine või poolkinnine.			
Kokku — *Total*	**995 059[5])**	**2 787 202**	**1 642 397**	**1 144 805**	**455 785**	**4 238 046**
Üldse — *Gr. total*	**1 156 090**	**3 020 001**	**1 859 472**	**1 160 529**	**535 189**	**4 711 280**

3. Omavalitsuste hoolekanne.
Activité des administrations locales.

Linnadel oli toetusesaajaid ja hoolealuseid 1929/30 a. jooksul üldse 22 tuh. isikut (tab. 1), lahtisel hoolekandel 18 tuh., kinnisel või poolkinnisel 4 tuh. Tegevusaasta lõpul oli hoolealuseid 14 tuh., lahtisel — 11 tuh., kinnisel või poolkinnisel — 3 tuh. Lahtisel hoolekandel oli suurim arv abisaajaid koju, kinnisel või poolkinnisel — vanadekodudes ja lastekodudes.

[1]) Suvekoloniidel sügisel 1929 a., teistel 31. III. 1930 a. [2]) Udriku nõrgamõistuslike kodu kohta puuduvad andmed; kodu likvideeriti 1929 a. lõpul. [3]) Puuduvad andmed Põltsamaa emade ja laste nõuandepunkti kohta. [4]) Ainult riigi summa. [5]) Pole arvestatud Kolovere ja Harku kurikalduvustega laste kool-kodude kulud. [6]) Peale selle töötas 2 riigi suvekoloniid Tallinna l. ja 1 Tartu l. korraldusel (kulud vastav. linn.)

Hoolekandekulud ulatusid linnadel 1 642 tuh. *kr* (tab. 2), lahtisel hoolekandel 827 tuh. *kr*, kinnisel või poolkinnisel 815 tuh. *kr*. Kinnise või poolkinnise hoolekande kuludest kaeti omavalitsuste summadega 69,5%, saadi riigilt 23,6%, hoolekandeasutiste majapidamised andsid 3,7%, hoolealused või nende omaksed tasusid 1,9%, eelnevast aastast jäi ja muul teel saadi 1,3%.

Maadelt sai hoolekandelist toetust üldse 18,5 tuh. isikut (tab. 1), lahtisel hoolekandel 15 tuh., kinnisel või poolkinnisel 3,5 tuh. Tegevusaasta lõpul oli hoolealuste nimestikes 14 tuh. isikut, lahtisel hoolekandel 11 tuh., kinnisel või poolkinnisel 3 tuh. Lahtise hoolekande osalisist suurima arvu moodustasid abisaajad koju, kinnise või poolkinnise — valdade ühiskortereis viibivad isikud.

Maade hoolekandekulud tegid 1 145 tuh. *kr* (tab. 2); lahtise hoolekande 555 tuh. ja kinnise või poolkinnise — 590 tuh. *kr*. Kinnise või poolkinnise hoolekande kuludest kaeti omavalitsuste poolt 50,0%, riigilt saadi 30,6%, hoolekandeasutiste majapidamised andsid 5,8%, hoolealused või nende omaksed maksid tagasi 0,6%, eelneva aasta saldo ja muud tulud olid 13,0%.

Kokkuvõttes omavalitsuste hoolekandel oli 1929/30 a. jooksul üldse 40,5 tuh. isikut (aasta algul + tuli aasta jooksul juure); tegevusaasta lõpul oli 28 tuh. hoolealust. Omavalitsuste kulud hoolekande alal ulatusid 2 787 tuh. *kr*; lahtise hoolekande 1 382 tuh. *kr*, kinnise või poolkinnise — 1 405 tuh. *kr*. Viimasest summast katsid omavalitsused ise 61,5%, said riigilt 26,4%, hoolekandeasutiste majapidamisist 4,6%, hoolealuseilt või nende omakseilt 1,4%.

Omavalitsuste toetuste kohta hoolekande otstarbeks eraorganisatsioonele puuduvad tänini andmed mõnelt omavalitsuselt, mistõttu pole võimalik tuua vastavaid täielikke arve.

4. Era hoolekanne.
Activité des organisations privées.

Eraorganisatsioonide hoolekandele (kasutada oleva andmestiku kohaselt) kuulus 1929/30 a. üldse 9,5 tuh. isikut (tab. 1); lahtisele hoolekandele 7 tuh. ja kinnisele või poolkinnisele 2,5 tuh. Tegevusaasta lõpul oli arv ligi 3 korda väiksem — 3,4 tuh. isikut; tähendab eraorganisatsioonelt on saadud suurel arvul ühekordist ja ajutist abi. Peamiselt oli lahtisel hoolekandel abisaajaid koju, kinnisel või poolkinnisel — lapsi suvekoloniides ja lastekodudes.

Neile isikuile eraorganisatsioonid kulutasid 456 tuh. *kr*, lahtisel hoolekandel 130 tuh. *kr*, kinnisel või poolkinnisel 326 tuh. *kr*.

Järgnevas toome andmeid üksikult kõigi tab. 1 ja 2 loendatud lastekaitse ja hoolekande viiside kohta. Lühemalt peatume emade ja laste nõuandepunktide ja lasteaedade tegevuse juures — nende kohta avaldatakse üksikasjalisemaid andmeid eri artikleis.

5. Abisaajad kodus.
Secours à la maison.

Abiandmine puudustkannatavaile koju (tab. 3) (rahas ja natuuras) on laialdasemaid hoolekandeviise nii isikute arvult kui kuludelt. Summad, mis kulutatakse ühe hoolealuse peale, on aga enamjaolt väiksed. 1929/30 a. jooksul anti hoolekandelist toetust koju üldse 35 189 isikule: riik 1 048 isikule, omavalitsused 27 911, linnad 15 266, maad 12 645; eraorganisatsioonid, milliseilt vastav aruanne[2]), 6 230 (puuduvad andmed isikute arvu kohta, kes said toetust E. Lastekaitse ühingult 48 761 *kr* suuruses, milline summa kuludes arvestatud; toitluspunktide kaudu: 215 343 lõunat, aineid koju 2 057 korda ja rahalist toetust 66 perekonnale). Aasta algul — 1. IV. 1929 a. oli abisaajate arv 20 509; aasta jooksul võeti nimestikku 14 680 isikut ehk 71,6% arvust aasta algul; kustutati 12 201 isikut ehk 59,5%; aasta lõpuks jäi 22 988 isikut, juurekasv 12,1%.

Abisaajad kodus 1929/30 a. — *Secours à la maison en 1929/30.*

3.	Abisaajate arv *Nombre des assistés*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*	
	1. IV. 1929	Tuli juure *Admis*	Jäi ära *Rayés*	31. III. 1930	1929/30	[1928/29]
Riik — *État*	**573**	**475**	**304**	**744**	**93 701**	**77 634**
Linnad — *Villes*	**9 742**	**5 524**	**4 747**	**10519**	**667 954**	**503 910**
Tallinn	5 073	3 063	2 746	5 390	322 374	207 996
Haapsalu	70	59	39	90	5 857	4 498
Kuressaare	87	76	9	153	10 821	11 017
Narva	741	326	340	727	34 992	34 717
Nõmme	163	164	160	167	18 388	20 018
Paide	59	11	14	56	2 155	2 067
Pärnu	631	479	390	770	60 086	39 070
Põltsamaa[1])	44	19	8	55	4 670	—
Rakvere	260	114	63	311	26 343	21 497
Tapa	36	15	9	42	2 689	2 323
Tartu	1 572	722	598	1 696	87 646	80 758
Tõrva	68	35	7	96	3 551	3 008
Türi	37	21	5	53	3 189	2 193
Valga	322	144	160	306	18 313	17 364
Viljandi	396	141	77	460	55 570	47 837
Võru	133	136	122	147	11 310	9 552
Maad — *Arrond.*	**8 868**	**3 777**	**2 343**	**10302**	**438 770**	**348 418**
Viru	1 136	479	362	1 253	57 069	42 767
Järva	342	73	53	362	19 384	28 920
Harju	979	311	158	1 132	51 364	45 154
Lääne	584	260	89	755	26 523	20 856
Saare	361	245	149	457	20 070	13 777
Pärnu	1 378	618	346	1 650	74 690	48 763
Viljandi	841	352	220	973	28 707	39 179
Tartu	1 670	615	335	1 950	68 266	32 268
Valga	281	210	97	394	18 544	10 284
Võru	1 080	459	406	1 142	64 181	56 545
Petseri	207	155	128	234	9 972	9 905
Era[2]) — *Organ. privées*	**1 326**	**4 904**	**4 807**	**1 423**	**110 077**	...
Üldse — *Total*	**20509**	**14680**	**12201**	**22988**	**1 310 502**	**929 962**

Nagu näha andmeist on abisaajate arvus väga suur aastane liikumine — on palju ajutise ja ühekordse toetuse saajaid; eriti suurt liikumist näitavad eraorganisatsioonide arvud. Aasta lõpul — 31. III. 1930, 1929, 1928 aastal oli abisaajaid riigilt vastavalt 744, 573, 383; linnadelt 10 519, 9 742, 9 127 ja 1930 a. maadelt 10 302, eraorganisatsioonelt 1 423. Toetusesaajaist oli mehi 33,9% ja naisi 66,1%; vanuselt kuni

[1]) 1929/30 a. üldse lahtine hoolekanne. [2]) E. Lastekaitse ühing, E. Vastast. abiandm. selts, Raudteelaste hoolek. üh., Vaimu- ja erguhaig. hoolek. üh., E. Lastesõprade ühing, Jaani kiriku vaestehoolek. selts, Heateg. s. „Tilk piima", Saksa abiandmiseselts, Niguliste kog. vaeste hoolek. s.; Kuressaare, Narva, Pärnu, Rakvere ja Viljandi eraorganisatsioonid.

1 a. 0,9%, 1—2 a. 3,6%, 3—7 a. 10,1%, 8—16 a. 17,3%, 17—20 a. 1,9%, alaealisi üldse 33,8%, 21—60 a. 17,5% ja üle 60 a. 48,7%, tähendab ligi pooled olid raugad. Toetusiks kulus rahas ja natuuras (arvatud rahasse) 1 310 502 *kr*; riigil kulus 93 701 *kr* (1928/29 a. 77 634 *kr*); omavalitsusil 1 106 724 *kr*: linnadel 667 954 *kr* (1928/29 a. 503 910 *kr*), maadel 438 770 *kr*; eraorganisatsioonidel 110 077 *kr*.

6. Hoolealused võõrais perekonnis.

Assistés dans les familles privées.

1929/30 a. oli (tab. 4) paigutatud võõraisse perekonnisse üldse 1 077 hoolealust: riigi kulul 158; omavalitsuste 819: linnade 299, maade 520; eraorganisatsioonide 100 (selles E. Punase Risti poolt). Aasta algul oli võõrais perekonnis 805 hoolealust, aasta jooksul tuli juure 272 ehk 33,8% arvust aasta algul, lahkus 275 ehk 34,2% ja jäi 31. III. 1930 a. 802, vähenemine 0,4%. Hoolealuseist oli mehi 39,7% ja naisi 60,3%. Vanuselt kuni 1 a. 1,0%, 1—2 a. 2,0%, 3—7 a. 20,3%, 8—16 a. 39,4%, 17—20 a. 2,1%, üldse alaealisi 64,8%; 21—60 a. 14,6% ja üle 60 aastaseid 20,6%.

Hoolealused võõrais perekonnis.
Assistés logés dans les familles privées.

4.	Abisaajate arv *Nombre des assistés*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*	
	1. IV. 1929	Tuli juure *Admis*	Jäi ära *Rayés*	31. III. 1930	1929/30	1928/29
Riik — *État* . .	84	74	28	130	15 698	12 222
Linnad — *Villes*	275	24	161	138	12 557	16 448[2])
Tallinn . . .	251	12	160	103	8 362	12 366
Haapsalu . .	—	1	—	1	60	—
Narva . . .	9	—	—	9	1 585	1 423
Nõmme . .	1	—	—	1	180	180
Rakvere . .	6	10	—	16	1 588	1 171
Türi	3	—	—	3	71	468
Valga . . .	2	1	1	2	363	360
Võru	3	—	—	3	348	396
Maad — *Arrond.*	364	156	56	464	31 777	24 498
Viru	44	31	8	67	5 146	3 388
Järva	8	2	—	10	883	1 265
Harju . . .	66	21	4	83	7 311	5 060
Lääne . . .	71	46	9	108	5 629	5 211
Saare . . .	67	20	14	73	4 571	3 436
Pärnu . . .	27	10	11	26	1 337	2 059
Viljandi . .	3	—	1	2	168	168
Tartu . . .	49	7	2	54	3 191	1 240
Valga . . .	2	8	1	9	313	150
Võru	10	8	6	12	1 478	1 911
Petseri . . .	17	3	[illegible]	20	1 750	610
Era[1]) — *Organ. privées* . . .	82	18	30	70	16 287	...
Üldse — *Total* .	805	272	275	802	76 319	53 168

Riigi poolt perekondadesse paigutatud olid peamiselt (peale 9 lapse) nõrgamõistuslikud, vaimuhaiged ja langetõbised; eraorganisatsioonide kulul oli perekonnis ainult lapsi kasvatada; ka linnade hoolealuseiks võõrais perekonnis olid peamiselt lapsed; maal aga oli 37% täisealisi. 31. III. 1930 a., 1929 a., 1928 a. oli võõrais perekonnis hoolealuseid riigi arvel vastavalt 130, 84, 49; linnade 138, 275, 216; maade 454, 356, 347 (arvud kõik Järvata). Hoolealuste ülalpidamiseks võõrais perekonnis kulus üldse 1929/30 a. 76 319 *kr*, sellest riigil 15 698 *kr* (1928/29 a. 12 222 *kr*); omavalitsusil 44 334 *kr* (40 946 *kr*): linnadel 12 557 *kr* (16 448 *kr*), maadel 31 777 *kr* (24 498 *kr*); eraorganisatsioonel 16 287 *kr*.

7. Hoolealuseile arstiabi andmine ravilais.

Secours médical aux hôpitaux.

Arstiabi ravilais (arvatud kaasa vaimuhaigete ravilad) anti 1929/30 a. jooksul hoolekande korras üldse 4 696 isikule (tab. 5): riigi kulul 1 268 isikule; omavalitsuste — 3 343: linnade 1 913, maade 1 430; eraorganisatsioonide arvel 85 isikule (sellest Vene Valge Rist 83 isikule). 1. IV. 1929 a. oli ravialuseid 1 390; aasta jooksul tuli juure 3 306 ehk 237,8% arvust aasta algul; lahkus 3 354 ehk 241,3%. Kolmel aastal — 1929/30, 1928/29, 1927/28 oli üldse hoolealuseid ravilais riigi kulul vastavalt 1 268, 1199, 1 226; linnade — 1 913, 1 846, 1 793; maade — 1 385, 1 231, 1 841 (Järvamaata). Ravialuseist oli mehi 45,9% ja naisi 54,1%. Vanuselt 1—2 a. 0,1%, 3—7 a. 0,7%, 8—16 a. 2,0%, 17—20 a. 7,8%; üldse alaealisi 10,6%; 21—60 a. 79,1% ja üle 60 a. 10,3% — seega peamiselt täisealised. Ravimis-

Arstiabi andmine ravilais 1929/30 a.
Secours médical aux hôpitaux en 1929/30.

5.	Abisaajate arv *Nombre des assistés*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*	
	1. IV. 1929	Tuli juure *Admis*	Jäi ära *Rayés*	31. III. 1930	1929/30	1928/29
Riik — *État* . .	848	420	381	887	513 434	578 883
Linnad — *Villes*	401	1 512	1 667	246	142 678	127 983[4])
Tallinn . . .	285	449	614	120	63 026	70 748
Haapsalu . .	—	16	16	—	348	—
Narva . . .	18	151	134	35	11 821	9 551
Nõmme . .	5	50	47	8	2 594	1 629
Paide . . .	—	5	5	—	331	—
Petseri . . .	—	15	15	—	260	424
Pärnu . . .	26	170	171	25	11 261	7 133
Rakvere . .	—	49	49	—	2 897	2 915
Tapa	—	3	3	—	312	377
Tartu . . .	28	468	444	52	37 514	24 022
Tõrva . . .	—	5	5	—	411	380
Valga . . .	—	59	55	4	2 170	4 063
Viljandi . .	39	57	96	—	8 844	5 645
Võru	—	15	13	2	889	874
Maad — *Arrond.*	129	1 301	1 294	136	70 573	49 266
Viru	16	170	178	8	8 165	2 498
Järva	3	42	38	7	3 548	2 455
Harju . . .	7	78	79	6	4 381	7 844
Lääne . . .	6	20	19	7	2 669	2 532
Saare . . .	10	67	77	—	3 637	2 314
Pärnu . . .	18	151	144	25	12 893	6 503
Viljandi . .	33	147	146	34	9 674	6 457
Tartu . . .	23	110	105	28	8 229	8 371
Valga . . .	—	18	15	3	512	964
Võru	—	26	25	1	734	991
Petseri . . .	13	472	468	17	16 131	8 337
Era[3]) — *Organ. privées* . . .	12	73	12	73	878	...
Üldse — *Total* .	1 390	3 306	3 354	1 342	727 563	756 132

kulud ulatusid 727 563 *kr*; riigil kulus 513 434 *kr* (1928/29 a. 578 883 *kr*), linnadel 142 678 *kr*, maadel 70 573 *kr*, omavalitsusil kokku 213 251 *kr*; eraorganisatsioonel 878 *kr*. Kõik riigi kulul ravilais viibinud isikud, peale 70, olid kas vaimuhaiged, nõrgamõistus-

[1]) Sellest E. Punase Risti üldarv 88. [2]) Selles Paide 84 *kr*. [3]) Sellest Vene Valge Risti üldarv 83. [4]) Selles Türi 222 *kr*.

likud või langetõbised — Seevaldis 854, Jämejalal 200, Pilgusel 80 ja Tartu Ülikooli närvikliinikus 134.

Peale selle oli riigi kulul vaimuhaigeid, nõrgamõistuslikke ja langetõbiseid omavalitsuste ja erahoolekandeasutisis 662 isikut, aasta algul 482, tuli aasta jooksul juure 180, lahkus 100 ja jäi aasta lõpuks 562. Nende peale kulutas riik 156 497 *kr*.

8. Hoolekanne muul teel. *Autre secours.* Muul teel on antud abi 1929/30 a. üldse 1 707 isikule: omavalitsused 953: linnad 498, maad 455; eraorganisatsioonid 754 isikule (selles Raudteelaste hoolekandeühingu poolt 656 isikule). Aasta algul oli abisaajaid 304; tuli juure 1 403 ehk 461% arvust aasta algul;

Muul teel abisaajad — *Personnes secourues autrement.*

6.	Abisaajate arv *N. des personnes*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*	
	1. IV. 1929	Tuli juure *Admis*	Jäi ära *Rayés*	31. III. 1930	1929/30	1928/29
Linnad	42	456	451	47	3 936	3 810
Maad	225	230	245	210	13 814	22 931
Era[1])	37	717	702	52	2 910	...
Üldse — *Total*	**304**	**1 403**	**1 398**	**309**	**20 660**	**26 741**

lahkus 1 398 ehk 460%; jäi aasta lõpuks 309. Arvus on väga suur aastane liikumine arvuka ühekordist ja ajutist abi saajate tõttu (jõulukinke, matusekulusid j.n.e. on paigutatud selle abiandmisviisi alla). Kulud ulatusid 20 660 *kr*, linnadel 3 936 *kr*, maadel 13 814 *kr* ja eraorganisatsioonel 2 910 *kr*.

9. Emade ja laste nõuandepunktid.[2]) *Stations de consultation pour mères et enfants.* 1929/30 a. töötas 17 emade ja laste nõuandepunkti: omavalitsuste 12, eraorganisatsioonide 5. Punktide kulud ulatusid 58 622 *kr*, (andmed puuduvad Põltsamaalt) omavalitsusil 44,4 tuh. *kr*, eraorganisatsioonel 14,2 tuh. *kr*. Riigi toetus (seaduse järgi 50% kuludest) ulatus 27 720 *kr*. Üksikasjalisemaid avaldamiskõlvulisi hoolekandestatistilisi aruandeid riigi majandusaastate järele nõuandepunktide tegevuse ja kulude kohta pole läinud korda saada. Nõuandepunktide tervishoiulise tegevuse kohta 1922—28 a. ilmus ülevaade eriväljaandes Rahvastik ja tervishoid (Eesti demograafia, vihk IV).

10. Lastesõimed. *Crèches.* 1929/30 a. oli 2 lastesõime — Tallinnas; neis oli aasta jooksul üldse 81 last; aasta algul 67, tuli juure 14, lahkus 15, aasta lõpul 66; lastest oli poisse 53,0%, tüdrukuid 47,0%; 24,2% oli kuni 1 aastaseid ja 75,8% 1—2 a. Lastesõimede kulud on koos laste päevakodudega.

11. Rinnalaste ja emade kodud. *Asiles pour les enfants et mères.* 1929/30 a. töötas 4 riiklikku rinnalaste ja emade kodu umbes 350 kohaga ning 1 era rinnalaste vastuvõttepunkt mõne üksiku kohaga. Esiteks toome andmed riiklike kodude kohta, siis mõne arvu era punkti tegevusest ja lõpuks üldkokkuvõtte. Rinnalaste ja emade kodudes kasvatatakse lapsi kuni 3 a. vanuseni; kuni 6 kuu vanuseni on lastel võimalikult emad kaasas — hoolealuseina arvestatakse siis ainult emad.

Riiklikes (tab. 7) rinnalaste ja emade kodudes oli 1929/30 a. üldse 638 hoolealust (1928/29 a. 752, 1927/28 a. 703); aasta algul — 1. IV. 1929 — oli 326 hoolealust; aasta jooksul tuli uusi 312 ehk 95,7% arvust aasta algul; lahkus kodude hoole alt aasta jooksul 287 ehk 88,0%; aasta lõpul — 31. III. 1930 a. — oli 351 hoolealust, juurekasv aastas 7,7%. 351 hoole-

Riiklikud rinnalaste ja emade kodud 1927/28—29/30 — *Asiles d'État pour les mères et enfants de 1927/28—29/30.*

7.	Hoolealuste arv *Nombre des assistés*					Kulud kr. *Dépenses*			1 hooleal. maksumus aastas kr. (korr. kulud) — *Coût par enfant et par an (kr.)*
	Üldse aastas *Total pendant de l'année*	1. IV	Tuli juure *Admis pendant l'année*	Läks ära — *Rayés*	31. III.	Korralised — *Ordinaires*	Erakorralised *Extraordinaires*	Kokku — *Total*	
1929/30	638	326	312	287	351	168 558	13 261	181 819	486[3])
1928/29	752	294	458	421	331	164 569	1 543	166 112	494
1927/28	703	299	404	415	288	...	...	154 082	...

alusest oli poisse 44,7% ja tüdrukuid (arvatud ühes ka emad) 55,3%. Vanuselt oli kuni 1 a. 23,4%, 1—2 a. 59,3%, 17—20 a. 6,5% ja 21—60 a. 10,8% (viimases kahes vanuserühmas emad). Hoolealused olid kõik riigi kulul. Kulu oli 4 kodul 1929/30 a. üldse 181 819 *kr*, sellest korralist kulu 168 558 *kr* ja erakorralist 13 261 *kr* (1928/29 a. oli kulu üldse 166 112 *kr*, selles erakorralist 1 543 *kr*). Korralised kulud jagunesid: personaal 42,1%, hoolealuste ülalpidamine 33,4%, õppekulu 0,1%, majapidamine 21,2% ja muud kulud 3,2%. 1 hoolealuse maksumus aastas oli 486 *kr* (korralised kulud). Personaali kulu langes 1 hoolealusele aastas 205 *kr*, ülalpidamiskulu 162 *kr* ja majapidamiskulu 103 *kr*.

Era rinnalaste vastuvõttepunktis oli aasta jooksul üldse 10 hoolealust; aasta algul ja lõpul 2, aasta jooksul tuli ja lahkus 8 hoolealust. Kulud ulatusid 348 *kr*.

4 rinnalaste ja emade kodus ja 1 vastuv. punktis oli aasta jooksul 648 hoolealust, kodude kulud ulatusid 182 167 *kr*, neis erakorralisi 13 261 *kr*.

12. Lastealad. *Jardins d'enfants.* Lasteaedade kohta saadi andmeid kahe, teel: osa kohta hoolekandestatistiliste aruandelehtedega ja teise, puuduva osa kohta haridusestatistilisist aruandeist. Nimetatud kahe aruandelehe andmed on ühtlased ainult osas arvudes, millised siin kasutamiskõlvulised. Seetõttu lasteaedade kohta on võimalik tuua andmed väiksemas ulatuses, kui teiste asutiste üle. Puuduvad andmed Lääne- ja Võrumaa lasteaedade kulude kohta (2 lasteaeda, laste üldarv 50 ehk 1,6%).

Andmeid toome ainult nende lasteaedade kohta, kus lapsed käivad kas osaliselt või täiesti tasuta — kulud kannab riik, omavalitsus või eraorganisatsioon.

[1]) Raudteelaste hoolek.-üh. üldse 656 is. [2]) Hoolekande ja lastekaitse asutiste kohta on Keskbürool üksikasjaline nimestu.
[3]) Kodud annavad lapsi kasvatada perekondadesse, mis tõstab kulusid.

Lasteaiad 1929/30 a. — *Jardins d'enfants en 1929/30.*

8.	Lasteaedade arv *Nombre des jardins d'enfants*		Laste arv *Nombre des enfants*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*
	Omav. *Des admin. loc.*	Era *D. org. privées*	Aasta algul[1]) — *Au comm. de l'enseign.*	Tuli juure — *Admis*	Jäi ära — *Rayés*	Aasta lõpul[1]) — *À la fin de l'enseignement*	
Linnad — *Villes*	**18**	**24**	**2 171**	**759**	**514**	**2 416**	**159 948**
Tallinn . . .	6	8	1 042	244	241	1 045	101 467
Haapsalu . .	1	1	52	5	4	53	2 312
Kuressaare .	1	—	9	—	—	9	284
Narva . . .	—	2	79	27	24	82	5 362
Nõmme . . .	—	2	33	18	15	36	1 601
Paide . . .	1	—	80	19	8	91	2 592
Petseri . . .	—	2	69	43	36	76	3 340
Pärnu . . .	3	2	237	147	52	332	19 843
Rakvere . .	—	1	36	10	3	43	476
Tartu . . .	2	5	262	167	82	347	8 853
Türi	—	1	36	4	—	40	1 285
Valga . . .	2	—	134	18	8	144	3 966
Viljandi . .	1	—	25	24	17	32	4 222
Võru	1	—	77	33	24	86	4 345
Maad — *Arrond.*	**1**	**5**	**197**	**45**	**25**	**217**	**5 461**
Viru	—	2	63	5	2	66	600
Harju . . .	—	1	35	1	2	34	1 970
Lääne . . .	—	1	16	9	2	23	...[2])
Pärnu . . .	—	1	67	21	19	69	2 891
Võru	1	—	16	9	—	25	...[2])
Üldse — *Total*	**19**	**29**	**2 368**	**804**	**539**	**2 633**	**165 409**

Selliseid lasteaedu oli (tab. 8) 1929/30 a. 48, omavalitsuse 19 ja eraorganisatsioonide ning isikute 29; linnas 42 ja maal 6 lasteaeda. 48 lasteaias käis 1929/30a. üldse 3 172 last, omavalitsuse 1699, era 1 473; linnas 2 930, maal 242. Tegevusaasta algul oli kõigis lasteaedades 2 368 last; tuli juure 804 ehk 34,0%; lahkus 539 ehk 22,8%; oli tegevusaasta lõpul 2 633 last, arvu kasv 11,2%. Lastest oli poisse ja tüdrukuid peaaegu ühepalju; vanuselt, peale väheste, olid lapsed 3—7 aastased. 46 lasteaial oli kulu 1929/30 a. 165 409 *kr*. Arvates 2 lasteaia (Lääne- ja Võrumaa) kuludeks ca 1 800 *kr*, tõusevad lasteaedade kulud üldse 167 tuh. *kr*. Kulus: personaalile 51%, laste ülalpidamiseks 17%, õppekuludeks 4%, majapidamiseks 15%, muiks otstarveiks 13%.

13. Lastepäevakodud, suvised lasteaiad ja mängumurud.

Maisons de jour, pelouses et jardins d'été pour les enfants.

Nende kohta on andmed samast kahest allikast, kui lasteaedade üle — hoolekande- ja haridusestatistilisilt lehtedelt. Toome andmed osaliselt ja täiesti maksuta päevakodude, suviste lasteaedade ja mängumurude kohta. 1929/30 a. oli (tab. 9) neid 79; omavalitsuse 19, era 60; linnas 30, maal 49. Neis oli lapsi üldse 5 377; tegevusaasta algul 4 118 last; tegevusaja jooksul tuli juure 1259 ja lahkus 1 037 last; tegevusaasta lõpul oli 4 340 last. Üldine kulusumma ulatus 22 951 *kr*. Kulus: personaalile 52%, laste ülalpidamiseks 33%, õppekuludeks 7%, majapidamiseks 4% ja muudeks kuludeks 4%. Lasteaedade kohta on avaldatud eri ülevaateid (v. Eesti Statistika nr. 103(6), 1930 a.).

Lastepäevakodud, mängumurud ja suvised lasteaiad 1929/30 a.
Maisons de jour, pelouses, jardins d'été pour les enfants en 1929/30.

9.	Arv *Nombre des établissem.*		Laste arv *Nombre des enfants*				Kulu kr. *Dépenses en kr.*
	Omav. *Des admin. loc.*	Era *Des organ. privées*	Aasta algul[1]) — *Au commenc. de l'activité*	Tuli juure *Admis*	Jäi ära *Rayés*	Aasta lõpul[1]) *À la fin de l'activité*	Kulu kr. *Dépenses en kr.*
Linnad — *Villes* . .	15	15	1 946	1 001	744	2 203	12 688
Maad — *Arrondis.* .	4	45	2 172	258	293	2 137	10 263
Kokku — *Total*	**19**	**60**	**4 118**	**1 259**	**1 037**	**4 340**	**22 951**

14. Laste sanatooriumid.

Sanatoriums pour les enfants.

1929/30 a. töötas 2 laste sanatooriumi 125 kohaga; neist 1 riigi 55 kohaga ja 1 eraorganisatsiooni 70 kohaga. Ravimisel oli aasta jooksul üldse 254 last; 1. IV. 1929 oli lapsi 71; aasta jooksul tuli juure 183 ja lahkus 187; 31. III. 1930 oli 67 last. 169 lapsest aasta jooksul riiklikus sanatooriumis oli poisse 78 ja tüdrukuid 91; vanuselt 3—7 a. 31, 8—16 a. 135 ja 17—20 a. 3. Riikliku sanatooriumi kulud ulatusid 44 217 *kr*, neist erakorralisi 6 800 *kr*. Korralisist kuludest langes personaali peale 34,2%, haigete ülalpidamiseks kulus 51,9%, asutise majapidamiseks 11,5% ja muudeks kuludeks läks 2,4%. 1 lapse peale kulus päevas keskmiselt 2,1 *kr* (korralised kulud), 19% lastest oli sanatooriumis omal kulul. Era sanatooriumi (puhkekodu) kulud olid 9 225[3]) *kr*, seega üldse kulus laste sanatooriumitele 53 442 *kr*.

15. Suvekoloniid.

Colonies d'été.

1929/30 a. töötas 20 laste suvekoloniid (tab. 10): 2 riigi[4]), 5 omavalitsuste ja 13 eraorganisats. tegelikul juhtimisel. Suvekoloniides käis üldse 1 973 last: riigi 191, omavalitsuse 547 ja era 1 235. 18 suvekolonii kulud tegid 104 303 *kr* (puuduvad Narva linna lastekodu juures asuva suvekolonii kulud

Laste suvekoloniid 1929/30 a. — *Colonies d'été pour les enfants.*

10.	Suvekoloniide arv *Nombre des colonies*	Laste üldarv *Nombre des enfants*	Kulu kr. *Dépenses en kr.*
Riigi — *État*	2[5])	**191**	**13 721**
Linnad — *Villes*	4	**468**	**23 234**
Tallinn	2	260	14 431
Narva[2])	1	47	...
Tartu	1	161	8 803
Maad — *Arrondis.*	**1**	**79**	**3 074**
Pärnu	1	79	3 074
Era — *Org. privées*	**13**	**1 235**	**64 274**[4])
Üldse — *Total*	**20**	**1 973**	**104 303**[5])

[1]) Tegevusaasta. [2]) Kulud koos lastekoduga. [3]) Ülalpidaja organis. poolt tasutud. [4]) Puuduvad Palivere lastekodu juures asuva suvekolonii kulud. [5]) Puuduvad Palivere ja Narva suvekolonii kulud, kus lapsi 117. [6]) 2 Tallinna ja 1 Tartu kolonii olid riigi (linnad ainult korraldajaiks).

— on koos lastekoduga ja Palivere lastekodu juures asuva suvekolonii kulud).

Peale selle töötas 1929/30 a. 5 suvekoloniid[1]) töölisile ja nende perekonnaliikmeile. Ülalpidajaks oli kas vabrik või haigekassad. Neis suvekoloniides viibis 1929/30 a. 590 isikut. Koloniidel oli kulusid 20 tuh. *kr.*

16. Lastekodud. *Maisons d'enfants.* Aruanded puuduvad 3 eralastekodult 60 kohaga, mis 3,7% kohtade üldarvust (tab. 11, märkus 5). Narva lastekodu kasvandikest oli 47 suvekoloniis, kes andmestikus suvekoloniide kohta arvestatud teiskordselt; suvekolonii kulud aga on toodud ainult koos lastekodu kuludega. Valga lastekodu andmeis on ka päevakodu andmed.

1929/30 a. töötas üldse 29 lastekodu, kus oli kohti 1 638 lapsele. Ülalpidaja järele oli: riigi 1 lastekodu 125 kohaga, omavalitsuste 19, kohti 1 173 (linnade 11, kohti 762; maade 8, kohti 411) ja era lastekodusid 9, kohti 340.

Aruannud 26 lastekodus oli 1929/30 a. üldse 1 939 last, keskmiselt 1 kodu kohta 75 last (andmed puuduvad 3 väiksemalt lastekodult, nendega koos oli kodudes lapsi ca 2 000, ühe lastekodu kohta keskmiselt 70 last). Aasta algul — 1. IV. 1929 — oli lastekodudes 1 479 last, aasta jooksul võeti juure 460 ehk 31,1% arvust aasta algul, lahkus 402 ehk 27,2% ja jäi aasta lõpuks — 31. III. 1930 — 1 537 last; aastane juurekasv 58 last ehk 3,9%. 1 537 lapsest oli poisse 55,0% ja tüdrukuid 45,0%. Neist kasvandikest oli 3—7 a. 28,7%, 8—16 a. 61,7%, 17—20 a. 8,3%, üldse 3—20 a. 98,7%, seega alla 3 a. ja üle 20 a. mõni üksik. Kasvandikud olid lastekodudes kõik peale üksikute hoolekande korras kodu ülalpidaja kulul. Aruannete järele oli 26 lastekodul 1929/30 a. kulusid üldse 760 773 *kr*, korralisi 713 738 *kr* ja erakorralisi 47 035 *kr* (v. tab. 11, märkused). Ülalpidaja järele jagunesid kulud üldse: riigi 60 798 *kr*, omavalitsuste 590 397 *kr* ja eraorganisatsioonide 109 578 *kr*. Korralised kulud jagunesid: personaal 23,1%, kasvandike ülalpidamine 44,4%, õppekulud 2,1%, majapidamine 16,0%, muud kulud 14,4%. Ühe lapse maksumus aastas (arvestades korraliste kuludega) oli kõigi lastekodude keskmiselt 452 *kr*. Esmakordselt on toodud tab. 11 ühe lapse maksumus üksikasjalisemalt ülalpidajate järgi. Andmeis näeme suuri erinevusi. Need on tingitud osalt erinevaist ülesandeist, mis lastekodudel täita (näit. kool lastekodu juures), osalt laste arvust; väiksemal määral aga ka ebaühtlasest arvepidamisest. Viimasele on juhitud Keskbüroo poolt aruandjate tähelepanu.

Lastekodud 1929/30 a. — *Maisons d'enfants en 1929/30.*

11.	Lastekodude arv *Nombre des maisons d'enfants*	Kohtade arv	Laste arv *Nombre des enfants*: 1. IV. 1929	Tuli juure *Admis*	Läks ära *Rayés*	31. III. 1930	Korralised kulud kr. *Dépenses ordinaires en kr*: Personaal	Laste ülalp.	Õppekulud	Majapidamine	Muud kulud	Kokku *Total*	Erakorr. kulud kr. *Dépenses extraord. en kr.*	Kulu üldse kr. *Total*	Ühe lapse maksumus aastas kr. (korralised kulud) *Coût par enfant et par an (kr.)*
Riigi — *État*[2])	**1**	**125**	**99**	**27**	**22**	**104**	**20 430**	**27 969**	**1 050**	**10 263**	**1 086**	**60 798**	—	**60 798**	**553**[3])
Linna — *Villes*	**11**	**762**	**765**	**269**	**238**	**796**	**92 517**	**167 995**	**8 393**	**37 439**	**83 151**	**389 495**	**18 228**	**407 723**	**487**
Tallinn[3])	3	365	353	101	90	364	64 383	66 757	5 076	12 975	79 278	228 469	—	228 469	638[3])
Kuressaare	1	25	18	8	2	24	1 780	4 056	50	1 099	125	7 110	1 663	8 773	296
Narva[3])	1	82	81	14	13	82	6 113	22 530	861	6 376	—	35 880	—	35 880	485
Nõmme	1	20	15	11	2	24	1 362	5 178	98	1 458	1 282	9 378	1 068	10 446	375
Pärnu	1	40	47	14	9	52	2 562	14 254	337	4 131	666	21 950	14 728	36 678	457
Tartu	2	140	158	78	77	159	11 888	37 376	1 321	5 902	1 459	57 946	—	57 946	364
Valga[4])	1	50	55	17	20	52	2 396	9 347	251	2 755	—	14 749	—	14 749	307
Viljandi	1	40	38	26	25	39	2 033	8 497	399	2 743	341	14 013	769	14 782	219
Maa — *Arrond.*	**8**	**411**	**380**	**83**	**68**	**395**	**33 342**	**68 534**	**4 453**	**40 686**	**6 852**	**153 867**	**28 807**	**182 674**	**387**
Viru	1	60	53	11	14	50	3 126	7 054	358	4 041	293	15 472	—	15 472	322
Järva	1	50	48	5	7	46	2 157	12 049	273	9 955	749	25 183	—	25 183	547
Harju[3])	1	60	62	9	9	62	5 048	9 746	451	6 076	312	21 633	—	21 633	349
Saare	1	20	17	4	2	19	1 616	8 202	354	4 917	117	15 206	8 673	23 879	895
Pärnu[5])	1	50	49	15	18	46	4 018	9 780	337	748	491	15 374	9 836	25 210	279
Viljandi[3])	1	36	36	4	5	35	3 114	5 649	336	855	2 418	12 372	600	12 972	334
Tartu	1	75	53	23	9	67	6 890	6 498	445	3 337	1 052	18 222	8 768	26 990	309
Võru[3])	1	60	62	12	4	70	7 373	9 556	1 899	10 157	1 420	30 405	930	31 335	411
Era[5])[3]) — *Org. privées*	**6**	**280**	**235**	**81**	**74**	**242**	**18 346**	**52 319**	**1 562**	**25 728**	**11 623**	**109 578**	—	**109 578**	**335**[7])
Üldse — *Gr. total*	**26**	**1 578**	**1 479**	**460**	**402**	**1 537**	**164 635**	**316 817**	**15 458**	**114 116**	**102 712**	**713 738**	**47 035**	**760 773**	**452**

17. Pimedate kodud. *Asiles es aveugles.* Riigi ülalpidamisel töötas pimedate kool-kodu ja eksternaat 65 kohaga. Pimedaid oli nende asutiste hoole all 1929/30 a. üldse 71; aasta algul 64; tuli juure 7, lahkus 6, jäi aasta lõpuks 65; viimaseist oli mehi 41 ja naisi 24; vanuselt 8—16 a. 14; 17—20 a. 21 ja 21—60 a. 30. Kulusumma aastas ulatus 40 596 *kr*, selles personaalile 38,6%, pimedate ülalpidamiseks 35,7%, õppekuludeks 11,8% ja majapidamiseks 12,2%. Ühe hoolealuse maksumus aastas oli 712 *kr*. Erakorralisi kulusid polnud. Peale nende asutiste oli Tallinnas eraorgan. pimedate töökoda.

[1]) Andmed nende kolonilide kohta pole toodud tab. 1 ja 2. [2]) 1 lastekodul on kool. [3]) Lastekodu kasvandikest oli suvekoloniis 47 last, kulud ühised lastekoduga ses tabelis. [4]) Andmed koos päevakoduga. [5]) Aruanded puuduvad 3 era lastekodu kohta, kohtade arv neis 60: Tallinnas 1, kohti 30, Haapsalus 1, kohti 15, Harjumaal 1, kohti 15. [6]) Aastase lastekodudes viibinute arvu asemel jagatud arvuga = ½ (aasta algul + aasta lõpul). [7]) 3 era lastekodu andmeil. [8]) Arvamata kodu juures asuva kooli eri kulusid (*õpet. palgad*) on 1 lapse maksumus 462 *kr*. Kulu tõstab osalt laste andmine kasvatada perekondadesse.

18. Kurikalduvustega laste kodud.

Asiles des enfants délinquants.

1929/30 a. töötas 1 riiklik kurikalduvustega tütarlaste kodu Saksis 48 lapsega, kellest aasta algul oli kodus 25, tuli juure 23, lahkus 7 ja jäi aasta lõpuks 41, kõik tütarlapsed, peale ühe, olid 8—16 aastased. Kodu kulud ulatusid 22 041 *kr* aastas, selles personaali palk 51,1%, tütarlaste ülalpidamine 42,0%, õppekulud 1,0%, majapidamine 3,1% ja muud kulud 2,8%. Ühe lapse aastane maksumus oli 596 *kr*, selles ülalpidamine 250 *kr*. Kurikalduvustega poeglaste kasvatamise alal töötas riigi hoolekande kool Koloveres ja kolonii Harkus. Viimases kahes oli 1929/30 a. üldse 184 poissi peale kuue püsivalt kogu aasta. Asutiste kulud ulatusid 161 031 *kr* (korralised ja erakorralised koos). Viimase kahe asutise kohta puuduvad andmed hoolekandestatistiliste aruandelehtedega — need asutised on peamiselt hariduslikud ja täielikumad andmed avaldatakse koos koolidega. Kokkuvõttes oli riigi hooldada ja kasvatada 3 asutises 232 kurikalduvustega last, kulus aastas 183 072 *kr*.

19. Nõrgamõistuslikkude kodud.

Asiles des aliénés.

1929/30 a. töötas 3 kodu: 1 riigi, 1 omavalitsuse ja 1 eraorganisatsiooni. Riigi kodus Udrikus oli aasta algul—I. IV. 1929 a. — 88 hoolealust, kodu likvideeriti 1929 a. lõpul. Omavalitsuse — Sindi ja eraorg. — „Naini" kodus oli üldse 292 hoolealust („Nainis" 43 — arvestatud ainult riigi poolt ülalpeetavad, samuti kuludena riigilt saadud summad; täielik aruanne puudub); aasta algul oli 185 hoolealust, tuli aasta jooksul juure 107, lahkus 33, jäi aasta lõpuks 259, juurekasv 74 isikut (siin hulgas ka Udrikust ületooduid). Sindi ja „Naini" kodu kulud ulatusid 67 090 *kr*. Sindi asutises oli kulu üldse 56 787 *kr*, selles korralist 43 886 *kr*; ühe hoolealuse maksumus aastas 239 *kr* (korralised kulud).

20. Sõjainvalliidide asutised.

Établissements pour les invalides.

Sõjainvaliidide asutisi oli 2: riiklik ühiselumaja Tallinnas, kus aasta jooksul oli 40 invaliidi ja E. Punase Risti Imastu invaliidide kodu 46 invaliidiga; kokku oli 2 asutises aasta jooksul 86 invaliidi; aasta algul 63, tuli juure 23, lahkus 39, jäi aasta lõpuks 47. Viimased olid kõik täisealised. Invaliidide asutiste kulud ulatusid 1929/30 a. 45 239 *kr*. Riiklikus ühiselumajas ühe invaliidi aastane maksumus oli 565 *kr*, suuremaid kulusid oli invaliidide ülalpidamine — 47,6% ja personaali palk — 38,7%.

21. Vanadekodud.

Maisons des vieillards et infirmes.

Aruannete kulude osas polnud eraldatud vanadekodude kuludest Haapsalu 2 töömaja, Pärnu 1 ühiskorteri ja Viljandi 1 ühiskorteri kulusid. Ühe hoolealuse maksumuse arvestamisel võeti arve ka nende asutiste aastane viibinute arv. Kuna ühiskorterites kulud väiksemad, mõjutab see ka maksumust kõnesolevais vanadekodudes.

Vanadekodud 1929/30 a. — *Maisons des vieillards et infirmes en 1929/30.*

12.	Vanadekod. arv *Nombre des maisons*	Kohtade arv	Hoolealuste arv *Nombre des assistés*				Korralised kulud kr. *Dépenses ordinaires en kr.*					Erakorr. kulud kr. *Dépenses extraordin.*	Kulu üldse kr. *Total*	Ühe hoolealuse maksumus aastas kr. (korralised kulud) *Dépenses par assisté et par an (kr.)*
			1. IV. 29	Tuli juure *Admis*	Läks ära *Rayés*	31. III. 30	Personaal	Hoolealuste ülalpid.	Majapid.	Muud kulud	Kokku *Total*			
Linnad — *Villes*	**21**	**1 608**	**1 538**	**603**	**495**	**1 646**	**74 346**	**212 203**	**70 021**	**8 537**	**365 107**	**1 747**	**366 854**	**211**
Tallinn	4	651	601	251	224	628	44 264	77 303	28 834	1 014	151 415	—	151 415	224
Haapsalu[1])	1	30	25	7	4	28	1 059	2 237	2 024	151	5 471	—	5 471	133
Kuressaare	1	31	47	7	6	48	1 384	4 986	1 426	—	7 796	1 176	8 972	163
Narva	2	146	143	38	35	146	4 200	22 231	6 363	364	33 158	—	33 158	232
Nõmme	1	20	17	4	5	16	1 300	2 533	779	608	5 220	553	5 773	194
Paide	1	25	28	5	6	27	630	4 327	1 541	86	6 584	—	6 584	244
Paldiski	1	15	11	4	2	13	55	450	615	—	1 120	—	1 120	86
Pärnu[1])	1	114	121	65	46	140	3 331	20 445	5 228	1 207	30 211	—	30 211	203
Põltsamaa	1	11	11	3	3	11	228	662	655	40	1 585	18	1 603	144
Rakvere	1	45	35	12	4	43	942	4 789	2 800	78	8 609	—	8 609	221
Tartu	3	330	321	151	118	354	12 670	46 317	7 184	3 483	69 654	—	69 654	187
Türi	1	10	6	1	—	7	140	1 148	1 954	11	3 253	—	3 253	465
Valga	1	60	60	21	17	64	1 230	8 914	3 562	—	13 706	—	13 706	224
Viljandi[1])	1	70	66	22	12	76	1 791	11 262	5 443	947	19 443	—	19 443	263
Võru	1	50	46	12	13	45	1 122	4 599	1 613	548	7 882	—	7 882	179
Maad — *Arrondissem.*	**11**	**730**	**571**	**163**	**174**	**560**	**33 714**	**86 049**	**33 275**	**9 651**	**162 689**	**9 341**	**172 030**	**270**
Viru	1	90	68	18	13	73	1 862	7 681	4 110	384	14 037	—	14 037	212
Järva	2	100	71	6	16	61	2 489	10 553	3 760	373	17 125	—	17 125	281
Harju	1	50	17	2	4	15	1 506	2 899	—	—	4 405	700	5 105	232
Lääne	2	55	50	8	7	51	3 773	8 767	7 209	1 430	21 179	1 086	22 265	415
Saare	1	30	17	4	9	12	1 152	2 491	1 359	90	5 092	—	5 092	255
Viljandi	1	120	111	45	45	111	4 197	17 426	1 776	304	23 703	4 960	28 663	215
Tartu	1	95	86	33	35	84	5 980	12 337	3 113	1 362	22 792	2 595	25 387	262
Valga	1	65	32	13	7	38	2 601	5 210	3 132	694	11 637	—	11 637	323
Võru	1	125	119	34	38	115	10 204	18 685	8 816	5 014	42 719	—	42 719	279
Kokku — *Total*	**32**	**2 338**	**2 109**	**766**	**669**	**2 206**	**108 060**	**298 252**	**103 296**	**18 188**	**527 796**	**11 088**	**538 884**	**226**

[1]) Haapsalu 2 töömaja, Pärnu 1 ühiskorteri ja Viljandi 1 ühiskorteri kulud koos vanadekodude kuludega. Maksumuses arvestatud ka nende asutiste hoolealustega. Viljandi hoolealuste arvus ka 1 ühiskorteri hoolealused.

1929/30 a. oli üldse 32 vanadekodu 2 338 kohaga; kõik omavalitsuste ülalpidamisel, linnade vanadekodusid oli 21, kohti 1 608, maade 11, kohti 730. Vanadekodudes oli 1929/30 a. üldse 2 875 vana ja vigast, keskmiselt ühe kodu kohta 90 hoolealust. Aasta algul — 1. IV. 1929 — ulatus hoolealuste arv 2 109, aasta jooksul võeti juure 766 isikut ehk 36,3% arvust aasta algul, kodude nimestikust kustutati 669 isikut ehk 31,7%, jäi aasta lõpuks vanadekodude hoole alla 2 206 isikut; aastane juurekasv 4,6%. 2 206 hoolealusest oli mehi 32,9% ja naisi 67,1% — naisi poole rohkem. Vanuselt üle 60 a. oli 70,1%, 21—60 a. 29,0%, kokku üle 20 aastaseid 99,1% ja kuni selle vanuseni mõni ainuke. Hoolealuseist oli omal kulul 3,7% ja vanadekodude ülalpidajate kulul 96,3%. 1929/30 a. oli aruannete järele vanadekodudel kulusid üldse 538 884 *kr*, sellest korralisi kulusid 527 796 *kr* ja erakorralisi 11 088 *kr* (v. tab. 12, märkus). Korralised kulud jagunesid: personaal 20,5%, hoolealuste ülalpidamine 56,5%, majapidamine 19,6% ja muud kulud 3,4%. Ühe hoolealuse keskmine aastane maksumus oli 226 *kr* (korralised kulud), personaali kulu ühele hoolealusele aastas langes 46 *kr*, ülalpidamiskulu 128 *kr* ja majapidamiskulu 44 *kr*. Tab. 12 on toodud hoolealuste maksumus üksikuis linnades ja maades.

22. Hoolekande ühiskorterid.

Logements collectifs pour les pauvres.

Valdade ühiskorterid (vaestemajad) on (tab. 13) ses rühmas tähtsamaid. Neid oli 1929/30 a. 263, kus leidis aasta jooksul peavarju üldse 1 945 isikut; aasta algul oli ühiskortereis 1 557 hoolealust; tuli aasta jooksul juure 388 ehk 24,9% arvust aasta algul; lahkus 291 ehk 18,7%; aasta lõpul — 31. III. 1930 a. oli 1 654 isikut, juurekasv 6,4%. 1 ühiskorteri kohta tuleb keskmiselt 7 isikut. Hoolealuseist oli mehi 26,2%, naisi 73,8% — seega suuremalt osalt naised. Kuni 20 aastaseid oli 4,4%, 21—60 a. 14,2% ja üle 60 a. 81,4% — täh. peale väheste raugad. Eelnimetatud isikuist viibis ühiskortereis omal kulul 15% ja hoolekande korras 85%. Kulu oli valdade ühiskortereil 1929/30 a. üldse 175 306 *kr*, sellest erakorralisi 36 451 *kr* ja korralisi 138 855 *kr*. 1 hoolealuse maksumus aastas (korralised kulud) oli 68 *kr*, milline arv kõikus 50 *kr* (Võrum.) — 189 *kr* (Saarem. — väikse hoolealuste arvuga).

Linnade ühiskortereid ja muid asutisi 1929/30 a. oli 11, kus hoolealuseid aasta jooksul üldse 378 isikut (arvestamata Viljandi, kus hoolealuste arv koos vanadekoduga). Osalt on nende asutiste kulud koos vanadekodudega tab. 12. Eraldi on teatatud summa 17 461 *kr* suuruses. Ligemad andmed, nagu neid oli võimalik avaldada, on toodud tab. 13.

Era ühiskorterite kohta on andmeid 15, kus aasta jooksul oli 494 hoolealust. Kulud on teadmata 2 ühiskorteri kohta, kus ca 80 hoolealust. Nendeta oli aruannete järgi kulusid 73 964 *kr*. Aruanded puuduvad umbes 4 era ühiskorterilt väiksema arvu hoolealustega kitsama ringkonna kasutamiseks. Peale selle oli Narvas emigrantide töökoda 10 isikule ja 2 internaati poeg- ning tütarlastele, kuhu oli paigutatud 114 last. Viimase 2 asutise kulud ulatusid 21 736 *kr* (tab. 13 neid 3 asutist ei ole).

23. Kurttummade koolid.

Écoles pour les sourds-muets.

1929/30 a. töötas 2 kurttummade kooli (Porkuni ja Püha), kus õppis üldse 125 kurttumma. Koolide kulud ulatusid 60 515 *kr* (ühes erakorr.). Porkunis õppis 111 isikut, kulus 53 173 *kr*, Pühal 14 õpilast, kulu 7 342 *kr*. Arvud kurttummade koolide kohta pole toodud üldandmeis (p. 1—3 ja tab. 1, 2).

Hoolekande ühiskorterid ja muud asutised 1929/30 a. — *Logements collectifs pour les pauvres en 1929/30.*

13.	Asutiste arv *Nombre des logements*	Hoolealuste arv *Nombre des assistés*				Korralised kulud kr. *Dépenses ordinaires en kr.*					Erakorr. kulud kr. *Dépenses extraord. en kr.*	Kulu üldse kr. *Total*	Ühe hoolealuse maksumus aastas kr. (korralised kulud) *Dépenses par assisté et par an (kr.)*
		1. IV. 29	Tuli juure *Admis*	Läks ära *Rayés*	31. III. 30	Personaal	Hoolealuste ülalpid.	Majapidam.	Muud kulud *Autres*	Kokku *Total*			
Linnad — *Villes*	**11**	**304**	**74**	**75**	**303**	**409**	**5 789**	**2 584**	**661**	**9 443**	**8 018**	**17 461**	**34**
Haapsalu	2	20	3	12	11	...	...	...	...	...	...	...	...
Petseri	1	5	—	—	5	—	228	—	—	228	—	228	46
Pärnu	4	67	12	14	65	—	—	417	9	426	4 836	5 262	6
Tartu	2	172	46	45	173	339	3 906	709	382	5 336	—	5 336	33
Viljandi	1	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Võru	1	40	13	4	49	70	1 655	1 458	270	3 453	3 182	6 635	82
Maad — *Arrondissements*	**263**	**1 557**	**388**	**291**	**1 654**	**5 434**	**88 031**	**39435**	**5 955**	**138 855**	**36 451**	**175 306**	**68**
Viru	31	118	94	66	146	410	9 445	3 290	183	13 328	10 579	23 907	83
Järva[1])	12	44	11	10	45	264	4 800	1 670	87	6 821	278	7 099	124
Harju	26	119	38	20	137	517	6 859	1 960	113	9 449	245	9 694	69
Lääne	18	52	8	4	56	223	1 605	1 950	657	4 435	2 445	6 880	79
Saare	3	9	9	7	11	144	1 460	475	192	2 271	—	2 271	189
Pärnu	35	264	45	31	278	1 251	15 542	8 774	771	26 338	3 525	29 863	98
Viljandi	30	183	41	29	195	1 382	11 946	7 419	907	21 654	10 152	31 806	56
Tartu	44	372	68	59	381	1 088	21 555	8 062	1 220	31 925	1 290	33 215	60
Valga	23	197	52	44	205	24	6 917	3 657	1 242	11 840	4 277	16 117	59
Võru	35	199	22	21	200	131	7 902	2 178	583	10 794	3 660	14 454	50
Era[2]) — *Organ. privées*	**15**	**430**	**64**	**50**	**444**	**9 419**	**30 771**	**18859**	**3 368**	**62 417**	**11 547**	**73 964**	**...**
Üldse — *Gr. total*	**289**	**2 291**	**526**	**416**	**2 401**	**15 262**	**124 591**	**60878**	**9 984**	**210 715**	**56 016**	**266 731**	**82**

[1]) Isikute arv ligikaudne, samuti siia maksumus. [2]) Ühe asutise kulud 78 hoolealuse kohta teadmata. Peale nende oli 1 töömaja 10 isikule ja 2 internaati 114 lapsele. Viimase 2 kulud 21 736 kr. (tab. arvestamata).

Hoolekande ja lastekaitse kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid ja andmed:

Hoolekanne 1927/28 ja 1928/29 a., A. Tuisk, Eesti Statistika 1930 a., nr. 106(9), lhk. 510—522 ja nr. 107(10), lhk 557.

T. Kind.

KANAPIDAMISE TASUVUS 1931 a.
RENTABILITÉ de L'ÉLEVAGE de POULES en 1931.

Sisu: Andmete iseloom, lhk. 113. 1) Vaatluskanapidamiste kapitalid ja lindude arv, lhk. 113. 2) Kanapidamise kogusaak, lhk. 114. 3) Kanapidamise käitiskulutus, lhk.116. 4) Puhtsaak, lhk.118. 5) Tulu, lhk. 118.

Andmete iseloom. *Caractère des données.* 1930/31. a. (1. XI. 1930 — 1. XI. 1931) kohta sai Linnukasvatajate selts 35 võistlevas majapidamises peetud arveraamatud, mis töötati läbi Põllumajandusliku Raamatupidamistalituse poolt.

29 kanapidamise kohta on tasuvust arvestatud ka eelmisel aastal, 6 kanapidamist on esmakordselt tasuvuse arvestuse ja kontrolli all. Arveraamatuid peeti Linnukasvatajate seltsi instruktorite juhatusel, kes kontrollisid kohapeal inventuuri tegemist kui ka jooksvaid sissekandeid ja tegid esialgseid kokkuvõtteid.

Suurem osa võistlusmajapidamistest on väiksed käsitöökohad ehk linnade ja alevite elanikud, kes kanapidamist harrastavad kõrvalteenistusena, kuna teine osa on meie oludes suuremaid kanapidamisi, kus see teatavaks kõrvaliriks. Nimetatud majapidamistes on kanapidamine suurem ja teisiti korraldatud, kui harilikkudes talumajapidamistes, kus kanad on alusvilja ja muul viisil kasutamatute jätete väärindajateks.

Eelmisel aastal rühmitati kanapidamise tasuvuse arvutusel andmed kahte rühma, võttes vaheks 140 muna kana kohta, mis oli nimetatud aastal võistlus-majapidamiste keskmine munatoodang. Kuna 1930/31. a. keskmine munatoodang on eelmise aastaga võrreldes langenud, on rühmituse vaheks võetud sellele keskmisele ligidane arv — 130.

Keskmine lindude arv kanapidamises on saadud kuude keskmisest munemisvõimeliste kanade ja üle 6 kuu vanuste kukkede arvust. Tegelik kanade ja kukkede arv võis üksikutel kuudel olla suurem, kui keskmine arvestatud lindude arv, eriti neil kuudel, kui majapidamises oli noori kanu ja kukki.

Keskmised 1 kanapidamise kohta on saadud absoluutarvudest ja keskmised 1 linnu kohta suhtarvudest, s. t. andmed on igas kanapidamises arvestatud 1 linnu kohta, need võetud kokku ja summa jagatud kanapidamiste arvule.

1. Vaatluskanapidamiste kapitalid ja lindude arv. *Capitaux des exploitations d'élevage et nombre de volaille.* Kanapidamise tasuvuse arvestamise raskemaks ülesandeks on talumajapidamise kapitalidest kanapidamise osa eraldamine, mida on teostatud piinliku objektiivsusega, et mitte lasta kanapidamist paista teiste talumajapidamisharudega kapitalikoormatuse mõttes soodsamas valguses. Ehitised ja riistad on hinnatud soetamisväärtuse (valmistuskulu ja ostuhinna), linnud (kanad ja kuked) ostu-müügi väärtuse alusel. Kui kanade jaoks eriruumi ehk ehitist ei olnud, on vastava ehitise väärtusest, kus kanade ruum, kanapidamise arvele kantud osa võetud kanade ruumi kantmahu kohaselt. Et söödatagavarad ei ole sageli arvestatud kanapidamise arvel, siis on söödatagavarad aktiivkapitali hulgas, nende majapidamiste kohta, kus seda tõeliselt oli, arvestatud ¼ aastasest söödakulutusest.

Ühe vaatluskanapidamise kohta oli investeeritud aktiivkapitali keskm. 1161 *kr*, kus juures keskmine lindude arv oli 74. Kõrgema (üle 130) munatoodanguga kanapidamistes 1362 *kr*, kusjuures linde peeti keskm. 77 tk. Madalama (alla 130) munatoodanguga kanapidamistes 859 *kr* väärtuses, linde peeti keskm. 71.

Vaatlusmajapidamiste koostis on eelmise aastaga võrreldes veidi muutunud, arveaastal on peetud keskm. ühe kanapidamise kohta rohkem linde. Kanapidamise tasuvuse andmed üksikutes toodangurühmades pole eelmise aastaga võrreldavad, küll aga keskmised kõigi vaatlusmajapidamiste kohta. Arveaastal on ühe kanapidamise kohta investeeritud kapital jäänud enamvähem eelmise aasta tasemele. Investeeritud kapitalidest on 57% ehitiskapitali, 11% masinriistkapitali, 25% lindude kapital, ülejäänud 7% on munade ja söödatagavarade kapital.

Kapitalide jaotus kanapidamises.

	Aktiivkapital *kr*	Ehitiskapital *kr*	Sellest: Masin-riistkapital *kr*	Sellest: Lindude kapital *kr*	Tagavarad: Munad	Tagavarad: Söödad
I rühm üle 130 munatoodanguga	1 362,37	815,26	150,92	311,02	12,68	72,49
,, ,, % koostis	100	59,84	11,08	22,83	0,93	5,32
II rühm alla 130 munatoodanguga	858,63	425,55	91,90	260,78	23,01	57,39
,, ,, % koostis	100	49,56	10,71	30,37	2,68	6,68
Vaatluskanapidamiste keskmiselt 1931 a.	**1 160,87**	**659,37**	**127,32**	**290,92**	**16,81**	**66,45**
,, ,, % koostis	100	56,80	10,97	25,06	1,45	5,72
Keskmiselt 1930 a.	1 178,93	656,50	151,88	263,07	9,71	97,82
,, 1929 a.	1 019,56	—	—	—	—	—

Kõrgema toodanguga rühma on eelmise aasta eeskujul koondunud enamik suuremaid vaatluskanapidamisi. Keskmine kukkede ja munemisvõimeliste kanade arv on ses rühmas 77 lindu, s. o. 4 kukke ja 73 munemisvõimelist kana, keskmise munatoodanguga 144 muna kana kohta. Teises rühmas peeti keskmiselt 71 lindu, 5 kukke ja 66 kana keskmise munatoodanguga 107 muna kana kohta. Kõigi vaatluskanapidamiste keskmiselt oli 74 lindu, 4 kukke ja 70 kana ühe majapidamise kohta, keskmise toodanguga 129 muna kana kohta. Lindude arv kõigub suurtes piirides; suurimas kanapidamises oli 143 ja väiksemas 29 lindu.

Aktiivkapitali ühe linnu kohta igas majapidamises tuleb kõigi kanapidamiste keskmiselt 16 *kr*, 13% vähem kui eelmisel aastal, mis tingitud peamiselt lindude väärtuse langusest, teiseks on arveaastal vallasvaraväärtus vähenenud.

Aktiivkapitali 1 linnu kohta *kr*.

	Kokku aktiivkapital *kr*	Sellest			Munad *kr*	Söödatagavarad *kr*
		Ehitised *kr*	Masinad-riistad *kr*	Linnud *kr*		
I rühm	18,22	11,04	1,86	4,09	0,18	1,05
II „	12,44	6,64	1,21	3,43	0,31	0,85
Keskmiselt 1931 a. . .	**15,91**	**9,28**	**1,60**	**3,83**	**0,23**	**0,97**
„ 1930 a. . .	18,23	10,61	2,17	3,78	0,17	1,50
„ 1929 a. . .	17,29	—	—	—	—	—

Kõrgema toodanguga rühmas on aktiivkapitali 5,78 *kr* ühe linnu kohta rohkem kui teises rühmas, eriti ehitiskapitali, mis I rühmas 4,40 *kr* suurem kui II rühmas. Kõrgetoodanguga rühma kanapidamised on suures osas varustatud eriliste kanamajadega ja mõned nende hulgas väga kallite ja avarate ehitistega, seetõttu ka aktiiv-, eriti ehitiskapital, kõrgem. Eelmisel aastal oli umbes sama vahekord kõrge ja madala munatoodanguga kanapidamiste rühmades. Linnud on I rühmas väärtuslikumad ja on hinnatud keskmiselt 16% kõrgemalt kui II rühmas. Ka söötmine oli I rühmas intensiivsem, ja et tagavarakapital tegelikult tarvitatud söödakoguse järgi arvestatud, siis on see ühe linnu kohta 19% kõrgem kui II rühmas. Kui eelmisel aastal pehme talve ja sooja kevade tõttu kanamunatoodang tõusis 1929. a. toodanguga võrreldes 15%, siis on arveaasta toodangu tõus 1929. a. toodanguga võrreldes poole väiksem, s. o. 7,5%. 1929. a. oli keskmine munatoodang 120 muna kana kohta, 1930. a. 138 muna ja käesoleval 1931. a. 129 muna kana kohta, kõrgema toodanguga rühmas 144 muna ja madala toodanguga rühmas 107 muna kana kohta. Eelmise aastaga võrreldes on vaatluskanapidamiste munatoodang 1 kana kohta langenud 9 muna võrra, s. o. 7,5%. Ilmastikuolud mõjuvad meie oludes tunduvalt munatoodangu suuruse peale. Eelmisel aastal oli kõrgem munatoodang 177 muna kana kohta 61 kana keskmiselt, käesoleval aastal oli samas majapidamises 152 muna kana kohta, keskmine toodang 76 kana keskmiselt. Siin on küll kanade arv suurenenud ja ei saa oletada, et nende kvaliteet oleks halvenenud, kuid välised olud on munatoodangut vähendavalt mõjutanud. Siinjuures peab tähendama, et vanadest võistlusmajapidamistest on 8 majapidamist, kus munatoodang kana kohta on eelmise aastaga võrreldes tõusnud ja 21 juhul langenud. Kanapidamistes, kus pidamisolud viletsamad ja välised ilmastiku jne. mõjud end annud tugevamini tunda, on munatoodangu langus võrdlemisi suur — kuni 33% ja ühel juhul isegi üle 40%. Kõrgem munatoodang oli arveaastal 176 muna kana kohta 42 kana keskmiselt, s. o. enam-vähem eelmise aasta kõrgema toodangu tasemel.

2. Kanapidamise kogusaak.

Rendement brut.

Kanapidamise kogusaagi moodustavad rahalised sissetulekud kanapidamissaaduste müügist, majapidamises ja väljaspool kanapidamist ainetes tarvitatud saaduste väärtus ning inventari väärtuse suurenemine aasta lõpuks.

Kõigi vaatlusmajapidamiste keskmiselt oli kogusaak 800 *kr* 1 kanapidamise ehk 10,41 *kr* ühe linnu kohta, millest munakogusaagi osa 66% ja lindudemüügi osa 17%.

Kanapidamiste kogusaak 1 linnu kohta on arveaastal 2,15 *kr* ehk 18% võrra langenud ja see on sündinud muna- ja linnumüügi vähenemise arvel, mida põhjustas väiksem toodang ja madalamad hinnad.

Lindudest saadud kogusaagi osa koosneb sissetulekutest tõulindude, päevaste poegade ja tapalindude müügist ning kodus toiduks tarvitatud ja kingitud lindude väärtusest. Ühe linnu kohta oli kogusaak lindudest keskm. 1,73 *kr*. Täiskasvanud tõulinnu müügihind on vaatlusmajapidamiste keskm. 2,77 *kr*, päevaste poegade müügihind 0,52 *kr*, tapalindude müügihind 1,39 *kr*, kodus toiduks tarvitatud linnud on arvestatud keskm. 1,38 *kr* ja tapapojad 0,45 *kr* tk. Vaatluskanapidamiste keskmiselt realiseeriti 1 lind arveaastal 88 *snt* eest, kuna eelmisel aastal oli keskmine realiseerimishind 1,10 *kr*, s. o. 20% kõrgem.

Kogusaak lindude müügist on arveaastal 15% eelmise aastaga võrreldes langenud ja seda peamiselt hinnalanguse tagajärjel.

Kogusaagi tabelis on näidatud munade kogusaak — tegelik munade minem, kuna kanamunade tagavara suurenemine on inventari väärtuse muutuse all. Kogusaak munadest on keskm. vaatluskanapidamiste kohta 530 *kr*. Valdava osa munade kogusaagist moodustab tarvitamismunade müük (78%). Vaatluskanapidamistes on saadud mõlemas rühmas aasta keskm. 6 *snt* munast.

Sugumunade müük on 67,65 *kr* kanapidamise kohta ehk 13% kogu munamüügist saadud sissetulekuist ja 8,45% kogusaagist. 1 sugumuna hind on 16 *snt*, kõrgema toodanguga kanapidamised on sugumunadest saanud kõrgemat hinda ja on ka suurema hulga mune sugumunadena realiseerinud, ses rühmas oli aasta keskmiselt 1 sugumuna müügihind 17 *snt*, kuna madala toodanguga rühmas realiseeriti

sugumunad aasta keskmiselt 13 *snt* tükk. Ka tarvitamismunad realiseeriti kõrgema toodanguga kanapidamiste keskmiselt kõrgemalt, s. o. 6 *snt* tükk, kuna madala toodanguga rühmas saadi 5 *snt* tükist.

Kanamunade hinnad 1. XI. 30. — 1. XI. 31. (tükk snt).

	Tallinna börsi suurmüügi hinnad eksp. I s.	Berliini noteering		Tallinna noteering (Eksport)	
		Üle 55 *gr*	Alla 55 *gr*	Üle 60 *gr*	50—60 *gr*
November	11,8	16,5	15	—	—
Detsember	9,1	14,5	13	—	—
Jaanuar	—	11,5	11	—	—
Veebruar	—	11,0	10	—	—
Märts	—	9,0	7	—	—
Aprill	5,5	7,5	7	—	—
Mai	5,1	7,5	7	—	—
Juuni	5,1	8,0	7	3,4	3,2
Juuli	5,0	8,0	7,5	3,5	3,3
August	5,8	8,5	8,0	4,1	3,9
September	6,9	9,0	8,5	5,0	4,8
Oktoober	6,7	9,5	9,0	5,5	5,3
Keskmiselt	**6,8**	**10,0**	**9,2**	**4,3**	**4,1**

Tabelis on toodud kanamunade suurmüügi hind 1. XI. 30 — 1. XI. 31 Tallinna börsikomitee noteeringu järgi. Vaatlusaasta keskmiselt on see 6,8 *snt* tükk. 1931. a. juunist alustas tegevust munahindade noteerimiskomisjon Põllutööministeeriumi juures. Siin on noteeritud hinnad, mis maal sortimispunktides makstakse munatoojatele välja. 5 kuu keskmiselt on noteeritud kanamunade hind üle 60 gr munad 4,3 *snt* ja 50—60 gr munad 4,1 *snt* muna.

1 linnu kohta vaadesdaval aastal oli kogusaak munadest 7,09 *kr*.

Kogusaagis peale lindude ja munade on arvestatud kanasõnniku väärtus ja inventari ning riistade jällemüügid. Viimast ei saa vaadelda, kui kogusaaki kuuluvat osa ja tuleks sellest kui ka käitiskulutusest eraldada, et saada tõelist kanapidamise lõppkogusaaki ja käitiskulutust. Jällemüükide summa on 1 linnu kohta keskm. 8 *snt*, sõnniku väärtus keskmiselt 37 *snt*.

Kanapidamiste kogusaak — *Rendement brut de l'élevage des poules.*

1.

	Kanapidamise kapital *Capital actif de l'élev.*		Lindude arv — *Nombre de volaille*	Munatoodang muunemisvõimelise kana kohta *)	Kanapidamise kogusaak kokku *Rendement brut total kr*	Kogusaak lindudest — *Rendement de volaille*															
						Müüdud tõulinde *Vente de vol. de race*				Müüdud tapalinde *Vente pour gibier*				Kodus toiduks tarvitatud — *Pour alimentat. propre*				Ära kingitud *Cédées gratuitem.*		Kokku *Total*	
						Vanu		Päevaseid poegi		Vanu *Oiseaux*		Tapapoegi *Poussins*		Vanu		Poegi					
	Aktiivkapital kokku *Total kr*	Sellest lindude väärtus *Dont valeur de volaille kr*				Kokku *kr*	Tk. *kr*	*Total kr*	*Par un kr*	Kokku *kr*	Tk. *kr*	Kokku *kr*	Tk *kr*	Kokku *kr*	Tk *kr*	Kokku *kr*	Tk. *kr*	Kokku *kr*	Tk. *kr*	Üldse *Gr. tot.*	Tk. *kr*
A. Ühe kanapidamise kohta.																					
I rühm (üle 130 munatood.) 21 kanap.	1362,37	311,02	77	—	982,85	50,90	2,75	52,80	0,52	32,42	1,41	13,93	0,55	15,11	1,46	9,13	0,44	1,69	1,61	175,98	0,88
II rühm (alla 130 munatood.) 14 kanap.	858,63	260,78	71	—	525,69	12,34	2,88	13,71	0,57	22,48	1,35	5,63	0,34	18,98	1,28	7,96	0,46	1,28	2,24	82,38	0,87
Keskmiselt 1931 a.	**1160,87**	**290,92**	**74**	—	**799,99**	**35,48**	**2,77**	**37,16**	**0,52**	**28,44**	**1,39**	**10,61**	**0,48**	**16,66**	**1,38**	**8,66**	**0,45**	**1,53**	**1,78**	**138,54**	**0,88**
,, 1930 a.	1179,00	263,07	66	—	835,22	39,65	3,47	28,51	0,53	37,31	1,86	11,06	0,54	15,65	1,53	6,55	0,68	2,63	1,22	141,36	1,10
,, 1929 a.	1019,56	—	60	—	729,43	46,28	3,38	9,99	0,45	26,00	1,61	10,33	0,75	17,95	1,47	4,71	0,67	1,19	2,29	116,45	1,36
B. Ühe linnu kohta.																					
I rühm	18,22	4,09	—	144	12,47	0,62	—	0,56	—	0,42	—	0,19	—	0,20	—	0,12	—	0,04	—	2,15	—
II rühm	12,44	3,43	—	107	7,32	0,16	—	0,13	—	0,36	—	0,08	—	0,25	—	0,09	—	0,02	—	1,09	—
Keskmiselt 1931 a.	**15,91**	**3,83**	—	**129**	**10,41**	**0,44**	—	**0,39**	—	**0,39**	—	**0,15**	—	**0,22**	—	**0,11**	—	**0,03**	—	**1,73**	—
,, 1930 a.	18,23	—	—	138	12,56	0,57	—	0,34	—	0,52	—	0,19	—	0,24	—	0,12	—	0,05	—	2,03	—
,, 1929 a.	17,29	—	—	120	11,99	0,74	—	0,11	—	0,36	—	0,23	—	0,32	—	0,09	—	0,02	—	1,87	—

	Kogusaak munadest — *Rendement des oeufs*										Muu kogusaak *Autre rendement*			
	Müüdud sugumune *Oeufs de race vendus*		Müüdud tarvitamise mune *Oeufs pour consomm. vendus*		Kodus toiduks tarvitatud *Oeufs consommés*		Välja kingitud *Cédés gratuitement*		Kokku *Total*		Inventari ja sõõtaimete jällemüük [1])	Linnusõnniku väärtus *Valeur de l'engr. rest. kr*	Kokku muud sissetulekud *kr — Autres kr*	Inventari väärtuse suurenemine (*kr*) *Augmentation de valeur de l'invent. (kr)*
	Kokku *kr*	Tk. *snt.*	*Total kr*	*Pèces snts*	Kokku *kr*	Tk. *snt*	Kokku *kr*	Tk. *snt*	Üldse *Gr. tot. kr*	Tk. *snt*				
A. Par une basse-cour.														
I groupe (21 basse-cours avec rendem. moyen excédant 130 oeufs par poule et par an)	88,76	17	491,03	6	56,19	6	1,92	7	637,90	6	6,72	28,88	35,60	133,37
II groupe (14 basse-cours avec rendem. moyen moins 130 oeufs par poule et par an)	35,99	13	302,59	5	29,13	5	0,64	9	368,35	6	5,64	25,59	31,23	43,73
Moyenne 1931	**67,65**	**16**	**415,65**	**6**	**45,37**	**6**	**1,41**	**8**	**530,08**	**6**	**6,29**	**27,57**	**33,86**	**97,51**
,, *1930*	47,18	17	494,50	7	58,33	6	1,87	8	601,88	7	2,93	30,07	33,00	58,98
,, *1929*	27,68	18	445,92	8	69,64	8	1,09	8	544,34	8	9,96	21,64	31,60	37,05
B. Par un oiseau.														
I groupe	1,16	—	6,03	6	1,09	—	0,04	—	8,32	—	0,07	0,38	0,45	1,55
II ,,	0,57	—	4,23	5	0,45	—	0,01	—	5,26	—	0,09	0,35	0,44	0,58
Moyenne 1931	**0,92**	—	**5,31**	**6**	**0,83**	—	**0,03**	—	**7,09**	—	**0,08**	**0,37**	**0,45**	**1,14**
,, *1930*	0,82	—	7,01	7	1,12	—	0,04	—	8,99	—	0,04	0,45	0,49	1,05
,, *1929*	0,49	—	6,76	—	1,46	—	0,02	—	8,73	—	0,25	0,36	0,61	0,78

[1]) *Revente de l'inventaire et du fourrage kr* *) *Rendement des oeufs par poule.*

Inventari suurenemine.

	Linde arv	Linde kr	Munc arv	Munc kr	Sööte arv	Sööte kr	Ehitised ja riistad kr	Kokku inv. seisu suureneminе. kr
A. Kanapidamise kohta.								
Kanad toodanguga üle 130 muna	17,95	34,19	257	16,04	—	—	83,14	133,37
Kanad toodanguga alla 130 muna	15,14	12,60	146	10,69	—	—	20,44	43,73
Keskmiselt ühe kanapid. kohta	**16,83**	**25,55**	**213**	**13,90**	—	—	**58,06**	**97,51**
B. Ühe linnu kohta.								
Kanad toodanguga üle 130 muna	—	0,45	—	0,15	—	—	0,95	1,55
Kanad toodanguga alla 130 muna	—	0,19	—	0,13	—	—	0,21	0,53
Keskmiselt ühe linnu kohta	—	**0,34**	—	**0,14**	—	—	**0,66**	**1,14**

Inventari väärtuse suurenemiseks aasta lõpuks on munade ja söötade tagavarade väärtuse kui ka lindude, kanapidamisriistade ja ehitiste väärtuse suurenemised. Inventari väärtus suurenes keskm. kanapidamise kohta 97,51 *kr*, linnu kohta 1,14 *kr*. Tabelist selgub inventari väärtuse suurenemine üksikasjaliselt, 26% sellest on lindude väärtuse ja 14% tagavaras olevate munade väärtuse suurenemine, ülejäänud 60% on ehitiste ning riistade suurenemine, mis ei ole tegelikult kanapidamise kogusaak ja mille võrra kanapidamise käitiskulutuse all vastavalt suurem juureostude kui ka töökulu. Kui jällemüügid ja juureostud (ehitiste ja inventari arvelt niipalju, kui neid aasta lõpuks kõrgemalt hinnatud) eraldada kogusaagist, siis saame tõelise kanapidamise lõppkogusaagi.

Jällemüükide ja juureostude summa, mis koosneb lindude, sugumunade, ehitiste ja masin-riistade täiendamiseks tehtud juureostudest niivõrt, kui palju neid hinnatud juure, oli arveaastal:

	kanapid. kohta *kr.*	1 linnu kohta *kr.*
I rühm	103.72	1.18
II „	31.71	0.40
Keskmiselt	74.92	0.88

Eraldades kogusaagist jällemüüke ja juureoste kujuneb lõppkogusaak üksikutes rühmades järgmiselt:

	kanapid. kohta *kr.*	1 linnu kohta *kr.*
I rühm	879.13	11.29
II „	493.98	6.92
Keskmiselt	725.07	9.63

Järgnevas tabelis näidatud käitiskulutus väheneb sel juhul samavõrra, s. o. jällemüükide ja juureostude summas.

3. Kanapidamise käitiskulutus.

Frais d'exploitation.

Kanapidamise käitiskulutus näitab kogu kanapidamisega seotud kulutuse suurust, võtmata arvesse kanapidamisse mahutatud kapitalide protsendinõudlust.

Kanapidamiste käitiskulutus ja puhtsaak (*kr*) — *Frais d'exploitation de l'élevage des poules et rendement net* (*kr*).

4.	Kokku — *Total*	Juureostetud *Achats*: Linde *Oiseaux*	Sugumune *Oeufs de race*	Muud — *Autres*	Söödu kulu *Frais d'affouragem.*	Töökulu *Coût du travail*	Inventari väärtuse vähenemine *Diminution de la valeur de l'invent.*	Muu kulu — *Autres frais*: Pakkimine ja veokulu — *Emballage et transport*	Maarent ja inventari üür — *Bail et layer*	Küte ja valgustus *Chauff. et éclair.*	Maksud, kindlustused — *Impôts, assurances*	Arstirohud *Médicaments*	Aluspõhk — *Paille*	Kokku muud kulud *Total*	Puhtsaak *Rendement net*: Kokku *Total*	% aktiivkap. (kaalut.) — % *au cap. actif (pond.)*	% aktiivkap. (aritm.) — % *au capital actif*
A. Ühe kanapidamise kohta.																	
I rühm (üle 130 muna-toodanguga)	841,08	3,61	10,25	86,24	415,36	158,40	93,85	9,36	14,14	16,30	19,31	5,34	8,92	73,37	141,77	10,41	11,54
II rühm (alla 130 muna-toodanguga)	503,63	3,47	2,16	21,95	253,76	103,47	84,83	3,47	5,73	8,13	11,69	0,39	4,58	33,99	22,06	2,57	—0,74
Keskmiselt 1931	**706,10**	**3,55**	**7,02**	**60,52**	**350,72**	**136,43**	**90,24**	**7,00**	**10,77**	**13,04**	**16,26**	**3,36**	**7,19**	**57,62**	**93,89**	**8,09**	**6,63**
„ 1930	703,62	7,88	3,14	13,58	401,64	150,73	74,36	4,32	9,61	11,93	17,52	0,67	8,29	52,34	131,60	11,16	10,25
„ 1929	656,83	5,72	2,90	5,94	462,16	98,10	60,13	4,90	5,36	8,77	1,81	0,57	0,38	21,79	72,60	7,13	5,90
B. Ühe linnu kohta.																	
I rühm (üle 130 muna-toodanguga)	10,72	0,06	0,10	0,99	5,36	2,02	1,25	0,12	0,19	0,20	0,25	0,07	0,11	0,94	1,75	—	—
II rühm (alla 130 muna-toodanguga)	7,28	0,06	0,04	0,23	3,73	1,47	1,23	0,07	0,11	0,11	0,16	0,01	0,06	0,52	0,04	—	—
Keskmiselt 1931	**9,35**	**0,06**	**0,08**	**0,69**	**4,71**	**1,80**	**1,24**	**0,10**	**0,15**	**0,17**	**0,22**	**0,04**	**0,09**	**0,77**	**1,06**	—	—
„ 1930	10,73	0,18	0,06	0,22	6,13	2,18	1,12	0,07	0,17	0,19	0,28	0,01	0,12	0,84	1,83	—	—
„ 1929	10,97	0,07	0,05	0,06	7,68	1,78	0,96	0,07	0,11	0,15	0,03	0,01	—	0,37	1,02	—	—

Käitiskulutus (tab. 2) on kanapidamise kohta keskm. 706 *kr*, sellest söödakulu 50%, töökulu juhatamistasuga 19% ja inventari väärtuse vähenemine aasta lõpuks 13%.

Kanapidamise käitiskulutus on arveaastal 3,52 *kr* suurem kui eelmisel aastal, kuid see suurenemine ei ole sisuliselt jooksvate kulude, vaid juureehituste ja juureostude suurenemise tagajärjel tekkinud. Jooksev

kulutus oli kanapidamise kohta 631,18 *kr* ehk 1 linnu kohta 8,47 *kr*. Eelmisel aastal oli jooksev kulutus kanapidamise kohta 679,85 *kr* ehk 1 linnu kohta 10,30 *kr*, nii et jooksev kulutus vaatluskanapidamise kohta on vähenenud arveaastal 48,67 *kr* ehk 7%. 1 linnu kohta arvestatult on kulutus vähenenud 18%. 1930. a. on vaatluskanapidamiste keskmiselt peetud rohkem kanu, selle tõttu on 1 linnu kohta arvestatult kulude langus tunduvalt suurem. Vaatlusmajapidamistes selgub, et lindude arvu suurenedes kanapidamise kohta vähenevad jooksvad kulud 1 linnu kohta.

Juureostudest, mis arveaastal 71,09 *kr* 1 vaatluskanapidamise ehk 0,83 *kr* 1 linnu kohta, on jooksev kulutus 2,46 *kr*, kuna 68,63 *kr* on sarnased juureostud, mis läinud kapitalide täiendamiseks. 1 linnu kohta on jooksvate juureostude kulu 3 *snt*, kuna 80 *snt* on selliseid juureoste, mille võrra kanapidamise kapitale aasta lõpuks juure hinnatud (lindude, riistade ja ehitiste näol).

Söödakulu on 1 vaatluskanapidamise kohta 350,72 *kr* ehk 1 linnu kohta 4,71 *kr*, s. o. eelmise aastaga võrreldes 1,42 *kr* ehk 23% võrra langenud. Üksikasjaliku ülevaate söödakulust saame tab. 3. Selgub, et 1930/31. a. on kulutatud keskmiselt 1 linnu kohta 44 *sü* sööte. keskmiselt 10,4 *snt sü*, eelmisel aastal oli vaatlusmajapidamistes keskmine söödatarvitus linnu kohta 50 *sü* à 12,3 *snt*. Söödakulu on vähenenud esiteks antud söödasegu hinnalanguse tagajärjel 15,5%, teiseks on arveaastal 1 linnu kohta kulutatud vähem sööte. Arveaastal on tera- ja kaunvilju 1 *sü*, muid jõusööte, nagu kliid, sojatangud ja liha 2 *sü* ja piimasaadusi söödetud 1 *sü* võrra vähem kui eelmisel aastal. Jõusööte on 32 *sü*, mis 71% kogu söödast. Jõusööda väärtus on 3,37 *kr* ehk 71% kogu söödakulust.

Kui võtta aluseks kanapidamise puhastatud käitiskulutus 631,18 *kr* kanapidamise ehk 8,47 *kr* linnu kohta, kus kapitale suurendavad juureostud ja jällemüügid eraldatud, siis on söödakulu 56% ja töökulu 22%. Töökulu on vaatluskanapidamise kohta 136,43 *kr* ehk 1 linnu kohta 1,80 *kr*. Töökulude hulgas on arvestatud peale kehalise töötasu ka juhatamise lisatasu. Iga kanapidamine nõuab peale hariliku kehalise töö, mis töötunni hinnaga hinnatud, veel erilist hoolt ja tähelepanu kanapidamise heaks kordamine-kuks, selle vastutasuna on töökulude hulgas juhatamislisatasu. Juhatamislisatasu suuruse määramise aluseks oli ühelt poolt kassa läbikäik (sissetulek lindudest ja munadest + väljaminek söötade ostuks) võttes viimasest 2,5% ja teiselt poolt kanapidamisse investeeritud kapitalilt, ohude kohaselt 0,50—1,5%. Inventari väärtuse vähenemine, s. o. lindude, ehitiste ja inventari amortisatsioon on kanapidamise kohta 90,24 *kr* sellest lindude vähenemine 35,10 *kr* ja ehitiste ning masinriistade vähenemine 55,14 *kr*.

Inventari väärtuse vähenemine on 1,24 *kr* 1 linnu kohta, sellest lindude amortisatsioon 0,50 *kr* ja ehitiste ning masinriistade amortisatsioon 74 *snt*. Lindude amortisatsioon on 13% vastavast kapitalist ja ehitiste ning masinriistade amortisatsioon 6,8%. Lindude amortisatsioon on arveaastal ligi kuus korda suurenenud eelmise aastaga võrreldes, aga seda peamiselt hinnalanguse tagajärjel. Kõrge toodanguga rüh-

Tarvitatud söötainete kogus ja väärtus—*Quantité et valeur des produits employés pour affouragement des poules.*

3.	Ühe kanapidamise kohta *Par une basse-cour*						Ühe linnu kohta *Par un oiseau*					
	I rühm		II rühm		Keskmiselt		I rühm		II rühm		Keskmiselt	
	kg	*kr*	*kg*	*kr*	*kg*	*kr*	*kg*	*kr*	*kg*	*kr*	*kg*	*kr*
Tera- ja kaunviljad[1])—*Céréales et légumineuses*	**1 977**	**224,92**	**1 308**	**126,44**	**1 709**	**185,52**	**26**	**2,98**	**18**	**2,01**	**23**	**2,60**
Nisu—*Froment*	167	30,22	177	22,14	171	26,90	2,21	0,40	2,27	0,33	2,23	0,38
Oder — *Orge*	376	43,53	157	16,20	288	32,63	6,25	0,73	2,27	0,24	4,66	0,53
Kaer — *Avoine*	1 157	103,46	611	49,92	938	82,04	14,60	1,30	10,49	0,86	12,95	1,12
Segavili — *Cult. mixte*	280	33,17	417	32,89	335	33,06	3,94	0,42	5,62	0,46	4,61	0,44
Muud — *Autres*	127	14,54	40	5,20	92	10,80	1,36	0,13	0,97	0,12	1,20	0,13
Muud jõusöödad*) — *Autres fourrages concentrés*	**680**	**75,68**	**609**	**41,48**	**652**	**62,00**	**8**	**0,90**	**9**	**0,59**	**9**	**0,77**
Kliid — *Sons*	430	36,65	182	15,56	331	28,21	5,03	0,44	2,81	0,24	4,14	0,36
Sojatangud — *Gruau de soya*	49	8,00	31	4,38	42	6,61	0,70	0,10	0,49	0,07	0,62	0,09
Liha — *Viande*	353	30,94	615	21,54	458	27,18	3,87	0,36	6,67	0,28	4,99	0,32
Piim ja selle saadused*) — *Lait et produits laitières*	**215**	**22,53**	**105**	**13,07**	**170**	**18,74**	**3**	**0,27**	**1**	**0,18**	**2**	**0,24**
Täispiim — *Lait naturel*	56	4,00	1	0,06	34	2,42	1,27	0,06	—	—	0,77	0,04
Kooritud piim — *Lait écrémé*	1 177	18,53	630	13,01	958	16,32	11,88	0,21	5,81	0,18	9,45	0,20
Kartul ja juurvili*) — *Pommes de terre et légumes*	**328**	**34,29**	**326**	**28,52**	**326**	**31,99**	**4**	**0,44**	**5**	**0,39**	**4**	**0,42**
Kartul — *Pommes de terre*	1 083	25,93	1 172	23,61	1 118	25,00	13,43	0,33	15,37	0,32	14,21	0,32
Juurvili — *Légumes*	566	8,36	325	4,91	469	6,99	7,05	0,11	5,10	0,07	6,27	0,10
Haljasrohi ja karjamaa*) — *Herbes et pâturage*	**275**	**21,14**	**521**	**34,72**	**374**	**26,57**	**4**	**0,30**	**6**	**0,44**	**5**	**0,35**
Haljasrohi — *Herbes*	119	3,56	23	0,20	81	2,25	1,61	0,05	0,30	0,01	1,09	0,03
Karjamaa — *Pâturage*	265	17,58	519	34,43	367	24,32	3,85	0,25	6,32	0,43	4,84	0,32
Muud söödad*) — *Autres*	**33**	**36,80**	**39**	**9,53**	**36**	**25,90**	**1**	**0,47**	**1**	**0,12**	**1**	**0,33**
Fosforlubi — *Chaux phosph.*	114	14,88	33	3,03	82	10,15	1,04	0,10	0,30	0,03	0,78	0,11
Mitm. söödad — *Diverses*	125	21,92	144	6,50	133	15,75	1,89	0,31	1,60	0,09	1,81	0,22
Kokku kõik söödad*) — *Total pour tous les produits*												
1931	**3 508**	**415,36**	**2 908**	**253,76**	**3 267**	**350,72**	**46**	**5,36**	**40**	**3,73**	**44**	**4,71**
1930	3 631	471,22	2 957	342,49	3 267	401,64	52	6,60	49	5,74	50	6,13
1929	4 015	550,01	2 340	352,35	3 271	462,16	58	7,90	48	7,38	54	7,68

[1]) kg asemel sü

mas on lindude amortisatsioon väiksem, siin ei ole kõrgeväärtuslikud tõulinnud oma hinnas nii palju langenud kui madala toodanguga kanapidamiste rühmas. Kõrge toodanguga rühmas on 1930/31. a. lindude amortisatsiooni 36 snt. linnu kohta ehk 8,8% vastavast kapitalist ja madala toodanguga rühmas 71 *snt* 1 linnu kohta ehk 21% vastavast kapitalist. Ehitiste ja riistade amortisatsioon kõrge toodanguga rühmas 89 *snt* ja II rühmas 52 *snt* 1 linnu kohta. I rühm on paremate ja kallite kanalatega varustatud, ka on ses rühmas riistu tunduvalt rohkem, seetõttu siin ka amortisatsioon suurem, kuid protsendiliselt vastavast kapitalist on see mõlemas rühmas 7%.

Muud kulud kanapidamises on 57,0 *kr* 1 kanapidamise kohta ehk 77 *snt* 1 linnu kohta. Muude kulude all on arvestatud: pakkimis- ja veokulu, maarent kanajalutusaedade maa jne. pealt, juhuslikult maksetud inventari üürid, kütte, valgustuse, maksude, kindlustuse, arstirohtude ja aluspõhu kulud. Muud kulud on eelmise aastaga võrreldes 7 *snt* 1 linnu kohta, s. o. 8% langenud.

4. Puhtsaak. *Rendement net.* Kogusaagi ja käitiskulutuse vahe näitab, palju kanapidaja saanud puhtsaaki ehk teiste sõnadega, palju jäänud kanapidajale kanapidamisse mahutatud kapitalide tasuks (protsentideks), kui kõik muud kulud kaetud.

Vaatlusaluste kanapidamiste keskm. on 1 linnu kohta puhtsaaki (kapitali %) jäänud 1,06 *kr* mis tasus investeeritud kapitali 6,63%.

Üksikute majapidamiste järgi vaadates, ei ole 7 kanapidamist, s. o. 20% vaatluskanapidamiste arvust, jätnud kapitalide tasuvuseks midagi üle, kuid suures osas siin ei ole kanad süüdi, vaid kanapidajad: sageli on neis kanapidamised liig suure ja kalli tööjõuga koormatud ja seetõttu töökulud ebanormaalselt kõrged, teinekord on võrdlemisi väiksed kanapidamised kõrgelt kapitalidega koormatud, mis suurendab jookvat kulu suurema korrashoiu kui ka amortisatsiooni kulude näol ning kolmandaks jätab kanade söötmine nendes palju soovida. 28 kanapidamist on peale eelpool kanapidamise käitiskulutuse all loetletud kulude katmist kapitalide tasuvuseks jätnud võrdlemisi suured summad.

5. Tulu. *Revenu.* Valdav osa vaatluskanapidamisi on väikemajapidamised, käsitöökohad ja alevielanikkude kanapidamised. Nende seisukohalt vaadatuna ei ole kapitalitasuvus — puhtsaak niivõrt tähtsaks tasuvuse mõõdupuuks, kui tulu, sest nimetatud majapidamistes ei ole kanapidamine mitte niipalju kapitali mahutuse kohaks, kui oma tööjõu otstarbekohasemaks kasutamisvõimaluseks.

Andmed näitavad, et 1 rühmas, kus keskm. 76 lindu, on tulu 300,17 *kr* kanapidamise ehk 3,77 *kr* linnu kohta (suhtarvude keskmine). Tulu võrdub keskmise naistöötaja 9 kuu palgale (ühes toitmiskuluga), kuna vastavates kanapidamistes 76 linnu peale kulub keskmiselt ¼ tööjõudu. Kanapidamisega võib nii mõnigi pere, kelle tööjõud täiel määral pole kasutatud, suurendada oma tulu.

Käesoleval juhul kujuneb kanapidaja tulu veelgi suuremaks kui võtta arvesse, et söötade hulgas arvestatud karjamaa söödakulu ei tingi suure osa kanapidajate juures mingit kulu, vaid kanad vabalt otsivad ise mahapudenenud teri ja söövad rohtu, mis muidu ehk üldse oleks jäänud kasutamata. Kui jätta arvestamata kahjud, mis kanad vabalt liikudes sünnitavad ja kui kanade karjamaa erilist kulu ei tingi, siis kujuneb vaatluskanapidamistes kanapidaja tulu veelgi suuremaks. Järgn.tab. annab ülevaate tuludest kanapidamises, kui see ei ole eritööjõude nõudvaks kõrvalharuks.

Tulu kanapidamisest vaatlusmajapidamistes 1930/31.

	Tulu		Tulu, kui karjamaa sööt ei ole kuluna arvestatud	
	Ühe kanapidamise kohta *kr*	1 linnu kohta *kr*	1 kanapidamise kohta *kr*	1 linnu kohta *kr*
I rühm	300,17	3,77	317,75	4,02
II ,, ...	125,53	1,51	159,96	1,94
Keskmiselt 1931 a.	**230,32**	**2,86**	**254,64**	**3,18**
,, 1930 a.	282,33	4,01	316,91	4,51
,, 1929 a.	170,39	2,80	227,00	3.80

Võrreldes kanapidamiste viimase arveaasta tulemusi eelmiste aastatega selgub, et võistlevatest kanapidamistest on osa vanemaid võistlejaid palju edenenud. Toodang üksikutes võistlusmajapidamistes on paranenud, 1926/27. a. tuli keskm. 1 kana kohta 111 muna (kõikumised olid 88—140 munani), 1927/28. a. 112 muna (kõikumised 51—172 munani), 1928/29. a. 120 muna (kõikumised 72—162 muna kana kohta) ja 1929/30 a. 138 muna (kõikumised 91—177) kana kohta. 1939/31. a. on küll munatoodang võistlevate kanapidamiste keskmiselt langenud 9 muna võrra ja oli 129 muna kana kohta, kuid eelmise aasta toodangu tõus 138 muna peale oli tingitud 1929/30. a. kanapidamisele erakorraliselt soodsast ilmastikust talve- ja kevadkuudel.

Kõrgemad puhtsaagid ühe linnu kohta on linna, alevite ja väikemajapidajate kanapidamistes, kus kanade ruumid võrdlemisi rahuldavad ja söötmine intensiivne. Võistlevate kanapidamiste andmetel näib olevat eduka kanapidamise eelduseks soe ja valguserikas ruum ja hoolikas kanade söötmine. Hästi hoolitsetud kanapidamised on talvekuudel, mil munahind kõrge, suurema hulga mune kana kohta annud kui puuduliku hoolitsusega kanapidamised, kus ka pidamistingimused halvad.

Kanapidamise tasuvuse kohta ennem Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid

Kanapidamise tasuvus 1929 a. T. kind, Eesti statistika nr. 101(3), 1030 a. lhk. 214—217.
,, ,, 1930 a. T. Kind, Eesti statistika nr. 110(1), 1931 a. lhk. 25 30.

Tab. 12. Riigi sissetulekud detsembris ja 1. IV.—31. XII. 1931 *(1000 kr).*

Recettes de l'État en décembre et 1. IV—31. XII. 1931 (1000 Kr).
Kr = couronne d'Estonie, égale 100/248 gr. de l'or pur (100 mk antér.).

	Detsembris		1.IV.—31.XII.	
	1931	1930	1931	1930
Korralised tulud — *Recettes ordinaires*	**7 639**	**6 890**	**60 274**	**63 900**
I. OTSEKOHESED MAKSUD — *CONTRIBUTIONS DIRECTES*	**1 170**	**1 198**	**6 205**	**5 788**
1. Tulumaks — *Impôt sur le revenu*	548	626	2 510	2 352
2. Äri- ja tööstusemaksud — *Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux*	349	385	1 798	1 982
3. Maa- ja hoonetemaksud — *Contributions foncières*	86	67	325	326
4. Maks kapitali % pealt — *Impôts sur les intérêts*	4	6	229	197
5. Kinnistusemaks — *Mutations, immeubles et droits immobiliers*	148	53	907	604
6. Pärandusemaks — *Impôt sur les successions*	35	61	436	327
II. LÕIVUD JA TASUMAKSUD — *TIMBRES ET ENREGISTREMENTS*	**380**	**423**	**3 524**	**3 774**
7. Tempelmaks ja lõivud — *Timbres*	339	380	3 169	3 371
8. Patendid ja proovid — *Contributions des patentes, droits et vérification*	10	12	83	87
9. Mitmesugused tasumaksud — *Enregistrements*	31	31	272	316
III. KAUDSED MAKSUD — *IMPÔTS INDIRECTS*	**2 574**	**1 732**	**18 924**	**19 510**
10. Tollid — *Douanes*	2 075	1 326	15 279	15 017
11. Aktsiisid — *Droits et taxes (accises)*	499	406	3 645	3 593
IV. RIIGIMONOPOLID — *MONOPOLES DE L'ÉTAT*	**1 108**	**1 189**	**9 324**	**9 568**
12. Piirituse monopol — *Monopole d'alcool*	1 108	1 189	9 324	9 568
V. RIIGI ETTEVÕTTED JA VARANDUSED — *ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT*	**2 347**	**2 246**	**21 119**	**24 545**
13. Riigi kapitalid — *Fonds de l'État*	86	176	1 108	2 317
14. Maad, hooned, metsad ja veed — *Domaines, forêts et eaux de l'État*	795	294	3 598	3 485
15. Raudteed — *Chemins de fer*	980	1 078	10 408	11 412
16. Sadamad ja laod — *Ports et dépots*	70	90	846	940
17. Post, telegraaf, telefon — *Postes, télégraphes, téléphones*	400	428	3 526	3 798
18. Mitmesugused riigi ettevõtted — *Entreprises diverses de l'État*	3	63	1 493	2 359
19. Mitmesugused riigi varandused — *Propriétés diverses de l'État*	13	117	140	234
VI. SEGATULUD — *RECETTES DIVERSES*	**70**	**104**	**1 282**	**1 092**
20. Segatulud — *Recettes diverses*	70	104	1 282	1 092
Kokku — *Total*	**7 649**	**6 892**	**60 378**	**64 277**
Eelmisil kuudel p. all saadud tuludest tagasi makstud				
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu — *Reversements des années précédentes*	10	2	104	377
Erakorralised tulud — *Recettes extraordinaires*	**151**	**317**	**1 402**	**2 931**
Operatsiooni fondide ja laenude tagasimaks — *Encaissement des fonds de roulement*	5	14	652	161
Rannasõidulinide ekspluateerimine — *Exploitation de la ligne de cabotage*	—	2	—	32
Teravilja müük	146	—	703	—
Eesti Panga aktsiate müügihinna vahe	—	301	—	301
„A" liigi laenude tasumine	—	—	47	—
Laen raudteede ehitamiseks	—	—	—	2 437
Üldse sissetulekud — *Total des recettes*	**7 790**	**7 207**	**61 676**	**66 831**

Tab. 13. Valuuta ja väärtpaberite hinnad Tallinna börsil jaanuaris 1932. a.

Cours du change à Tallinn en janvier 1932.

	Kõrgeim jaan. 1932		Madalaim jaan. 1932		Keskmine							
					Jaan. 1932 a.		Dets. 1931 a.		1.I—31.XII 1931 a.		Jaan. 1931 a.	
	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.	o.	m.
1. New-York, 100 $ (dollar)	372,80	375,80	372,80	375,80	372,80	375,80	372,80	375,80	373,99	375,69	375,09	376,09
2. London, 100 £ (Inglis n.)	1 295,00	1 325,00	1 245,00	1 275,00	1 273,54	1 303,54	1 252,00	1 289,80	1 706,42	1 718,20	1 821,00	1 826,00
3. Berlin, 100 Saksa riigimarka	87,45	89,75	87,45	89,75	87,45	89,75	87,24	89,66	—	89,51	89,18	89,78
4. Helsinki, 100 Soome marka	5,50	5,85	5,10	5,45	5,27	5,62	—	5,84	—	8,89	9,44	9,49
5. Paris, 100 Prantsuse franki	14,65	14,95	14,65	14,95	14,65	14,95	14,65	14,95	14,65	14,87	14,70	14,95
6. Bruxelles, 100 Belgia Belga	52,20	53,60	51,65	53,05	51,89	53,29	51,86	53,26	52,09	52,73	52,31	52,81
7. Zürich, 100 Helveetsia franki	73,50	75,00	73,00	74,50	73,18	74,68	73,13	74,63	72,71	73,47	72,62	73,22
8. Milano, 100 Itaalia liiri	19,15	19,80	18,90	19,55	19,00	19,65	19,23	19,83	19,51	19,89	19,65	20,05
9. Stockholm, 100 Rootsi krooni	71,50	75,50	70,00	74,00	70,76	74,76	68,96	73,44	94,51	96,06	100,40	101,00
10. Kjöbenhavn, 100 Taani krooni	70,75	74,75	68,25	72,25	69,62	73,62	—	73,07	94,29	95,71	100,25	100,85
11. Oslo 100 Norra krooni	70,00	74,00	67,75	71,75	68,90	72,90	67,98	72,46	93,91	95,04	100,26	100,86
12. Praha 100 Tšehhoslov. kr.	11,25	11,60	11,15	11,50	11,18	11,53	11,21	11,56	11,10	11,29	11,10	11,30
13. Amsterdam, 100 Hollandi kuldeni	151,50	154,50	150,00	153,00	150,68	153,68	151,11	154,11	150,78	152,02	150,92	151,72
14. Riga, 100 Läti latti	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45	72,00	72,45	72,07	72,51	72,15	72,65
15. Moskva, 100 Červ. rubla	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	193,75	—	194,02	193,00	194,50
16. Wien, 100 Austria sillingit	—	53,50	—	53,50	—	53,50	—	53,42	—	53,04	52,75	53,35
17. Budapest, 100 Ungari pengöd	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,00	—	65,84	65,58	66,28
18. Varšava, 100 Poola slotti	41,00	42,50	41,00	42,50	41,00	42,50	41,00	42,50	41,48	42,53	41,90	42,70
19. Kaunas, 100 Leedu litti	37,00	37,60	37,00	37,60	37,00	37,60	37,00	37,60	37,11	37,59	37,05	37,65
20. Danzig, 100 Danzigi kuldeni	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	72,00	74,00	—	73,41	72,85	73,45
8% E. hüpot. panga Pantl. (nom. v. 21. 1 kr.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22. 1927 a. 7% välislaen (nom. v. $ 500)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 1. Sisse- ja väljavedu detsembris 1931 a. —

Rühm, kuhu kuulub endise klassifikatsioon.	*Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trafic de perfectionnement, réexportation et réimportation sont compris.*	Briti *Gr.-Bretagne*	Läti *Lettonie*	Poola-Danzig *Pologne Dantzig*	Prantsusc *France*	Rootsi *Suède*	Saksa *Allemagne*	S.N.V.L. *U.R.S.S.*	Tšehhoslovakkia *Tchécoslovaq.*	Ühendriigid *États-Unis*	Muud riigid *Autres pays*
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Eesti-Läti ühine nomenklatuur *Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie*	**A. Sissevedu tonnides** — *Importation en tonnes*									
5	**I. 1. Elusloomad** (arv—*nombre*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	II. Toidu- ja maitsetained, joogid	**85,5**	**3,0**	**1 770,2**	**7,4**	**32,6**	**1 718,4**	**2 016,8**	**38,7**	**45,6**	**779,6**
1	2. Tera- ja jahvatatud vili	25,0	0,7	—	—	32,5	2,0	290,5	—	13,4	566,4
1, 4	3. Aia- ja juurvili	—	—	—	—	—	1,3	0,0	0,1	31,6	83,5
2	4. Karjasaadused	0,0	—	—	—	—	0,0	—	—	—	0,5
6	5. Kala, kalasaadused ja vähid	58,0	—	—	0,3	—	—	—	—	—	38,5
4	6. Muud toidu- ja maitsetained ning joogid	2,5	0,0	1 770,2	7,1	0,1	1 677,6	1 709,0	38,6	0,5	78,8
1	7. Loomasööt	—	2,2	—	—	—	37,5	17,3	—	—	16,4
	III. Toor- ja poolvalmisained	**3 615,1**	**24,0**	**8 760,1**	**7,9**	**1 934,6**	**529,0**	**9 812,7**	**41,1**	**1 780,4**	**1 522,3**
6	8. Loomariigiained (peale rasvade)	—	3,6	—	—	12,4	0,0	0,1	—	—	45,6
4, 7	9. Seemned, taimed ja nende osad	0,8	12,6	1,6	5,8	—	8,6	—	0,0	4,1	129,5
8	10. Metsamaterjal	—	—	51,8	—	—	—	8 659,2	—	—	189,7
9	11. Paberitoorained	—	—	—	—	—	17,4	—	—	—	32,8
10	12. Tekstiiltoorained	5,4	1,7	—	—	—	6,1	0,2	—	219,9	376,4
12	13. Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimuud)	14,0	—	—	0,1	70,4	26,8	33,0	—	—	—
17, 18	14. Mineraalid peale ärtsiide	3 591,7	—	8 570,0	—	—	68,0	183,0	41,0	0,3	44,1
19—21	15. Keemiatööstuse toorained:	3,2	6,2	136,7	2,0	1 851,8	401,2	937,2	0,1	1 556,1	704,4
19	a) sellest õlid, rasvad, vaigud, kummi tooralt	3,2	6,2	136,7	2,0	7,0	49,5	937,2	0,1	1 555,3	703,3
20	b) „ väetisained	—	—	—	—	1 843,9	350,7	—	—	—	—
	IV. Valmissaadused	**346,9**	**66,0**	**207,4**	**265,8**	**401,9**	**1 740,5**	**178,0**	**29,1**	**39,4**	**916,5**
6	16. Nahad töötletud ja nahkkaup	0,6	0,4	0,1	0,3	0,0	3,4	—	0,9	0,1	1,2
8	17. Puutööstusesaadused	0,1	3,6	1,3	0,0	0,6	2,2	0,8	0,0	—	48,2
9	18. Paberitööstusesaadused	0,4	5,4	1,2	0,4	36,2	62,2	0,0	2,0	9,6	98,1
11	19. Tekstiiltööstusesaadused	8,1	10,4	3,5	10,3	8,9	38,4	—	5,3	—	13,4
12, 16	20. Metallid	238,1	5,0	—	201,9	278,6	508,6	2,3	3,0	—	494,3
14	21. Põllumajandusemasinad ja -riistad	—	—	—	—	0,0	5,9	—	—	—	0,1
15	22. Jõu- ja töömasinad	12,1	0,1	0,0	0,3	3,5	32,4	—	0,7	16,5	1,3
16	23. Metallkaup	34,8	2,3	26,4	0,1	19,6	453,8	0,0	4,8	1,7	21,3
15	24. Elektrimasinad-aparaadid ja tarbeasjad	0,3	0,0	—	0,2	3,0	30,7	0,1	0,0	1,2	4,3
16	25. Instrum., apar. (peale elektriapar.) ja laskerilist.	0,2	0,0	—	0,1	0,1	6,0	—	0,1	0,4	1,3
15	26. Transportabinõud	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	4,7	—	—	8,1	0,8
17	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	45,1	16,9	9,7	5,6	1,1	426,4	10,3	11,3	0,1	35,2
19, 21	28. Keemiatööstusesaadused	7,0	21,8	105,2	46,4	50,2	160,0	163,6	0,4	1,8	196,1
22	29. Muud eraldi nimetamata kaubad	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	5,8	—	0,6	0,0	0,9
12,16,22	V. 30. **Kallismetallid ja -kivid**	**0,0**	—	—	—	**0,0**	**0,3**	—	**0,0**	—	**0,1**
	Kokku { *in*	**4 047,5**	**93,0**	**10 737,7**	**281,1**	**2 369,1**	**3 988,2**	**12 007,5**	**108,9**	**1 865,4**	**3 217,9**
	Kokku { %	10,5	0,3	27,7	0,7	6,1	10,3	31,0	0,3	4,8	8,3
	November — *Novembre* 1931	5 030,3	99,8	13 085,8	335,6	2 336,9	2 345,4	12 315,1	82,1	476,8	3 217,9
	1/I—31/XII 1931	46 102,7	6 877,9	86 869,7	3 191,3	16 201,7	42 622,3	101960,1	917,7	10 499,5	47 724,7

B. Sissevedu kroonides — *Importation en kr (couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur)*

5	*I. 1. Animaux vivants*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons	**15 294**	**182**	**172 237**	**15 931**	**5 537**	**44 564**	**195 460**	**5 580**	**21 677**	**170 643**
1	*2. Céréales et produits de minoterie*	3 065	98	—	—	5 470	410	26 156	—	1 770	66 148
1, 4	*3. Produits des potagers et des vergers*	—	—	—	—	—	755	7	67	19 643	29 106
2	*4. Produits de l'élevage du bétail*	28	—	—	—	—	37	—	—	—	678
3	*5. Poissons, leurs produits et écrevisses*	11 336	—	—	708	—	—	—	—	—	4 636
4	*6. Autr. denrées aliment. et coloniales et boissons*	865	50	172 237	15 223	67	39 488	168 811	5 513	264	68 686
1	*7. Fourrage*	—	34	—	—	—	3 874	486	—	—	1 380
	III. Matières premières et demi fabriquées	**57 707**	**32 619**	**96 478**	**6 207**	**61 968**	**124 897**	**222 946**	**1 323**	**253 629**	**279 210**
6	*8. Produits animaux (non compr. grais, et huiles)*	—	3 832	—	—	2 939	52 514	2 588	—	—	36 360
4, 7	*9. Semences, plantes vivantes et leurs parties*	685	24 366	601	3 628	—	11 875	—	82	4 640	40 084
8	*10. Produits forestiers*	—	—	5 408	—	—	—	142 405	—	—	5 784
9	*11. Matières pour papier*	—	—	—	—	—	3 545	—	—	—	3 028
10	*12. Matières textile*	8 960	1 750	—	—	—	5 553	166	—	145 130	122 878
12	*13. Minerais et métaux bruts*	4 554	—	—	218	3 383	3 620	2 921	—	—	—
17, 18	*14. Minéraux (non compris minerais)*	42 189	—	75 950	—	—	6 409	3 015	1 173	64	2 108
19—21	*15. Matières chimiques*	1 319	2 671	14 429	2 361	55 646	41 381	71 851	68	103 795	68 878
19	*a) dont huiles, graisses, résines et caoutch. brut*	1 319	2 616	14 429	2 361	2 466	23 413	71 756	34	103 478	67 616
20	*b) engrais*	—	—	—	—	53 180	13 675	—	—	—	—
	IV. Produits fabriqués	**168 920**	**135 179**	**69 220**	**154 695**	**196 878**	**1359 792**	**28 160**	**115 462**	**55 560**	**459 674**
6	*16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau*	3 103	4 342	4 427	5 619	20	39 584	—	11 768	1 570	12 671
8	*17. Ouvrages en bois*	151	2 515	754	528	663	8 506	340	20	—	10 942
9	*18. Articles en papier et imprimés*	1 395	2 500	1 415	2 190	11 543	69 054	96	1 302	4 522	30 695
11	*19. Articles textiles*	53 417	44 101	22 640	90 934	14 022	308 237	—	68 571	—	118 083
12, 13	*20. Métaux ouvragés*	51 798	846	—	20 854	66 282	68 984	601	2 425	—	36 704
14	*21. Outillage et machines agricole*	—	—	—	—	120	4 552	—	—	—	50
15	*22. Machines motrices et machines industrielles*	18 492	293	128	1 415	9 393	96 917	—	1 229	15 732	3 077
13	*23. Articles en métaux non spécialement dénommés*	15 635	5 002	9 254	843	27 533	234 450	1 000	7 322	3 757	20 730
15	*24. Machin. et appareils électriques et leurs parties*	4 293	93	—	453	39 521	138 892	517	316	4 614	24 488
16	*25. Instruments, appareils et armes à feu*	1 441	829	—	1 169	2 452	70 151	—	2 113	10 464	45 701
15	*26. Moyens de transport*	369	106	30	766	117	12 481	—	—	9 783	6 593
17	*27. Céramique et autres produits minéraux*	5 964	5 670	5 563	1 032	1 380	91 567	1 472	12 507	433	30 855
19, 21	*28. Produits chimiques*	10 718	68 200	24 970	28 335	23 476	159 170	24 044	2 871	4 619	111 810
22	*29. Autres articles non spécialement dénommés*	2 144	682	39	557	356	57 241	—	5 018	66	7 266
12,13,22	*V. 30. Métaux et pierres précieux, perles et coraux*	2	—	—	—	**200**	**31 489**	—	**4**	—	**5 363**
	Total { *kr*	**241 923**	**167 980**	**337 935**	**176 833**	**264 583**	**1560 745**	**446 566**	**122 369**	**330 866**	**914 890**
	Total { %	5,3	3,7	7,4	3,9	5,8	34,1	9,8	2,7	7,3	20,0
	Novembre 1931	331 062	189 405	544 089	179 278	218 809	1486 880	514 776	112 634	261 539	797 767
	1/I—31/XII 1931	4710 811	2001 893	4510 582	2119 444	3051 143	18339813	6906 367	1318 060	5434 908	12881478

1) Belgia-Luksemburgi majand. liit — *Belgo-Luxembourg, Union économ.*

Importation et exportation en décembre 1931.

Kokku *Total*	%	Dets. *Dec.* 1930	1/I—31/XII 1931	Belgia *Belgique* [1]	Briti *Gr.-Bretagne*	Hollandi *Pays-Bas*	Läti *Lettonie*	Rootsi *Suède*	Saksa *Allemagne*	S.N.V.L. *U.R.S.S.*	Soome *Finlande*	Taani *Danemark*	Muud riigid *Autres pays*	Kokku *Total*	%	Dets. *Dec.* 1930	1/I—31XII 1931	
11	12	13	14	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
									A. Väljavedu tonnides — *Exportation en tonnes.*									
—	—	18	82	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	8	—	258	11 185	I 1
6 497,2	**16,8**	**5 362,3**	**92 923,0**	**131,3**	**808,1**	**0,0**	**17,1**	**838,5**	**632,4**	—	**160,9**	**3,0**	**39,1**	**2 630,4**	**9,5**	**3 241,3**	**58 409,5**	11.
930,6	2,4	1 000,5	*29 361,1*	—	—	—	—	—	—	—	0,2	—	—	0,3	—	5,3	*511,0*	2
116,5	0,3	319,4	*2 721,2*	—	426,6	—	2,9	770,7	15,4	—	30,9	2,1	6,5	1 264,1	4,6	747,7	*27 000,4*	3
0,5	0,0	17,4	*56,2*	86,8	356,1	—	1,4	26,4	507,2	—	5,4	0,5	5,2	989,0	3,6	1 134,2	*19 828,0*	4
91,8	0,2	314,7	*3 968,7*	0,4	1,6	—	9,0	9,1	7,3	—	4,0	0,2	8,5	41,1	0,1	37,9	*1 228,2*	5
5 284,4	13,7	3 506,9	*53 673,6*	44,0	23,8	0,0	2,0	0,2	2,5	—	78,2	0,1	18,0	170,7	0,6	194,0	*4 640,0*	6
73,4	0,2	203,4	*3 142,2*	—	—	—	0,4	32,0	100,0	—	33,2	—	—	165,2	0,6	1 122,2	*5 291,3*	7
28 027,2	**72,4**	**16 040,6**	**230450,7**	**2 131,3**	**7 756,8**	**795,8**	**356,1**	**2 393,9**	**576,4**	**1 845,0**	**464,4**	**0,2**	**5 670,3**	**21 990,3**	**79,3**	**28 811,7**	**295716,3**	
62,5	0,2	127,8	*919,0*	—	0,0	3,2	0,4	3,8	4,9	—	0,0	0,3	0,1	12,7	—	58,4	*680,8*	8
162,9	0,4	69,8	*1 865,3*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	176,3	*192,2*	9
8 900,6	23,0	3 820,7	*48 477,7*	2 029,8	2 927,8	792,6	—	—	—	—	—	—	40,4	5 790,5	20,9	21 007,8	*162006,1*	10
50,2	0,1	99,4	*2 741,7*	101,5	4 459,9	—	—	—	61,4	—	—	—	5 138,2	9 761,0	35,2	2 305,7	*70 274,2*	11
609,7	1,6	561,1	*7 172,0*	—	274,0	—	107,3	—	20,8	—	30,6	—	18,2	450,9	1,6	674,6	*4 981,0*	12
144,3	0,4	86,4	*1 077,9*	—	49,6	—	—	0,1	27,8	—	—	—	—	77,4	0,3	321,4	*3 240,1*	13
12 498,1	32,3	5 503,9	*99 863,7*	—	44,0	—	50,0	2 390,0	449,5	1 845,0	432,3	—	470,0	5 680,8	20,5	4 210,5	*51 014,8*	14
5 598,9	14,4	5 771,5	*68 332,5*	—	1,5	—	198,4	—	12,0	—	1,4	—	3,5	216,9	0,8	57,0	*3 327,1*	15
3 401,5	8,8	2 354,2	*34 494,2*	—	0,3	—	198,2	—	0,5	—	1,4	—	—	200,5	0,7	44,0	*2 949,9*	a)
2 194,5	5,7	3 415,0	*26 548,9*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*71,8*	b)
4 191,5	**10,8**	**3 965,0**	**48 591,3**	**31,1**	**1 188,0**	**35,6**	**91,1**	**42,8**	**156,4**	**687,2**	**51,3**	**265,4**	**573,9**	**3 122,8**	**11,2**	**5 427,5**	**53 284,2**	IV
7,0	0,0	5,9	*96,7*	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	3,0	0,0	0,0	0,1	3,4	—	0,2	*76,3*	16
56,8	0,1	104,7	*1 578,2*	31,1	1 087,0	26,7	—	3,2	117,7	—	0,0	33,7	60,4	1 359,7	4,9	2 196,9	*15 970,6*	17
215,6	0,5	163,2	*3 037,2*	—	46,1	8,9	0,1	—	2,1	684,2	0,0	—	467,3	1 208,7	4,4	2 019,0	*16 456,7*	18
98,1	0,3	100,7	*1 008,1*	—	8,2	—	5,0	39,0	28,1	—	0,9	227,5	36,7	345,4	1,2	489,2	*4 464,1*	19
1 731,8	4,5	1 708,1	*18 302,1*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*71,2*	20
6,1	0,0	9,1	*1 054,4*	—	—	—	2,9	0,1	—	—	—	—	—	2,9	—	7,9	*113,5*	21
66,8	0,2	121,3	*1 335,8*	—	0,1	—	49,3	0,4	0,2	—	0,0	—	8,0	58,5	0,2	26,7	*587,9*	22
565,7	1,5	381,6	*4 678,5*	—	—	—	0,4	0,1	0,9	—	—	—	0,1	1,5	—	3,4	*148,0*	23
39,9	0,1	71,7	*965,0*	—	1,6	0,0	0,0	0,0	0,1	—	0,3	—	0,4	2,4	—	19,0	*180,4*	24
8,3	0,0	28,0	*105,2*	—	—	0,0	0,6	0,0	0,6	—	—	—	0, 2	1,4	—	2,1	*11,7*	25
13,8	0,0	64,5	*706,0*	—	—	—	—	—	0,0	—	0,5	—	—	0,5	—	16,0	*121,6*	26
561,6	1,5	715,5	*5 632,0*	—	—	—	32,8	—	—	—	49,5	4,2	0,0	86,5	0,3	382,7	*14 226,6*	27
812,5	2,1	486,3	*9 981,3*	—	44,8	—	0,0	—	0,7	—	0,1	—	—	51,6	0,2	258,8	*793,6*	28
7,5	0,0	4,4	*60,3*	—	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	—	0,0	—	0,0	0,3	—	5,6	*62,0*	29
0,4	**0,0**	**0,6**	**2,5**	—	**0,0**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	—	—	**0,0**	**0,0**	**0,1**	—	**0,0**	**0,3**	V 30
38 716,3		**25 368,5**		**2 293,7**	**9 752,9**	**831,4**	**464,4**	**3 275,2**	**1 365,2**	**2 532,2**	**676,6**	**268,6**	**6 283,3**	**27 743,5**		**37 480,5**		
	100			8,3	35,2	3,0	1,7	11,8	4,9	9,1	2,4	1,0	22,6		100			
39 325,7				2 260,9	10 191,2	7,6	813,7	2 400,7	1 408,1	703,6	1 218,0	177,2	1 698,5	20 888,5				
			371967,6	53 044,5	155067,4	13 348,8	21 732,1	35 920,6	29 800,0	18 607,4	19 346,0	8 409,1	57 133,5				*407410,3*	
									B. Väljavedu kroonides — *Exportation en kr.*									
1 000 *kr.*														1 000 *kr.*				
—	—	**1,2**	**4,9**	—	—	—	**662**	—	—	—	—	—	—	**0,7**	—	**33,8**	**964,3**	
641,1	**14,2**	**829,9**	**10 183,3**	**143 820**	**203 720**	2	**4 306**	**54 392**	**778 017**	—	**32 190**	**763**	**30 811**	**1 248,0**	**32,4**	**2 170,8**	**34 347,0**	
103,1	2,3	148,3	*3 066,1*	—	—	—	—	—	—	—	74	—	—	0,1	—	2,6	*84,3*	2
49,8	1,1	129,7	*807,4*	—	18 508	—	124	29 025	808	—	5 995	96	707	55,3	1,4	52,7	*1 421,3*	3
0,7	0,0	18,8	*42,0*	126 361	162 232	—	1 316	16 828	757 014	—	4 207	338	2 526	1 070,8	27,8	1 905,4	*29 740,5*	4
16,7	0,4	71,4	*867,9*	572	1 226	—	2 001	5 311	4 467	—	1 518	129	4 519	19,8	0,5	20,3	*593,3*	5
471,2	10,3	434,5	*5 134,5*	16 887	21 754	2	865	222	5 356	—	16 744	200	22 990	85,0	2,2	78,2	*2 008,4*	6
5,8	0,1	27,2	*265,4*	—	—	—	—	3 006	10 372	—	3 052	—	—	17,0	0,5	111,6	*498,7*	7
1 137,0	**24,9**	**1 709,6**	**17 573,8**	**35 166**	**620 720**	**58 819**	**102 949**	**15 041**	**130 146**	**40 590**	**18 953**	**717**	**526 605**	**1 549,1**	**40,3**	**1 820,8**	**18 917,6**	
98,2	2,2	142,2	*1 423,0*	—	600	6 990	8 460	5 726	58 105	—	117	717	2 852	83,6	2,2	35,1	*969,0*	8
86,1	1,9	77,7	*1 087,0*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,9	*47,4*	9
153,6	3,4	59,5	*837,2*	26 000	116 828	51 829	—	—	—	—	—	—	5 030	199,7	5,2	1 046,3	*5 670,2*	10
6,6	0,1	20,5	*310,0*	9 166	377 764	—	—	—	7 588	—	—	—	494 424	888,9	23,1	313,7	*9 090,3*	11
284,4	6,2	612,5	*4 936,8*	—	111 708	—	39 972	—	9 812	—	8 427	—	6 544	176,5	4,6	330,0	*2 029,7*	12
14,7	0,8	9,6	*203,6*	—	9 919	—	—	111	789	—	—	—	—	10,8	0,3	10,7	*105,4*	13
131,0	2,9	103,8	*1 454,2*	—	968	—	1 100	9 204	9 889	40 590	9 884	—	10 340	82,0	2,1	27,6	*229,2*	14
362,4	7,9	683,8	*6 716,8*	—	2 933	—	53 417	—	43 963	—	525	—	6 815	107,6	2,8	26,5	*776,4*	15
289,5	6,3	380,8	*4 462,7*	—	25	—	53 007	—	282	—	525	—	—	53,8	1,4	6,0	*299,5*	a)
66,9	1,5	298,3	*1 504,5*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*14,5*	b)
2 743,5	**60,1**	**2 962,6**	**33 290,1**	**7 307**	**202 846**	**9 207**	**78 061**	**62 454**	**103 500**	**101 443**	**18 142**	**200 813**	**193 407**	**977,2**	**25,4**	**2 642,0**	**16 768,2**	
83,1	1,8	63,8	*1 120,1*	707	20	18	876	249	4 181	7 167	30	40	2 266	15,6	0,4	4,3	*200,1*	16
24,4	0,5	50,1	*601,0*	6 600	169 920	7 000	—	750	31 293	—	2	4 443	14 800	234,8	6,1	544,8	*3 158,2*	17
124,7	2,7	132,1	*1 800,7*	—	10 460	1 685	372	—	3 606	94 276	188	—	88 263	198,8	5,2	437,6	*3 307,0*	18
720,0	15,8	602,7	*7 860,7*	—	6 454	—	36 758	59 652	53 964	—	2 2.0	195 417	74 372	428,9	11,1	1 295,8	*7 423,2*	19
248,6	5,5	305,6	*2 727,2*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*7,3*	20
4,7	0,1	21,8	*822,6*	—	—	—	2 677	320	—	—	—	—	—	3,0	0,1	9,8	*130,9*	21
146,7	3,2	222,9	*2 334,5*	—	400	—	31 434	872	304	—	143	—	7 645	40,8	1,1	22,7	*523,3*	22
325,5	7,1	335,3	*3 457,4*	—	—	—	500	170	1 314	—	—	—	894	2,9	0,1	3,5	*50,6*	23
213,2	4,7	202,1	*3 009,2*	—	1 120	150	10	305	250	—	2 428	—	3 686	7,9	0,2	140,7	*418,9*	24
134,3	3,0	136,3	*1 042,5*	—	—	320	3 039	36	4 049	—	—	—	1 150	8,6	0,2	9,0	*60,7*	25
30,3	0,7	268,0	*1 423,5*	—	—	—	—	—	30	—	226	—	—	0,3	—	5,4	*90,3*	26
156,4	3,4	153,2	*1 393,2*	—	—	—	1 061	—	—	—	12 670	913	53	14,7	0,4	21,2	*535,4*	27
453,2	10,0	428,4	*5 183,6*	—	13 573	—	1 151	—	4 415	—	160	—	—	19,3	0,5	117,1	*303,0*	28
73,4	1,6	40,3	*514,0*	—	899	34	183	100	94	—	5	—	278	1,6	—	30,1	*498,3*	29
37,1	**0,8**	**28,5**	**171,3**	—	**3 617**	**964**	**62 309**	**541**	**1 599**	—	—	**1 717**	**1 958**	**72,7**	**1,9**	**7,1**	**76,2**	
4 564,7		**5 531,8**		**186,293**	**1030 903**	**68 992**	**248 287**	**132 428**	**1013 262**	**142 033**	**69 285**	**204 010**	**752 181**	**3 847,7**		**6 674,5**		
	100			4,9	26,8	1,8	6,5	3,4	26,3	3,7	1,8	5,3	19,5		100			
4 636,2				350 066	1287 443	1 976	66 013	168 207	1555 715	99 825	121 114	138 485	462 194	4 246,1				
			61 224,0	4492 035	2503 7113	848 841	1673 590	2791 597	1726 842	3270 654	1872 458	3207 298	9698 001				*71 073,3*	

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega detsembris 1931 a.

Commerce extérieur avec les autres pays en d'cembre 1931.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsion		Sissevedu *Importation* ton	Sissevedu *Importation* kr	Väljavedu *Exportation* ton	Väljavedu *Exportation* kr
168.	Argentiina — *Argentine*	71,0	25 410	—	—
182.	Austraalia — *Autralie*	51,1	16 068	—	—
6.	Austria — *Autriche*	5,8	45 637	0,0	259
7.	Belgia-Luksemb. m. l. — *Belgo-luxembourgeoise, Union économ.*	524,5	87 148	*)	*)
83.	Belgia-Kongo — *Congo-belge*	0,8	590	—	—
170.	Brasiilia — *Brésil*	17,4	10 675	313,4	9 653
82.	Briti-Egiptuse-Sudaan — *Soudan anglo-égyptien*	23,2	20 600	—	—
98-104.	Briti-Ida-Aafrika — *Afrique d'Est britannique*	8,7	5 200	—	—
85-88.	Briti-Lääne-Aafrika — *Afrique d'Ouest britannique*	13,1	4 452	—	—
66.	Briti-Malaia — *Malaisie britann.*	2,3	1 092	—	—
8.	Bulgaaria — *Bulgarie*	1,8	1 116	—	—
173.	Ecuador — *Équateur*	0,9	1 054	—	—
69.	Filippiinid — *Philippines*	0,5	371	10,9	1 100
143.	Guatemala — *Guatémala*	0,1	122	—	—
144.	Haiti — *Haïti*	—	—	2,1	230
195.	Havai — *Ha vai*	0,8	1 960	—	—
40.	Hiina — *Chine*	0,3	889	167,3	35 596
11.	Hispaania — *Espagne*	1,4	1 105	129,0	12 324
25.	Hollandi — *Pays-Bas*	88,4	87 087	*)	*)
72.	Hollandi-India — *Indes néerland.*	10,3	15 055	—	—
64.	Hong-Kong — *Hong-Kong*	—	—	10,6	1 250
65.	India — *Inde*	504,9	105 150	39,4	4 422
44.	Irak — *Irak*	0,2	150	—	—
10.	Itaalia — *Italie*	109,0	57 783	0,0	31
45.	Jaapan — *Japon*	1,0	1 572	60,4	2 006
154.	Jamaika — *Jamaïque*	4,0	3 152	—	—
57.	Jemen — *Yemen*	0,2	179	—	—
136.	Kanada — *Canada*	467,3	52 684	0,0	1 082
15.	Kreeka — *Grèce*	10,8	11 192	0,6	1 277
172.	Kolumbia — *Colombie*	—	—	10,5	1 700
141.	Kuuba — *Cuba*	13,7	10 427	—	—
22.	Leedu — *Lithuanie*	13,9	10 316	441,3	57 195

Numération internationale des territoires statistiques		Sissevedu *Importation* ton	Sissevedu *Importation* kr	Väljavedu *Exportation* ton	Väljavedu *Exportation* kr
93.	Lõuna-Aafrika ühendriigid — *Union Sud-Africaine*	16,9	4 988	0,1	288
34.	Lõunaslaavia — *Yougoslavie*	1,0	385	0,2	744
32.	Malta — *Malte*	—	—	5,4	739
80.	Maroko — *Maroc français*	—	—	6,7	2 700
146.	Mehhiko — *Mexique*	0,4	574	—	—
23.	Norra — *Norvège*	2,3	1 963	19,8	29 055
51.	Palestiina — *Palestine*	15,1	4 603	24,1	3 226
175.	Peruu — *Pérou*	9,2	6 716	10,1	2 709
26.	Poola-Danzig — *Pologne-Dantzig*	*)	*)	24,0	30 305
27.	Portugal — *Portugal*	2,4	1 808	—	—
14.	Prantsuse — *France*	*)	*)	3 404,2	346617
100.	Prantsuse-Alzeeria — *Algérie française*	16,1	2 847	—	—
71.	Prantsuse-Indo-Hiina — *Indo-Chine fran aise*	0,0	31	18,0	2 193
122.	Prantsuse-Somaali — *Somali française*	0,6	730	—	—
52.	Pärsia — *Perse*	2,6	1 205	—	—
28.	Rumeenia — *Roumanie*	635,2	31 390	0,0	95
149.	Salvador — *Salvador*	0,0	107	—	—
53.	Siiam — *Siam*	—	—	6,2	700
13.	Soome — *Finlande*	418,8	29 889	*)	*)
54.	Süüria — *Syrie*	—	—	2,1	306
36.	Šveits — *Suisse*	7,3	86 685	0,7	2 647
9.	Taani — *Danemark*	124,1	35 748	*)	*)
62.	Tseilon — *Ceylon*	4,4	8 418	*)	*)
171.	Tšiili — *Chili*	—	—	28,2	3 468
37.	Tsehhoslovakkia — *Tchécoslovaquie*	*)	*)	100,6	3 266
56.	Türgi — *Turquie*	12,7	14 258	0,0	400
16.	Ungari — *Hongrie*	1,5	4 816	0,1	228
185.	Uus-Meremaa — *Nouvelle-Zélande*	—	—	40,4	5 030
177.	Venezuela — *Vénézuela*	—	—	5,4	1 760
134.	Ühendriigid — *États-Unis d'Amérique*	*)	*)	1 401,6	87 580

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1931 a.

Commerce extérieur des principaux articles en d'cembre 1931.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur *Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie*	*ton*	*kr*
1		2	3
	SISSEVEDU—*IMPORTATION.*		
II.	*Toidu- ja maitseained, joogid*	*6 497,2*	*648 455*
2.	**Tera- ja jahvataind vill**	**930,6**	**104 467**
11	Rukis	—	—
	Sel.: S. N. V. L.	—	—
12	Nisu	769,3	79 568
	Kanada	448,9	50 170
	Sel.: S. N. V. L.	290,3	26 128
13	Oder	0,5	50
14	Kaer	—	—
16	Mais	—	—
21	Nisujahu	53,0	7 106
	Sel.: Briti	25,0	3 065
	Kanada	15,0	2 195
26	Manna	32,5	5 470
	Sel.: Rootsi	32,5	5 470
27	Herkulo ehk kaeratangud	—	—
30	Riis	72,5	10 513
	Sel.: India	69,5	9 856
3.	**Ala- ja juurvili**	**116,5**	**49 578**
35	Herned	—	—
59	Apelsiinid ja mandariinid	21,5	7 316
60	Sidrunid	47,4	12 766
62	Banaanid	1,8	1 918
69—75	Puuvili ja marjad kuivatatud	39,0	23 727
5.	**Kala, kalasaadused ja vähid**	**91,8**	**16 680**
112	Heeringad	62,1	12 223
6.	**Muud toidu- ja maitseained ning joogid**	**5 284,4**	**471 204**
167	Kohv toores, ubades	11,1	14 690
172, 175	Kakao ubades ja pulbris	27,0	13 718
176	Tee igasugune	5,8	12 739
178, 179	Suhkur peenike ja rafinaad	3 036,9	336 506
	Sel.: Poola-Danzig	1 572,9	169 148
	S. N. V. L.	1 400,6	159 370
204, 206	Sool	2 155,8	42 637
207	Kunstvõi	—	—
213—217, 221—224	Viinad ja veinid	5,5	13 769
7.	**Loomasöödt**	**73,5**	**5 783**
231	Kliid igasugused (loomatolt)	—	—
	Sel.: Saksa	—	—
232	Õlikoogid	—	—
233	Soojatangud	25,1	2 697
236	Muu loomatolt ern.	0,0	15
III.	*Toor- ja poolvalmisained*	*28 027,2*	*1 136 984*
8.	**Loomariigiained, peale rasvade**	**62,5**	**98 233**
237—241	Toored loomanahad ern.	48,2	34 683
	Sel.: Brasiilia	16,1	9 448
	Leedu	12,9	9 360
	Kuuba	13,7	10 411
243—257	Karusnahad	1,2	58 916
9.	**Seemned, taimed ja nende osad**	**162,9**	**86 051**
274, 275	Linaseemned	—	—
278	Päevalilleseemned	—	—
281	Kopra	99,8	15 444
285	Ristikheinaseemned	0,1	162
305, 306	Tubak lehtedes, kasvudes	33,4	52 213
	Sel.: Läti	12,4	24 271
	Kreeka	2,3	5 632
	Taani	3,9	5 232
307	Humalad	7,1	8 304
11.	**Paberitoorained**	**50,2**	**6 573**
346	Paberimass kuiv	—	—
347	Paberimass märg	—	—
349	Tselluloos kuiv	50,2	6 573
349	Tselluloos märg	—	—
12.	**Tekstiiltoorained**	**609,6**	**284 437**
352	Puuvill toores	252,3	172 446
	Sel.: Ühendriigid	219,9	145 130
	Briti Egiptuse Sudaan	23,2	20 600
357	Kanep	11,7	3 259
	Sel.: India	5,1	1 525
	Briti-Ida-Aafrika	5,1	973
359	Džuut	315,0	67 044
363	Vill värvimata	24,5	36 329
	Sel.: Austraalia	6,8	9 077
	Argentiina	6,7	8 910
	Briti	4,0	6 400
13.	**Ärtsid ja metallid töötlemata (metalli murd)**	**144,3**	**14 696**
376	Malm toores	123,4	7 756
14.	**Mineraalid peale ärtsidе**	**12 498,1**	**130 998**
397, 398	Vabrik. ja ehit. tarvitatav savi	245,0	5 150

*) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1931 a. (järg).

Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1931 (suite).

Järjek. nr. tähelikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur *Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie*	*ton*	*kr*	Järjek. nr. tähelikus üksikainete nomenklat.	*Kr—couronne d'Estonie, égale 100/446 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)*	*ton*	*kr*
1		2	3	4		5	6
	SISSEVEDU—*IMPORTATION.*						
447	Kivisüsi	11 655,0	110 534	792	Vasktraat isoleer-ta ∅0,5—13 mm	3,2	2 844
	Sel.: Poola-Danzig	8 570,0	75 950	794, 795	Inglistina	—	—
	Briti	3 085,0	34 584	**21. Põllumajandusmasinad ja -riistad (siia ka piimatalit. sisseseaded)**		**6,1**	**4 722**
15. Keemiatööstuse tooraine		**5 598,9**	**362 399**	809	Traktorid	—	—
a) **Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt**		**3 401,5**	**289 488**	810, 811	Viljapeksugarnituurid jõumasinaga ja ilma	—	—
462	Loomarasv tehnilisels tarbeks	19,2	5 323	817, 818	Niidumasinad	—	—
473	Palmiteaõli	9,4	4 093	820	Adrad	—	—
474	Kookosõli	—	—	825	Vikatid	—	—
	Sel.: Hollandi	—	—	830—833	Separaatorid ja m. piimanduse masinad	0,2	468
481	Kakaovõi	19,7	22 046	835	Põllutöömasinate osad	5,7	4 184
483	Nafta toores	11,7	700	**22. Jõu- ja töömasinad**		**66,8**	**146 676**
	Sel.: S. N. V. L.	11,7	700	836	Aurumasinad ja lokomobiilid	—	—
484	Masuut	13,2	1 200	837	Plahvatusjõumasinad	1,8	2 263
485	Petrooleum	2 676,0	161 458	841	Veskite sisseseaded	2,7	1 590
	Sel.: Ühendriigid	1 299,3	80 477	849	Kudumismasinad	2,6	5 894
	S. N. V. L.	722,2	48 040	850	Õmblus- ja pilutusmasinad ja nende osad	7,8	30 399
487	Bensiin	234,1	24 330	842—848, 851—864	Igasugused töömasinad ja abinõud rauast, malmist, terasest	42,8	67 841
	Sel.: S. N. V. L.	128,0	13 580	865	Masinate ja aparaatide osad	8,9	37 085
	Poola-Danzig	106,1	10 750	**23. Metallikaup**		**565,7**	**325 535**
493	Parafiin	18,2	4 809	872	Rauast ja terasest taotud, pressit. ja valatud kaup ern.	296,8	55 235
495	Määrdeõli ern.	53,4	12 881	876	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	52,9	16 988
	Sel.: Ühendriigid	18,4	4 925	881, 885	Raudtraatnaelad ja -needid	11,8	4 885
	S. N. V. L.	20,7	3 320	875, 877—880, 886	Muu treitud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	54,9	54 249
498	Kivisõetõrv	—	—	887, 889	Raudplekk-kaup ern. lihtne	35,3	46 538
518	Kampol	18,7	2 883	892	Okastraat	5,0	994
	Sel.: Ühendriigid	16,9	2 587	895	Raud- ja terastraatkaup ern.	7,7	8 679
	Saksa	1,8	296	901—903	Noakaup igasugune	3,8	20 372
b) **Väetisained**		**2 194,5**	**66 855**	906-908, 911	Ern. käsitööriistad	10,9	12 817
535	Tsiilisalpeeter	—	—	912	Vaskkaup igasugune	8,8	41 389
537	Väävelhapu ammoniaak	—	—	920	Alumiiniumkaup ern.	3,8	12 942
541	Superfosfaat	2 194,5	66 855	**24. Elektrimasinad—aparaadid ja tarbeasjad**		**39,9**	**213 187**
542	Toomas-lakk jahvatatud	—	—	924, 925	El.-dünamod, -mootorid, ransformaatorid	2,2	10 085
546, 547	Kaalisoolad	—	—	932	Elektri hõõglambid	4,0	66 085
c) **Muud keemiatööstuse tooraine**		**2,9**	**6 056**	934	El.-kaablid metallpantseriga	11,0	8 237
549	Väävel toores, tükkides	0,1	0	935	El.-juhed isoleeritud	3,1	5 143
IV. Valmissaadused.		*41 91,5*	*2 742 193*	943	Raadioaparaadid, -osad ja -tarb.	2,0	27 130
16. Nahad töötletud ja nahakaup		**7,0**	**83 104**	**25. Instrumendid, aparaadid (peale elektriapar.) ja laskeriistad**		**8,3**	**134 320**
566—568	Suured parknahad	1,8	13 090	953	Arstiriistad, -aparaadid ja -tarbed	0,8	12 942
569—576	Töötletud peenesord. nahad	0,5	11 452	958—966	Kellad	0,9	20 058
580	Masinarihmad	0,7	3 573	973—980	Muusikariistad	1,9	15 810
17. Puutöötusesaadused		**56,8**	**24 419**	981—984	Laskeriistad	0,7	15 102
600—604	Aami- ja puusepatöö	47,2	8 968	**26. Transportabinõud**		**13,8**	**30 245**
609—612	Tisleri- ja treialitöö	3,7	9 618	986—992	Veesõidurlistad	3 tk. 9 rgt	1 600
18. Paberitööstusesaadused		**215,6**	**124 712**	999	Sõiduautod	2 tk.	4 873
624	Puupapp, värvimata	55,5	6 220	1002	Veoautode raamid ühes mootori ja ratastega	2 ,,	1 400
	Sel.: Soome	55,5	6 220	1008	Jalgrattad	112 ,,	9 285
638	Paberossipaber	1,8	3 082	**27. Keraamika ja muud mineraalkaubad**		**561,6**	**156 443**
636,637,650	Kirjutuse- ja trükipaber	16,6	6 340	1025	Kõlad, tahud loomulikud	0,1	204
648	Tapetid ja bordüürid	20,5	13 568	1038	Tulekindlad kivid ja tahvlid (šamottkivid)	405,4	32 766
19. Tekstiiltööstusesaadused		**98,1**	**720 005**	1051—1053	Fajanskaup	43,4	21 416
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	5,5	28 115	1054, 1055	Portselaankaup	16,8	19 539
671—676	Puuvillariie	9,9	78 039	1056—1073	Tahvelklaas ja klaaskaup	51,0	61 336
	Sel.: Saksa	2,7	30 230	**28. Keemiatööstusesaadused**		**812,5**	**456 872**
	Briti	2,5	16 224	1103	Albumiin	0,1	260
	Läti	2,7	15 800	1105—1109	Pehmest kummist teosed	6,1	24 213
686, 750	Sukad, sokid	1,0	19 139	1110	Veoautode massiiv-kummišlinid	—	—
687,708,751	Muud kujutud tööd ern.	0,9	19 581	1113, 1114	Kummist jalanõud	25,1	128 583
699—701	Villane lõng	32,3	164 774	1146	Väävelhapu alumiinium	0,2	31
702, 708	Villane riie kangais	8,0	117 786	1165	Pesusooda	136,6	11 420
	Sel.: Saksa	3,4	52 498	1168	Kaustiksooda puhastamata	67,4	14 316
	Prantsuse	1,8	23 924	1231	Söehape (vedel)	—	—
	Tšehhoslovakkia	1,5	21 146	1308—1311	Lõhna- ja kosmeetikaained	1,5	24 111
713, 715 716—719	Siid ja kunstsiidniit ja -lõng	8,9	69 036	1321	Parkimisekstraktid	24,0	7 068
721, 731	Siidriie	1,0	51 926	1323—1328, 1336—1344	Mineraalvärvid	106,5	9 992
747, 748	Kõied ja nöörid	4,7	3 276	1348	Alisarinvärvid ern.	7,8	46 298
749	Kalavõrgud	0,2	3 987	1355	Saapamääre	0,0	42
762—767	Peakatted igasugused	1,8	50 119	1356	Trükivärv	3,2	3 161
20. Metallid		**1 731,8**	**248 584**	1360	Pronkspulber	0,0	67
768—772	Raud ja teras vits, latt-, sordi	995,4	98 383	1368	Linoleum	6,0	4 096
775—778	Sel.: Belgia-Luksemb. m-l.	417,8	27 895	**29. Muud eraldi nimetamata kaubad**		**7,5**	**73 369**
	Saksa	337,6	37 637	1394—1396	Kirjutusematerjal ern.	2,7	28 668
773, 774	Raud- ja terasplekk	576,6	114 004				
779—783	Sel.: Rootsi	251,6	49 684				
	Briti	226,3	49 516				
784, 785	Raud- ja terastraat ∅1,5—5 mm	22,0	2 457				
789—790	Vask	8,8	7 963				
	Sel.: Rootsi	6,2	5 517				
	Saksa	2,1	1 989				

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus detsembris 1931 a. (järg).

Commerce extérieur des principaux articles en décembre 1931 (suite).

Järjek. nr. tähelikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur *Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie*	ton	kr
1		2	3
	VÄLJAVEDU — *EXPORTATION.*		
	I. Elusloomad (arv).	*Stk*	*662*
1	Hobused (arv)	5 tk.	650
2	Teised (väljaarvatud vasikad) (arv)	—	—
5	Sead, põrsad (arv)	—	—
	II. Toidu- ja maitseained, joogid	*2 630,4*	*1 248,021*
3.	**Aia- ja juurvili**	**1 264,1**	**55 323**
38	Kartul toores	1 226,1	48 553
57	Munad	—	—
4.	**Karjasaadused**	**989,0**	**1 070 822**
76	Peekon	352,5	157 201
	Sel.: Briti	352,5	157 201
77	Sealiha värske ja soolatud	0,9	625
78	Sealiha suitset. (singid küljed)	1,2	1 085
79	Loomaliha	21,6	13 976
	Sel.: Rootsi	3,9	2 456
	Soome	4,1	2 645
	Saksa	7,9	5 130
81	Lambaliha	18,8	11 342
	Sel.: Rootsi	18,8	11 342
95	Kohuplim	0,1	11
96	Või	579,8	874 036
	Sel.: Saksa	493,7	745 107
	Belgia Luksemb. m. l.	83,0	123 789
99	Munad	90 012 tk.	7 365
5.	**Kala, kalasaadused ja vähid**	**41,1**	**19 743**
100—105	Värsked kalad	21,6	11 869
116—120	Kalakonservid	6,5	5 255
6.	**Muud toidu- ja maitseained ning joogid**	**170,7**	**85 029**
127	Kartulijahu	62,0	11 223
187	Šokolaad	25,4	28 185
210	Teraleib, *pain normal*	2,9	865
	III. Toor- ja poolvalmisained	*21 990,2*	*1 549,106*
8.	**Loomariigained, peale rasvade**	**12,6**	**83 507**
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	3,2	6 990
	Sel.: Hollandi	3,2	6 990
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	—	—
	Sel.: Saksa	—	—
243—257	Karusnahad	1,6	66 065
260	Jõhvid	0,5	1 208
270	Sooled	7,0	7 545
9.	**Seemned, taimed ja nende osad**	—	—
274, 275	Linaseemned	—	—
10.	**Metsamaterjal**	**5 790,5**	**199 687**
310-319, 325	Palgid, prussid, pakud, latid	—	—
321	Lüprid	—	—
322	Propsid	148 868 kj.	30 392
320, 326-329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	1 291,25 st.	169 295
	Sel.: Briti	975,63 „	112 436
	Hollandi	300,33 „	51 829
338	Krohvimispeerud	—	—
11.	**Paberitoorained**	**9 761,0**	**888 942**
349	Tselluloos	7 917,7	816 353
	Sel.: Briti	2 921,2	318 675
	Prantsuse	2 953,7	207 681
	Ühendriigid	1 385,5	160 213
12.	**Tekstiiltoorained**	**450,9**	**176,463**
354	Lina	393,8	166 869
	Sel.: Briti	256,8	109 017
	Läti	96,4	39 070
355	Takud	6,9	1 465

Järjek. nr. tähelikus üksikainete nomenklat.	*Kr—couronne d'Estonie, égale 100/249 gramme de l'or pur (100 marks atérieurs)*	ton	kr
4		5	6
13.	**Ärtsid ja metallid töötlemata (metallimurd)**	**77,4**	**10 819**
380	Vanaraud	9,9	440
	Sel.: Poola-Danzig	9,9	440
385, 386	Vanavask	49,6	9 919
	Sel.: Briti	49,6	9 919
14.	**Mineraalid peale ärtside**	**5 680,8**	**81 975**
406, 407	Kips	148,5	3 640
408	Lubi kustutamata	—	—
15.	**Keemiatööstuse toorained**	**216,9**	**107 653**
	a) **Õlid, rasvad, vaigud, kummi toorelt**	200,5	53 839
497	Põlevkiviõli	16,9	1 015
	IV. Valmissaadused.	*3 122,8*	*977,180*
16.	**Nahad töötletud ja nahakaup**	**3,4**	**15 554**
566, 567	Suured parknahad	3,0	7 167
17.	**Puutööstusesaadused**	**1 359,7**	**234 808**
593	Vineer	1 114,1	152 790
	Sel.: Briti	988,5	129 300
	Saksa	40,0	9 250
594	Vineerist toolipõhjad	174,3	50 060
	Sel.: Saksa	76,0	21 300
	Briti	30,8	10 200
	Prantsuse	25,8	7 000
598	Tikutraat	—	—
603	Ukseid	—	—
607	Niidirullid	0,2	97
	Sel.: Saksa	0,2	97
609, 610	Mööbel	66,9	30 543
18.	**Paberitööstusesaadused**	**1 208,7**	**198 850**
634	Pakkimispaber	230,7	50 614
635	Rotatsioonpaber	717,9	100 411
636, 637	Kirjutuse- ja trükipaber	246,0	38 753
19.	**Tekstiiltööstusesaadused**	**345,4**	**428 907**
664, 665	Puuvillavatt	0,2	200
667—670	Puuvillaniit ja -lõng	36,5	57 100
	Sel.: Saksa	14,6	27 155
	Poola-Danzig	13,6	19 896
671—676	Puuvillarõie	61,0	156 133
	Sel.: Taani	26,2	44 996
	Rootsi	16,7	40 540
	Läti	3,6	29 685
696	Pakkimis- ja kotirõie	203,0	121 657
	Sel.: Taani	173,3	101 252
702, 703	Villane rõie	0,6	8 991
	Sel.: Läti	0,4	5 511
	Soome	0,1	1 377
27.	**Keraamika ja muud mineraalkaubad**	**86,5**	**14 697**
1016	Tsement	32,8	1 061
	Sel.: Läti	32,8	1 061
1034	Telliskivid vaapamata	—	—
28.	**Keemiatööstusesaadused**	**51,6**	**19 299**
1102	Kaseiin	—	—
1318	Tuletikud	44,8	13 573

Tolliametite läbikäik detsembris 1931 a.—*Activité des bureaux douaniers en décembre 1931.*

4.		Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kuressaare	Kunda	Paldiski	Kokku *Total*
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ton	Sissevedu—*Importation*	27 780	797	771	9 086	1	0,1	—	68	213	38 716
	Väljavedu — *Exportation*	19 312	633	2 705	670	—	—	2 360	33	2 030	27 743
Üldläbikäik — *Total de l'importation et de l'export.*		**47 092**	**1 430**	**3 476**	**9 756**	**1**	**0,1**	**2 360**	**101**	**2 243**	**66 459**
1 000 kr	Sissevedu — *Importation*	4 166	119	85	176	2	0,2	—	10	7	4 565
	Väljavedu — *Exportation*	3 377	244	138	52	—	—	10	1	26	3 848
Üldläbikäik — *Total de l'importation et de l'export.*		**7 543**	**363**	**223**	**228**	**2**	**0,2**	**10**	**11**	**33**	**8 413**

Tab. 6. Riigiraudteed novembris 1931 — *Chemins de fer en novembre 1931.*

1. Tähtsamad andmed piirkondade järgi — *Données principales d'après les districts du réseau.*

	Tuluttoovate rong. km arv (1000) *Trains-km des tr. lucratifs (1000)*	Reisija-km (1000) *Voyageurs-km (1000)* Üldarv *Total*	III kl. *III cl.*	Istekohtade kasutamise % — % *des places occupées*	Tühjade vankrite % *vanker km üldarv.* [4])	Laaditud kaubavag. keskmine telje koorem [1]) *Poids moyen par essieu d'un wagon chargé* Üldveost *Traf. total*	Maksul. veost *Trafic payé*	Kaubarongi keskmine **bruttokaal** (ton.üldveos) *Poids moy. brut d'un train à marchand. (traf. tot. ton)*	Kiirkaubarongi keskm. **bruttokaal** (ton.üldveos) *Poids moy. brut d'un train rapide pour marchand. (traf. tot. ton)*	Kaubarongi keskmine **nettokaal** (ton. tulutoovas veos) *Poids moy. net de train pour march. (traf. lucrat.-ton)*	Kaubarongi keskm. telgede arv — *Nombre moy. d'essieux pour un train de march.*
					a) Laiarööpmelised teed — *Voie large*						
Auru- ja mootorronges [2])	221	10 162	9 427	32,00	—	—	—	—	—	—	—
Sel.: Paldiski-Keila [3])	5	95	93	24,36	—	2,30	1,08	—	—	—	—
Haapsalu—Keila [3])	13	593	578	33,62	34,23	2,88	2,59	—	174	—	—
Keila—Tallinna [3])	10	567	556	44,06	37,78	3,64	3,19	—	351	—	—
Tallinna—Tapa	31	2 405	2 166	37,92	37,23	6,42	5,97	672	510	382	73,12
Tapa—Narva	46	1 688	1 585	28,79	30,11	6,38	5,23	372	400	189	40,35
Sel.: Tapa—Kohtla	—	—	—	—	41,46	6,00	5,19	379	504	188	39,80
Tapa—Tartu [3])	37	2 223	1 989	35,10	19,33	5,37	3,92	492	371	192	61,07
Tartu—Petseri [3])	19	566	558	24,06	33,02	4,59	4,11	—	286	—	—
Tartu—Valga [3])	36	1 467	1 360	29,91	26,40	4,82	2,80	—	323	—	—
Valga—Irboska [3])	24	534	518	20,16	28,17	6,64	5,37	220	106	81	30,42
Tähtajalisi kogu raudteel	—	24	24	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääskülla	29	3 451	3 451	53,46	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**250**	**13 613**	**12 878**	**36,46**	**34,00**	**5,85**	**4,90**	**473**	**356**	**232**	**55,19**
Oktoobris — *Octobre* 1931 a.	262	13 664	12 745	31,7	30,99	5,81	4,77	388	393	186	53,27
Novembris — *Novembre* 1930 a.	245	13 668	12 904	34,2	31,88	5,62	4,72	487	388	235	59,51
1. IV — 30. XI 1931 a.	2 091	135 546	128 272	37,71	29,80	6,02	5,29	515	379	266	59,79
1. IV — 30. XI 1930 a.	2 102	146 716	138 375	39,0	29,50	5,77	4,98	509	410	255	60,15
1. I — 30. XI 1931 a.	2 893	174 526	164 878	36,82	31,37	6,23	5,51	519	380	274	58,93
					b) Kitsarööpmelised teed — *Voie étroite.*						
Sellest: Tallinna—Türi	28	1 260	1 127	41,0	22,01	3,88	3,72	277	—	129	113,02
Türi—Mõisaküla	22	529	484	30,6	30,97	4,04	3,30	107	—	42	43,43
Mõisaküla—Pärnu	11	248	231	34,4	34,97	4,34	3,62	—	—	—	16,00
Liiva—Vääna	3	48	48	39,0	50,00	6,66	5,74	—	—	—	—
Rapla—Virtsu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lelle—Papiniidu	15	363	320	38,1	24,07	3,30	3,00	178	—	84	63,64
Türi—Tamsalu	11	268	253	36,8	26,86	3,42	2,50	—	—	—	—
Riiselja—Orajõe	3	22	22	33,3	43,59	4,26	3,18	—	—	—	—
Mõisaküla—Valga	5	102	95	17,4	32,20	4,14	3,82	—	—	—	—
Valga—Mõniste	5	87	87	36,3	44,44	5,00	4,60	82	—	36	32,82
Sonda—Mustvee	4	55	54	22,4	33,33	2,54	2,26	199	—	57	79,70
Tähtajalisi kogu raudteel	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**107**	**3 985**	**2 724**	**35,3**	**26,99**	**3,78**	**3,40**	**182**	—	**79**	**74,64**
Oktoobris — *Octobre* 1931 a.	117	3 220	2 942	33,0	30,09	3,72	3,20	192	—	75	81,56
Novembris — *Novembre* 1930 a.	106	3 332	3 000	34,0	29,00	3,66	3,02	209	—	82	86,26
1. IV — 30 XI 1931 a.	940	32 300	29 338	38,0	31,81	3,90	3,56	216	—	95	87,73
1. IV — 30 XI 1930	1 039	36 658	33 106	39,2	31,23	3,58	3,14	202	—	83	83,13
1. I — 30. XI 1931 a.	1 293	42 058	38 034	37,4	32,22	4,04	3,66	223	—	99	88,87

	Laiaröö**p**melised teed — *Voie large*					Kitsaröö**p**melised teed — *Voie étroite*				
	Novembris 1931	Novembris 1930	1/IV—31/XI 1931	1/IV—31/XI 1930	1/I—31/XI 1931	Novembris 1931	Novembris 1930	1/IV—31/XI 1931	1/IV—31/XI 1930	1/I—31/XI 1931
2. Kaubavedu (1000) — *Transport des marchandises* (1000).										
Kõigi saadetiste kaal—*poids:* *Ton*	116	117	1 098	1 153	1 633	46	48	520	565	737
Tn-km	12 864	14 565	130 859	134 938	200 064	3 299	3 626	36 843	40 238	53 131
Sellest maksulised saadetised—*Dont les marchandises payables:* *Ton*	97	100	958	1 001	1 429	40	40	465	492	664
Tn-km	10 754	12 229	115 059	116 584	177 145	2 966	2 980	33 707	35 147	48 220
Sellest erakaubad—*Dont marchand. privées:* *Ton*	84	70	814	866	1 178	39	39	447	473	637
Ton-km	8 399	7 516	87 350	91 901	128 102	2 895	2 930	32 552	34 011	46 588
3. Pagasivedu — *Transport des bagages.*										
Kaal — *poids* (tuh. *tn*)	0,6	0,5	4,9	4,9	6,1	0,2	0,2	2,0	2,3	2,6
tn.-km (tuh.)	46	55	483	514	617	15	18	152	176	198
4. Reisijate vedu (1000) — *Transport des voyageurs* (1000).										
Reisijate üldarv — *Nombre total de voyageurs*	596	534	5 106	5 185	6 623	74	85	742	872	982
Sellest Dont: Välisühendus—*Communic. avec l'étranger*	3	3	36	36	48	0,5	1	7	9	10
Kohalik liikumine — *Mouvement local*	593	531	5 070	5 149	6 575	74	84	735	863	972
Sellest: I—II klassis	6	6	51	60	67	3	4	33	41	46
„ III klassis	590	528	5 055	5 125	6 556	71	81	700	831	936
Reisija-km üldarv—*Voyageurs-km*	13 613	13 668	135 546	146 716	174 526	2 985	3 332	32 300	36 658	42 053
Sellest-*Dont:* Elektrirongid—*Trains électriq.*	3 451	2 534	22 470	23 433	29 188	—	—	—	—	—
Reisijaid ühe tee-*km* peale—*Voyageurs par km exp.*	20	20	201	218	250	5	6	56	64	73
Keskmine sõidukaugus — *Parcours moyen*	22,8	25,6	26,5	28,3	26,4	40,3	39,2	43,5	42,0	42,8
Magamiskaartide üldarv — *Cart. pour wag.-lits vend.*	2	2	23	24	29	0,4	0,5	3,7	4,5	5,3
Jaamaesise-pilettite üldarv — *Tickets d'entrée vendus*	8	9	95	110	121	0,2	0,5	1,7	2,7	3,3
5. Veerevkoosseisu kasutamine (1000) — *Exploitation du matériel roulant* (1000).										
Rong-*km* üldarv — *Trains-km*	251	246	2 137	2 155	2 057	109	111	1 012	1 118	1 368
Sellest reisirongs — *Dont trains de voyageurs*	186	178	1 520	1 522	2 046	92	85	750	771	1 004
Telg-*km* üldarv — *Essieux-km*	6 598	7 413	65 140	70 885	92 276	4 250	5 224	49 618	56 495	66 985
Sellest Dont: Vaguntelg-*km* — *Voitures à voyageurs*	2 831	3 116	28 032	29 730	37 044	1 648	1 849	15 742	17 246	21 005
Vankritelg-*km* — *Wagons à marchand.*	3 767	4 297	37 114	41 155	55 232	2 602	3 375	33 876	39 249	45 980
Kesk. tlg. arv rong. *Moyen. des essieux par train*	26,29	30,13	30,48	32,89	31,21	38,99	47,06	49,03	50,53	48,97
Sellest Dont: Aurureisirongs—*Trains de voyageurs*	21,28	19,45	25,24	21,70	24,83	35,37	37,94	38,79	40,54	38,68
Elektrirongs — *Trains électriques*	8,81	8,77	8,76	8,87	8,73	—	—	—	—	—
Kaubaronges — *Trains de marchand.*	57,65	62,31	60,16	62,91	60,97	61,20	81,31	82,11	76,76	81,93
Keskm. kaubar. brutto-kaal maksulisest veost [1])	401	342	440	415	450	150	177	217	173	222

[1]) Sellest 41 089 mootorronges. [2]) Kitsaröö**p**melisel on teljekoorem arvestatud ühe teljepaari peale. [3]) Neis piirkonnis liiklevad auru- ja mootorrongid. [4]) *% des wagons à marchandises non chargés au nombre tot. des wagons à marchandises.*

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus jaanuaris 1932 a.
Mouvement du port de Tallinn en janvier 1932.

Rahvuslik lipp *Pavillons nationaux*	Üldse *Grand total* Arv *Nombre*	Maht *Ton. net*	Neist laaditult*) Arv	Maht *Ton. net*	Rootsimaalt-le *De-vers Suède* Arv	Maht *Ton. net*	Neist laaditult Arv	Maht *Ton. net*	Saksamaalt-le *De-vers Allemagne* Arv	Maht *Ton. net*	Neist laaditult Arv	Maht *Ton. net*	Soomemaalt-le *De-vers Finlande* Arv	Maht *Ton. net*	Neist laaditult Arv	Maht *Ton. net*	Laevadega veetud *Transport de* Reisijaid (arv) *Voyageurs (nombre)*	Kaupu (tonnides) *Marchand. (tonnes)*
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I. SAABUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — *I. ENTRÉES — LONG COURS.*																		
Eesti	16	6 295	9	4 678	6	1 822	4	1 132	1	392	—	—	1	10	—	—	54	7 909
Sell. aur.-*Dont bat. à vap.*	11	5 495	8	4 487	5	1 497	4	1 132	1	392	—	—	—	—	—	—	51	7 609
Briti	1	1 014	1	1 014	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130
Bolivia	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Kreeka	3	424	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Norra	3	4 536	1	3 196	2	1 340	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 070
Pärsia	1	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Prantsuse	1	813	1	813	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150
Panama	1	102	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Poola	1	344	1	344	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	282
Rootsi	9	6 332	5	3 478	5	1 823	3	650	1	1 038	1	1 038	1	1 790	1	1 790	100	84
Saksa	18	12 517	15	9 250	—	—	—	—	11	6 970	11	6 970	5	4 029	2	762	163	4 008
Soome	11	6 594	8	3 474	—	—	—	—	2	2 080	1	1 040	7	3 922	5	1 842	221	877
Taani	5	3 890	3	2 470	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 930
Tšehhoslovakkia	4	506	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Ungari	1	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	**76**	**43 655**	**45**	**28 783**	**13**	**4 985**	**7**	**1 782**	**15**	**10 480**	**13**	**9 048**	**14**	**9 751**	**8**	**4 394**	**556**	**17 440**
Detsember 1931	132	59 584	80	41 128	22	9 115	14	2 839	17	10 774	16	9 685	33	12 605	20	8 333	920	29 892
Jaanuar 1931	92	59 363	62	43 970	12	5 012	9	2 501	22	13 979	19	11 153	15	11 645	8	5 167	584	40 024
RANNASÖIT — *CABOTAGE.*																		
Rannasöit—*Petit cabot.*	9	510	3	458	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	...	44
Jaanuar 1931	12	542	2	322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	...	120
II. VÄLJUNUD LAEVAD — VÄLISSÖIT — *II. SORTIES — LONG COURS.*																		
Eesti	7	3 303	5	1 900	4	1 220	4	1 220	1	1 103	—	—	—	—	—	—	31	1 211
Sell. aur.-*Dont bat. à vap.*	7	3 303	5	1 900	4	1 220	4	1 220	1	1 103	—	—	—	—	—	—	31	1 211
Briti	1	1 014	1	1 014	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	749
Bolivia	1	17	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kreeka	5	256	4	246	1	18	1	18	—	—	—	—	1	11	1	11	6	35
Norra	2	3 866	2	3 866	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 455
Prantsuse	2	1 677	2	1 677	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 026
Panama	1	102	1	102	—	—	—	—	—	—	—	—	1	102	1	102	2	60
Poola	1	344	1	344	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Rootsi	7	4 251	6	3 739	4	1 605	3	1 203	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4 368
Saksa	19	13 116	17	11 715	—	—	—	—	10	6 581	9	6 044	4	2 940	4	2 940	86	3 175
Soome	11	6 594	10	5 554	1	181	1	181	2	2 080	2	2 080	6	3 741	5	2 701	240	1 034
Taani	4	3 098	3	2 202	—	—	—	—	—	—	—	—	1	896	—	—	—	1 921
Tšehhoslovakkia	3	698	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Kokku — *Total*	**64**	**38 336**	**54**	**32 492**	**10**	**3 084**	**9**	**2 622**	**13**	**9 764**	**11**	**8 124**	**13**	**7 690**	**11**	**5 754**	**367**	**16 052**
Detsember 1931	101	52 142	60	37 144	13	4 763	8	2 002	22	13 586	18	11 477	31	11 283	19	5 383	533	17 059
Jaanuar 1931	71	46 704	61	42 589	10	2 527	10	2 527	20	12 319	15	10 577	12	7 796	10	6 936	602	18 532
RANNASÖIT — *CABOTAGE.*																		
Rannasöit—*Petit cabot.*	10	526	5	475	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	...	111
Jaanuar 1931	12	521	2	322	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	...	81

*) *Avec cargaison.*

Tab. 8. Eesti Panga äriseis 31. jaanuaril 1932 a. (1000 *kr*).
Bilans de la Banque d'Estonie le 31 janvier 1932 (1000 kr).

Aktiva — *Actif*	1000 *kr* 31. I.	31. XII.	% 31. I.	31. XII.	Passiva — *Passif*	1000 *kr* 31. I.	31. XII.	% 31. I.	31. XII.
Kattevara — *Réserve*	21 551	21 492	35,6	33,0	Põhikapital — *Capital*	5 000	5 000	8,3	7,7
a) kuldrahas ja -kangides — *or monnayé et or non monnayé*	7 307	6 559	12,1	10,1	Tagavarakapital — *Fonds de réserve*	4 924	4 924	8,1	7,6
b) välisraha — *devis. étrang. nettes*	14 244	14 933	23,5	22,9	Jooksvad kohustused — *Exigibilités courantes*	47 948	49 864	79,2	76,5
Vahetusraha — *Pièc. de mon. d'ap. est.*	1 856	1 736	3,1	2,7	A. Pangatähed liikvel — *Billets en circulation*	34 437	35 159	56,9	54,0
Siseveksild — *Effets intér. escompt.*	10 945	11 111	18,1	17,0	B. Jooksvad arved — *Dépôts à vue et comptes cour.*	13 511	14 705	22,3	22,5
a) kaubaveksild — *commerciaux*	9 450	9 664	15,6	14,8	a) valitsuse — *État*	5 083	6 005	8,4	9,2
b) põllumajandusl. — *agricoles*	1 486	1 438	2,5	2,2	b) pankade — *banques*	5 572	5 266	9,2	8,1
c) metsatööstusl. — *rel. au com. de bois*	9	9	0,0	0,0	c) teised — *divers*	2 856	3 434	4,7	5,2
Laenud — *Prêts et avances:*	11 491	12 091	19,0	20,0	Muud passivad — *Passifs divers*	2 654	5 346	4,4	8,2
valitsusele — *à l'État*	2 200	3 100	3,6	4,8					
teistele — *divers*	[1]) 9 291	[2]) 9 891	15,4	15,2					
Kinnis- ja vallasvara — *Propr. im. et mat.*	2 077	2 078	3,4	3,2					
Muud aktivad — *Autres actifs*	12 606	15 726	20,8	24,1					
Kokku — *Total*	**60 526**	**65 134**	**100**	**100**	**Kokku** — *Total*	**60 526**	**65 134**	**100**	**100**

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega 31. I. 32 a. 44,95% — *Proportion de la réserve par rapport aux exigibilités courantes:* 44,95%.
„ „ „ „ „ 31. XII. 31 a. 43,10% — „ „ „ „ „ „ „ „ „ 43,10%.

[1]) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 4 000 (tuh. kr.).
[2]) „ „ „ „ „ „ „ „ 4 195 „ „

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnud detsembris 1931 a. ja jaanuaris 1932 a.

Nombre de personnes passées les confins de la République en décembre 1931 et janvier 1932.

Välispassidega *Passeports pour l'étranger*	Detsember *Décembre* Entrées	Detsember *Décembre* Sorties	Jaanuar *Janvier* Sissesõitn.	Jaanuar *Janvier* Väljasõitn.
	Riikkondsuse järgi *D'après la sujétion*			
Eesti — *Estonie*	664	400	391	405
Ameerika ühendr. — *États-Unis*	88	89	19	18
Austria — *Autriche*	3	3	6	6
Belgia — *Belgique*	2	4	4	3
Danzig — *Dantzig*	4	5	1	1
Helveetsia — *Suisse*	6	7	6	6
Hiina — *Chine*	1	—	—	—
Hispaania — *Espagne*	—	—	1	—
Hollandi — *Pays-Bas*	3	9	3	3
Inglise — *Angleterre*	30	36	31	34
Itaalia — *Italie*	20	20	18	12
Jaapan — *Japon*	—	—	—	1
Kanada — *Canada*	38	37	—	—
Kreeka — *Grèce*	6	2	3	6
Leedu — *Lithuanie*	30	31	16	19
L.-Slaavia — *Yougoslavie*	5	3	—	1
Läti — *Lettonie*	72	92	119	110
Norra — *Norvège*	4	4	3	3
N.S.V.L. (Vene) — *U.R.S.S.*	66	80	99	87
Poola — *Pologne*	36	35	34	34
Prantsuse — *France*	13	11	11	11
Rumeenia — *Roumanie*	3	4	—	1
Rootsi — *Suède*	32	43	35	32
Saksa — *Allemagne*	178	173	141	141
Soome — *Finlande*	341	352	97	97
Taani — *Danemark*	13	18	11	12
Tšehhoslovakkia — *Tchécoslovaq.*	20	16	6	14
Türgi — *Turquie*	1	1	1	1
Ungari — *Hongrie*	13	13	5	7
Riikkondsuseta — *N'ayant auc. suj.*	10	18	24	21
Muud riigid — *Autres états*	5	5	1	—

Reisikaartidega: — *Cart de voyage*				
Eesti	111	96	105	96
Soome	105	118	40	47
Sisepassidega — *Passeports ordin.*				
Eesti — *Estoniens*	8 599	8 452	8 041	7 762
Läti — *Lettons*	5 230	5 197	4 907	4 905
Välispassidega *Passeports pour l'étranger*	**Piiripunktide järgi** *D'après les cordons de la frontière*			
Tallinn	755	377	341	272
Valga	716	611	550	632
Narva	143	448	125	118
Mõisaküla	28	18	21	18
Haapsalu	21	—	—	—
Paldiski	15	17	5	4
Pärnu	3	4	—	—
Mõniste	—	1	—	—
Piirivalvepunktid — *D'après les cordons de la garde-frontière*	41	35	44	42
Kokku — *Total*	**1 722**	**1 511**	**1 086**	**1 086**
Reisikaartidega — *Cart. de voyage*				
Tallinn	200	191	139	142
Teised punktid	16	23	6	1
Kokku — *Total*	**216**	**214**	**145**	**143**
Sisepassidega — *Passeports ordin.*				
Tallinn	7	—	—	—
Valga	1 089	1 003	817	870
Mõisaküla	261	251	187	193
Koikküla	56	59	71	89
Mõniste	52	65	52	43
Piirivalvepunktid	12 365	12 271	11 821	11 472
Kokku — *Total*	**13 829**	**13 649**	**12 948**	**12 607**
Üldse — *Gr. total*	**15 767**	**15 374**	**14 179**	**13 896**
1/I — 31./XII. 1931 a.	237 813	237 351	—	—
Eelnine kuu 1931 a.	14 025	13 739	—	—
Detsember 1930 a.	17 455	17 075	—	—
Jaanuar 1931 a.	—	—	14 844	15 089

Tab. 15. Linnade rahvastik jaanuaris 1932 a.

Mouvement de la population dans les villes en janvier 1932.

	Registreeritud elanikkude arv 1. jaanuaris 1932 a. *Nombre de la population au 1/I 1932*			Sisseregistreeritud *Enregistrés* Sündinuid *Naissances*		Sisse sõitnuid *Arrivés*		Teise korteri sissekolijaid *Changement du logement*		Väljaregistreeritud—*Rayés des listes* Surnuid *Décès*		Väljasõitnuid *Départs*		Teadmata kuhu *Inconnu*		Korterist väljakolijaid *Changement du logement*		Registreeritud elanikkude arv 1. veebruaris 1932 a. *Nombre de la population au 1/II 1932*		
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	Kokku	M.	N.
Tallinn	133 634	58 917	74 717	50	29	1 105	981	2 207	2 585	50	62	795	751	686	735	1 621	1 956	133 936	59 127	74 809
Haapsalu [1]	4 171	1 734	2 437	2	1	30	24	160[1]	195[1]	—	1	15	20	—	—	9	11	4 527	1 902	2 625
Kuressaare	4 330	1 956	2 383	5	1	34	37	37	37	2	1	43	31	—	—	37	37	4 339	1 950	2 389
Narva	24 970	10 773	14 197	5	13	206	121	215	311	13	18	98	112	20	28	211	302	25 039	10 857	14 182
Nõmme	13 407	5 928	7 479	6	6	195	197	108	110	12	7	116	173	35	45	90	98	13 453	5 984	7 469
Paide	3 425	1 514	1 911	2	1	44	34	34	37	1	2	44	33	—	—	34	37	3 426	1 515	1 911
Paldiski	1 070	534	536	1	2	15	10	6	10	—	—	9	9	—	—	6	10	1 080	541	539
Petseri	4 360	2 094	2 266	2	3	34	34	47	51	2	3	42	32	—	—	47	51	4 354	2 086	2 268
Pärnu	20 660	9 491	11 169	4	5	302	218	491	554	10	8	210	201	13	15	491	554	20 732	9 564	11 168
Põltsamaa	3 408	1 582	1 826	—	—	21	25	7	15	—	1	20	25	1	—	7	15	3 398	1 573	1 825
Rakvere	12 418	5 148	7 270	4	5	125	92	114	160	7	4	88	78	—	—	122	156	12 463	5 174	7 289
Tapa	4 355	2 100	2 255	3	5	40	37	43	38	1	—	30	18	5	7	31	38	4 391	2 119	2 272
Tartu	71 543	30 737	40 806	17	23	916	788	801	974	30	41	369	311	150	144	834	1 049	72 134	31 088	41 046
Tõrva	2 482	1 063	1 419	1	4	26	26	19	33	—	1	15	10	—	—	20	30	2 506	1 074	1 432
Türi	3 286	1 478	1 808	—	3	24	19	28	28	2	1	18	17	—	—	28	28	3 294	1 482	1 812
Valga	11 999	5 312	6 687	6	4	106	122	103	139	9	5	94	118	—	3	94	156	12 000	5 330	6 670
Viljandi	12 841	5 929	6 912	—	—	100	99	185	240	6	6	83	98	—	—	185	240	12 847	5 940	6 907
Võru	4 950	2 378	2 572	1	4	63	50	74	69	3	2	50	30	40	42	33	17	4 994	2 390	2 604
Kokku — *Total*	**337 318**	**148 668**	**188 650**	**109**	**109**	**3 386**	**2 914**	**4 679**	**5 586**	**148**	**163**	**2 148**	**2 076**	**950**	**1 019**	**3 900**	**4 784**	**338 913**	**149 696**	**189 217**
				218		**6 300**		**10265**		**311**		**4 224**		**1 969**		**8 684**				
Detsember 1931 a.	337 098	148 670	188 423	127	109	3 111	3164	5 077	6 062	171	160	2 415	2 155	1 140	1 146	4 591	5 638	337 318	148 668	188 650
Jaanuar 1931 a.	334 982	146 862	188 120	146	128	3 332	3 179	3 839	4 744	183	220	2 675	2 653	837	966	3 197	4 124	335 495	147 287	188 208

[1] Haapsalu linna aadressbüroo ümberkorraldamisel 20. jaanuariks, osutus linna elanikkude arv 335 in. võrra (151 meest ja 184 naist) kõrgemaks, kui senised andmed näitasid. Vahe on paigutatud „Teise korteri sissekoljaid" lahtrisse.

Tab. 24. Suurmüügihinnad detsembris 1931 a. ja jaanuaris 1932 a.

Prix de gros en décembre 1931 et janvier 1932.

Hinnad kroonides — *Prix en kr.* *kr = couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)*	Detsember 1931	Jaanuar 1932
	1	2
Toidained ja loomatoit — *Denrées alimentaires et fourrage*		
1. Rukis, Eesti — *Seigle du pays*	14,96	15,00
2. „ Eesti ja Vene rukki segu	—	—
3. „ Vene — *de Russie*	—	—
4. „ Ameerika — *d'Amérique*	—	—
5. „ Poola — *de Pologne*	—	—
6. Nisu, Eesti — *Froment du pays*	19,83	20,00
7. „ Vene — *de Russie*	—	—
8. Oder, toidu — *Orge*	12,50	13,50
9. „ õlle — „ *pour bière*	15,00	15,50
10. Kaer, toidu Eesti — *Avoine du pays*	9,50	8,87
11. „ „ Saksa — „ *d'Allemagne*	—	—
12. „ „ Poola — „ *de Pologne*	—	—
13. „ „ Vene — „ *de Russie*	—	10,00
14. Rukkijahu — *Farine de seigle*	16,55	16,55
15. Rukkipüül — „ „ *blutée*	28,05	28,05
16. Nisuj., Ameerika, sõre — *Farine de from. amér., I s.*	46,00	—
17. Nisuj., Ameer., pehme, kõrg. s. „ „ „ „ *II* „		
18. Kartulid, eksport — *Pommes de terre (d'export.)*	2,35	2,68
19. „ piituse — „ „ „ *pour alcool*	1,60	1,60
20. Kartulitärklis „Supericur" — *Fécule de pom. de terre*	27,75	27,62
21. Herned, rohelised — *Pois verts*	—	—
22. „ „ Hollandi — *Pois verts d'Hollanade*	—	37,50
23. Või, meierei, eksport — *Beurre de ferme (d'export.)*	[1]) 1,48	1,26
24. „ „ siseturu — „ „ „	—	—
25. Margariin, välismaa — *Margarine*	[1]) —	—
26. „ kodumaa — „	[1]) 0,94	0,85
27. Juust „šveitsi", Eesti — *Fromage „suisse", du pays*	[1]) 1,38	1,29
28. Kaseiin, toores — *Caséine*	12,00	12,00
29. Munad, eksp. I s. — *Oeufs (d'exp.) I s.*	[2]) —	—
30. „ „ II s. — *Oeufs d'exportation II s.*	—	—
31. Suhkur, peen., Dantzigi — *Sucre en poud., de Dantzig*	—	—
32. „ „ Saksa — „ „ „ *d'Allem.*	—	—
33. „ „ Ameerika — „ „ „ *d'Amér.*	—	—
34. „ „ Ts.-Slov. — „ „ „ *de T.-Slov.*	—	—
35. „ „ Vene — „ „ „ *de Russie*	25,06	24,66
36. „ „ Poola — „ „ „ *de Pologne*	25,13	24,75
37. „ „ Inglis — „ „ „ *d'Angleterre*	—	—
38. Siirup, kartuli, 42° — *Sirop de pom. de terre 42°*	32,00	32,00
39. Glükoos — *Glucose*	25,00	25,00
40. Tee, lahtine, Pekoe broken, Java — *Thé*	[1]) —	—
41. „ „ Orange Pekoe, „ — „	[1]) 4,40	4,40
42. „ „ „ „ Tseilon „	[1]) 5,25	5,25
43. „ „ Moning Hiina — „	[1]) 4,35	4,35
44. Kohvi, Rio, Santos — *Café de Rio, Santos*	[1]) 2,40	2,40
45. „ Kesk-Ameerika sordid — *Café d'Amér. Centr.*	[1]) 3,95	3,95
46. Kakao, Inglise — *Cacao d'Angleterre*	[1]) 1,33	1,17
47. „ Ameerika — „ *d'Amérique*	[1]) —	—
48. „ Hollandi — „ *d'Hollande*	[1]) 1,48	1,35
49. Riis, Burma II — *Riz de Burma II*	31,00	33,00
50. Sool, lahtine, Saksa — *Sel d'Allemagne*	3,40	3,40
51. „ „ Vene (fr. Narva ja Isb.) — *de Russie*	3,40	3,40
52. „ „ Poola — *Sel de Pologne*	3,40	3,20
53. Heeringad, Yarmouth, Maties — *Harrengs d. Yarm.*	[3]) —	—
54. „ „ Matfuis — „ „	[3]) —	—
55. „ Soti, Maties — *Harrengs d'Ecosse*	[3]) 47,50	42,50
56. „ „ Matfuis — „ „	[3]) 69,00	69,00
57. „ Norra — „ *de Norvège*	[3]) —	—
58. „ Islandi — „ *d'Islande*	[3]) —	—
59. Sealiha I s. — *Viande de porc I sorte*	[1]) 0,45	0,38
60. Loomaliha I s. — *Viande de bœuf I sorte*	[1]) 0,29	0,25
61. Õlikoogid, linaseemne — *Tourteaux de graines d. lin*	10,75	9,50
62. „ päevalille — „ *de tournesol*	—	10,00
63. „ puuvilla — „ *de coton*	—	—
64. „ soojatangud — „ *de soya*	13,25	13,25
65. „ palmi — „ *de palme*	—	—
66. Segajõusöödt I sort — *Fourrage concentré mixte*	10,85	10,50
67. „ II „ — „ „ „	9,80	—
68. Nisukliid — *Sons de froment*	7,88	7,00
69. Rukkikliid — *Sons de seigle*	—	—
Linaseeme, lina, riie, paber ja nahk — *Graines de lin, lin tissus, papier et cuirs*		
70. Linaseeme, õli 90% — *Graines de lin*	11,15	11,45
71. „ külvi 95% — *Graines d. lin p. semence*	12,50	12,50
72. Lina, Liivi, R — *Lin de Livonie, R*	[4]) 404	397
73. „ Petseri, R — „ *de Petseri, R*	[4]) 480	427
74. „ Võru, R — „ *de Võru, R*	[4]) 480	427
75. „ Tartu, R — „ *de Tartu, R*	[4]) 404	397
76. Takud, Codilla I — *Etoupe de Codilla I*	—	—
77. „ „ II — „ „ „ *II*	—	—
78. Puuvillane riie, Bjas, — *Cotonnade*	[5]) 0,53	0,53
79. „ „ Mitkal, — „	[5]) 0,39	0,39
80. Paber, ratatsiooni — *Papier roulé*	23,20	23,20
81. Tallanahk, Eesti nahast — *Cuir à semelles du pays*	[1]) 2,63	2,75
82. „ Ameer. nahast I s. — *Cuir d'Amér. I s.*	[1]) 2,95	2,87
83. „ „ „ II s. — „ „ *II s.*	[1]) 2,85	2,73
Ehitusmaterjalid — *Matériel de construction*		
84. Tsement, Portland — *Ciment de Portland*	[6]) 8,75	7,90
85. Kriit, toores — *Craie brute*	5,82	5,82
86. „ pestud — „ *lavée*	6,00	6,00
87. Asfalt — *Asphalte*	—	—
88. Lubi — *Chaux*	3,50	3,50
89. Kips tükkides (fr. Irboska) — *Plâtre en morceaux*	[4]) 15,25	15,25
90. „ jahvatatud „ — *moulu*	[4]) 24,40	24,40
91. „ krohvimise „ — *pour ouvrages en stuc.*	[4]) 39,65	39,65
92. Telliskivid I s. — *Briques I sorte*	[7]) 47,50	47,50
Metallid — *Métaux*		
93. Raud, sordi — *Fer en espèces*	9,75	9,75
94. „ latt — „ „ *lingots*	—	—
95. „ vits — *Ferraille*	14,25	14,25
96. „ plekk — *Tole de fer*	16,00	16,00
97. „ „ tsingitud — *Tole de fer zinguée*	31,25	31,25
98. „ talad (T) — *Sommiers en fer*	11,25	10,75
99. Teras, vedru — *Acier à ressort*	23,00	22,00
100. „ töötlistade — *Outillage en acier*	—	—
101. „ talla — *Aimant*	13,66	13,75
102. Malm — *Fonte de fer*	—	—
103. Inglistina — *Etain*	297	290
104. Seatina — *Plomb*	47,33	49,00
105. Vaskplekk, punane — *Tôle de cuivre, rouge*	175	173
106. „ valge — „ „ „ *blanche*	165	165
107. Tsinkplekk — „ *de zinc*	47,50	47,50
Kütteained, õlid ja nende saadused — *Combustibles, huiles et leurs produits*		
108. Kivisüsi auru, Yorkshire — *Houille de Yorkshire*	[4]) 28,75	36,75
109. „ „ Newcastle — *Houille de Newcastle*	[4]) 27,25	36,25
110. „ sepa — *Houille de forge*	[4]) 30,50	38,50
111. Koks, valu — *Coke de fonte*	[4]) 43,25	60,25
112. „ gaasi — *Coke de gaz*	[4]) —	—
113. Põlevkivi, I s. A — *Schiste combustible I sorte A*	[4]) 6,10	—
114. „ I s. B — „ „ *I* „ *B*	[4]) 5,50	—
115. „ II s. — „ „ *II* „	[4]) 4,50	—
116. „ III s. — „ „ *III* „	[4]) 2,50	—
117. Põlevkiviõli — *Houille de schiste combustible*	6,75	6,75
118. Nafta, Vene — *Naphte de Russie*	10,50	10,50
119. „ Ameerika — *Naphte d'Amérique*	10,50	10,50
120. Petrooleum, Vene — *Pétrole de Russie*	10,62	10,62
121. „ Ameerika — *Pétrole d'Amérique*	10,62	10,62
122. Bensiin, Vene — *Benzine de Russie*	28,75	37,50
123. „ Ameerika — *Benzine d'Amérique*	28,75	37,50
124. Masinaõli, Vene — *Huile à graiss. de Russie*	26,50	24,50
125. „ Ameerika — *Huile à graiss. d'Amérique*	28,00	—
Väetisained — *Engrais*		
126. Superfosfaat, 18—20% — *Superphosphate 18—20%*	—	—
127. Toomasjahu, 15—16% — *Scorie Thomas 15—16%*	—	—
128. Kaalisool, 40% — *Sel de potasse 30%*	—	—
129. „ 40% — „ „ „ 40%	—	—
130. Kainiit, 13—14% — *Cainite 13—14%*	—	—
131. Eesti fosforiit, 25—27% — *Phosphor. du pays 25—27%*	—	—
132. Salpeeter, Norra — *Salpêtre de Norvège*	—	—
133. „ Cilli 15,5% — *Salpêtre de Chili 15,5%*	—	—
Värvid ja muu keemiakaup — *Matières tinctoriales et autres produits chimiques*		
134. Nigrosiin, veesulav. väljam. — *Nigrosine fondante*	[1]) 5,50	5,50
135. Tsinkvalge, väljamaa — *Blanc de zinc, étranger*	[1]) 0,70	0,70
136. Tinavalge, „ — „ *plomb* „	[1]) 0,70	0,70
137. Ooker, „ — *Ocre étrangère*	[1]) 0,19	0,19
138. Pesusooda — *Soude*	8,50	8,25
139. Seebikivi, Inglise — *Pierre de savon d'Angleterre*	26,00	26,00
140. Tuletikud — *Allumettes*	[8]) 130	130

Hinnad on antud ühe kvintaali (100 *kg*) kohta peale märgitute — *Les prix sont indiqués par 100 kg exc. les cas marqués ci-après:* [1]) *kg*, [2]) kast 360 tk. — *boîte à 360 oeufs*, [3]) tünn — *baril*, [4]) meetertonn (1000 *kg*), [5]) meeter — *mètre*, [6]) tünn — *baril (170 kg)*, [7]) tuhat — *mille*, [8]) 5000 toosi — 5000 *boîtes*.

Tab. 26. Turuhinnad jaanuaris 1932 a. — *Prix de détail en janvier 1932.*

		Müüt-ühik	Tallinn Jaan. 1932	Tallinn Dets. 1931	Tallinn Jaan. 1931	Paldiski	Rakvere	Narva	Paide	Haapsalu	Tartu	Viljandi	Pärnu	Võru	Valga	Petseri	Kuressaare
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
			Hinnad sentides — *Prix en cents.*														
Liha, lihasaadused ja rasv	1. Sealiha, seaviisi ostes — *Viande de porc*	kg.	*41*	*44*	*71*	*30*	37	48	—	34	35	*34*	36	38	34	*33*	39
	2. „ keeduliha — *Viande de porc II s.*	„	50	55	83	*42*	40	43	40	38	32	*38*	43	28	50	*37*	45
	3. „ praeliha — „ „ „ *I* „	„	54	60	91	*46*	51	58	45	43	40	*46*	48	33	60	*47*	50
	4. Seapekk — *Lard*	„	55	60	95	*53*	58	69	53	50	54	*53*	55	48	65	*61*	74
	5. Loomaliha, supiliha — *Viande de boeuf II s.*	„	34	30	53	*25*	28	25	31	*28*	32	*29*	27	27	30	*28*	30
	6. „ praeliha — „ „ „ *I* „	„	58	54	83	*35*	48	41	40	*50*	44	*55*	52	38	50	*39*	50
	7. Vasikaliha, esim. veerand — *Viande de veau II s.*	„	39	51	53	*45*	36	33	20	*25*	36	*35*	36	25	39	*24*	26
	8. „ tagum. veerand — *Viande de veau I s.*	„	46	58	61	*55*	42	43	33	*35*	45	*39*	45	30	49	*30*	32
	9. Lambaliha, esim. veerand — *Viande de mout. II s.*	„	*58*	47	63	*45*	45	44	38	*40*	39	*39*	39	—	35	*34*	35
	10. „ tagum. veerand — *Viande de mout. I s.*	„	*64*	55	68	*55*	50	50	43	*45*	47	*45*	44	—	48	*36*	40
	11. Searasv, sulatamata — *Graisse de porc*	„	60	65	103	*65*	64	73	*57*	*53*	68	*58*	69	68	73	*67*	69
	12. „ sulatatud — *Saindoux*	„	88	100	150	*90*	85	93	*80*	*65*	90	*85*	106	78	90	*92*	*99*
	13. Loomarasv, sulatamata — *Graisse d. boeuf, n. fond.*	„	*50*	*55*	80	...	40	35	—	40	...	*38*	43	...	40	—	45
	14. „ sulatatud — *Graisse de boeuf, fondue*	„	—	—	—	...	50	—	—	—	70	*65*	65	...	50	—	75
	15. Teevorst — *Saucisson*	„	75	75	135	...	*65*	83	*80*	*100*	100	*75*	...	...	75	—	*100*
	16. Sink — *Jambon*	„	125	125	160	...	*90*	128	*90*	*113*	125	*95*	80	...	90	—	*140*
Kala	17. Räimed, värsked — *Petits harengs baltiques, frais*	„	31	24	37	15	37	—	30	22	—	—	—	—	—	—	—
	18. Kilud „ — *Esprot frais*	„	22	24	31	12	26	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
	19. Haugid „ — *Brochets frais*	„	50	63	81	—	48	36	46	53	36	47	39	48	48	35	36
	20. Ahvenad „ — *Perches fraîches*	„	36	34	56	—	24	29	29	—	22	29	22	38	31	—	33
	21. Särjed „ — *Gardons frais*	„	—	—	—	—	—	—	25	—	10	—	17	25	19	—	—
	22. Räimed, soolatud — *Petits harengs baltiq., salés*	„	30	30	35	—	19	25	25	16	*25*	25	15	...	*30*	*30*	22
	23. Kilud „ — *Esprots salés*	„	35	40	40	—	25	—	25	20	...	*28*	—	...	*40*	*30*	23
	24. Heeringad „ *Harengs salés*	„	58	58	58	...	40	58	*50*	*55*	*50*	*45*	*57*	...	*60*	...	*55*
	25. Kilud toosides — *Esprots en boîtes*	toos[1])	*40*	*40*	*45*	...	*43*	*38*	—	*44*	*45*	—	43	—	*40*	*45*	*40*
Teravili, jahu ja tangud	26. Rukis — *Seigle*	10 kg.	*160*	*160*	*145*	—	135	*160*	*165*	—	*150*	*158*	—	—	*165*	144	135
	27. Nisu — *Froment*	„	—	—	—	—	160	*226*	*210*	—	*200*	—	—	—	*220*	162	190
	28. Oder — *Orge*	„	130	130	...	—	105	*130*	*133*	...	100	—	97	79	75	76	95
	29. Kaer — *Avoine*	„	100	100	*100*	—	78	*86*	75	75	60	—	76	64	60	61	90
	30. Rukkijahu — *Farine de seigle*	„	*170*	*170*	*150*	*175*	163	*169*	*171*	147	155	*170*	170	155	155	158	*172*
	31. Nisujahu, liht — *Farine de froment*	„	*320*	*320*	*351*	*340*	260	*250*	—	...	—	*325*	211	—	...	—	*245*
	32. „ sõela — „ „ „ *blutée*	„	—	—	—	...	290	*296*	—	...	280	—	—	—	...	259	*290*
	33. Odrajahu, inimtoiduks — *Farine d'orge (pour alim. de l'homme)*	„	—	—	—	*280*	190	*230*	218	*250*	200	*235*	180	...	135	...	*160*
	34. Odrajahu, loomatoid. — *Farine d'orge (p. fourr.)*	„	—	—	—	—	125	*100*	100	...	90	—	—	79	70	...	*125*
	35. Odratangud — *Gruau d'orge*	kg.	29	30	35	*27*	21	*21*	22	*30*	20	21	19	15	18	*30*	26
	36. Kruubid — *Orge perlé*	„	35	40	40	...	24	*25*	26	*30*	20	*24*	*30*	—	*30*	*31*	*32*
Leib	37. Rukkileib — *Pain de seigle*	„	17	17	16	*17*	*15*	17	*14*	*17*	*15*	*15*	17	18	16	*18*	19
	38. Peenleib — „ *demi-blanc de seigle*	„	33	33	31	*33*	*40*	29	*31*	*34*	*30*	*30*	31	30	35	*32*	33
	39. Seplk — *Pain de froment*	„	33	33	35	*40*	*40*	30	*34*	*34*	*40*	*30*	32	45	42	*37*	35
	40. Sai — *Pain blanc*	tk.	45	45	50	*48*	*53*	43	*55*	*45*	*48*	*45*	45	48	50	*50*	42
Piim, munad	41. Piim, rõõsk (lahtine) — *Lait frais*	„	*11*	*11*	*11*	*10*	*9*	9	*8*	*8*	8	8	*8*	10	8	12	10
	42. Koor, rõõsk — *Crème fraîche*	„	*80*	*80*	*110*	—	*130*	109	*90*	*80*	*65*	80	*41*	65	60	—	51
	43. „ hapu — „ *aigre*	kg.	100	100	150	—	*128*	90	*90*	*100*	85	80	*78*	...	98	...	78
	44. Kohupiim — *Caillebotte*	„	30	30	38	—	*38*	30	30	*25*	18	15	*23*	25	20	*30*	*40*
	45. Või, meierei, rõõsakoore — *Beurre de ferme, frais*	„	158	170	224	—	*157*	163	*163*	*150*	156	*139*	*138*	155	160	*163*	165
	46. „ köögi — *Beurre de cuisine*	„	140	153	198	*145*	151	151	125	116	141	125	120	119	132	—	130
	47. Kanamunad — *Oeufs de poule*	paar[2]	16	16	18	*13*	18	18	14	14	15	15	13	12	13	13	13
Aiavili	48. Kartulid — *Pommes de terre*	10 kg.	35	32	35	*30*	31	28	10	12	30	18	18	27	26	23	25
	49. Porgandid — *Carottes*	kg.	15	12	15	—	15	14	12	12	8	16	10	...	10	—	12
	50. Peedid — *Betteraves*	„	20	15	15	—	15	10	15	12	—	16	15	...	8	—	9
	51. Kaalikad — *Navets*	„	10	10	10	—	11	7	10	7	8	6	10	...	6	—	7
	52. Herned, kollased, kuivatatud — *Pois secs*	„	30	30	35	—	...	20	...	30	20	22	—	...	*30*	—	35
	53. Oad, kuivatatud — *Fèves sèches*	„	45	45	50	—	...	—	—	—	20	—	20	...	18	—	20
	54. Kapsad, hapud — *Choucroute*	„	20	20	25	...	20	15	20	...	13	13	—	...	15	—	15
	55. „ värsked — *Choux frais*	„	15	12	25	...	11	12	12	7	8	5	10	...	7	—	7
	56. Sibulad — *Oignons*	„	30	28	35	...	33	*33*	45	*40*	28	*25*	35	...	*30*	—	35
Mund toidu- ja tarbeain.	57. Riis — *Riz*	„	*56*	*56*	*56*	...	*60*	*46*	*44*	*40*	*50*	...	*60*	*40*	*50*	*44*	*35*
	58. Manna — *Manne*	„	*60*	*60*	*60*	*50*	*55*	*47*	*56*	*55*	*55*	*52*	*56*	*55*	*55*	...	*60*
	59. Makaronid — *Macaronis*	„	*80*	*80*	*78*	*85*	*95*	*81*	*84*	*87*	*85*	*82*	*90*	*85*	*90*	*90*	*90*
	60. Kartulijahu — *Fécule de pommes de terre*	„	*38*	*38*	*38*	*35*	*40*	*29*	*36*	*35*	*45*	*32*	*35*	*40*	*40*	*40*	*35*
	61. Suhkur, peenike — *Sucre en poudre*	„	*27*	*28*	*28*	*28*	*28*	*25*	*28*	*29*	*27*	*29*	*28*	*28*	*28*	*29*	*29*
	62. Mesi — *Miel*	„	175	175	188	—	163	*150*	*165*	*188*	*125*	—	*145*	*150*	*135*	*125*	145
	63. Köögisool — *Sel de cuisine*	„	*5*	*5*	*5*	*5*	4,5	*4*	*5*	*5*	*5*	*5*	*4,5*	4,5	*5*	*5*	*5*
	64. Viljakohv — *Café de grains*	„	100	100	100	—	*73*	...	...	*55*	*75*	*60*	...	*70*	*70*	...	*75*
	65. Sigurid, praad-ta — *Chicorée non torréfiée*	„	—	—	—	—	...	...	—	...	*25*	*30*	—	*30*	*30*	—	—
	66. Pesuseep, sinine — *Savon*	„	*53*	*53*	*58*	—	*65*	*61*	*50*	...	*43*	*45*	*57*	*50*	*52*	*50*	*60*
	67. Petrooleum — *Pétrole*	„	*13*	*16*	*19*	*15*	*18*	*13*	*17*	*18*	*17*	*18*	*15*	*19*	...	*17*	*14*
	68. Tikud — *Allumettes*	pakk[3]	*28*	*28*	*30*	*29*	*29*	*26*	*30*	*30*	*30*	*30*	*28*	*30*	*30*	*28*	*28*
Hein ja põhk	69. Ristikhein — *Trèfle*	kg.	62	57	64	—	63	50	—	35	48	35	—	—	28	—	60
	70. Timutihein — *Fléole*	„	65	57	64	—	63	—	—	35	48	—	—	—	28	—	—
	71. Aasahein — *Autres herbages*	„	48	43	45	—	51	—	—	27	38	33	—	—	25	—	45
	72. Luhahein — *Foin des prés*	„	31	—	—	—	48	20	—	—	30	—	—	—	20	—	—
	73. Soohein — *Foin des marais*	„	—	—	—	—	29	—	—	—	20	20	—	—	15	—	—
	74. Rukkiõled — *Paille de seigle*	„	40[4])	42[4])	42[4])	—	23	—	—	—	30	20	—	—	22	—	25
	75. Kaerapõhk — „ *d'avoine*	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—
	76. Odrapõhk — „ *d'orge*	„	—	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—
	77. Segaviljapõhk — *Paille des cultures mixtes*	„	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—
Puud	78. Kasepuud — *Bois de bouleau*		*774*	*809*	*915*	—	*598*	*600*	—	*450*	*650*	*450*	*406*	...	*500*	*406*	*450*
	79. Männipuud — „ *de pin*	m	*492*	*563*	*704*	—	*422*	*400*	—	*400*	*600*	*400*	*343*	...	*400*	—	*350*
	80. Kuusepuud — „ *de sapin*		*492*	*528*	*533*	—	*422*	*400*	—	*400*	*600*	*300*	*343*	...	*350*	—	*300*

Märkus: Kursiivviga — kaupluste müügihinnad — *Chiffres en italique désignent les prix en magasins et boutiques.*
[1]) — *botte,* [2]) — *paire,* [3]) — *paquet,* [4]) — rukkiõled — *paille.*

Tab. 29. Tööturg detsembris 1931. a. — *Marché du travail en décembre 1931.*

[1]) 1 jaanuariks 1931 a. [2]) Tähend. kuude 1 kuupäevaks jäänud töötute ja vabakohtade keskm. arv. [3]) Vähem nädalat tööl olnud. [4]) Tööotsijate hulgast väljalangenute arv arvatud maha. [5]) *Ouvriers des industries extractives, des produits d'extraction et ouvriers verriers.* [6]) *Ouvriers des transport et des communications.* [7]) *Employés de magazins (aussi garçons d'hôtel.* [8]) *Industries extractives et transformation de leurs produits.*

	Omavalitsuste tööbörsid — *Bourses du travail des administrations publiques*																		Eravahetalitusekontorid — *Agences d'affaire privées*							
	Tööotsijate arv — *Nombre de chômeurs*																		Tööotsijate arv — *Nomb. de chômeurs*							
	Eelmisest kuust ülejäänud — *Restés du mois précédent*		Kuu jooksul registreeritud — *Enregistrés au cours du mois*		Ajutiselt tööl tagasihoitute arv [5]) — *N. d. rentrés après l'exécution des travaux temporaires*		Kuu jooksul nõutud tööliste arv — *Nombre de places vacantes*		Tagasivõetud tööliste nõudmiste arv — *Nombre d'offres retirées*		Tööle saadetute arv — *Nombre de désignations*		Tööle jäänute arv — *Nombre de placements*		Tööta töölejõu arv 1./I. 1932 a. [4]) — *Nombre de chômeurs au 1/I. 1932*		Vabade kohtade arv 1/I. 1932 a. — *Nombre de places vacantes au 1/I. 1932*		Eelmisest kuust ülejäänud — *Restés du mois précédent*		Kuu jooksul registreeritud — *Enregistrés au cours du mois*		Tööd saanute arv — *Nombre de placements*		Tööta töölejõu arv 1/I. 1932 [4]) — *Nombre de chômeurs au 1/I. 1932*	
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
A. Tööalade (ametite) järgi — *D'après les occupations (métiers)*																										
1. Põllu- ja aiatöölised — *Ouvriers agric. et horticult.*	115	54	68	85	28	12	13	95	1	14	48	63	43	63	139	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metsatöölised — *Forestiers*	8	—	19	—	—	—	90	—	227	—	17	—	17	—	6	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. ja 4. Kaev. ja murdude ning nende saad. tööl.[5])	18	—	19	—	1	—	50	—	3	—	15	—	11	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Metallitöölised — *Ouvriers en métaux*	326	—	242	—	75	—	16	—	—	—	211	—	186	—	420	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—
8. Tekstiilitöölised — *Ouvriers dans l'industrie textile*	20	131	10	63	5	18	1	—	—	—	13	37	12	37	21	162	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Riietusetöölised — *Ouvriers de la confec. de vêtem.*	26	604	53	233	4	60	4	364	—	7	15	234	13	191	70	652	—	2	—	8	—	—	—	—	—	6
10. Ehitusetöölised — *Ouvriers dans construction*	681	1	515	1	129	—	142	—	20	—	408	—	352	—	883	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Puutöölised — *Ouvriers dans l'industrie du bois*	93	—	55	—	10	—	24	—	1	—	63	—	59	—	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Transport- ja sidetöölised [6])	43	—	91	6	9	—	31	—	—	—	53	—	41	—	97	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Kauplusis töötajad (ka kelnerid)[7])	24	6	22	4	—	1	1	1	1	—	5	4	1	4	36	6	—	1	—	10	—	2	—	1	—	1
20. Kantselei- ja kontorlametnikud — *Empl. de bureau*	116	149	63	54	2	1	12	26	—	—	19	32	16	29	146	216	—	—	2	14	1	—	—	—	2	11
24. Majateenijad — *Service domestique*	1	156	1	101	—	5	—	25	—	4	—	44	—	36	2	185	—	—	—	370	—	123	—	57	—	276
25. Lihttöölised — *Journaliers*	1 944	2 001	1 252	977	405	291	1 475	410	23	—	1 261	697	1 066	303	2 250	2 278	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—
26. Muud töölised — *Autres ouvriers*	259	67	182	44	18	3	22	10	6	1	95	4	91	299	320	123	—	—	8	68	1	12	—	2	8	58
B. Tööstusharude järgi — *D'après les industries*																										
1. Põllumajandus ja aiandus — *Agricult. et horticult.*	...	...	247	392	...	...	37	94	3	13	...	...	34	84	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Metsandus — *Exploitation des forêts*	...	...	60	—	...	...	67	—	225	—	...	...	38	—	...	...	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. ja 4. Murrud ja kaevand. ning nende saad. t. [8])	...	...	46	16	...	...	4	—	2	—	...	...	4	—	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Metallitööstus — *Industrie des métaux*	...	...	135	5	...	...	38	—	5	—	...	...	34	—	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Tekstiilitööstus — *Industrie textile*	...	...	23	68	...	...	3	—	—	—	...	...	3	—	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Puutööstus — *Industrie du bois*	...	...	113	22	...	...	22	—	—	—	...	...	22	—	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Paberitööstus — *Industrie du papier*	...	...	8	2	...	...	—	1	—	1	...	...	—	—	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Kehakattetööstus — *Confection de vêtements*	...	...	56	73	...	...	2	19	—	—	...	...	2	19	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Ehitusetööstus — *Constructions*	...	...	514	28	...	...	213	33	17	—	...	...	225	43	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Kauband. iseloomuga ettevõtted — *Commerces*	...	...	65	59	...	...	17	5	—	—	...	...	17	5	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20. Transport ja side — *Transport et communication*	...	...	238	31	...	...	264	46	2	—	...	...	322	70	...	...	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
24. Isikuteenistus — *Service domestique*	...	...	177	214	...	...	86	49	3	3	...	...	83	47	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27. Muud — *Autres industries*	...	...	910	658	...	...	1 128	684	23	9	...	...	1 124	694	...	...	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
C. Üksikute börside järgi — *D'après les bourses du travail*																										
1. Tallinna linna	1 243	1 331	930	464	238	71	633	189	241	4	735	227	733	231	1 517	1 495	—	3	13	470	2	137	—	60	12	352
2. Tartu linna ja maa	768	617	505	447	52	26	262	204	10	2	269	210	264	204	934	771	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Valga linna	210	160	53	37	127	119	140	131	31	9	145	188	139	129	248	186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Pärnu linna	354	222	330	132	71	58	230	145	—	3	457	283	190	142	537	250	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Viljandi linna	102	110	61	43	17	24	12	1	—	1	12	—	12	—	163	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Narva linna	473	314	197	126	40	51	236	101	—	—	236	101	236	101	385	352	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Rakvere linna	81	83	76	109	10	1	65	48	—	2	65	47	65	47	29	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Harjumaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Saaremaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Võrumaa ja linna	145	211	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	254	267	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Petserimaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Antsla	59	48	53	30	—	—	18	7	—	—	18	7	18	7	81	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13. Nõmme	117	125	138	69	—	—	144	74	—	—	144	74	144	74	111	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Põltsamaa	—	—	176	65	—	—	34	2	—	—	34	2	—	1	176	64	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Haapsalu	146	115	16	7	38	5	38	5	—	—	38	5	38	5	162	122	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Põllumajand. oskustööliste tööbörs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Narva-Jõesuu	171	184	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	153	180	...	...	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Tõrva linna	41	14	39	33	14	6	14	9	—	3	14	6	14	6	47	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Paide linna	80	30	18	6	79	30	55	15	—	2	56	15	55	15	118	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — *Total*	3 990	3 564	2 592	1 568	686	391	1 881	931	282	26	2 223	1 115	1 908	962	4 915	4 140	40	3	13	470	2	137	—	60	12	352
	7 554*)		4 160		1 077		2 812		308		3 338		2 870		9 055*)		43		483		139		60		364	
Kokku 1/I — 31/XII 1931 a. — *Total*	3385[1])	3112[1])	16 755	1 291	3 459	2 852	13 809	9 510	2043	797	13 374	9 568	12 138	8 740	1817[2])	1691[2])	125[3])	31[2])	11[2])	362[1])	149	4 178	17	1 374	17[2])	460[2])
November 1931 a. — *Novembre* 1931	2 759	2 666	3 415	2 440	285	190	2 110	1 411	117	57	2 129	1 451	1 933	1 302	3 990	3 564	383	64	13	621	11	215	3	85	13	470
Detsember 1930 a. — *Décembre* 1930	2 648	3 027	1 810	1 134	99	60	1 209	900	320	42	908	877	848	894	3 385	3 112	452	10	14	447	7	118	—	53	11	362

*) Ühes arvatud Narva-Jõesuu ja Võru tööbörsides registreeritud töötud; mujal on need arvestamata.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks jaanuariks 1932 a.

Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1 janvier 1932.

	Ettevõtete arv — *Nombre d'entreprises*				Töötajate üldarv — *Nombre général des travailleurs*						Neist töölisi — *Dont ouvriers*						Tööliste ja teenijaist alaealisi (a la 18 a.) — *Mineurs parmi les ouvriers et service*		
	Töötasid 1. dets. *Au 1 décembre*	Detsembris tegevust alust. — *Commenc. à fonct. en décembre*	Detsembris tegevust lõpetanud — *Liquidées en décembre*	Töötasid 1. jaanuaril 1932 — *Au 1 janvier 1932*	Teenistuses 1. detsembril *Au 1 décembre*	Detsembril teenistusse astunud *Sont entrés en décembre*	Detsembril teenistusest lahkunud *Ont quitté en décembre*	Teenistuses 1. jaanuaril 1932 *Au 1 janvier 1932*	+	−	Indeks — *N. indice* 1. XII. 1931 = 100)	Teenistuses 1. dets. *Au 1 décembre*	Detsembris teenistusse astunud *Sont entrés en décembre*	Detsembris teenistusest lahkunud *Ont quitté en décembre*	Teenistuses 1. jaan. 1932 *Au 1 janvier 1932*	+	−	Indeks — *N. indice* (1. XII. 1931 = 100)	Töölised — *Ouvriers*	Teenijad — *Service*	Kokku — *Total*
a) Suurtööstus — *Grandes entreprises (plus de 20 travailleurs).*																			
I. Murrud ja kaevandused	14	—	1	13	2 307	106	205	2 208	—99		95,7	2 064	100	192	1 972	—92		95,5	30	—	30
II. Mineraalide ümbertöötamine	14	—	1	13	1 086	19	158	947	—139		87,1	952	18	147	823	—129		86,4	27	—	27
III. Metallitööstus	39	—	1	38	3 463	71	142	3 392	—71		97,9	3 010	63	133	2 940	—70		97,7	67	—	67
IV. Keemiatööstus	16	—	—	16	979	40	88	931	—48		95,1	827	40	84	783	—44		94,7	1	2	3
V. Nahatööstus	5	—	—	5	232	4	12	224	—8		96,6	194	4	10	188	—6		96,9	15	—	15
VI. Tekstiiltööstus	22	—	—	22	7 308	179	104	7 383	+75		101,0	6 644	171	100	6 715	+71		101,1	98	6	104
VII. Puutööstus	31	1	8	24	2 641	40	577	2 104	—537		79,7	2 297	37	551	1 783	—514		77,6	11	1	12
III. Paberitööstus	12	—	—	12	2 121	16	156	1 981	—140		93,4	1 813	8	140	1 681	—132		92,7	16	—	16
IX. Poligraafiatööstus	21	—	—	21	1 191	27	53	1 165	—26		97,8	1 005	27	53	979	—26		97,4	35	—	35
X. Toidu-, maitseainete ja jookide tööstus	39	—	—	39	2 580	78	227	2 431	—149		94,2	2 096	68	217	1 947	—149		92,9	17	1	18
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööstus	18	—	1	17	1 465	31	204	1 292	—173		88,2	1 316	31	204	1 143	—173		86,9	18	—	18
XII. Ehitusetööstus	10	—	—	10	707	44	259	492	—215		69,6	598	41	247	392	—206		65,6	32	3	35
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevarustus	7	—	—	7	769	2	85	686	—83		89,2	536	2	85	453	—83		84,5	—	1	1
XIV. Puhastusetööstus	2	—	—	2	56	1	1	56	—		100,0	51	1	—	52	+1		102,0	—	—	—
Kokku suurtööstus — *Total*	**250**	**1**	**12**	**239**	**26 905**	**658**	**2 271**	**25 922**	**—1613**		**94,0**	**23 403**	**611**	**2 163**	**21 851**	**—1552**		**93,4**	**367**	**14**	**381**
Sellest / *Dont:* ettevõtted 50 ja üle töötajaga — *les entreprises, ayant plus de 50 travailleurs*	110	—	6	104	23 015	510	1 784	21 741	1274		94,5	20 156	480	1 704	18 932	—1224		93,9	275	13	288
Sellest / *Dont:* ettevõtted 20—49 töötajaga — *les entreprises ayant 20—49 travailleurs*	140	1	6	135	3 890	148	487	3 551	—339		91,3	3 247	131	459	2 919	—328		89,9	92	1	93
1931 a. detsembri arvud — *Chiffres de décembre 1931* Kokku suurtööstus — *Total*	251	1	2	250	27 725	1 189	1 550	26 905	—370		98,6	23 762	1 131	1 490	23 403	—359		98,5	389	17	406
b) Kesktööstus — *Entreprises moyennes (de 5—19 travailleurs).*																			
I. Industries extractives	1	—	—	1	17	—	2	15	—2		88,2	15	—	2	13	—		86,7	—	—	—
II. Industrie minérale	19	—	1	18	160	3	21	151	—18		89,3	141	2	20	123	—18		87,2	10	—	10
III. „ des métaux	53	—	—	53	513	12	25	500	—13		97,5	463	12	24	451	—12		97,4	38	—	38
IV. „ chimique	21	—	1	20	198	2	10	190	—8		96,0	140	1	5	136	—4		97,1	—	—	—
V. „ des cuirs et peaux	19	—	—	19	198	3	12	189	—9		95,5	178	1	10	169	—9		94,9	1	—	1
VI. „ textile	40	—	1	39	454	10	38	426	—28		93,8	406	7	37	376	—30		92,6	6	—	6
VII. „ du bois	68	—	6	62	571	22	136	457	—114		80,0	519	20	131	408	—111		78,6	9	—	9
VIII. „ du papier	10	—	—	10	102	3	3	102	—		100,0	92	3	2	93	+1		101,1	4	—	4
IX. „ polygraphique	42	—	1	41	424	6	24	406	—18		95,8	402	5	24	383	—19		95,3	38	—	38
X. „ de l'alimentation et des boissons etc.	188	30	6	212	1 421	194	92	1 523	+102		107,2	1 129	152	74	1 207	+78		106,9	27	—	27
XI. Confection de vêtements et fab. des mercerie	47	—	6	41	481	4	81	404	—77		84,0	466	4	90	380	—86		81,5	19	—	19
XII. Constructions	5	—	1	4	49	1	13	37	—12		75,5	42	1	13	30	—12		71,4	3	—	3
XIII. Usines électriques, à gaz d'éclairage et distribution d'eau	6	—	—	6	52	—	—	52	—		100,0	40	—	—	40	—		100,0	—	—	—
XIV. Industrie du nettoyage	8	—	—	8	85	1	5	81	—4		95,3	78	1	5	74	—4		94,9	—	—	—
Kokku kesktööstus — *Total*	**527**	**30**	**23**	**534**	**4 734**	**261**	**462**	**4 533**	**—201**		**95,8**	**4 111**	**209**	**437**	**3 883**	**—228**		**94,5**	**155**	—	**155**
Üldse suur- ja kesktööstus — *Grand total*	**777**	**31**	**35**	**773**	**31 639**	**919**	**2 733**	**29 825**	**—1814**		**94,3**	**27 514**	**820**	**2 600**	**25 734**	**—1780**		**93,5**	**522**	**14**	**536**
1931 a. detsembri arvud — *Chiffres de décembre 1931* Kokku kesktööstus — *Total (entreprises moyennes)*	509	30	12	527	4 648	386	300	4 734	+86		101,9	4 049	342	280	4 111	+62		101,5	167	—	167
Üldse suur- ja kesktööstus — *Grand total (entreprises grandes et moyennes)*	760	31	14	777	31 923	1 575	1 859	31 639	—284		99,1	27 811	1 473	1 770	27 514	—297		98,9	556	17	573

Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—32 a. —

Rahandus (milj. kr.[1]) — *Finances (en*

	Liikvel olev raha (kuu 1-ks) *Circulation fiduciaire (au 1 de mois)*					Pangad (kuu 1-ks) *Banques (au 1 du mois)*										Pankadevaheline arvekoda *Mouvem. de la chambre de compensation*	
	Eesti panga tähed *Billets de la Banque d'Estonie*	Vahetusraha—*Monn. et billets subsidiaires*: Kokku[2]) *Total*	Sellest: 1—2 krooni[2]) *Dont: 1—2 couronnes*	Eesti panga kassades—*Dans la caisse de la Banque d'Est.*	Liikvel raha ja vahetusraha *Circulation fiduciaire et monnaie etc subsidiaire*	Rüügi sissetulekud *Recettes de l'Etat*	Arlsels—*Bilans*: Eesti pank	Erapangad	Ühispangad (21—25 tähts.[3])	Hoiusum.—*Dépots*: *Banque d'Estonie*	*Banques privées*	*Banques coopératives*	Laenud—*Prêts*: Eesti pank	Erapangad	Ühispangad (21—25 tähts.[3])	Tšekkide arv *Nombre des chèques*	Summa *Montant*
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Keskmiselt kuus 1922	...	...	...	...	34,4	5,4	38,6	49,5	—	11,7	11,4	...	18,0	15,3	...	1 733	3,4
Moyenne mens. 1923	...	...	...	...	37,6	5,6	70,5	52,3	—	9,8	15,7	...	37,7	27,0	...	3 104	5,8
1924	...	...	...	...	33,9	5,8	81,3	75,2	—	10,3	16,1	...	46,1	29,7	...	3 751	7,1
1925	...	...	...	...	35,4	6,4	83,4	82,5	—	10,0	17,5	...	52,0	32,8	...	4 447	8,5
1926	...	...	...	...	35,6	7,1	88,3	66,6	12,9	8,0	21,3	7,0	60,5	37,4	9,9	5 032	8,9
1927	...	...	...	...	36,8	11,1	81,2	76,3	18,0	8,1	28,3	10,9	58,0	50,3	12,9	5 941	9,6
1928	38,0	3,7	2,4	...	41,7	8,1	73,6	98,2	27,2	6,9	40,8	16,8	27,7	66,4	19,4	6 584	15,9
1929	34,7	3,8	2,4	0,6	38,5	8,1	65,6	112,6	33,7	6,3	44,5	19,3	28,9	74,9	24,4	6 483	16,7
1930	32,7	4,3	2,9	1,4	37,0	8,1	65,5	117,6	37,2	6,2	45,7	21,7	26,5	78,2	25,8	6 128	17,6
1931	34,4	4,2	2,8	1,8	38,7	...	63,3	98,7	44,0	6,9	41,6	27,2	23,5	70,7	28,1	4 320	10,7
Kokku 1. I kuni viimase 1930	—	—	—	—	—	66,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73 525	211,5
andmetega kuuni incl. 1931	—	—	—	—	—	61,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51 845	128,8
1930 Oktoober—*Octobre*	33,6	4,5	3,0	1,5	38,1	7,7	65,1	118,0	38,7	6,6	46,5	23,0	24,9	78,7	26,1	6 759	19,8
November—*Novembre*	34,1	4,7	3,2	1,5	38,8	7,3	65,3	121,1	39,3	5,5	47,8	23,1	26,4	81,7	26,5	5 365	12,6
Detsember—*Décembre*	33,4	4,4	2,9	1,6	37,8	7,2	65,7	115,4	39,7	5,4	45,7	23,4	26,2	79,0	26,4	5 249	12,0
1931 Jaanuar—*Janvier*	32,2	4,3	2,8	1,7	36,5	6,9	65,0	109,1	43,8	6,4	46,2	26,5	25,4	78,1	28,6	4 623	11,5
Veebruar—*Février*	33,3	4,1	2,7	1,9	37,4	5,3	63,8	95,3	44,0	5,7	38,8	26,4	24,5	70,0	28,9	3 916	9,7
Märts—*Mars*	34,9	4,2	2,8	1,8	39,1	17,8	63,1	96,3	44,3	6,5	39,2	26,7	23,5	70,5	28,9	4 986	12,3
Aprill—*Avril*	35,6	4,2	2,8	1,8	39,8	6,7	67,2	99,0	43,8	7,0	40,0	27,1	27,6	72,4	27,2	4 500	11,3
Mai—*Mai*	35,5	4,2	2,8	1,8	39,7	7,8	65,9	100,7	43,9	7,4	40,8	27,5	26,8	73,5	27,1	4 610	11,3
Juuni—*Juin*	32,9	4,1	2,7	1,9	37,0	7,1	64,1	101,5	44,7	8,2	43,5	28,1	25,3	72,1	27,8	4 999	12,8
Juuli—*Juillet*	32,1	4,1	2,7	1,9	36,2	7,2	60,4	102,0	45,5	8,8	44,8	28,4	20,9	72,1	28,2	4 685	12,8
August—*Août*	33,3	4,2	2,8	1,8	37,5	6,3	61,2	100,4	46,0	7,9	43,8	28,9	19,9	71,0	28,2	4 372	12,3
September—*Septembre*	33,5	4,4	2,9	1,6	37,9	6,5	61,4	99,2	46,1	7,6	44,6	28,8	20,3	70,0	27,7	4 357	11,8
Oktoober—*Octobre*	34,4	4,4	2,9	1,6	38,8	6,3	61,6	99,0	46,4	7,4	43,1	28,6	20,6	70,9	28,7	3 513	9,2
November—*Novembre*	38,1	4,4	2,0	1,6	42,5	6,0	63,4	93,5	43,9	5,1	37,6	25,0	23,5	66,9	28,2	3 278	6,2
Detsember—*Décembre*	37,1	4,4	2,9	1,7	41,5	7,8	62,5	88,9	43,2	5,5	36,9	23,8	23,2	61,5	27,8	4 006	7,5
1932 Jaanuar—*Janvier*	—	—	—	—	—	—	65,1	—	—	8,7	—	—	24,1	—	—	—	—

Väliskaubandus (järg) —

	tuh. kr. (en 1 000 kr.): Tsement *Ciment*	Tuletikud *Allumettes*	Tähtsamad väljaveokaubad (tonnides) — *Articles princip. d'export. (en tonnes)*: Lina *Lin*	Tsement *Ciment*	Või *Beurre*	Munad (tuh. tk.) *Oeufs (mille)*	Kartulid *Pommes de terre*	Tähtsamad sisseveokaubad (tuh. kr.)—*Articles principaux*: Teraviljad *Céréales*	Jahu *Farines*	Heeringad *Harengs*	Suhkur *Sucre*	Tubak *Tabac*	Puuvill *Coton*	Puuvillariie *Tissus de coton*	Villane riie *Tissus de laine*	Raud ja teras *Fer et acier*	Kivisüsi ja koks *Houille et coke*
	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
Keskmiselt kuus 1922	82	8	805	1 729	83	311	3 884	121	354	94	416	85	147	197	172	193	208
Moyenne mens. 1923	77	24	777	1 076	195	347	1 218	577	267	168	486	92	907	492	127	212	257
1924	157	58	869	3 771	266	828	1 797	1 043	236	184	579	110	697	178	110	183	257
1925	162	97	631	3 434	537	1 096	1 930	1 134	317	272	440	137	1 207	267	122	263	198
1926	170	93	861	4 272	724	884	899	1 233	197	277	492	154	761	218	204	211	205
1927	125	79	733	3 233	826	1 340	2 971	879	178	178	592	85	752	243	289	335	173
1928	81	66	469	2 087	935	1 900	3 172	1 589	183	247	556	96	916	338	406	300	146
1929	72	77	489	1 969	1 030	1 859	1 112	1 579	153	221	490	105	938	258	349	321	168
1930	44	57	401	1 184	1 172	2 065	935	920	113	136	424	99	687	163	234	327	133
1931	37	14	340	1 160	1 204	1 860	2 208	1 091	32	68	316	81	281	108	176	184	103
Kokku 1. I kuni viimase 1930	534	678	4 817	14203	14066	24784	11224	11042	1 352	1 629	5 086	1 192	8 248	1 956	2 314	3 920	1 595
andmetega kuuni incl. 1931	452	284	4 083	13930	14444	22426	26500	2 287	387	813	3 790	975	3 377	1 206	2 106	2 204	1 239
1930 September—*Septembre*	69	30	11	1 770	2 015	4 761	256	295	116	87	463	100	420	167	342	263	143
Oktoober—*Octobre*	50	30	—	1 282	1 925	3 003	1 592	645	127	91	587	113	618	242	319	289	145
November—*Novembre*	22	212	178	579	814	1 116	765	540	120	51	317	76	455	85	164	188	303
Detsember—*Décembre*	13	106	620	360	734	425	629	39	83	61	285	50	484	80	85	261	86
1931 Jaanuar—*Janvier*	2	18	614	49	657	—	1 197	154	54	39	340	101	337	95	138	169	195
Veebruar—*Février*	4	29	332	98	477	—	300	153	61	30	378	47	595	83	161	64	86
Märts—*Mars*	31	23	479	868	625	—	276	101	64	53	233	96	312	188	262	92	38
Aprill—*Avril*	27	9	369	753	843	245	6 118	291	15	66	273	109	276	142	229	84	134
Mai—*Mai*	65	29	438	2 001	1 164	3 139	6 040	333	41	33	320	72	310	129	208	257	50
Juuni—*Juin*	102	13	171	3 205	1 875	3 814	7 761	387	38	27	285	116	335	68	82	224	159
Juuli—*Juillet*	51	23	402	1 526	2 121	2 948	444	173	22	193	322	82	248	47	86	284	98
August—*Août*	73	15	151	2 107	1 843	2 841	10	213	41	103	379	38	241	80	212	280	74
September—*Septembre*	57	26	158	1 874	1 813	5 002	72	184	21	157	334	121	224	158	271	201	93
Oktoober—*Octobre*	33	74	407	1 182	1 465	2 811	793	192	11	58	223	70	159	104	195	191	24
November—*Novembre*	6	12	168	233	981	1 535	2 262	77	12	44	366	71	167	90	142	145	168
Detsember—*Décembre*	1	14	394	33	580	90	1 226	80	7	12	337	52	172	112	120	212	118

[1]) 1 aprillist. [2]) Ilma Eesti panga kassades olnud vahetusrahadeta. [3]) 1931 a. — 25 ühispanka.

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1932.

millions kr.)

Protestitud vekslid *Effets prot.*		Rahakurss (ostjad) *Cours du change*		Väliskaubandus — *Commerce extérieur*						Tähtsamad väljaveoained (tuh. *kr.*) *Articles principaux d'exportation (en 1 000 kr.)*												
					Sellest—*Dont*																	
Arv—*N. des chèques*	Summa — *Montant*	100 Dollar (*kr*) *100 dollar (kr)*	100 naelsterling (*kr*) *100 livre sterling (kr)*	Üldisbilätk 1 000 *kr.* *Total (en 1 000 cour.)*	Sisseveidu *Importation*	Väljaveidu *Exportation*	Väljaveo % sisseveost *% de l'exportation à l'importation*	Sisseveidu *tn.* *Importation (en tn.)*	Väljaveidu *tn.* *Exportation (en tn.)*	Või—*Beurre*	Munad—*Oeufs*	Kartulid—*Pommes de terre*	Liha ja lihakaup *Viandes*	Toornahad *Cuirs bruts*	Puusaadused *Produits de bois*	Vineer (plaad, ja tooliplõhjad)—*Plaque en bois et fonds de chaises*	Ajaleht- ja trükipaber—*Papier*	Lina—*Lin*	Takud—*Etoupe*	Puuvillalõng ja -niit *Fil de coton*	Puuvillarõie *Tissus de coton*	Linane riie jäme *Tissus de lin gross*
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
...	...	340	1 506	8 667	4 657	4 010	—	26 246	25 642	177	19	113	99	20	492	232	479	823	19	44	339	—
1 038	0,4	345	1 579	12 537	7 777	4 760	—	29 340	23 264	461	31	48	58	40	896	226	428	904	48	131	583	150
2 147	1,0	389	1 721	13 392	6 837	6 555	—	29 208	31 364	816	92	117	79	65	1 082	363	449	1 409	69	304	605	227
2 457	0,9	372	1 798	16 099	8 046	8 053	—	30 512	31 245	1 775	126	142	162	62	1 014	367	853	1 072	33	580	818	79
3 400	0,8	372	1 808	15 996	7 964	8 032	—	32 750	36 521	1 981	77	42	252	75	1 126	368	748	976	80	307	732	57
3 900	0,9	372,12	1 809	16 850	8 035	8 815	—	30 752	43 765	2 305	134	195	392	110	1 175	414	597	864	70	375	727	90
3 763	0,9	372,54	1 813	21 540	10 948	10 592	—	39 135	49 259	2 755	196	324	429	161	1 793	463	558	762	56	388	785	70
6 982	1,6	374,07	1 817	20 037	10 248	9 789	—	41 754	37 016	2 259	195	94	286	153	1 225	405	463	712	55	542	733	104
7 690	1,6	374,50	1 821	16 234	8 198	8 036	—	41 382	32 134	2 630	175	47	178	95	789	363	449	332	12	507	565	136
7 429	1,6	373,99	1 706	11 025	5 102	5 923	—	30 997	33 951	2 138	119	108	219	46	473	239	219	152	9	122	279	58
92 275	19,8	—	—	194 804	98 370	96 434	—	496 581	385 610	31563	2098	572	2131	1143	9 468	4 355	5391	3 984	141	6079	6781	1635
89 147	19,0	—	—	132 297	61 224	71 073	—	371 968	407 410	25661	1429	1299	2639	550	5 670	2 874	2623	1 822	115	1467	3350	701
7 062	1,3	374,57	1 820	18 363	8 924	9 439	106	42 241	33 974	4 053	323	39	288	5	915	308	442	—	—	336	643	71
7 279	1,5	374,75	1 820	14 548	7 564	6 984	92	52 324	29 380	1 806	138	29	413	110	565	292	383	94	—	324	380	157
7 930	1,8	374,89	1 821	12 206	5 532	6 674	121	25 369	37 480	1 550	45	31	311	26	1 046	527	392	320	0,2	355	490	85
8 961	2,0	375,09	1 821	10 644	5 493	5 151	94	31 492	22 252	1 354	—	59	220	78	131	244	272	302	3	205	340	66
8 216	2,1	374,81	1 821	7 950	4 004	3 946	99	19 216	12 392	1 059	—	15	132	31	118	390	259	157	2	138	223	67
8 394	1,7	374,81	1 821	10 098	5 212	4 886	94	17 063	14 960	1 280	—	14	300	68	88	277	326	217	5	150	463	87
7 549	1,5	374,72	1 821	10 169	4 991	5 178	104	28 888	22 038	1 561	13	359	331	85	137	175	155	170	14	91	260	40
7 267	2,1	373,99	1 821	11 959	5 560	6 399	115	27 668	44 838	2 121	160	279	292	47	777	185	194	189	18	171	258	47
7 837	1,5	373,93	1 821	14 159	5 387	8 772	162	37 808	71 139	3 334	178	364	212	122	1 260	231	195	73	10	166	317	40
6 957	1,3	374,47	1 820,6	12 840	5 109	7 731	151	33 894	47 260	3 748	161	19	121	66	880	158	211	164	22	88	269	46
5 917	1,4	373,95	1 818,3	12 639	5 307	7 332	138	34 187	46 802	3 383	185	0,4	137	17	806	250	264	76	4	102	239	37
5 935	1,2	373,67	1 817,9	13 074	5 461	7 613	139	32 783	43 389	3 120	374	1	176	—	703	234	245	69	18	136	281	69
6 305	1,4	372,80	1 449,1	11 469	5 497	5 972	109	30 927	33 707	2 297	217	28	284	1	388	256	221	170	4	88	287	63
6 957	1,3	372,80	1 393,2	8 882	4 636	4 246	92	39 326	20 888	1 532	133	112	245	29	182	272	141	68	14	75	256	78
8 852	1,4	372,80	1 252,0	8 412	4 565	3 848	84	38 716	27 744	874	7	49	189	7	200	203	139	167	1	57	156	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Commerce extérieur (suite)

d'importation en 1 000 kr.)					Tähtsamad sisseveoained (tonnides) *Articles principaux d'import. (en tonnes)*						Transit (tonnides) *Transit (en tonnes)*	Raudteed—*Chemins de fer*					
												Lajarööpmeline—*Voie large*				Kitsarööpmeline *Voie étroite*	
Naftaid *Naphte*	Petrooleum *Pétrole*	Väetisained *Engrais*	Kummi ja kummisaadused *Caoutchouc et articles en caoutchouc*	Toornahad *Cuirs bruts*	Teraviljad *Céréales*	Jahu *Farines*	Heeringad *Harengs*	Suhkur *Sucre*	Puuvill *Coton*	Kivisisi ja koks *Houille et coke*		Reisijate arv (tuh.)—*Nombre de voyageurs (mille)*	Reisija—*km* arv (milj.) *Voyageurs—km. (millions)*	Kaubavedu (tuh.) tonnides *Trafic d. marchandises (milliers de ton.)*	Kaubaveidu milj. tonn-*km* *Trafic d. march. (millions de ton.-km)*	Reisijate arv (tuh.)—*Nombre de voyageurs (mille)*	Kaubavedu (tuh. ton.) *Trafic des marchandises (milliers de ton.)*
53	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
12	67	37	39	43	966	1 218	542	1 220	261	7 694	28 816	296	17	94	15	76	34
34	92	67	62	93	3 895	1 125	987	1 211	363	9 229	7 916	402	21	99	12	93	41
23	152	109	71	88	6 581	789	657	1 322	236	8 806	13 491	381	18	100	12	97	43
19	107	202	77	201	5 840	875	868	1 528	447	7 200	5 171	391	18	104	11	112	43
22	122	156	111	222	7 152	580	988	1 738	387	7 607	6 527	377	17	117	13	116	50
23	132	173	150	127	4 432	521	671	1 844	458	8 028	5 709	392	13	121	14	110	54
19	132	240	182	214	8 022	602	930	2 053	449	7 933	3 560	411	18	152	16	116	69
23	134	222	227	156	9 523	560	865	2 278	498	8 705	2 431	455	19	157	17	124	72
21	147	183	168	122	8 267	465	543	2 520	406	7 967	3 531	421	17	142	16	107	67
14	116	125	134	57	2 097	174	297	2 505	272	7 905	...	...	...	...	...	...	...
256	1831	2192	2 016	1466	99 202	5 562	6 522	30 238	4 878	95 606	...	4 646	203	1 600	187	1 183	767
164	1 97	1505	1 613	692	25 166	2 068	3 568	30 067	3 264	94 856	...	5 702	161	1 482	180	897	670
46	323	112	294	173	2 309	510	393	2 802	240	8 387	...	387	17	138	17	91	71
25	226	1	287	113	4 975	579	393	3 552	423	8 766	...	371	15	145	17	90	66
52	239	218	178	67	4 571	544	203	1 889	309	17 881	...	334	14	117	15	88	48
5	182	298	158	118	496	393	245	1 704	350	5 245	...	388	17	104	12	99	41
5	125	218	88	35	1 402	267	154	1 955	261	11 539	...	381	15	110	12	109	45
21	130	11	71	36	1 952	293	125	2 666	497	5 149	...	286	12	170	23	75	61
5	86	135	76	85	1 161	320	212	1 917	213	2 435	...	309	13	213	27	80	89
34	47	349	78	47	3 517	82	270	2 330	198	10 287	...	525	15	177	23	103	62
9	76	189	112	25	4 106	225	147	2 589	254	4 057	...	790	20	145	18	112	69
12	31	0,3	123	84	4 285	207	112	2 335	319	13 013	...	748	21	150	18	109	83
23	119	85	90	71	1 934	123	853	2 446	262	7 340	...	626	18	137	15	93	70
16	98	364	83	58	1 972	216	481	2 957	252	5 077	...	663	19	129	15	103	68
1	132	6	193	102	1 341	125	668	2 647	268	7 223	...	585	15	122	14	74	68
1	198	—	329	71	1 920	67	266	1 891	252	2 585	...	574	14	123	14	74	54
36	192	81	214	44	806	87	219	3 296	236	13 989	...	596	14	116	13	74	46
1	161	67	156	35	770	54	62	3 037	252	12 161	...	...	...	...	...	...	...

Tähtsamad Eesti majanduse- ja ühiskondliku elu nähtused 1922—1932 a. (järg) —

	Laevandus — *Navigation*								Kapitali emissioonid — *Émissions des capitaux*							
	Välissõit *Long cours*				Rannasõit *Cabotage*				Aktsiaseltse ja osatihisusi — *Sociétés par actions et anonymes*							
	Tallinna sadmasse *Port de Tallinn*		Teistesse sadamatesse *Autres ports*		Tallinna vana- ja uussadamasse *Deux ports de Tallinn*		Teistesse sadamatesse *Autres ports*		Asutatud *Sociétés fondées*		Kapitali suurendat.— *Augmentation de capitaux*		Likvideeritud *Liquidations*		Kapitali vähendat.— *Diminut. de fonds*	
	arv *n-bre*	1000 *ton.*	arv *n-bre*	1000 *ton.*	arv *n-bre*	1000 *ton.*	arv *n-bre*	1000 *ton.*	Arv *Nombre*	Summa *Mont.* 1 000 *kr. en 1 000 kr*	Arv *Nombre*	Summa *Mont.* 1 000 *kr. en 1 000 kr*	Arv *Nombre*	Summa *Mont.* 1 000 *kr. en 1 000 kr*	Arv *Nombre*	Summa *Mont.* 1 000 *kr en 1 000 kr*
	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
Keskmiselt kuus 1920	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Moyenne mens. 1921	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1922	147	62	67	6	272	8	197	12	...	...	...	...	...	...	...	...
1923	138	56	91	8	230	11	306	19	...	...	...	...	...	...	...	...
1924	114	47	90	10	152	8	290	18	...	...	...	...	...	...	...	...
1925	131	55	83	9	146	8	373	22	...	...	...	...	...	...	...	...
1926	110	48	98	12	127	7	346	20	2,3	152	1,1	203	0,7	55	0,1	3
1927	125	50	97	12	122	7	388	21	2,3	141	1,2	48	0,7	74	—	—
1928	133	63	101	14	108	7	403	23	2,3	464	1,7	147	0,8	86	0,3	155
1929	133	65	75	10	125	8	402	25	2,4	217	1,3	188	0,9	52	0,3	57
1930	144	73	77	9	121	8	406	25	1,7	150	0,5	29	0,3	131	0,2	18
1931	139	72	102	10	118	7	314	20	...	...	...	...	...	...	...	...
Kokku 1. I kuni viimase 1930	1 722	871	920	105	1 457	97	4 866	302	—	—	—	—	—	—	—	—
andmetega kuuni incl. 1931	1 673	859	1 229	122	1 412	84	3 767	244	—	—	—	—	—	—	—	—
1930 September—*Septembre*	165	72	107	11	177	12	545	38	1	500	2	178	1	50	—	—
Oktoober—*Octobre*	162	64	131	9	130	8	485	33	1	100	—	—	1	20	—	—
November—*Novembre*	139	57	98	12	62	6	348	28	1	50	2	55	1	500	—	—
Detsember—*Décembre*	138	69	45	8	29	3	151	14	1	150	2	120	—	—	—	—
1931 Jaanuar—*Janvier*	92	59	9	1	12	1	9	1	1	50	2	95	—	—	—	—
Veebruar—*Février*	56	52	—	—	2	—	3	—	2	520	—	—	3	165	—	—
Märts—*Mars*	43	32	1	—	2	1	1	—	3	143	2	193	2	140	1	90
Aprill—*Avril*	73	53	—	—	5	1	1	—	2	80	—	—	—	—	—	—
Mai—*Mai*	145	64	162	11	134	8	527	33	1	50	—	—	1	120	—	—
Juuni—*Juin*	208	102	199	20	271	16	574	44	2	2 070	1	45	—	—	2	155
Juuli—*Juillet*	201	94	155	22	301	14	596	39	—	—	—	—	—	—	—	—
August—*Août*	221	124	192	25	247	12	605	36	—	—	—	—	—	—	—	—
September—*Septembre*	198	88	128	15	182	12	539	35	—	—	—	—	—	—	—	—
Oktoober—*Octobre*	162	67	213	13	139	10	436	25	—	—	—	—	1	30	—	—
November—*Novembre*	142	64	129	10	93	6	333	22	—	—	—	—	—	—	1	50
Detsember—*Décembre*	132	60	41	5	24	3	143	9	—	—	—	—	1	30	—	—

	Demograafia — *Démographie*										Loomataudid — *Épizooties*				
	Rahvaliikumine linnades *Mouvement de la population dans les villes*							Piiripunkt. kaudu *Par les cordons de la frontière*							
	Sündinuid *Naissances*	Sisseränd *Arrivés*	Korteri ärasekolijaid *Changement du logement*	Surnuid *Décès*	Väljasõitnud *Départs*	Teadmata kuhu *Inconnus*	Korteristvälja-kolijaid *Changement du logement*	Sisseränd *Arrivés*	Väljasõitnud *Départs*	Põrnataud — *Anthrax*	Tatitaud — *Malleus*	Marutaud — *Lyssa*	Kärnataud — *Scabies*	Sigade punataud *Erysipelas suis*
	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124
Keskmiselt kuus 1918	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Moyenne mens. 1921	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
1922	...	...	...	...	...	...	...	2 990	2 528	123	48	69	921	253
1923	...	...	...	...	...	...	...	3 310	3 172	75	9	17	280	391
1924	...	...	...	...	...	...	...	2 944	2 978	80	16	49	299	514
1925	171	10 579	6 269	277	10 066	974	5 616	2 999	3 268	79	4	180	211	429
1926	199	9 573	6 596	313	8 774	988	5 951	10 617	10 855	65	7	144	245	581
1927	193	10 412	8 057	326	9 073	1 334	7 135	16 058	16 203	129	8	126	155	1 108
1928	195	10 782	7 634	312	9 412	1 453	6 645	20 546	20 602	129	2	180	135	843
1929	197	10 671	8 390	373	9 535	2 205	7 334	21 720	21 782	185	1	182	101	981
1930	209	9 440	8 851	312	8 410	1 841	7 767	20 932	20 945	97	—	36	67	2 823
1931	207	7 653	10 315	339	6 435	2 203	9 003	—	—	8	—	2	13	249
Kokku 1. I kuni viimase 1930	—	—	—	—	—	—	—	251 182	251 344	—	—	—	—	—
andmetega kuuni incl. 1931	—	—	—	—	—	—	—	237 813	257 351	—	—	—	—	—
1930 September—*Septembre*	205	16 183	1 788	277	7 585	1 834	9 281	18 328	18 940	7	—	1	—	501
Oktoober—*Octobre*	244	11 278	11 507	321	6 479	2 064	8 697	16 705	16 624	6	—	1	6	312
November—*Novembre*	185	7 661	9 056	270	4 804	1 616	7 871	16 347	16 340	1	—	4	1	141
Detsember—*Décembre*	268	6 444	8 405	313	4 946	1 880	7 492	17 455	17 075	18	—	4	4	109
1931 Jaanuar—*Janvier*	274	6 511	8 583	403	5 328	1 803	7 321	14 844	15 089	3	—	1	9	61
Veebruar—*Février*	217	4 714	8 096	402	3 642	1 625	6 984	13 767	13 814	3	—	1	3	28
Märts—*Mars*	218	5 118	8 256	423	4 255	1 727	6 974	15 758	15 253	5	—	—	1	28
Aprill—*Avril*	209	5 375	7 536	380	4 810	1 653	6 546	18 417	18 596	3	—	4	11	41
Mai—*Mai*	173	6 250	9 793	331	7 197	2 350	8 499	25 078	25 505	9	—	1	8	185
Juuni—*Juin*	173	10 132	10 876	366	12 323	2 811	9 564	27 898	28 572	14	—	8	1	317
Juuli—*Juillet*	188	9 534	10 420	283	9 047	2 240	9 119	28 155	27 255	7	—	2	17	512
August—*Août*	160	7 703	10 460	277	8 597	2 251	9 220	29 629	29 766	27	—	5	33	713
September—*Septembre*	199	13 836	13 548	289	7 389	3 141	11 372	17 309	17 771	5	—	3	21	522
Oktoober—*Octobre*	224	9 380	13 207	295	5 405	2 500	11 799	17 166	16 620	2	—	1	13	330
November—*Novembre*	213	7 001	11 846	272	4 568	2 041	10 400	14 025	13 736	11	—	1	—	208
Detsember—*Décembre*	236	6 275	11 139	340	4 570	2 286	10 229	16 767	15 374	9	—	2	24	47
1932 Jaanuar—*Janvier*	218	6 300	10 265	311	4 224	1 969	8 684	14 179	13 896	—	—	—	—	—

Données principales concernant la vie économique et sociale de l'Estonie 1922—1932 (suite).

Tööstus — *Industrie* [1])

Haigekassadel liikmeid *Membres des caisses—maladie*	Töötajate arv suurtööstuses *N. des travailleurs dans les grandes entreprises*: Üldarv *Nombre total*	Viimasel kuupäeval *Au dernier du mois*	Neist töölisi *Dont ouvriers*: Üldarv *Nombre total*	Viimasel kuupäeval *Au dernier du mois*	Tööbörside tegevus *Activité des bourses du travail*: Registreeritud töötuid — *Chômeurs enregistrés*	Töötute arv viimaseks kuupäevaks *N. des chômeurs au dernier du mois*	Vabakohtade arv *Places vacantes*	Vabakohtade arv viimasel kuupäev. *N. des places vac. au dernier du mois*	Tööd saanute arv kuus — *Placements au cours du mois*	Toodang (aktsiisialused ettevõtted) *Production des entreprises soumises à l'accise*: Virret (tuh. hl.) *Moût (milliers de hl.)*	Pärmi (ton.) *Levure (ton.)*	Paberosse (milj. tk.) *Cigarettes (million)*	Tubakat (ton.) *Tabac (ton.)*	Tuletikke (milj. toosi) — *Allumettes (million de boîtes)*	Hülse (milj. tk.) *Tubes à cigarettes (million)*	Likööre (hl.) *Liqueurs (hl)*	Veine (hl.) *Vins (hl)*	Põlevkivi toodang (tuh. ton.) *Production de la schiste combustible (milliers de ton.)*
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	—	7	4	1	4	23	8	3	2
19 499	...	...	...	...	...	...	...	...	...	2	8	12	17	3	28	109	65	8
24 634	...	...	...	...	1 810	945	603	152	451	7	12	27	32	5	45	132	65	12
33 359	...	30 439[1])	...	...	1 587	746	612	170	442	11	15	55	37	6	39	135	62	17
33 665	...	29 000	...	...	3 993	2 314	771	163	608	12	14	56	35	10	38	110	84	19
34 349	...	29 815	...	...	5 089	2 406	1 870	301	1 531	12	14	81	25	17	39	130	229	20
37 064	...	30 887[2])	...	...	4 041	2 145	1 319	314	1 002	9	14	69	24	14	39	156	115	28
37 047	32467	30 094	28 613	26 339	5 105	2 957	1 272	138	1 116	9	15	85	21	15	36	163	106	21
38 489	33983	31 602	30 071	27 788	4 249	2 629	1 125	148	943	9	17	91	20	11	32	218	156	27
41 459	34717	32 327	30 761	28 462	5 640	3 181	1 495	258	1 248	9	17	92	22	11	30	197	151	30
41 078	32999	30 990	29 120	27 208	5 216	3 089	1 454	216	1 199	7	17	93	19	10	29	193	135	25
...	30442	28 429	26 754	24 848	6.333	3 542	1 898	157	1 740	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41 340	31907	29 725	28 082	25 991	2 767	1 414	1 135	266	869	6	16	91	17	10	28	216	40	27
40 807	31349	29 469	27 557	25 763	4 345	3 282	981	334	647	4	16	105	15	13	29	188	66	25
40 000	31346	29 780	27 549	26 085	6 727	5 675	929	458	471	5	14	86	12	19	25	221	60	30
40 490	30600	28 602	26 852	24 919	8 778	6 497	2 205	462	1 742	6	24	75	16	11	18	211	286	30
37 707	30191	28 810	26 418	25 163	9 733	5 246	2 674	204	2 469	4	14	76	15	4	24	170	288	32
37 500	29808	28 195	26 093	24 580	7 388	4 070	2 005	212	1 793	5	15	64	12	7	23	170	85	20
37 352	29974	28 922	26 277	25 282	7 466	2 765	3 564	174	3 385	7	21	85	18	8	30	222	116	23
37 939	30916	29 263	27 196	25 607	5 971	2 424	2 245	57	2 209	4	12	85	14	6	25	168	58	16
38 262	32843	30 627	29 081	26 953	4 796	1 368	1 699	65	1 635	8	17	91	15	5	26	189	187	18
39 471	33256	30 919	29 501	27 284	2 760	931	995	156	842	10	17	106	21	2	30	162	86	21
40 741	32888	28 998	29 167	25 400	1 835	634	693	91	602	9	11	133	21	4	31	149	88	21
39 226	30628	28 221	26 945	24 648	1 534	933	502	32	470	7	13	102	19	4	26	183	57	22
37 692	29854	27 717	26 145	24 184	3 363	2 096	800	70	730	4	14	98	20	7	38	240	125	19
37 559	28916	27 275	25 322	23 762	6 608	5 425	971	333	638	4	16	78	14	7	31	185	128	27
...	28464	26 905	24 893	23 403	11 755	7 554	3 680	447	3 235	...	...	...	...	...	...	...	...	...
...	27562	25 291	24 014	21 851	12 791	9 055	2 951	43	2 870									

Suurmüügiindeksid (geom. keskm.)—*N.-indices des prix de gros (moy. géom.)* — 1913 = 100

Elumaksumusindeksid, (geom. keskm.) *Nombres-indices du coût de la vie (moy. géom.)* — 1913 = 100

Sisseveetavad ained *Articles d'importation*: Toiduained *Denrées aliment.*	Sellest koloniaalkaubad — *Dont denrées coloniales*	Söödaained *Denrées fourrag.*	Tööstussaadused *Matièr. premières et prod. industr.*	Kokku — *Total*	Väljaveetavad ained *Articles d'exportation*: Toiduained *Denrées aliment.*	Tööstussaadused *Matièr. premières et prod. industr.*	Lina — *Lin*	Kokku — *Total*	Üldindeks *N.-indice général*	Sellest — *Dont*: Toiduained *Denrées aliment.*	Tööstussaadused *Matièr. premières et prod. industr.*	Toitlus *Alimentation*	Korter *Logement*	Küte ja valgustus — *Chauf. et éclairage*	Riietus *Habillement*	Puhastus *Hyg. du corps et nettoyage*	Reisid, liikumine, post *Voyages circulat., poste*	Haridus *Instruction*	Lõbustus *Divertissement*	Muud kulud *Autres dépenses*	Üldindeks *N.-indice général*
125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	10	83	124	79	44	57	120	63	85
96	68	120	119	108	97	128	195	119	113	96	123	98	23	90	141	93	56	66	108	76	91
92	70	133	108	104	115	128	184	127	114	102	117	115	34	86	135	89	56	83	106	82	102
94	79	142	103	108	117	118	235	127	116	109	110	106	28	83	129	86	54	69	102	76	94
112	84	180	103	115	126	129	220	135	124	118	114	118	31	83	151	100	75	94	138	91	107
108	83	154	99	109	114	121	143	120	114	110	108	118	31	76	149	99	77	94	142	90	106
110	84	156	94	108	108	127	184	122	114	109	107	112	40	80	147	95	78	94	142	92	105
108	82	185	87	106	128	139	228	141	121	117	111	120	52	83	150	100	78	94	143	97	112
102	81	162	92	104	129	133	174	135	117	113	110	126	52	95	150	100	78	94	143	100	117
91	75	123	88	93	102	126	117	114	102	96	104	103	52	97	149	100	82	94	143	98	104
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
88	75	135	85	92	98	126	133	114	101	92	103	98	52	96	150	100	83	94	143	97	100
95	75	123	83	92	98	122	76	106	99	96	100	98	52	96	147	100	83	94	143	97	100
96	75	116	80	91	100	121	75	106	98	98	97	97	52	96	147	100	83	94	143	97	100
94	75	115	81	90	95	121	75	104	96	94	98	96	52	94	147	100	83	94	143	97	99
94	75	115	82	91	95	113	61	98	94	94	95	95	52	94	147	100	88	94	143	97	98
93	75	115	79	89	94	113	61	98	93	93	94	96	52	80	147	100	83	94	143	95	98
92	74	115	78	88	94	113	67	99	93	93	93	96	52	80	147	100	83	94	143	95	98
97	75	120	79	91	86	113	76	97	94	92	94	96	52	80	147	100	83	94	143	95	98
97	73	122	78	91	83	113	77	95	93	90	93	95	145	80	147	100	83	94	148	108	106
96	72	123	78	91	83	113	77	95	93	90	93	93	145	80	147	100	83	94	143	107	104
96	72	122	80	92	82	113	77	95	93	90	94	94	145	83	147	100	83	94	143	108	105
96	73	128	78	91	82	107	77	93	92	90	91	91	145	81	147	100	83	94	143	107	103
94	72	118	76	88	82	105	77	92	90	88	89	87	145	76	145	100	83	94	143	106	100
94	72	110	74	87	81	104	77	91	88	88	87	83	145	76	145	100	83	94	148	105	97
94	72	106	72	85	77	105	63	87	86	86	86	82	145	76	145	100	83	94	143	105	96
94	72	104	72	85	73	104	66	85	85	84	86	80	145	76	145	100	83	94	143	104	95
94	72	101	75	86	70	102	62	83	85	82	87	81	145	75	145	100	83	94	148	104	96

[1]) II poolaasta keskmine. [2]) I poolaasta keskmine.

Tab. 31. Tööõnnetused tööstusettevõtteis novembris ja detsembris 1931 a.

Accidents du travail dans les entreprises industrielles en novembre et décembre 1931.

Pour la nomenclature franç. s'adresser à la page 131.	Suurtööstus (20 ja üle tööt. ettevõtted)		Sellest: Üle 50 töötajaga ettevõtted		Sellest: 20—49 töötajaga ettevõtted		Kesktööstus (5—19 töötajaga ettevõtted		Kokku		Oktoober *Octobre* 1931
	Dets.	Nov.	*Décemb.*	*Novemb.*	Dets.	Nov.	Dets.	Nov.	Dets.	Nov.	
I. Murrud ja kaevandused	102	109	102	109	—	—	—	—	102	109	101
II. Mineraalide ümbertöötamine	13	14	12	14	1	—	2	—	15	14	12
III. Metallitööstus	56	65	47	53	9	12	3	2	59	67	80
IV. Keemiatööstus	16	21	16	21	—	—	—	—	16	21	17
V. Nahatööstus	4	—	3	—	1	—	—	—	4	—	2
VI. Tekstiiltööstus	52	63	52	63	—	—	—	2	52	65	59
VII. Puutööstus	40	33	34	26	6	7	2	1	42	33	52
VIII. Paberitööstus	26	17	26	17	—	—	—	—	26	17	24
IX. Poligraafiatööstus	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	1
X. Toidu-, maitseain.- ja jookide t.	12	17	10	11	2	6	3	9	15	26	7
XI. Kehakatte- ja pudukaupade tööst.	4	1	4	1	—	—	—	—	4	1	3
XII. Ehitusetööstus	20	10	14	8	6	2	1	3	21	13	20
XIII. Elektrijaamad ning gaasi- ja veevar.	5	3	5	3	—	—	—	—	5	3	4
XIV. Puhastusetööstus	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Kokku — *Total*	**350**	**353**	**325**	**326**	**25**	**27**	**13**	**18**	**263**	**371**	**382**
Kokku — *Total* 1./I — 31./XII 1931	5 146		4 753		393		115		5 261		—

Tab. 32. Tööstusetööliste arvu liikumise indeksid (1-ks kuup.); ehitusetööstus arvestamata*)

N.-indices du mouvement du nombre de main-d'oeuvre dans l'industrie (au 1-er du mois); bâtiment non compris

	A. Liikuvál baasil (eelmine kuu = 100 järgmise kuu jaoks) *A. Base mouvante (chaque mois précédent = 100 par rapport au mois suivant).*										B. Indeksid baasil: 1. I. 1927 = 10 *B. Base: 1. I. 1927 = 100*	
	Töötajad[1]) — *Travailleurs en général*[1])					Töölised — *Ouvriers*					Töötajad[1])	Töölised
	Suur- ja kesktööstus	Suurtööstus	Sellest ettev.: 50 ja üle tööt.	Sellest ettev.: 20—49 tööt.	Keskttööstus (5—19 tööt.)	*Entreprises grandes et moyennes*	*Grandes entreprises*	*Dont entr. ayant*: 50 *et plus de travaill.*	*Dont entr. ayant*: 20—49 *travaill.*	*Entreprises moyennes (5-19 ouvr.)*	Suur- ja keskttööstus	*Entreprises grandes et moyennes*
1930 Detsember	100,9	100,9	101,7	95,9	101,4	101,1	101,0	102,0	95,5	101,8	105,4	106,5
1931 Jaanuar	96,7	96,1	96,4	94,2	100,6	95,8	95,6	96,0	93,3	99,4	102,0	102,4
Veebruar	100,9	100,8	100,8	101,1	100,0	101,0	101,1	101,0	101,5	100,5	102,8	103,4
Märts	98,7	98,2	97,6	102,2	101,5	98,6	98,0	97,3	102,6	101,9	101,5	101,9
Aprill	101,8	101,9	101,3	106,0	101,3	102,1	102,1	101,4	106,9	101,6	103,3	104,0
Mai	100,1	100,7	100,4	102,2	96,3	100,2	100,7	100,4	102,5	97,2	103,4	104,2
Juuni	105,0	105,7	106,8	99,3	100,7	105,7	106,4	107,6	99,3	100,8	108,5	110,1
Juuli	100,3	100,7	100,7	100,8	97,2	100,5	101,0	100,9	101,5	97,3	100,8	110,7
August	94,4	93,1	93,8	88,9	103,5	93,7	92,4	93,2	87,4	102,6	102,8	103,7
September	97,9	97,5	97,1	99,0	100,8	97,4	97,2	96,8	100,2	100,8	100,7	101,3
Oktoober	98,8	98,5	97,4	102,2	101,1	98,8	98,4	97,7	102,8	101,2	99,5	100,1
November	99,0	95,1	95,9	98,4	100,3	98,9	98,7	98,9	97,6	100,1	98,5	99,0
Detsember	99,7	99,2	99,2	99,2	102,2	99,5	99,1	99,2	99,1	101,0	98,2	98,6
1932 Jaanuar	94,9	94,7	95,3	91,0	96,0	94,2	94,1	94,8	89,6	94,7	93,2	92,9

Tab. 33. Nakkusehaigused novembris 1931 a. — *Maladies contagieuses en novembre 1931.*

	Typhus abdominalis	Paratyphus	Typhus exanthematicus	Febris recurrens	Malaria	Varioloa	Morbilli	Scarlatina	Diphtheria	Dysenteria	Lepra	Encephalitis lethargica	Meningitis cerebrospinal.	Trachoma	Tuberculosis	Kokku *Total*
Linnad — *Villes*	**12**	**2**	—	—	—	—	**2**	**42**	**56**	—	—	—	**1**	**4**	**61**	**18**
Tallinn	7	1	—	—	—	—	1	22	33	—	—	—	—	3	34	10
Haapsalu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuressaare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Narva	—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	—	—	—	1	11	1
Nõmme	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	
Paide	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	4	7	—	—	—	—	—	5	1
Põltsamaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rakvere	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
Tapa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tartu	1	1	—	—	—	—	1	5	8	—	—	—	—	—	4	2
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Türi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Valga	4	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	2	
Võru	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Maad — *Arrond.*	**9**	**2**	—	—	—	—	**6**	**52**	**35**	—	**1**	—	—	**16**	**61**	**18**
Viru	4	—	—	—	—	—	4	3	8	—	—	—	—	1	7	5
Järva	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	
Harju	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	5	11	1
Lääne	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	6	
Saare	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	4	
Pärnu	—	—	—	—	—	—	—	27	2	—	—	—	—	3	7	9
Viljandi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Tartu	1	—	—	—	—	—	1	8	16	—	1	—	—	3	10	4
Valga	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
Võru	3	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	1	6	1
Petseri	—	—	—	—	—	—	—	6	3	—	—	—	—	3	3	1
Kokku — *Total*	**21**	**4**	—	—	—	—	**8**	**94**	**91**	—	**1**	—	**1**	**20**	**122**	**3**

*) Ehitusetööstuse andmete puudulikkuse tõttu ehitusetööstus on jätetud välja ja indeksid 1930 a. detsembrist peale arvutatud ümber.

[1]) Töölised, tehniline personaal, ametnikud ja teenijad — *Ouvriers, personnel technique, employés et service.*

TÄHTSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „EESTI STATISTIKAS"

METODOLOOGIA.

Tähtsamaid jooni Eesti majanduselust 1930 a. . . . . Nr. 112(3), lhk. 133—147
Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a. . . . „ 88(3), „ 133—141
Rahvusvaheline majandusstatistika meetodite ühtlustamise konventsioon . . „ 87(2), „ 69— 75
Rahvusvahelised mõjud statistika korraldamisel . . . . . „ 76(3), „ 161—170
Statistika iseseisvuse ajal . . . . . „ 75(2), „ 65— 72
Rahva suhtumine statistikale Eestis . . . „ 75(2), „ 73— 81
IV Eesti-Läti statistika konverents . . . „ 94(9), „ 481—485

RAHVUSVAHELISED ANDMED.

Rukki- ja nisukasvatus ja -kaubandus maailmas . . . . . Nr. 100(3), lhk. 169—175
Balti riikide väliskaubandus 1924—29 a. . „ 99(2), „ 57— 69
Välja- ja sisseränd ilmas 1920—24 a. . . . „ 57(2), „ 5— 10
Võrdlusandmeid Balti riikidest 1920—26 a. „ 72(11), „ 629—633
Palgaolud välisriikides 1914—25 a. . . . . „ 55(10), „ 1— 4

RAHVASTIK.

Riikkondsuse vahetamine 1920—29 a. . . Nr. 110(1), lhk. 1— 4
Talundite rahvastik 1929 a. . . . . „104(7)-105(8), 421—428
Eestlaste arv Venes (N. S. V. L.) . . . . „ 101(4), lhk. 193—197
Vastsündinute pikkus, kaal ja peamõõdud Tallinnas 1926—27 a. . . . . „ 82(9), „ 525—531
Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaarv 1930 a. . . . . „ 122(1), „ 1— 24
Abielulahutused 1923—28 a. . . . . „ 90(5), „ 279—285
Rahvaarvu kasv Eestis 1921—25 a. . . . „ 55(10), „ 5— 8
Linnade ja alevite rahvastik 1930 a. . . . „ 113(4), „ 207—211
Rahvaliikumine üle piiri 1930 a. . . . . „ 113(4), „ 236—240
Väljaränd 1930 a. . . . . „ 113(4), „ 241—243
Eesti sõdurite pikkus 1924 a. . . . . „ 69(8), „ 431—445

HARIDUS.

Üldhariduslik rahvuskool. 1927/28 õ/a. . . Nr. 92(7)-93(8) lhk. 407—419
Õpilaste töökoormatus . . . . . „ 88(10), „ 565—577
Õpetajate seminarid 1923—27 a. . . . „ 78(5), „ 298—302
Õppeasutused 1922—27 a. . . . . „ 76(3), „ 200—210
Merikoolid 1923—27 a. . . . . „ 74(1), „ 30— 34
Alg- ja keskkoolid 1929/30 õ/a. . . . . „ 111(2), „ 73— 96
Lasteaiad 1928—29 a. . . . . „ 103(6), „ 329—333
Tartu ülikool 1926—30 a. . . . . „ 115(6), „ 360—368
Ülikooli õppejõud, üliõpilaskond ja majandus 1922—26 a. . . . . „ 66(5), „ 231—238
Tallinna Tehnikum 1926—28 a. . . . . „ 89(4), „ 240—242
Kirjastus ja ajakirjandus 1927—29 a. . . „ 109(12), „ 677—686
Avalikud raamatukogud 1929/30 a. . . . „ 122(1), „ 39— 44
Ühingud ja seltsid 1929—30 a. . . . . „ 113(4), „ 211—215

TÖÖ JA PALGAD.

Töölispalkade rahvusvaheline võrdlus . . Nr. 103(6), lhk. 359
Toodang ja tööjõud suurtööstuses . . . . „ 100(3), „ 129—148
Töötaolu ja tööbörside tegevus 1929 a. . . „ 101(4), „ 198—202
Töökaitse 1930 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 449—457
Avalikud tööd 1929/30 a. talvel . . . . „ 108(11), „ 619—623
Haigusekindlustus 1930 a. . . . . „ 118(9), „ 538—547
Ühe põllutöölise tulud-kulud 1929 a. . . . „ 109(12), „ 738
Tööliste majanduslik seisukord Tallinnas ja Narvas (Büdžetiline uuring) . . „ 48(3), „ 1—108
Palgaliste arv ja tööiolu . . . . . „ 114(5), „ 257—263
Töötaolu . . . . . „ 114(5), „ 264—273
Tööstustööliste palgaolud 1913—30 a. . . „ 114(5), „ 274—285
Tööolud suurtööstuses 1931 a. . . . . „ 122(1), „ 49— 54
Palgaliste tööaeg . . . . . „ 114(5), „ 304—311
Põllutööliste palgad . . . . . „ 114(5), „ 312—316
Meremeeste töö- ja palgatingimused . . „ 114(5), „ 316—319
Streigililkumine 1921—30 a. . . . . „ 114(5), „ 320—321
Naiste, alaealiste ja raukade töö suurtööstuses . . . . . „ 114(5), „ 322—327
Omavalitsuseteenijate palgaolud 1930/31 . „ 120(11), „ 677—687

TERVISHOID.

Haigemajades ravitavad haigused . . . Nr. 104(7)-105(8), 415—421
Kaitseväe tervishoid 1925—27 a. . . . „ 82(9), „ 513—524
Surmapõhjused 1929 a. . . . . „ 109(12), „ 687—693
Rinnalaste surevus 1929 a. . . . . „ 110(1), „ 5— 10
Nakkushaigused 1930 a. . . . . „ 115(6), „ 357—359
Leepra 1919—28 a. . . . . „ 84(11), „ 630—632
Vähktõbi 1919—25 a. . . . . „ 73(12), „ 684—690
Tuberkuloos 1929 a. . . . . „ 112(3), „ 156—160
Arstkond Eestis . . . . . 116(7)—117(8), 439—441
Jaoskonnaarstide tegevus 1930 a. . . . „ 118(9), „ 524—528
Kohtumeditsiin 1930 a. . . . . „ 119(10), „ 620—621
Ämmaemandate tegevus 1930 a. . . . . „ 119(10), „ 622—623

HOOLEKANNE.

Hoolekanne 1927/28 ja 1928/29 a. . . . . Nr. 106(9), lhk. 510—522

KURITEGEVUS JA ÕNNETUSED.

Salakaubandus 1922—30 a. . . . . Nr. 122(1), lhk. 44— 49
Õnnetused inimestega 1928—29 a. . . . . „ 104(7)-105(8), 427—432
Kohtute tegevus 1920—29 a. . . . . „ 103(6), „ 313—326
Tulekahjud 1930 a. . . . . „ 115(6), „ 382—387
Ennetapped 1929 a. . . . . „ 109(12), „ 694—697
Õnnetused mootorsõidukitega ja sõidumääruste rikkumised 1930 a. . . . „ 116(7)-117(8), 444—446
Süütegevus 1930 a. . . . . „ 118(9), „ 513—519

TÖÖSTUS.

Kesktööstusettevõt. 5—19 töötajaga 1928 a. Nr. 101(4), lhk. 218—220
Ürgtootva tööst. toodangu väärtus 1927 a. „ 91(6), „ 336—338
Toodang ja tööjõud suurtööstuses 1930 a. . „ 121(12), „ 721—738
Kütteainete tarvitus tööstuses 1928 a. . . „ 104(7)-105(8), 411—414
Jõumasinad ja mehaanilise jõu tarvitus suurtööstuses 1928 a. . . . . „ 108(11), „ 605—608
Eesti tööstussaaduste turud 1923—26 a. . „ 70(9), „ 498—502

VÄLISKAUBANDUS.

Kaubanduselepingute mõju sisseveole . . Nr. 115(6), lhk. 393—404
Metsasaadused meie väliskaubanduses 1920—28 a. . . . . „ 88(3), „ 165—175
Tollimaks ja väliskaubandus tolliterriitori kohaselt 1930 a. . . . . „ 118(9), „ 528—538
Eesti tööstussaaduste väljavedu 1927 ja 1928 a. . . . . „ 95(10), „ 554—557
Põllumajandus- ja tööstusained väliskaubanduses 1924—28 a. . . . . „ 94(9), „ 495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29 a. . Nr. 90(5), lhk. 285—289
Elusloomade hinnad laatadel 1928 a. . . . „ 89(4), „ 229—231
Suurmüügi ja elumaksumuse indeksid 1913—28 a. . . . . „ 77(4), „ 261—269
Toidusainete võrdlev maksum. 1922—27 a. „ 68(7), „ 389—392
Põllumajandussaaduste hindade indeksid . „ 65(4), „ 219—220

TRANSPORT JA SIDE.

Kaubavedu raudteel 1929/30 a. . . . . Nr. 110(1), lhk. 31— 48
Raudteede tegevus 1930/31 a. . . . . „ 119(10), „ 583—619
Välis- ja rannasõit ning kauba- ja reisijatevedu 1930 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 458-475
Kaubalaevastik 1. I 1931 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 479-484
Siseveeteede tegevus 1930 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 476-478
Era lennuasjandus 1930 a. . . . . „ 118(9), „ 548—549
Post, telegraaf, telefon ja raadio 1930/31 a. „ 120(11), „ 641—668
Autobuseliinid 1930 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 447-448
Mootorsõidukid 1. I 1931 a. . . . . „ 116(7)-117(8), 442-444
Maanteede pikkus . . . . . „ 69(8), „ 467

KINDLUSTUS.

Pensionid 1925—30 a. . . . . Nr. 112(3), lhk. 161—173
Kindlustuseseltsid 1929 a. . . . . „ 115(6), „ 369—381
Haiguskindlustus 1927 ja 1928 a. . . . „ 95(10), „ 567—574

KREDIIT JA KAPITAL.

Asunikkudele antud riikliikud laenud ja toetused 1921—1928 a. . . . . Nr. 94(9), lhk. 524—525
Pikalaenu pank 1928 a. . . . . „ 89(4), „ 243
Aktsiaseltside ja osaühisuste äriseisud 1927 ja 1928 a. . . . . „ 88(3), „ 176—185
Erapankade tulud ja kulud 1930 a. . . . „ 118(9), „ 550—556
Pankade tulud ja kulud 1927 a. . . . . „ 86(1), „ 28— 35
Maapanga tegevus 1926—27 a. . . . . „ 71(10), „ 586—587

RAHANDUS.

Raharingvool 1919—29 a. . . . . Nr. 95(10), lhk. 558—566
Maksukoormatus 1928/29 a. . . . . „ 109(12), „ 707—710
Riigi tulud ja kulud 1918—27 . . . . . „ 79(6), „ 362—366
Vallavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 m./a. „ 122(1), „ 25— 38
Maavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 a. . „ 120(11), „ 688—695
Linnade ja alevite tulud ja kulud 1929/30 a. „ 113(4), „ 197—206
Maksubilanss 1928 a. . . . . „ 92(7)-93(8), 420—426
Puhaskasumaks 1929 a. . . . . „ 119(10), „ 577—582
Tulumaks 1930 a. . . . . „ 113(4), „ 215—224
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29 . „ 113(4), „ 225—235

ÜHISTEGEVUS

Tarvitajate ja majandusühingud 1926 a. . Nr. 73(12), lhk. 725—727

PÕLLUMAJANDUS.

Talundite hooned	Nr. 106(9),	lhk.	469—478
Väikemajapidamised (kuni 10 ha)	„ 116(7)-117(8),		421-433
Masinakasutamine Eesti põllumajanduses	„ 116(7)-117(8),		434-439
Riigimaa suurus ja kruntide arv 1. I 29 a.	„ 89(4),	„	220—224
Kanapidamise tasuvus 1930 a.	„ 110(1),	„	25— 30
Kunstväetiste tarvitamine 1928/29 a.	„ 99(2),	„	100—103
Põllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	„ 97(12),	„	727—731
Maaparanduse seisukord	„ 96(11),	„	665—666
Riigi metsamajandus 1929/30 m./a.	„ 112(3),	„	148—155
Põllumajanduse tasuvus 1930/31 a.	„ 121(12),	„	739—748
Põllumajandustoodangu väärtus 1922—26 a.	„ 67(6),	„	319—321
Põllumajandus- ja tööstusaineete väliskaubandus 1923—26	„ 67(6),	„	322—330
Põllumajandussaduste hindade indeksid	„ 65(4),	„	219—220
Põllutöörõivastade ja -masinate arv ning väärtus talundeis 1925 a.	Nr. 61(10),	lhk.	6— 10
Maakorraldus 1927 ja 1928 a.	Nr. 94(9),	lhk.	522—524
Maareformi teostamine 1919—26 a.	„ 76(3),	„	171—175

VARIA.

Rahalised loteriid 1924—30 a.	Nr. 115(6),	lhk.	388—392
Kirikuelu 1922—29 a.	„ 109(12),	„	721—729
Pandimajad 1930 a.	„ 118(9),	„	520—523
Kinnisvara oksjonid 1927—29 a.	„ 102(5),	„	286—288
Suvitajad suvitusekohtades 1930 a.	„ 115(6),	„	353—357
Spordistatistika 1920—30 a.	„ 101(4),	„	221—285
Korterite üürihinnad Tallinnas 1912 kuni 1931 a.	„ 121(12),	„	709—716
Üürihinnad ja elumaksumus	„ 121(12),	„	717—720
Ehitustegevus linnades ja alevites	„ 120(11),	„	669—676
Leiutised 1922—28 a.	„ 94(9),	„	492—494
Riigiteenijate palgaolud 1927/28 a.	„ 84(11),	„	633—640
Turism Eestis 1927—30 a.	„ 112(3),	„	174—176

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

Lhk A. EESTI DEMOGRAAFIA

Vihk	I.	Haridus Eestis I	Lhk. 288+186, 1924	Kr. 6.—
„	II.	Sündivus, surevus, abielluv. ja rahva liikum. 1921—1923.	„ 52+54, 1925.	„ 3.—
„	III.	Tervishoid Eestis	„ 132+80, 1925.	„ 5.—
„	IV.	Rahvastik ja tervishoid	„ 306, 1930.	„ 8.—
		Surmapõhjuste rekistri seerimiskord ja rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklatuur	„ 4+128, 1931.	„ 1.30

EESTI MAJANDUS

Vihk	I.	Väliskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
„	II.	Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit	„ 102, 1925.	„ 2.50
„	III.	Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	„ 64, 1925.	„ 2.—
„	IV.	Väliskaubandus 1924 a.	„ 22+92, 1925.	„ 3.—
„	V.	Tööstus Eestis	„ 80, 1926.	„ 2.50
„	VI.	Riigiraudteed 1924 a.	„ 38, 1926.	„ 2.—
„	VII.	Väliskaubandus 1925 a.	„ 109, 1926.	„ 3.25
„	VIII.	Väliskaubandus 1926 a.	„ IV+106, 1927.	„ 3.25
„	IX.	Aktsiaseltside, osaühisuste ja ühisteg. asut. äriseisud 1. I. 1926	„ 32+34, 1927.	„ 2.—
„	X.	Väliskaubandus 1927 a.	„ 106, 1928.	„ 3.25
„	XI.	Väliskaubandus 1928 a.	„ 120, 1929.	„ 3.50
„	XII.	Väliskaubandus 1929 a.	„ 152, 1930.	„ 5.—
„	XIII.	Väliskaubandus 1930 a.	„ 144, 1931.	„ 5.—

EESTI PÕLLUMAJANDUS

Vihk	I.	Eesti põllumajandus I.	Lhk. 290, 1923.	Kr. 5.—
„	II.	Eesti põllumajandus II.	„ 132, 1924.	„ 2.25
„	III.	Loomapidamine Eestis 1924	„ 17+105, 1925.	„ 1.50
„	IV.	Eesti põllumajandus 1925 a.	„ 3+201, 1926.	„ 3.—
„	V.	Eesti põllumajandus 1926 a.	„ VIII+254, 1927.	„ 3.—
„	VI.	Eesti põllumajandus 1927 a.	„ VIII+207, 1928.	„ 2.75
„	VII.	Eesti põllumajandus 1928 a.	„ VIII+218, 1929.	„ 2.75
„	VIII.	Eesti põllumajandus 1929 a.	„ VIII+264, 1930.	„ 3.50
„	IX.	Eesti põllumajandus 1930 a.	„ VIII+239, 1931.	„ 3.50

Lhk B.

1. I. Üldrahvalugemise eelkokkuvõtted	„ 78, 1923.	Kr.	2.—
2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis	„ 164, 1923.	„	3.75
3. II. Riigikogu valimised	„ 78, 1923.	„	3.—
4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	„ 60+38, 1923.	„	2.50

5. 1922 a. Üldrahvalugemise andmed

Vihk	I.	Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1925.	Kr. 2.—
„	II.	Ülerliikline kokkuvõte (tab.)	„ 8+188, 1924.	„ 4.—
„	III.	Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	„ 88+84, 1925.	„ 3.—
„	IV.	Viru maakond	„ 24+52, 1924.	„ 2.—
„	V.	Järva maakond	„ 52+60, 1923.	„ 3.—
„	VI.	Harju maakond ja Tallinn	„ 40+56, 1924.	„ 3.—
„	VII.	a) Läänemaakond	„ 20+56, 1924.	„ 2.—
„		b) Saare maakond	„ 20+56, 1924.	„ 2.—
„	VIII.	Pärnu maakond	„ 40+84, 1924.	„ 3.50
„	IX.	Viljandi maakond	„ 36+84, 1924.	„ 3.50
„	X.	Tartu ja Valga maakonnad	„ 40+92, 1924.	„ 3.—
„	XI.	Võru ja Petseri maakonnad	„ 30+46, 1927.	„ 3.—

6. 1922 a. Üldrahvalug. andmete läbitöötam. plaan ja tabelite sisu	„ 48, 1923.	„	1.—
7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23 a.	„ 46+60. 1924.	„	3.50
8. 1925 a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	„ 4+219, 1926.	„	3.75
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia-ja kart. värv.)	1925.	„	6.—
„ „ „ II. Majandus. (24 „ „ „)	1926.	„	6.—
„ „ „ III. Põllumajandus. 112 lhk. (joonised, fotod ja tekst)	1928.	„	7.50
10. III. Riigikogu valimised	„ 48, 1927.	„	1.75
11. Karjamajandus ja karjasaaduste turg välismaal ja Eestis	„ 72, 1928.	„	—
12. IV Riigikogu valimised	„ 52, 1929.	„	1.75
13. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	„ XI+235, 1930.	„	7,50
14. 1929 a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	Trükis.		
15. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (iluköites)	Lhk. XV+405. 1931.	„	7.—

Lhk F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 a.	Nr.	1—11	hind kokku	Kr. 10.—	1926 a.	Nr.	46—61	hind kokku	Kr. 15.—	1930 a.	Nr. 98—109 hind kokku Kr. 15.—
1923 „	„	12—21	„ „ „	15.—	1927 „	„	62—73	„ „ „	15.—	1931 „	„ 110—121 „ „ „ 15.—
1924 „	„	22—33	„ „ „	15.—	1928 „	„	74—85	„ „ „	15.—	1932 „	„ 122— „ „ 1.50
1925 „	„	34—45	„ „ „	15.—	1929 „	„	86—97	„ „ „	15.—		

Hind Kr. 1.50.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU AR